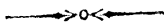

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_192684

UNIVERSAL
LIBRARY

स्थलनामकोश

हे पुस्तक

बाळकृष्ण बाबजी करकरे

व

गोपाळ बाळकृष्ण वैद्य

ह्यानी केले

त

जावजी दादाजी

च्या “निर्णयसागर” छापखान्याचे मालक तुकाराम

जावजी ह्यानी छापून प्रसिद्ध केले.

माहे जानेवारी सन १८९६.

ह्या पुस्तकामवधी सर्व अधिकार छापणारानी आपले

स्वाधीन ठेविले आहेत.

किंमत १४ आणे.

CHECKED 1951

CHECKED 1956

Checked 1963

अभिप्राय.

ह्या स्थलनामकोशावर ज्या विद्वान् गृहस्थाकृद्भूत सचना व अभिप्राय आले होते, त्यांपैकी बहुतेक सचनाचा कोशात उपयोग केला असून अभिप्रायाचा गोपवारा यापुढे दिला आहे.

“असा ग्रंथ मराठीत नाही तो हवा आहे.”

नाशिक ता

नि. वि. छत्रे,

१७६।९३

डे ए इ. नाशिक.

“सदगुरु पुस्तक फार उपयोगी होईल ”

बेळगाव ता

रामचंद्र भिकाजी गुजीकर,

१७६।९३.

फ. अ. टे. ए इ. बेळगाव

“मदरगुरु पुस्तक फार उपयोगी होईल. यात जरूर ती माहिती दिली आहे.”

पुणे ता.

आबाजी विष्णु काथवटे,

१८।१।९३

प्रोफेसर डे. कालेज.

“पुस्तकाचा नमुना पाहिला. आपला उद्योग स्तुत्य आहे. अशा प्रकारचे पुस्तक मराठीत अद्याप झालें नाही, व ते

अवश्य पाहिजे. हा उर्णाव आपण दूर करात आहा, ह योग्य आहे.”

नाशिक ता

द्वारकानाथ राघोबा तखंडकर,

१९।१।९३

हेटमास्तर हायस्कूल, नाशिक.

“एका पृष्ठावरून पुस्तकाबद्दल अभिप्राय देता येत नाही, तथापि पाठविल्या नमुन्यावरून पुस्तक उपयोगी पडेल असे वाटते, अशा पुस्तकाची आवश्यकता मराठी वाचकास फार आहे. कारण, अशा प्रकारचे पुस्तक मराठी भाषेत मुळीच नाही. मराठी शाळास उपयोगी पडेल ”

पुणे ता.

विष्णु बालकृष्ण सोहोनी,

२१।६।९३

माजी प्रिन्सिपल, पुणे टेनिंग कालेज.

“अशा प्रकारचे पुस्तक आपल्या भाषेत बहुतेक अगदी नवीन असून कर्त्याचा उद्देश फार स्तुत्य आहे, व पुस्तक उपयोगी झाल्यावाचून राहणार नाही ”

पुणे ता.

हरि कृष्ण दामले,

२५।६।९३

न्यू. इ. स्कूल, पुणे.

“स्थलनामकोश पुस्तकाचे एक पान पाठविलेले वाचून पाहिले. आपला यत्न फार स्तुत्य आहे. आणि अशा प्रकारच्या कोशाची फार जरूर आहे. मला आपला उद्योग फार

आवडला. अद्यापपर्यंत अमा कोश कोणी केला नाही
आपण करीत आहा.”

रायपूर ता.

वामन दाजी ओक,

२६।६।९३.

ट्रेडमाम्तर हायस्कूल, रायपूर

“म्यलनामकोशाचा मासला पाहिला. अशा प्रकारचा
ग्रंथ मराठीत नाही, त्याची पूर्तता करण्याचे आपण मनांत
आणिले ही गोष्ट चांगली आहे ’

ठाणे ता

रामचंद्र व्यंकटेश गद्रे,

२६।६।९३

डे ए. इन्स्पेक्टर, जि. ठाणे

“नमुन्याचे पृष्ठ पाहिले. फार चांगले आहे. असे पु-
स्तक मराठीत पाहिजे आहे ह्याचा उपयोग विद्यार्थ्यांम,
शिक्षकाम आणि इतर जनांमही पुष्कळ होईल, असे मला
वाटते ”

नाशिक,

विनायक कोंडदेव ओक,

जून १८९३.

फ. अ. डे. ए. इन्स्पेक्टर, नाशिक.

प्रस्तावना.

आज वीस पचवीस वर्षांत अनेक विषयावर अनेक प्रकारचे चागले चागले ग्रंथ होऊ लागले आहेत हे देशाचे ऊजितावस्थेचे एक सुचिन्ह आहे जे जे लोक ह्या चागल्या कामी आपला अमोलिक वेळ खर्चात आहेत, ते ते ह्या जगावर मोठे उपकार करीत आहेत, असे दाटले पाहिजे

ह्या उद्योगी लोकांच्या कृति पाहून, ज्यास योडेवट्टत ज्ञान आहे, त्यास ह्यावद्दल मोठे कौतुक व नवल वाटते, व त्यापेकी कित्येकांस आपण आपल्या बुद्धिमामर्श्याप्रमाणे, अल्प का होईना, पण देशाची चाकरी करून त्याच्या शेवटची तरी पायरी मिळवावी, अशी रीती उत्पन्न होणे माहजिक आहे ह्या नियमावरून आपल्या हातून नवीन नाही, पण अमलेत्याच विषयापेकी का होईना, अल्प सेवा करावी, असे मनात घोळत असे त्यात देवयोगाने अमा सुयोग घडून आला की, आनकाल नावाजलेले प्रसिद्ध ग्रंथकार रा० रा० **विनायक कोंडदेव ओक** फ० डे० इ० नामिक, हल्ली पेंशनर, याचा येथे तीन चार वर्षां महवाम झाला पण आह्मी भाग्यहीन, आमच्या जमी गुण नाही, महवामाने

अगी गुण यावा, पण शरीरप्रकृतीच्या व वयाच्या मानानें तसा काही प्रकार झाला नाही. ह्याबद्दल अति वार्डट वाटते

तरी एके दिवशी वरील विद्वान् गृहस्थाशी बोलत बसलो असता भूगोलाच्या स्वलाया कोश आपट्या मराठीत नाही, तो कोणी केल्यास फार उपयोग होईल, असे उद्गार ऐकून मनात आले की, हे काम फार कठिण नाही, आपट्याच्याने सहज तडीस नेता येण्यासारखे आहे असा तेव्हाचे विचारा-वरून मनाचा निश्चय ठरून मी तो करितो असे त्यास ह्मटले. नंतर 'पटल्या फळाची आज्ञा' ह्या क्षणीप्रमाणे तोच सुदिन समजून भूगोलाची पुस्तके जवळ होती त्यावरून कामाम सुरुवात तर केळी जाणखी पुस्तके मिळविण्याची तजवीज केली उमारीप्रमाणे तीन चार दिवस काम चालले पण मग एकीमागून एक अटचणी येऊ लागल्या, त्या अशा—एकच नाव दहा दहा वेळा येऊ लागले, व एकच गाव पण निराळ्या उच्चारानी लिहिलेले आढळू लागले, खरे उच्चार कोणते ह्याची इंग्रेंजा येत नमत्यामुळे अटचण येऊ लागली. उदाहरणार्थ एकप्रकार दाखवितो अनेदा ह्या शहराचे ग्रानादा, ग्रानदा असे तीन प्रकारचे उच्चार तीन पुस्तकात निराळ्या तऱ्हेने लिहिलेले आढळले, तेव्हा सरा उच्चार कोणता हें सगळ्याची मारामार पडू लागली. सर्व पुस्तके

विद्वान् गृहस्थानी लिहिलेली आहेत, तेव्हा सरे कोणते मानावे ह्याचा निर्णय करणे कठिण झाले, ह्यामुळे जी पुस्तके जमविली होनी त्यातील उच्चाराचा सारासार विचार करून लिहिण्याचा क्रम ठेविला आहे ह्याकरिता उच्चाराच्या सबधाने सुश्रु लोक क्षमा करितील अशी आशा आहे

तसेच एकेका नावाची गावे, नद्या, बेटे वगैरे फार आढळली, त्या सर्वांचा ह्यात समावेश केला तर ग्रंथविस्तार फार वाढेल, ह्याकरिता त्यापैकी एकएक दोन दोन प्रसिद्ध अशी घेतली आहेत तरी त्याची सख्या सुमारे आठ हजार झाली आहे

ह्या कोशात विल्हेवारीने नुसती शहरेच दिली आहेत असे नाही तर पृथ्वीच्या पृष्ठावरील सर्व भागाची विल्हेवारी लावून ह्यात त्याचा समावेश केला आहे

पृथ्वीवरील सर्वच भागाचा समावेश करणें ह्मणजे केवढा ग्रंथ होईल व किती काल लागेल ह्याची कल्पना करणे अशक्य आहे, ह्मणून तें करूच नये असे मनात आणणे चुकीचे आहे, आपल्या शस्त्रीप्रमाणे थोडे का होईना पण करावे, पुढे ह्यापेक्षा अधिक करिता येईल, व मुळीच असा ग्रंथ नाही, तो केल्यानें थोड्या अशाने तरी ती उणीव दूर होईल, ह्या हेतूने हे काम हाती धेऊन कसे तरी तडीस नेले आहे.

ह्या कोशाम जित्वाचे, इलाख्यांचे, व पृथ्वीचे भूगोल ह्यांचे आधार घेतले आहेत हे ग्रंथ ज्यानी ज्यानी केले, त्यांचे त्यांचे आक्षेप फार फार उपकार मानितो

ह्या कोशात पृथ्वीवरील बहुतेक मोठाली शहर, नद्या, पर्वत, बंदरे इत्यादिकाचा संग्रह असून हिंदुस्थानातील त्यात विशेषकरून मुबई इलाख्यातील अधिक माहिती दिली आहे कोठ काय विशेष होते तेही ठिकठिकाणी दाखविले आहे

ह्या कोशाचा उपयोग पाहिला तर शाळातून व वर्तमान-पत्रे वाचताना अमुक ठिकाण कोठे आहे हे चटक पाहण्यास फार होईल इतकेच नाही, तर ह्यात जी ऐतिहासिक व व्यापारोपयोगी माहिती दिली आहे, तीवरून वाचणारास अमुक ठिकाणी अमुक गोष्ट घडली व अमक्या ठिकाणी अमुक पदार्थ होतो हे करून येईल.

आता हा कोश जमा पाहिजे तसा झाला नाही, हे मी कबूल करतो तरी दुसरो आवृत्ति काढण्याचा प्रसंग आल्यास त्या वेळी ह्यात राहिलेल्या गोष्टींची पूर्णता करीन असे आश्वासन देऊन ठेविता तरी कृपा करून ज्याच्या ज्याच्या हाती हा कोश येईल, त्यांनी त्यांनी ह्यात काय सुधारणा केल्या पाहिजेत ह्या कळवित्या तर मी त्याचा फार फार आभारी होईन व दुसऱ्या आवृत्तीचे वेळी त्याचा योग्य उपयोग करीन.

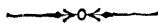
ह्या सर्व अटचणी मी आपल्या मित्रांम लिहित्या व तशाच त्यानीही मला कळवित्या. तेव्हा उभयताचे विचार हा कोश तयार केला आहे

ह्या कोशाच्या नमुन्याचे हटबिल काढून ते काही विद्वान् गृहस्थाकडेस पाठविले होते, ते त्यानी आपला अमोत्य वेळ संचून वाचून पाहून त्यावर अभिप्राय देऊन काही सूचनाही केल्या, याबद्दल मी त्याचा अत्यंत आभारी आहे

नाशिक, ता }
११/१६ }

पु० कर्ते.

ह्या कोशांतील संक्षिप्त शब्दांबद्दल सूचना.

अखा.—अखात.
 अमे.—अमेरिका.
 आफ्रि —आफ्रिका.
 आशि —आशिया.
 इ —इलाखा
 इ म —इमवी सन.
 इ —इंग्लिश.
 उ —उत्तर.
 उ —उची
 फि —फिहा
 खा —खाडी
 ख —खट.
 गुज —गुजराथ.
 गा —गाव.
 घा —घाट.
 जि —जिल्हा.
 ज्वा.पर्व.—ज्वालामुखीप.

डो —डोगर.
 तला —तलाव.
 ता —तालुका
 द —दक्षिण.
 दे —देश
 न —नदी
 प —पश्चिम
 पर —परगणा
 पर्व —पर्वत
 पा —पाटन
 पामि —पासिफिक.
 पू —पूर्व
 पे —पेटा
 प —पजाब
 प्रदे —प्रदेश.
 प्रा —प्रात
 फू.—फूट.

वे —बेट	वा —वायव्य.
व —वगाल	श —शहर
(व) —बदर	शिख —शिखर
म —मद्राम	म —सरोवर
म —मैल	ममु —समुद्र.
मु —मुबई	मा —मागर
यू —यूरोप	सामु —सामुद्रधुनी
रा —राजधानी, राज्यात	स —मस्थान
राज —राजपुताना	हि —हिदुरथान
ल —लढाई	क्षे —क्षेत्र
ल छा —लकर, छावणी	

या वर दाखविलेल्या मक्षिप्त शब्दाम () ह्यात दिलेल्या शब्दाशिवाय बहुतेक शब्दाम विभक्ति लावून उपयोग करावा लागतो तेथे तसा उपयोग करावा उ० अकरदिरा (स० सस्थान) हि० हिदुरथान राज० राजपुतान्यात अकरगाव (गा० गाव) हि० हिदुरस्थानात मध्यप्रा० मध्यप्रातात नागपूर पर० नागपूर परगण्यात. पातोम (सरो० सरोवर) अमे० अमेरिका ग० खटात, द० दक्षिण, अमे० अमेरिकेत ब्राझील दे० ब्रा-सिल देशात. इत्यादि

स्थलनामकोश.

अक

अकि

- अकदिरा (स) हि राज जोधपुर सस्थानापैकीं एक पोड स
अकनर (श) ह प इ चिनात्र नदीचे काठी
अकबरपूर (श) हि वाय प्रा कानपुरापामून पश्चि २८ मैल
अकबराबाद (श) ह वाय प्रा रोहिलखंडात रामपुर स
अकरगाव (गा) हि मध्य प्रा नागपुर पर
अकरमन (श) यृ ग रशियात दिगिस्तर नदीचे मुखाजवळ
अकलखोप (गा) हि सु. इ सातारा जि तासगाव ता
अकली (श) हि राज जोधपुर स [काठा
अकलूज (श) हि सु इ सोलापुर जि माळशिरसता. निरेच्या
अकलोनी (श) हि मध्य प्रा माळव्यात शिद्याचे राज्यात.
अकसम (श) आफ्रि स मादागाम्कर वेटाची प्राचीन राजधानी
अकापलको (ब) उ अमे ख मेक्सिको देशात पासिफिक महासा-
अकारा (न) अमे ग द अमे ब्राझील देशात [गराचे काठी.
अकारी (श) अमे ख द अमे पेरू देशात
अकाबा (अरबा) आशि स तुर्कस्तानात सिनायजवळ
अकांकागुवा (पर्य) अमे ग द अमे चिली व लाप्लाटा याचे मध्ये
२ याच पर्वतापासून याच नागाची नदी निघते.
अकियाव (श) आशि ख ब्रह्मदेशात आराकान प्रा. कुलाडा
नदीवर. येथे उत्तम तांदूळ हांतात

अकोट (श) हि वऱ्हाट प्रा अकोल्या जि येथे सत्रच्या चागल्या होतात

अकोरा (श) हि प इ पेगावर प्रा अटकेपा १२ मैलावर कावूल

अकोला (श) हि वऱ्हाट प्रा मुरय शहर [नदीवर

अकोळनेर (गा) हि मु इ नगर जि दामोळकराचे जाहागिरीचे गाव

अकलकोट (स श) हि मु इ सोलापुराजवळ भोसले यांनी १७०८ स्थापिते

अकारम (श) हि म इ निजामचे हेद्रावादंपासून पू ५९ मैल

अखंडी (श) हि राज जोधपुर स लोणी नदीवर

अखेरा (श) हि वाय प्रा फरहाटाठ जि फत्तेगटाटून २२ मैल

अखोरा (श) हि काश्मीर स श्रीनगरच्या उत्तरेस ३८ मैल

अगाई (श) हि आद पा मुठतापुगपामून ७० मैल

अगापूर (गा) हि वाय प्रा रोहिलखटात रामपूर स मुरादाबादेपासून १६ मैल [रेस ३१ मैल

अगावली (गा) हि मध्य प्रा मालव्यातील देवास स उज्जनीपा उत्त-

अगस्ती (न) हि मु इ नाशिक जि येवले ता [होतात

अगासी (गा) हि मु इ ठाणे जि येथे सुकेळा पुष्कळ व चागरी

अगुजा (भू) अमे र द अमे अगदी दक्षिणेकडील टोक.

अगोवडा (श) हि मु इ गोमे प्रा समुद्रकिनाऱ्यावर

अग्रिपल्ली (गा) हि म इ निजामचे राज्यात

अघई (गा) हि. मु उ ठाणे जि शहापूर ता

अघलास (भू) आफ्रि ख दक्षिण टोक

अघुलास (व) अमे र द अमे कार्येजिनाच्या जवळ. येथून धान्य शिसे आणि रूपे परदेशात जाते

- अघेडींग (डे) आशि स नुर्कस्तानान तान सरोवरग पा ४५ मैल
- अजगट (मश) हि वाय प्रा उदेलगडत [सापडतान
- अजमीर (श) हि राज येजे रगीवेरगी सगमरवरी दगड
- अजरबीजान(प्रा) आशि स डराणात एक प्रात
- अजिठा (डे) हि वहाडचे द ह्यातून पैनगगा निघते यात कोरीय लेणी बौद्ध धर्माचा आहेत
- अजिमगड (श) हि प्राय प्रा काशीपा उत्तरेस ८१ मैल येथे हस्तीदती चुडे होतात
- अजिमतारा (कि) हि मु साताच्याजप्रळ साताच्याचे किह्याचे नाव येथे शिपानीचे वशाचे राजाची गादीची जागा इ स १७००त स्थापिली व इ स १८४८त बुडाला
- अजीमाबाद (श) हि प इ सराहद प्रा कर्नालपासून ९ मैल.
- अज्रा (श) हि मु इ कोवहापूर स इम्रजसरकारचे ताब्यात
- अझोप (ममु) यू र रगियाचे दक्षिणेस
- अटक (श) हि प इ कानूठ नदी सिवूम मिळते त्या ठिकाणी आहे येथे असूम उतार आहे याच मार्गाने मुसलमान हिंदुस्थानात आले स्लेटीच्या दगडा च्या खाणी आहेत २ भावलपूरपा २८ मैल
- अटर (श) हि मध्यप्रा माळ्यात उज्जनीजवळ चवळा
- अटरनी (श) हि वाय प्रा आग्रा शहराजवळ [नदीवर
- अटलाटिक(महासा) आफ्रि व यूरोप याच्या पश्चिमेस व अमे-रिकेच्या पूर्वेस
- अटिना (श) यू र इताली देशात नेपत्सपा ११ मैल.
- अट्रांटो (न) अमे ग द अमे न्यू ग्रागाडा स

- अडगाव** (गा) हि मु इ नाशिकशहरापा ५ मै २ मु इ खा-
नदेश जि चोपडयाजवळ ३ वऱ्हाड प्रा अको
त्यापामून ३२ मैल येथे वेलम्लीसहेवाने मरा-
ठ्याचा पराभव केला सन १८०३
- अडमिरल्टी** (वे) उ अमे युनेतेदस्तेतच्या पश्चिमेस पासिफिक
महासागरात [प्रवरेस मिळते
- अडळा** (न) हि मु इ नगर जि अकोले ता असून ती
- अडाण** (न) हि वऱ्हाड प्रा वणी जिल्ह्यात वाईनगगेस मिळते
- अडाना** (श) आशि ख तुर्कस्थानात
- अडूर** (न) यू फ्रान्स दे पिरिनिजपा निघून बिस्केच्या उपसा-
गरास मिळते २ हि मु इ. रत्नागिरी जि
चिपळूणाजवळ
- अडूना** (श) आफ्रि अबिसीनिया प्रा गोदारचे ईशान्येस
येथे अनेक प्रकारच्या व्यापाराची मोठी पेठ आहे.
- अडेगांव** (गा) हि मध्य प्रा छिदवाडा जि
- अडेल** (प्रा) आफ्रि दक्षिणेस अपूर्ण माहितीचा प्रदेश अवि-
सीनिया, केप ग्वार्डफुई याचे मध्ये असून यात
सोने, हस्तीदंत, मेण, पुष्कळ सापडते [राजधानी.
- अडेलेड** (श) आस्त्रेलिया बे इंग्लिशाचे ताब्यातीत प्रदेशाची
- अड्डा** (न) यू ख इताली देशात
- अड्डा** (ब) यू ख स्पेन देशात ग्रानाडा जवळ
- अड्रियानोपल** (श) यू ख 'तुर्कस्थानात रमेलियाचे उत्तरेम
- अणकई टणकई** (डॉ) हि. मु इ नाशिक जि येवले ता. असून त्या-
वर किल्ला बाधिलेला आहे

अणस्फुरा	(पा) हिं मु इ रत्नागिरी जि. राजापूर ता
अणसुरें	(गा) हिं मु इ. रत्ना जि राजापूर ता
अता	(सरो) उक्त अमे राकीपर्वताजवळ कालिफोर्निया प्रातात
अतिग्रे	(गा) हिं मुं इ कोटहापूर सस्थानात अतिग्याजवळ याच नावाचा तलाव.
अतैया	(रा) हिं व इ डाका शहराजवळ.
अजनगर	(श) हिं राज औद प्रातात
अत्री	(न) हिं भूतान स निघून ब्रम्हपुत्रेस मिळते
अत्रोली	(ग) हिं राज अलिगड सस्थानात.
अत्रोलीया	(श) हिं वाय प्रा अजिमगडाजवळ
अत्रौरी	(रा) हिं पजाब इ
अथणी	(श) हिं मु इ द महाराष्ट्रात बेळगाव जि तालुका.
अथेलनी	(वे) यू र इंग्लंडच्या जवळ.
अदल्या	(श) आशि ख तुर्कस्थानात
अदाम्सपीक	(डो) हिं द सिलोन बेटात या डोंगराचे शिखरावर बुद्धाची पावले उमटलेली आहेत असे म्हणतात.
अवोई	(श) हिं मु इ कच्छ प्रा. मोठे व्यापाराचे ठिकाण
अनगर	(गा) हिं मु इ सोलापूर जि माठे ता [भिवडी ता
अनगाव	(गा) हिं. म इ निजामाचे राज्यात २ मु इ ठणे जि
अनन	(श) यू ख स्काटलंडात डफ्रिस प्रा याच नावाच्या
अनलवाडा	(स श) हिं राजपुतान्यात [नदीवर
अनागोदी	(रा) हिं म इ निजामाचे राज्यात सस्थान
अनातोलिया	(प्रा) आशि ख तुर्कस्थानात भूमध्यसमु. काटा आशियामैनरमध्ये

अनादीर (अन्वा) आशि ख रशियात सैविरिया प्रा. पूर्वस पासि
महा २ याच नावाची नदी याब्लानाय पर्वतातून
निघून या अन्वातास मिलते [मसु काठा

अनापा (व) भाशि ख रशियादे ट्रान्सकाकोशियात काब्या

अनामल्ली (डो) हि म. इ दक्षिण भारी.

अनावर (स) हि राज यातून लुनी नदी निवते

अनिचा (भू) आशि ख पूर्वस साघलीयन बेटाजवळ

अनुप (श) हि वाय प्रा गगेच्या काठी

अनेर (न) हि मु. इ खानदेश जि मिरपुर ता

अन्ना (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस न चे काठी

अपर गोदावरी(प्रा) हि मध्य प्रा या नावाच्या जि याचे मुख्य

अपर नानीक (श) उ अमे ग्रिन्लदात [ठाणे सिरोंचा.

अपरसिंदफांटियर(ग) हि सिंध प्रा उत्तर भागास म्हणतात

अपलवाल (श) यू इंग्लदात वेस्टमोर्लंड प्रा इडेन नदीवर

अपिनैन (पर्व) यू ख इतालीत दक्षिणोत्तर

अफगाणिस्थान (दे) आशि रा या नावाचा देश हिंदु पश्चि

अबरदीन (श) यू ख स्कातलदात येथे तागाचे वखाचे कारखाने

अबार (ग) हि पूर्वस. आसाम प्रा उत्तर हद्दीवर

अबिसीनिया (दे) आफ्रि ख. देश

अबू (पर्व) हि राज अजमिराजवळ अरवली पर्वताचे शिखर.
येथे जैन लोकाचे देऊळ आहे उत्तम हवा

अबो (श) यू ख रशियात विद्येकरिता प्रसिद्ध

अभोरा (घा) हि मु इ नगर जि सगमनेरतालुक्याचे पूर्वंत.

अमडापुर (गा) हि वन्हाड प्रा बुलढाणा जि

अमदपुर (श) हिं वाय प्रा कानपूर जि कात्पीपा उत्तरेस १३मेल

अमदाबाद (श) हिं मु इ गुज प्रा येथ ढाली, रेशमी धातरे व
लुगडीं उत्तम होतात सावरमती नदीचे काठा

अमनेर (गा) हिं वऱ्हाड प्रा उमरावती जि

अमरकंटक(पर्व) हिं मध्य प्रा नर्मदेच्या उगमाजवळ [नेपाळ स

अमरपुर (श) हिं च्या पूर्वस ब्रम्हदेशात इरावतीचे काठी २म इ.

अमरवाडा (गा) हिं मध्य प्रा. छिंदवाडा जि [तह्यारी प्रा.

अमरापुर (गा) हिं मु इ नगर जि शेवगाव ता. २ मद्रास इ

अमरावती (न) हिं म इ कावेरी नदीस मिळते

अमरोली (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाड ग

अमलुक (ब) यू स णेरिश समु आगल्सी वेटात

अमळनेर (श) हिं मु इ खानदेश जि ता येथे सखाराम बोवा
म्हणून प्र साधु होऊन गेले

अमुदारीया (न) आशि स स्वतंत्रतार्त आरल सरोवरास मिळते.

अमू (न) आशि ख तार्तरात १३०० मेल लात्र

अमूर (न) आशि. ख. मंगोलिया प्रा अलताई प निघून
तातारचे आखा मिळते

अमृतसर (श) हिं प इ जि हे शीक लोकाचे पवित्रस्थान.
येथे खाली, सुती बनाती व हस्तीदती चुडे चागले
होतात भांड्यावर नकशी काम करितात

अमेरिका (ख) पृथ्वीवर चार खडे आहेत त्यापैकी हे इ सन
१४९७ कोलंबसाने शोधिले ह्याचे द व उ. अमे.
असे दोन भाग आहेत यात राकेल, राळ व साखर
पुष्कळ होते.

- अमोद** (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा भडोच जि. ता.
- अमोल** (श) आशि ख इराण देशात
- अयर्लद** (बे) यू ख ग्रेटब्रिटन बेटाचे पश्चिमेस ६० मैल
- अयरीश** (समु) यू ख अयर्ल वे. पूर्वेस व दग्लदचे पश्चि
- अयुथिया** (श) आशि ख पूर्वेकडील द्वीप मिनाम नदीचे काठी
- अयोध्या** (श) हि वाय प्रा पूर्वेस फार प्रा काळाचे श
शरयू नदीवर येथे श्रीरामचंद्राचा जन्म झाला
- अरगांव** (गा) हि वन्हाड प्रा णलिचपूरच्या पश्चिमेस
- अरगून** (न) आशि ख माचुरियात निघूम आर्ना न मिळते
- अरण** (गा. स) हिं मु इ सोलापूर जि मोडनिब ता मिरजकराचे
- अरणी** (गा) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता.
- अरबस्तान** (दे) आशि ख देश हिंदुस्तानचे पश्चिमेस
- अरबी** (समु) आशि ख अरबस्तान व हिंदुस्थान याच्यामध्ये
- अरमागांव** (श ब) हिं म इ नेलोर प्रा येथे ईस्ट इंदिया कंपनीने
इ स १६२६ त वसाहत केली मद्रास पा ६६ मै
- अरल** (सरो) आशि, ख तार्तरी दे हे २७० मैल लांब व १३०
मैल रुंद आहे
- अरलनोर** (सरो) आशि ख चिनईतार्तरीमध्ये
- अरवली** (पर्व) हिं राजपुतान्यात ३०० मैल लांबीचा आहे याचे
शिखर अबू हे समु पा ५००० फूट उंच आहे
- अरवील** (श) आशि ख तुर्कस्थानात मोसलच्या दक्षि ४० मैल
- अराकान** (प्रा श) हिं ब. इ पूर्वेस कुलोदन न काठी
- अरारात** (पर्व) आशि ख तुर्कस्थान व इराण याच्या हद्दीवर.

- अरास** (न) आशि तुर्कस्तानात अर्जरूम जवळून नि कुरीस न मिळते हिला आक्सिस हे नाव आहे
- अरंग** (श) हि मध्य प्रा रायपूर जि येथे पितळेची भाडी चागली होतात [वाधिला आहे
- अरंगकुरंग** (डो) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता यावर किह्या
- अर्कतस्क** (श) आशि ख पूर्व सैबिरियाची राजधानी
- अर्काट** (प्रा श) हि म इ कर्नाटक प्रा पालर नदीवर या प्रातात कापसाचा मोठा व्यापार चालतो
- अर्किपेलागो** (समु) यू ख ग्रीस व आशियातील तुर्कस्तान याचे मध्ये.
- अर्जरूम** (श) आशि ख तुर्कस्तान पैर्का आर्मानिया प्रा
- अर्जीस** (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानात
- अर्तीक** (महासा) यू ख व आशि ख याचे उत्तरेस
- अर्व** (सरो) यू ख अयर्लंदमध्ये
- अलकनंदा** (न) हि वाय प्रा हरिद्वारा पुढे गंगेस मिळते
- अलकुटी** (गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता
- अलगोवा** (अखा) आफ्रि ख दक्षिणेस
- अलजीयर्स** (श) आफ्रि ख च्या उत्त बाबरी स फेचाचे
- अलजेरीया** (स) आफ्रि ख च्या उत्तरेस बाबरी स फेचाचे
- अलताई** (पर्व) आशि ख राशियात सैबिरियाचे दक्षिणेस पूर्वपश्चिम
- अलपई** (ल) (ब) हि म इ त्रावणकोर स येथे इ स १८०९ बड झाले होते
- अल्प** (श) यू ख जर्मनीत वर्तमानात दान्यूब न चे काठी.
- अलमोदा** (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि मुख्य श.
- अलवका** (मैदा) आशि. ख. तुर्कस्तानात लेबानन पर्वतावर

अलवड (स श) हि राज जयपुरच्या उत्तरेस

अलवेगान (न) यू ख इतालीत सार्डिनियाचे राज्यात

अलवाल (र श) हि प इ सतलज न लढाई इ व शीक १८४६
दुधासारखा पाढरा सगमरवरी दगड सापडतो

अलसतर (प्रा) यू र अयर्लदात

अलसवातर (सरो) यू ख इग्लदात [निघून लेना न मिळते

अलदान (न) आशि स रुसदेशात सेविरियात याब्लानाय पर्व

अलपादन (प्रा) यू ख स्पेनदेशात

अलाहाबाद (श कि) हि वाय प्रा नि गगा व यमुना याचे सग-
मावर यास प्रयाग म्हणतात

अलिकाठा (ब) यू ख इतालीच्या दक्षिणेस सिसिली वे

अलिगड (श कि) हि वाय प्रा जि आग्याचे उत्तरेस ५५ मैल

अलिपुर (श) हि ब इ कलकत्त्यापासून ६ मैल येथे ले गवर्नर

अलिबाग (श) हि मु इ कुलावा जिल्ह्याचे मुख्य श [राहतात

अलिमर्दानखान (काल) हि प इ कर्नाल पा यमुनेचा का-
लवा १२० मैल लाव काढून दिल्लीजवळ यमुनेस

अलिराजपुर (स) हि मध्य प्रा मालव्यात [मिळविळा आहे

अलिवारताडा (श) हि मु इ सिध प्रा हैद्राबाद जि ता

अलेक्झाड्रिया (श ब) यू र दक्षिणेस भू समु साडिनिया बेटात
२ आफ्रिका ख इजिप्त दे हे मोठ्या शिक-

अलेक्झाड (श) यू ख रशियात [दराने वसविले

अलेपी (श ब) हि म इ त्रावणकोर स येथे इमारतीचें
लारड, सुपारी, नारळ, मिरी, येलदोडे,
याचा व्यापार चालतो

अल्यूशियन(वे) आशि स रूसदेशान सविरियाच पृ।स पासिफि
कमहासागरात

अवंती (प्रा) हि मध्यहि माळवा प्रा चे पूर्वेचे नात्र असून
उज्जनीस म्हणतात

अशिरगड (कि) हि मध्यप्रा खाडवा जि दण्णपुगजवळ हा
किल्ला खानदेश जि ताव्यात उ फ्र १३००

अशेरियन (प्रा) आशि स तुर्कस्तानात याची राजधानी निनवी

अष्टमी (गा) हि मु इ कुलाबा जि रोहे ता

अष्टी (श) हि मु इ सोलापूर जि येथे सन १८१८ त पं श
वस्मिथ याची लढाई यात बापू गोयंडे मारले गले

अष्टे (श) हि मु इ सातारा जि वाळवे ता, २। निजामाचे रा-
ज्यात, ३ भोपाळप्रा किल्ला ४ कुला जि पनवेल ता

असई (गा) हि निजामचे राज्यात औरंगा पा २२ कोस
लढाई १८०३ इ व मराठे

असखेडे (गा) हि मु इ नाशिक जि वागलाण ता

असनशियन(श) द अमे पाराग्वे देशाची राजधानी

असुवा (न) आफ्रि ख वारिगा सरो मिळते

असुवान (श) आफ्रि ख नैल न चे काठी

असेनशन . (वे) द आफ्रि पश्चिमेस अतलांतिक महासागरात

असोदे (गा) हि मु इ खानदेश जि जळगाव तालुक्यात

असंडोली (न) हि मु इ कोल्हापूर स भोगावती न मिळते

अस्क (न) यू स इंग्लदात इ मन्मथ प्रातात

अस्तुरीयन(पर्व) यू ख स्पेन व पोर्तुगाल याचेमध्य

अस्त्राबाद(श व) आशि ख कास्पियन समु (सरो) काठी

- अखिया (दे) यू ख प्रसिया दे दक्षिणस
 अस्वी (गा) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता
 अहमदनगर(श) हि मु इ प्रसिद्ध श येथ किह्या आहे मुसल
 मानी बादशहाचे राज श होते
 अहिरें (गा) हि मु इ पुणे जि [बरीच आहे
 अळतें (रा) हि मु इ कोल्हापूर स येथे जैन लोकाची वस्ती
 अंकलेश्वर (श) हि मु इ गुजराथेत भरूच जि
 अंकुसा (गा) हि मध्य प्रा सिरोच्या जि
 अंकोबार (श) आफ्रि ख आबिसीनिया देशात
 अंग (दे) हि ब इ गया प्राताचे पूर्वीचे नाव
 अंगारा (न) आशि बैकल सरो निघून येनिसी नदीला मिळते
 अंगोरा (श) आशि ख तुर्कस्थानात आशिया मैनरमध्ये आहे
 येथे लोकर उत्तम होते
 अंगोला (प्रा) ढ आफ्रि कागो पर्वताजवळ [८ कोसावर
 अंजनगावसुर्जी(गा) हि वन्हाट प्रा एलिचपुरापासून पश्चिमेस
 अंजनवेल्. (गा) हि मु इ रत्नागिरि जि चिपळूण ता २ या
 नावाची खाडी दापोली ता
 अंजनी (न) हि मु इ खानदेश जि येरडोल ता [चागली आहे
 अंजनेरी (डो) हि मु इ नाशिक जि नाशिका जवळ येथे हवा
 अंजर (श) हि मु इ कच्छ प्रातात
 अंजूर (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवडी ता [नाव
 अंतरवेदी. (प्रा) हि गंगा व यमुना ह्या दोन नद्यामधील प्रदेशाचे
 अंतापूर (गा) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता
 अंतुरली (गा) हि मु इ सानदेश जि मुसावळ ता तापीचे काठी.

अंदरसुल (गा) हि मु इ नागिक जि येवले ता पिड्याची पाने
 अंदालुशिया (मा) यू स स्पेन देशात [चागलीं होतात
 अंदमान (वे) आशि स द हिंदीमहासागरात काळ्या पाण्याच
 कैदी येथे ठेवितात

अंयळगांव (गा) हि मु इ सोलापूर जि सांगले ता
 अवरनाथ (गा) हि मु इ टाणे जि कल्याण पा २ कोसावर
 येथे फार जुने जैन लाकाचे देऊल आहे
 अंबवला (घा) हि मु इ पुणे जि येड्याजवळ [ल छावणी
 अंबाला (श) हि प इ जित्हा सतलज व यमुना ह्यांचे मध्ये
 अविका (न) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरत एजन्सीतील
 वासदा स [१७४९ इ व फ्रेच

अंबूर (गा) हि म इ बगलोरच्या पूर्वेस ८० मैल ल
 अंबोयना (वे) आशि स आग्नेयीम पासिफिक महासागरात

आ (सरो) यू ख स्कातलदान

आअलबर्ग (स ग) यू स जर्मनीत स

आकबा. (व) आशि ख आरबस्तानात तावड्या समु चे काठी

आकसस (न) आशि स तार्तरी देशात

आक्स्फोर्ड (श) यू ख इंग्लद दे विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध

आकियाब (श) हि व इ पूर्वेस आराकान पर

आगबाई (न) आफ्रि ख अत्लातिक महासागरास मिळते

आगुबा (डवा प) अमे ख मेक्सिको देशात

आघा (श कि) हि वाय प्रा यमुना न चे काठी किड्या अकबराने
 बाविला व ताजमहाल इमारत शहाजहान बादश-
 हाने बाधिली लाकडावर वेल, चित्रे खोदण्याचे
 काम उत्तम

- आंग्लेशिया (प्रा) य स इग्वान [नावाची खाडी
 आचरे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि माठवण ता व याच
 आचीन (भू) आशि ख दाक्षिणेस सुमात्रा बेटाचे वायव्येस
 आच्छलिया(जो) हि मु इ गुज प्रा गायकवाड स सरोटा ता
 आजरे (गा) हि मु इ कोट्टापूर स हिरण्यकेशी व चित्री या
 तद्याचे सगमावर ता
 आटगाव (गा) हि मु इ ठाणे जि शाहापूर ता
 आडावद (गा) हि मु इ रानदेश जि चोपटे ता येथे उष्ण
 पाण्याचे अरे आहेत
 आडिवरे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
 आडे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
 आण्या (डो गा) हि मु इ पुणे जि जुन्नर ता चे उत्तरेस असून
 या नावाचा घाटही आहे
 आतारान (न) हि पूंस ब्रम्हदेशात तेनासरीम प्रा
 आतीत (गा) हि मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता
 आथाबास्का(नरो) अमे स उ अमे ब्रिटिश अमेरिकेत
 आथेन्स (श) यू स ग्रीस देशाची राज एजियन समुद्रावर
 आदन (ब) आशि स आरबस्तानचे दक्षिणेस इंग्लिशाचे
 ताब्यात
 आदामचा पूल(पूल) हि व सिलोन याच्या मध्ये जो पुलासा-
 रखा भाग आहे त्यास हिंदुलोका रामाचा सेतु
 आदावा (श) आफ्र ख अविर्सानियात [असे म्हणतात
 आदेलेद (बे श) द आब्रिलियात इंग्लिशाचे रा श, द अमे
 दक्षिणेस मागेलनी सामुद्रधुनीचे मुखात बेट

- आदिआतीक (समु) यू स इताली व तुर्कस्तान याचेमध्ये
 आनाबोन (वे) आफ्रि स गिनीच्या आखातात
 आनामल्ली (डो) आशि स मद्रास इ कोइमतूर प्रा
 आनंद (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि ता
 आपटे (गा) हि मु इ जुलावा जि पनवेल ता
 आफ्तीर (पर्व) आशि ख ट सुमात्रा बेटात
 आफ्रिका (ख) पृथ्वीत जी खडे आहेत त्यात हे तिसरें खड
 आन्नाजबीज(पर्व) आफ्रि स अबिसोनियात
 आवु (ब) आशि स इराणचे आखातावर
 आवुमन (श) आशि स चीन दे द मकाय बेटात
 आबोमे (श) आफ्रि ख गिनीची प्राचीन राजधाना [काटीं
 आभोणें (गा) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता गिरणेच्या
 आमझेरा (स) हि मध्यहिंदुस्तानात माळव्यात
 आमणें (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवडी ता.
 आमनेर (गा) हि मध्यप्रा, तार्पचे काटी
 आमलीआरा(स) हि मु इ गुजराथ प्रा महिकाटा एजन्सीमध्ये.
 आमस्तरदाम.(श) यू ख हालद दे राज आमस्तेल न काठी
 हे खावावर बांधले आहे
 आमाझोन (न) द अमे ब्राझील दे असून अत् महा भिळने.
 मुसाजवळ या नावाची खाडी ३९०० मै. ला.
 आमाय (बे. श) आशि स चीनच्या आग्नेईस
 आमोय (ब) आशि स चिनात [आहे.
 आयोनियन(बे) यू ख ग्रीसचे प. व तेथेच या नावाचा समुद्र

आरक्यान्सास	(न.) उ अमे स्वतंत्र स मिसिसिपी न मिळते.
आरग	(गा) हि मु इ कोल्हापूर स आजरे ता
आरजेनूतैन कानफिदरेशन	(दे) अमे स द अमे देश
आरण	(न) हि वऱ्हाड प्रा अजिठ्याचे डोंगरातून निघून
आरन	(वे) यू स आयर्लँडजवळ [पैंगगा न मिळते
आरपाडी	(गा) हि मु इ सातारा जि
आरबैल	(पा) हि मु इ द महाराष्ट्रात
आरमोरी	(श) हि मध्य प्रा चादा जि आईनगगेवर, येथे लोखंडाचा व्यापार मोठा चालतो
आरवली	(न) हि म इ म्हेसूर स निघून कावेरीस मिळते.
आरळे	(गा) हि मु इ सातारा जि शिराळे पेठ्यात
आरागुआय	(न) द अमे रिओप्यारा खाडीस मिळते
आरांतेस	(पर्व) आशि ख इराणात
आरिका	(व) द अमे पेरू दे व्यापाराचे मोठे बंदर
आरिझाना	(ज्वा प) अमेरि ख मेक्सिको देशात.
आरुणावती	(न) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि. अजिठा पर्य पासून निघून पैंगगेम मिळते
आरें	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
आरेंज	(न) द आफ्रि केप कालनीत १०० मै ला
आरेंजरिवरफ्रिस्तेत	(प्रा) आफ्रि ख केपकालनीत आरेंज न चे
आर्कनी	(वे) यू ख स्कातलँडचे उ [कार्टी
आर्कानसास	(न) अमे मिसिसिपी नदीला पश्चिम अगाने मिळते.
आर्केंजल	(श) यू ख रशियात व्रीना न. मुखाजवळ
आर्गन	(श) दक्षि. अमे ब्राझील देशात

- आर्झब्रीज** (पर्व) यू ग जर्मनी देशात साक्सनी व बोहिमिया याच्या मध्ये येथे गनिज पदार्थ सापडतात
- आर्गीन** (वे) आफ्रि ख साहाराचे किनाऱ्यावर
- अर्टरलस्पिटूझ** (पर्व) यू ख आख्रिया दे समुद्रापा० उची
- आर्ता** (अखा) यू ख ग्रीसच्या वायव्येस [१२७८९ फूट
- आर्तिक** (महसा) आशि ख उत्तरेस उत्तर गुवाभोवतीं
- आर्नाळा** (गा) हिं मु इ टाणे जि वसई ता
- आर्ना** (न) यू ख इटालीतून निघून भूमध्य समु मिळते
- आर्मझ** (वे) आशि ख इराणचे पूर्व इराणचे अखातात
- आर्मिनिया** (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात [सामु व बेट
- आर्न** (न) यू ख. स्विट्सर्लंडातून निघून न्होन नदीला मिळते
- आर्नि** (गा) हिं मु इ सातारा जि २ खानदेश जि
- आलओबेईद** (श) आफ्रि. ख न्यूबिया देशात [धुळे ता
- आलतोना** (श) यू ख देनमार्कात हलैसन प्रा.
- आलबरो** (श) यू ख इंग्लदात
- आलजेशिरा** (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात
- आलदरने** (वे) यू ख इंग्लिश खाडीत
- आलदरली** (श) यू ख इंग्लदात ग्लास्टरशायर प्रातात
- आलद्राबा** (वे) आफ्रि पूर्व किनाऱ्यावर हिंदीमहासागरात.
- आलपेन** (पर्व) उ अमे स्वतंत्र स
- आलबर्त** (न) आख्रिलियात असून पासि महा मिळते
- आलबर्तनाएंजा** (परो) आफ्रि ख मध्यमार्गी
- आलबनी** (श) उ अमे यूनेतेदस्तेद मध्ये न्यूयार्क प्रा [काम होतें
- आलवार** (स) हिं राजपु जयपुरच्या उत्तरेस येथे कुफ्तगारीचे
- आलसेंत्सबे** (उपसा) द. अमे ब्राझील देशात.

- आल्पस** (पर्व) आखेलियात २ यू ख स्विस्सर्लंदमध्ये
आल्मा (श) यू स स्पेन देशात [निघून उत्तरमहासा मिळते
आलानेक (न) आशि ख देशात सैविरियातून अलताई पर्यंत पा०
आलाचा (प्रा) यू ख तुर्कस्थानात
आलास्का (भू) अमे ख उत्तर अमे वायव्येस.
आलाड (वे) यू स स्वीडनचे पृ बालतिक समु
आलियास्का (द्वी क) अमे ख वायव्य कोपन्यास
आलिकाती (श) यू स स्पेन देशात
आलीगेतर (न) आख्वालियात पामि. महा मिळते
आर्लीपस (पर्व) यू ख तुर्कस्थानात
आलुश (वे) उ अमे युनतेदस्तेसचे अमे दक्षिणेस
आलेकजांद्रिया (सरो) आखेलियात गोव्या पाण्याचे
आलेघानी (पर्व) उ अमे युनतेदस्तेसमध्ये यात कोळसे, तांबे,
 जिसे याच्या खाणा आहेत
आलेपो. (श) आशि य तुर्कस्थानची प्राचीन रा येथे १८२२
आलेबाग (प्रा) उ अमे स्वतंत्र स [मोठा धरणीरूप झाला
आलेवाडी (गा) हि मु इ टाणे जि माहिम ता
आलौता (न) यू ख तुर्कस्थानातून निघून दान्यूब न मिळते
आवरण (पर्व) यूरो. स फ्रान्सात आग्नेयी दिशेस.
आवसरी (गा) हि मु इ पुणे जि रेट ता
आवळस (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता मुळशी पेठ्यात
आवा (श) आशि ख ब्रह्मदेशात इरायतीचे काठी
आवाक्रान्स (श) आशि य रशिया देशात सैविरियात
आव्हाणें (गा) हि मु. इ खानदेश जि. जळगाव ता.

आविडो	(श) य् स इतालत काग्निया प्रा
आशाती	(स) आम्नि स मव्य आम्निकेत सिद्दी लोकाचे
आशिया	(ख) पृथ्वीवर जा चार खडे आहेत त्यापैकी पहिले.
आशियामैनर	(प्रा) आशि स तुर्रस्तानात
आशिये	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता.
आमलगाव	(गा) हि व-हाट प्रा आकोला जि
आष्टा	(गा) हि मव्य प्रा शिानी जि
आष्टी	(गा) हि मु इ सोलापूर जि माढे ता.
आसवली	(गा) हि मु ८ सातार जि सडाले पेठ्यात २ नाशि-
आसाम	(प्रा) आशि स हि पूर्वस [र जि इगतपुरी ता
आस्त्राखान	(श) यू स राशिया दे ओलगानदीचे काठी
आस्त्राल	(वे) आशि स द पासि महासा पोर्लिनिशिया बेटसमूहात
आस्त्रालियनबाईत	(अखा) आशि स द पासि सा आस्त्रालिया वे
आस्त्रालिया	(वे) आशि ख द पासि महासा सर्वात मोठे बेट. ह्यात सोने व तांबे सापडते [बेटाचे भाग.
आस्त्रालेशिया	(वे) आशि ख द पासि महासा ओशियानिया
आस्त्रालियनआलप्स	(पर्व) आशि स द आस्त्रालिया बेटात
आसूं	(गा) हिं मु इ सातारा जि फलटण स
आहुमे	(गा) हिं मु इ पुणे जि घोड न उगमाजवळ.
आळदी	(गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता येथे ज्ञानोबाची समाधी आहे आपाढी व कार्तिकी या एकादशीस
आंगलसी	(वे) यू ख ऐरिस समुद्रात [मोठी यात्रा भरते.
आजरलें	(गा) हिं. मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता.

आतवर्ष (२) यू स वेल्जिअम दे स्केत्त नदीचे काठा
आतारीओ (सरो) उ अमे कानडा व युनेतेदस्तेत यामध्ये
आतार्तीक (समु) दक्षि ध्रुवा भोवताली [न्सच्या मुयाजवळ
आंतिकोस्ती (वे) उ अमे स कानडा प्राताच्या पश्चि सेन्तलारे-
आंतीबारी (ब) यू ख मातिनिग्रोत आद्रिआतीक समु काठा
आतीतारस (पर्व) आशि स तुर्कस्तानात आशियामैनरात दक्षिण
आंतीयाक (२) आशि स तुर्कस्तानात [अगास.
आंतीसाना (ज्वा प) द अमे इक्वेदोर देशात
आदीज (पर्व) द अमेरिकेत उत्तर दक्षिण आहे. पृथ्वात सर्व
 पर्वतामध्ये लाव आहे

आंध्र (दे) हि म इ ह्यास तैलगण म्हणतात
आधळगांव (गा) हि मव्य प्रा येथे लुगडा चागली होतात
आंधेरी (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी बेटात
आबेघांट (घां) हि मु इ कोल्हापुराहून रत्नागिरीच्या रस्त्यावर
आंबुळगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि. राजापूर ता
आबे (गा) हि मु इ दिंडोरी ता बाणगगेच्या काठा
आवेगाव (गा) १८ मु इ. पुणे जि मावळ ता व. २ खेड ता.
आंबोली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मावळ ता व याच
आब्रोज (वे) द अमे चिलीच्या पश्चिमेस * [नावाचा घाट

इ

इकमुल (२) यू स जर्मनीमध्ये ववेरिया स येथे नेपोलियन
 बानापाटीने इ स १८०९ त आस्त्रियन
 लोकांवर जय मिळविला

इकनफोर्ड (ब) यू ख देन्मार्क देशात.

- इकाटेल (श) हि बं इ. कलकत्याजवळ मिदनापूर प्रा.
 इकेरी (गा) हि वाय प्रां आलिगड जि.
 इकौना (ग) हि.वाय प्रा गाझीपूर जि
 इकू (श) यू ख बेलजममध्ये प्लांडर्स प्रा
 इक्मिआझीव (ग) आशि ख. तुर्कस्तानात आमीनिया प्रा.
 इक्वेदोर (दे) द अमे याची रा. कितो
 इखागांव (गा) हि. राज जोधपुर स
 इखात्रो (वे) आफ्रि. ख अतलातिक महासागरात. येथूम प्रथम
 माशाचे खत इग्लंदांत नेत असत
 इगतपुरी (श) हि सु इ नाशिक जि ता
 इगलस्टाट (ग) यू ख जर्मनीत ववेरियामध्ये.
 इगोरो (स) यू ख स्वित्सर्लंडमध्ये.
 इग्गा(एग्गा) (श) आफ्रि ख नैजर नदीवर
 इग्ला (न) यू ख आस्त्रियामधील मोरेविया प्रांतात [नदीवर.
 इग्लाव (श) यू ख आस्त्रियामधील मोरेविया प्रांतात इग्ला-
 इग्लो. (श) यू ख आस्त्रिया देशांत हगेरीत येथे तांबे व
 लोखंड यांच्या खाणी आहेत
 इचलकरंजी (श) हि सु इ. द महाराष्ट्रात कोल्हापूर संस्थानांत. स.
 इचावर (श) हि मालवा प्रांतांत भोपाळ सं.
 इचीन (न.) यू ख. इग्लंदांत हंटस प्रांतांत
 इच्छागर (श) हि. व इ कलकत्याजवळ.
 इच्छापूर (गां) हि. मध्य प्रां. नेमाड. जि
 इजनाजर (श) यू ख स्पेनात कोंडोवा प्रांतांत.
 इजिप्त. (दे.) आफ्रिका खंडांत.

- इजियन** (असा) आशि य रूस देशात सैबिरीयाचे पूर्वस
इजैना (अखा) य ख ग्रीस देशात मोरिया व अथेन्स याचे मध्ये
इटवा (ग) हि वाय प्रा यमुनेच्या काठा जि
इटौली (श) हि वाय प्रा गहाजहानपूर जि
इडन (न) यू स वेस्टमोर्लंड प्रातात
इडा (पर्व) यू स तुर्कस्तानात किस बेटांत २ आशि ख
 तुर्कस्थानात आशियामैनर प्रातात
इतगांव (गा) हि वाय प्रा बरेली जि
इतन (श) यू ख इंग्लदात विद्यालयाचे शहर
इतमदपूर (श) हि वाय प्रा आग्रा जि
इतापल्ली (गा) हि म इ कोईमतूर प्रातात
इताली (दे) यू ख दक्षिणेकडील देश
इतुडा (ग) हि नेपाळ स
इत्खापुर (गा) हि वाय प्रा बरेली जि
इथीका (वे) यू ख भूमध्य समुद्रात अयोनियन बेटात
इदलाबाद (श) हि म इ निजामचे राज्यात
इदुमिया (पर्व) आशि स अरबस्तानात सिनाय पर्वताजवळ
इहा (श) आफ्रि ख. नैजर नदीच्या काठी
इद्रिया (प्रा) यू ख आखियात [मिलते.
इद्रुपा (न) हि व्ह्हाडात अकोला जि. असून ती पूर्णा नदीस
इनवरनेस (प्रा) यू ख स्कातलदांत [रियांत गेला आहे
इनशान (पर्व) आशि ख चीनचे रा मंगोलिया प्रा मानच्यु
इनाकोडा (गा) हि म. इ गतूर प्रातात येथे हमेशा धरणी-
इनामगाव (श) हि अयोध्या प्रातात [कप होतात,

- इत्र (न) यू ख आस्त्रियात
- इन्नोर (श) हि म इ चिगलपट जि
- इन्सबुरु (र) यू ख आस्त्रियात तिरोल प्रातात
- इन्हवेन (श) यू ख रशियात क्रिमिया द्वीप सेबास्तपुलाज-
वळ २ सफाक प्रा ओरवेल नदीच्या काठी.
- इन्हौना (गा) हि वाय प्रा औद जि
- इपानोमेरिआ (गा) यू ख ग्रीस जवळ सतरीन बेटात
- इप्सिच (श) यू ख इग्लदात
- इबी (श) यू ख स्पेन देशात वालेन्शिया प्रातात
- इन्नामपला (श) हि म इ निजामहदराबादेजवळ
- इन्नाहिमपूर (श) हि वाय प्रा गाझीपूर जि
- इन्नेला (श) यू ख रोमेनियात गालात्स पा १० मैलावर दान्यु-
ब नदीचे काठी असून येथे गहू, लोकर, मीठ व-
गैरे जिनसाचा मोठा व्यापार चालतो व गळबते
बाधण्याची जागा आहे.
- इमजंग (श) हि पूर्वेस आसाम प्रातात सुदिआ पर
- इमरतपूर (श) हि वाय प्रा फरकाबाद जि इसलामगज
परगण्याची मुख्य जागा येथे नीळ पिकवि
ण्याचा कारखाना आहे
- इमलाक (ग) हि वाय प्रा औद जि मुलतानपुरापासून १५ मैल.
- इमामगड (गा) हि मु इ हेंदराबादच्या ईशान्येस ९० मैल.
लढाई स १८४३ इ व अमीर
- इमामपूर (घा गा) हि मु इ नगर जि नगराहून नेवाड्यास जा-
ण्याचे वाटेवर

- इराक (न) हि मु इ सिंधुप्रातात नदी
 इराकअरबी (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात
 इराकोलाम(श) हि म इ दक्षिणेस कोचीन स
 इराण (पारसीक) (दे) आशि ख देश यात मोर्ता, रत्ने, कचे रे-
 शीम व घोडे होतात २ या नावाचे अखात
 इरावती (न) आशि ख ब्रम्हदेशात हिमालयातून निघून मार्ता
 बानचे अखातास मिळते ला १२०० मैल
 इरी (सरो) अमे ख उ अमे ब्रिटिश अमे
 इरेज (श) हि बुदेलखडात जलून प्रातात वटवा नदीवर
 इर्कुतस्क (श) आशि ख पूर्वसैबिरियाचे मु श अगारा
 नदीवर
 इर्तिश (न) आशि ख रुसदेशान सैबिरियात ओबी नदीम
 इर्दतनगर (गा) हि वाय प्रा आश्या जवळ [मिळते
 इलकल (श) हि मु इ बिजापूर जि
 इलचेस्तर (श) यू ख इग्लदात समरसेट प्रातात
 इलपूर (श) हि म इ मधुरा प्रातात
 इलमिन्स्तर(श) यू ख इग्लदात समरसेट प्रातान
 इलमेन (सरो) यू ख रशियात [मिळते
 इला (न) यू ख फ्रान्सात न्हैन नदीस स्टेसबर्ग श जवळ
 इलामान (पर्व) उ. अमे युनेतेदस्तेत्समध्ये
 इलाय (श) यू ख इग्लदात केव्रिज प्रातात ऊज्र नदीवर,
 इलांद (बे.) यू ख. बाल्तिक समुद्रात.

- इलिचपूर (श) हि वन्हाड प्रा जि
- इलिजाबेथ (ग) द अफ्रिकेत केपकालर्नात
- इलिमानी (पर्व) द अमे बोलिव्हिया देशात
- इलिया (पर्व) आशि ख हि दक्षिणेस सिलोन वेटात
- इलिरिया (श) यू ख आस्त्रियात येथे डोंगरात सर्व प्रकारच्या धातु सापडतात त्यात पारा अतिशय सापडतो, मका, गहू आलिव्हवृक्ष हे उत्पन्न होतात रेशीम, कापूस, काच व लोखंडी तारा ह्याचा व्यापार चालता
- इल्केस्टन (श) यू ख इंग्लदात डब्रा प्रातात येथे रेशीम, पाय-मोजे व सास चागले होतात
- इलिफ्रोन्सो(श) यू ख स्पेन देशात हे पर्वतावर ३८४० फुटीवर फिलिप राजाने बांधिले येथील राजवाडा फारच उत्कृष्ट आहे
- इलिनोयस् (न स) उ अमे युनतेदस्तेत म ये ही फार खोल असल्या कारणाने इच्यात मोठाली गलबते चालतात या नावाचे स यात कोळसा, लोण्ड, तांबे, जस्त पु
- इवनोख (स) यू ख रशियांत [फळ सापडते
- इविकर (ब) हि म इ त्रावणकोरचे राज्यात येथे मिरी, वे-लची, सुठ, इमारती लांकूड याचा व्यापार चालतो
- इविसा (बे) यू ख दक्षि भूमध्य समुद्रात बालिआरिक वेडाचे
- इवेल (न) यू ख इंग्लदात बेडफोर्डमध्ये [समुद्रायात
- इवोरा (श) यू ख पोर्तुगाल देशात अलमत्तेजो प्रातात.
- इशापूर (श) हि ब इ कलकत्त्या जवळ हुगळी नदीवर.

- इशीम** (१) आशि ख तार्तरान तोबोलस्क श जवळ ईतिश नदीस मिळते २ याच नावाचे शहर याच नदीवर आहे
- इसर** (न) यू ख जर्मनीत असून दान्युब नदीस मिळते
- इसराना** (गा) हि वाय प्रा पानिपत जवळ
- इस्कंदरून** (अम्बा) आशि ख तुर्कस्तानात लिबानन पर्वताजवळ भूमध्यसमुद्राचे काठी
- इस्कादों** (श) आशि ख तिबेटाची प्राचीन राजधानी
- इस्कॉदा** (श) हि पजा इ बालिस्तान परगण्यात
- इस्ट रुमोलिया** (प्रा) यू ख तुर्कस्तानात [पल ह्मणतात.
- इस्तंबूल** (श) यू ख तुर्कस्तानाची राज यास कानस्तातिनो-
- इस्तर** (बे) आम्बालिया बेटात पोलिनिशीया बेटात [नखपा होतें
- इस्पाहन** (श) आशि ख इराणची प्राचीन राजधानी येथे कि-
- इस्लामकोट.** (गा) हि. मु इ कच्छ प्रातात. या नावाचा किल्ला
- इस्लामगड** } (कि) हि राज भावलपुरच्या किल्ल्याचे नाव
(नहर)
- इस्लामपूर** (गा) हि मु इ साताराजि कऱ्हाड पा ८ कोसावर.
- इस्लामनगर** (श) हि वाय प्रा २ बगाल इला मोगीर प्रातात.
- इस्लामाबाद** (श) हि काश्मिरात झेलम नदीच्या काठी
- इसेक्स** (प्रा) यू ख. इंग्लदात पूर्वेकडील प्रात
- इसोन** (न) यू ख फ्रासात सोन नदीस मिळते.
- इहंग** (श) हि प प्रा दुआबात
- इहभर** (श.) हि. प इ लाहोर शहरापासून ३८ मैल

- ईखस्टाट (अ.) यू ख तुर्कस्थानात ववेरियात
- ईजर (पर्व न) यू ग म्वित्सर्लद मध्ये अल्स पर्वतापैकीं एके ओळीचे नाव २ जर्मनीत बोहीमिया मधून वाहत जाऊन एटव नदीस मिळते
- ईन्सीदिला (श) यू ग म्वित्सर्लद मध्ये [६० मैलावर
- ईबनस्टाक (श) यू ख जर्मनीत साम्सनी स. मध्ये ट्रेसदेन पा
- ईशान्यकेप (भू) आशि ख राशियात सैप्रिरियाचें उत्तरेस
- ईसलबेन (अ) यू ख जर्मनीत साक्सनी स
- ईसेनस्टाट (अ) यू ख आख्रिया देशात हंगेरीचे पश्चिमेस.
- ईसेनाक (श) यू ख जर्मनीमध्ये
- इंदिआना (म) अमे ख गुनेतेदम्तेतमध्ये
- इंगलवरो (पर्व) यू ग इंग्लदात यार्कमध्ये
- इंगळी (गा) हि मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता.
- इंग्लंड (दे वे) य ख फ्रान्स देशाचे उत्तरेस स्कातलद इंग्लद मिळून एक वेट
- इंग्लिशचानल (या) यू ख इंग्लद व फ्रान्स याच्यामध्ये
- इंग्लेयीगांव (अ) हिं म इ निजामचे रा विजापुरा पा. ८४ मैल.
- इंजर्दी (डो) हिं मध्यप्रा गोडवणात बैतुलाजवळ.
- इंजिली (गा) हिं म इ गजाम प्रा
- इंजेमूर (अ) हिं म इ नेलोर जि
- इडी (श) हिं मु इ विजापूर जि ता
- इंदर (न) यू ख फ्रान्समध्ये लायर नदीस मिळते
- इंदापुर (अ) हिं मु इ पुणे जि ता भिमेच्या काठा
- इदारुम (अ) हिं मध्यप्रा नागपूर जि वेनगगानदीवर

इदालस	(न) यू र मीदनमधून निघून बालतिक समुद्रास
इंदिअनचायना	(दे) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्प [मिळते
इंदिअनतेरितरी	(प्रा) अमे र स्वतंत्र सस्थानचा भाग
इंदिआना	(स) अमे र युनैतेदस्तेदमध्ये
इंदूर	(रा) हि मध्यप्रा कुतकी नदीचे काठीं होळरराचे मुख्य शहर येथे लाखेचे बुडे चादीच्या तारेचे काम
इंदे	(गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता [वर्णनीय होते
इंदोली	(म) हि मु इ सातारा जि
इंद्रगड	(श) हि वाय प्रा फरकावाड जि २ बुदेलखडान
इंद्रप्रस्थ	(श) हि प इ दिल्लीशहराम क्षणतात
इंद्रायणी	(न) हि मु इ पुणे जि बोरघ टातून निघून तुळजापुराजवळ भिमेल मिळते
इंद्रावती	(न) हि मध्यप्रा गोदावरीस मिळते २ अयोध्याप्रा भागीरथीस मिळते [सगमावर
इंद्रिसा	(गा) हि प इ बियाम व सतलज ह्या नद्याच्या

उ.

उकली	(श) हि मु इ सोलापूर जि सोलापूर पा ६६ मैल
उकिमथ	(श) हि उत्तरेस कमाऊन प्रातात मदाकिनी नदीवर.
उगा	(श) आशि र चिनईतार्तरिंत मगोलियात
उगापुर	(रा) हि वाय प्रा मिरझापूर जि असून मिरझापूर
उगांव	(गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता [पा १० मैल
उचीतगड	(कि) हि मु इ उत्तरकोकणात [पश्चि ४२ मै
उजकी चौकी	(श) हि वाय प्रा मिरझापूर जि काशीजन
उजीअनी	(ग) हि वाय प्रा इटावा जि.

उज्जनी (अवंतीका) (ज) हि माळवा प्रा क्षिप्रानदीचे काठीं शि-
द्याचे शहर येथे महाकालेश्वर म्हणून प्रसिद्ध
देवस्थान आहे एका मैलावर विक्रमाची
अवती नामक राजधानी आहे

उझनी (श) हि वाय प्रा बुदाव जि
उडगांव (र) हि व इ बकापूर जि कलकत्याहून ८७ मैल
उतनाई (न) हि मु इ ठाणे जि जव्हार स
उत्कल (दे) हि व इ ओढिया प्राताचे पूर्वीचे नाव
उत्कामन (पर्म शि) हिं म इ निळगिरी पर्वताचे शिखर उत्तम
हवेचे ठिकाण येथे म इ गवर्नर राहतात

उत्तन (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता
उत्तरअर्काट (प्रा) हिं म इ कर्नाटकात
उत्तरकानडा (प्रा) हिं मु इ द महाराष्ट्र देशात जि
उत्तरकुरु (प्रा) हि प इ पानिपतचा उ भाग
उत्तरकोकण (प्रा) हि मु इ सद्वाद्री पर्वताचे पश्चिमेकडील
प्रदेशात उत्तर कोकण हा एक भाग आहे यात
ठाणे व कुलाबा हे जि व मुंबई ही आहेत

उत्तरतिवरा (घा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
उत्तरधार (पर्व) हि मु इ कच्छ प्रा [नेलोर शहर
उत्तरपनार (न) हिं म इ बंगालच्या उपसागरास मिळते काठीं
उत्तरमहासागर (समु) आगि व यू ख उत्तरेस उत्तरध्रुवा सभोवतीं
उत्तरमांड (न) हिं मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता शिवड्या
जवळ कृष्णेस मिळते

उत्तरसमुद्र (समु) यू ख इंग्लद, जर्मनी व देन्मार्क ह्या देशांम्ये.

उत्तरसरकार	(प्रा) हिं म इ गतूर पा उत्तरेस गजामपर्यंत समुद्रकिनाऱ्याचा भाग
उत्तरस्वीदन	(दे) यू ख स्वीदन देशाच्या उत्तरेकडचा भाग
उत्तूर	(गा) हिं मु इ कोल्हापूर स जाजरे ता
उत्राण	(गा) हिं मु इ खानदेश जि येरडोल ता
उत्रेक्त	(श) यू ख हालदात विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
उदगांव	(गा) हिं मु इ कोल्हापूर स शिरोळे पेठ्यात
उदतपूर	(श) हिं प्राय प्रा कानपूर जि कानपुर पा २०
उदपूर	(गा) हिं मु इ गुजरायत [मेलोवर
उदेपूर छोटा	(प्रा) हिं मु इ गुजरायत रेवाकाठा प्रातात
उदगीर	(गा) हिं म इ निजामचे राज्यात माजरा नदीचे काठा येथे पेशवे व निजाम ह्यांची इ स
उदरगांव	(श) हिं मु इ सोलापूर जि [१७६०तलढाई
उदामाची पेठ	(श) आफ्रिका ख अविसीनियान
उदरपिठुग	(श) हिं म इ बहारी प्रातात
उदिपुर	(श) हिं राज विकानेर स [१५ मैल लाव आहे
उदीपूर	(गा) हिं राज सेकावती स या गात्राजवळ भागोराघाट
उदुंग	(गा) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पात कबोज देशात
उदेपूर(मेवाड)	(स. श) हिं राज स हे शहर उदेसिंग याने वसविले २ छोटानागपूर प्रातात स ३ नागपुराजवळ गाव
उदेपुरा	(श) हिं वाय प्रा गाझिपुर जि
उदेरामसर	(श) हिं राज विकानेर स
उधनाल	(श) हिं व. इ कलकत्ता जि

उनापदेव (गा) हि मु इ खानदेश जि चोपडे ता येथे या ना-
वाचे उन्हाळे असूा दुसरी सुनपदेव, निझरदेव
अशी दोन उन्हाळी आहेत

उना (श) हि मु इ काठेवाटान पोरबदरापासून ९६ मैल.

उनाम (व) (श) हि अयोध्या प्रा जि

उनिआरा (ग) हि राज जयपुर स जयपुरा पा ३० मैल

उप (फिश) (न) आफ्रि स द आफ्रिकेतून निघून अटलांटिक म-
हासागरास मिळते

उपळाई (गा) हि मु इ सोलापूर जि माडे ता [मैलावर

उपीनगंडी (गा) हि म इ कानडा प्रातात मगलूरचे पूर्वेस ३०

उप्साला (ग) यू ख स्वीदनात विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध

उब्ररगांव (गा) हि मु इ ठाणे जि पेठा २ या नावाची खाडी

उबरी (ग) हि मु इ सिध प्रा शिकारपुर जि तालुका व

उबरोली (गा) हि मु इ ठाणे जि माहिम ता [शहर

उबसानोर (सरो) आशि ख चिनईतार्तरीत

उबीन्स्क्र (सरो) आशि ख रुसदेशात मौवेरियात

उभ्या (न) यू ख बालतिक समु मिळते

उमगड (गा) हि वाय प्रा आलगडाहून ३४ मैलावर

उमडी (श) हि मु इ सातारा जि

उमरकीर (श) हि निजामाचे राज्यांत पैनगगा नदीवर

उमरकोट (रा) हि मु इ सिध प्रा येथे अकबर बादशाहा ज-
न्मला वनात व गालीचे चागले होतात

उमरखेडे (गा) हि वऱ्हाड प्रा वासीम जि

उमरेट (गा) हि मु इ गुज प्रा. खेडा जि ठासरा तालुक्यात

- उमरारी (रा) हि वाय प्रा फत्तगटपासून १४ मेल
 उमराव (श) हि वाय प्रा शहाजहानपुर जि [ठिकाण
 उमरावती (रा) हि वऱ्हाडात व्यापाराचे माठे शहर अमून जि
 उमरी (रा) हि वाय प्रा अलाहाबादेपा ९ मेल [मैल
 उमरीत (श) हि मु इ गुजराय प्रा सेडा जि खेड्याहून ३२
 उमरेअर (श) हि नागपुर प्रा येथे लोखंड सापटते
 उमरेट (गा) हि नागपुर जि येथे रश्मिकाठी घोतरजोडे चा
 उमरेत (गा) ाह मध्य प्रा छिदवाडा जि [गले तयार होतात
 उमरी (श) हि वाय प्रा मिनपुरी जि [उत्तम होतात
 उमलीपट्टी (श) हि वाय प्रा अजिमगड जि येथे काशाची भाटी
 उरबातेहेरी (म) हि राज उत्तरेस, बुदेल ख कालपीहून १०० मै
 उरण (ये) हि मु इ कुलावा जि पेठा आहे येथे मिठाचे फार
 उत्पन्न होत २ या नावाचा खाडी

- उरमोटी (न) हि मु इ सातारा जि कऱ्हाडता कृष्णेस मिळते
 उरळी (गा) हि मु इ पुणे जि
 उराघम (गा) हि म इ कोचीन स त्रिचूर पा ६ मेल
 उराल (पर्व न) आशि ख पश्चि व आशि व यू ह्यामध्ये २ या
 नावाची नदी

- उरुगुवाय (न) द अमे रिओलाप्लाता खाडीस मिळते
 उरूमिया (सरो) आशि ख इराणान याचे पाणी खारे व जड म्ह.
 मासे वाचत नाही २ या नावाचे शहर

उर्चाकितहैरी(स.)हि वाय प्रा बुदेल ख बटवा नदीचे काठी.

उर्णावती (न) हि मु. इ. खानदेश जि. शिरपुर ता

उलपाड	(श) हि मु इ गुज प्रा सुरतजिल्ह्यात ता
उला	(श) हि म इ निजामच राज्यात
उल्लर	(श) हि म इ त्रावणकोर सस्थानान त्रिवेद्रमचे उत्त
उलौती	(न) हि मु इ गुजरायेत [रेस ५ मैल
उल्हास	(न) हि मु इ कुलाबा जि कर्जत ता
उस्थळ	(गा) हि मु इ नाशिक जि पेठ ता
उळवे	(गा ब) हि मु इ कुलाबा जि पनवेल ता
ऊख,	(गा) हि प इ दुआव प्रातात
ऊर्गा	(गा) आशि ख चिनई तार्तरीत
ऊचीरा	(स) हि मध्य प्रा नर्मदेच्या काठी
ऊज	(न) यू ख इग्लदात वेलममध्ये
ऊदुंग	(श) हि पू ब्रह्मदे कापोजाची राज
ऊदेपी	(गा) हि म इ दक्षिण कानडा प्रा येथे तादूळ फार पिकतात व देवळे पुष्कळ आहेत
उंच्छा	(न) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यात
उंचाडगांव	(गा) हि मध्य प्रा शिंद्याचे राज्यात उज्जनीपा ५२ मैल
उंद्राकोंडा	(श) हि म इ निजामचे रा हदरावादेच्या पूम
उंबरगाव	(गा) हि मु इ ठाणे जि उाहाणू ता पेठा
उबराणें	(गा) हि मु इ नाशिक जि मांरगाव ता
उंढानुहा	(न) हि व इ भागलपूर जि भागीरथीस मिळते
उंवरज	(गा) हि मु उ सातारा जि कऱ्हाड ता १२ मैल

ऋ

ऋषीकुले	(न) हि म इ गजाम प्रा निवून बगालच्या उपसाग राम मिलने

ए

- एकर** (ब.) आशि ख तुर्कस्थानात पालस्तैन प्रा भूमध्य-समु कार्ठी
- एकलहरे** (गा) हिं मु इ नगर जि भिगार गावाजवळ
- एक्विझटर** (श) यू ख इग्लदात डेव्हन शायर प्रातात एकस नदीवर फार मोठे शहर [दक्किस प्रा
- एकस** (न) यू ख इग्लदात डेव्हशायर प्रा २ स्कातलदात
- एकसबीज** (गा) यू ख जर्मनात कसेल शहराजवळ २३ मैला-वर येथे तागाचे व लोकरीचे कारखाने आहेत
- एकसमु** (प्रदे) यू ख इग्लदात सामरसेट शायर प्रा. उच्चवद्या-
- एकापिला** (गा) हिं म इ नेलूर येथे मीठ चागले होते [चा प्रदेश
- एखतपुर** (गा) हिं मु इ पुणे जि पुरदर ता
- एजिहील** (प्रदे) यू ख इग्लदात वारविक शायर प्रातात
- एटन** (श) यू ख इग्लद दे विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
- एडिंबरो** (श) यू ख स्कातलदात मुख्य शहर
- एडोव्हा** (श) हिं म इ मलबार किनाऱ्यावर
- एला** (ज्वा पर्व) यू ख सिसिली बेटात, उ १०८७४ फूट
- एत्रिक** (न) यू ख स्कातलदात अबरफर्ड शहराजवळ त्वीद नदीस मिळते
- एथीजा** (श) यू ख स्पेनात अदालुशिया प्रा [कार्ठी
- एदलाबाद** (गा) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता पूर्णानदीचे
- एदेन** (न) यू ख इग्लदात वेस्तमोर्लद शायर प्रातात २ स्कातलदात कैफ शायर प्रातात स्वीद नदीस केलसोजवळ मिळते

एनडेव्हर (सामु) आ ख आखेलियाचे उत्तरेस तारीस सामु.

जाण्याची वाट २ आखेलियात नदी

एर्न (स) यू ख आयर्लंदात

एन्स (न) यू ख आखियात अत्स पर्व पा निघून

एनारा (सरो) यू ख. रूसदेशात [दाब्यूव नदीस मिळते

एनिस्कार्थी (श) यू ख आयर्लंदात वेक्सफोर्ड प्रातात [राजधानी

एनिस्किलेन (ग) यू ख आयर्लंदातील अर्न नदीतील बेटाची

एपरीज (गा) यू ख आखियात हंगेरीप्रातात

एपवर्थ (गा) यू ख इंग्लंदात लिंकन पा० २३ मैलावर.

एपिनल (गा) यू ख फ्रान्स देशात मासेल नदीवर येथे लो-
खड, पितळ व नकशीचे काम चांगले होतें

एफिसस (श) आशि ख आशियामैनरमध्ये

एबोरा (श) यू ख पोर्तुगाल देशात

एब्रो (न) यू ख स्पेनात भूमध्य समु मिळते.

एम् (गा) आशि ख द आखेलियामध्ये न्यूसौथवेल्स प्रातात
सिडनीजवळ २ वासच्या सामुद्रधुनीत वाण्डि
मन्सलटमध्ये अखात

एमडन . (व) यू ख जर्मनीत हानोवर प्रातात एम्स नदीच्या
मुखाजवळ

एमपली (गा) यू ख इटालीमध्ये टस्कनी प्रातात आर्नो नदीवर

एमरने (गा) यू ख. फ्रान्स देशात मार्न नदीवर येथे शा-
पेन दारू चांगली होते

एम्स (न.) यू ख जर्मनीत हानोवर प्रातात

एम्सवर्थ (गा) यू ख. इंग्लंदात हाड्म प्रातात पोर्टमौथजवळ.

- एमीयन्स** (श) यू स फ्रान्सात
- एरनग्रे** (गा) यू ग म्कातलदात दफिस शहराजवळ
- एरी** (सरो) अमे ख उत्त अमे कानडा प्रातात
- एरीबस** (ज्वा प) अमे ख ढ अमेरिकेत पातागोनिया द उची
१२ हजार फूट
- एरीवान** (श) आशि ख वान्सकाकेशियात [होतात
- एरंडोल** (श) हि मु इ ग्यानदेश जि ता येथे देशी कागद
- एलविंग** (न) यू ख प्रशियात
- एलबुर्ज** (पर्य) आशि ख कास्पिया समुद्राचे काठा
- एला** (श) यू ग्व प्रशियात
- एलापुर** (श) हि मु इ कारवार जि ता
- एलाशापेल** (श) यू स प्रशियात शहर इ स १७४८ त तह
झाला येथे सहा उष्ण पाण्याचे झरे आहेत
- एलिचपूर** (र) हि वऱ्हाड प्रा जि चे ठिकाण
- एलिफंटा** (वे) हि मु इ मुवईजवळ
- एलिफांत** (न) आफ्रि ग पूर्व आफ्रिकेत नदी अगून ती
मोझाविकच्या खाडीस मिळते
- एलूर** (गा) हि मु इ. सातार जि वाळवे ता [जवळ
- एलोर** (गा) हि म इ उत्तर सर्कीस प्रा कोलेर सरोवरा-
- एल्ब** (न) यू ग्व जर्मनीतून निघून वात्तिक समुद्रास
मिळते
- एल्बस** (श) यू ख पोर्तुगाल देशात तटवदीचे शहर
- एल्सनूर** (व) यू ख देन्मार्कात झिलाडबेटात सौद सामुद्रधुनीवर
- एवरेस्त** (शिख) हि. हिमालय पर्वताचे शिखर उची, २९००२ फूट

- एविशाम** (श) यू र इरुदात वूर्टर जवळ १४ मैलावर
गॅव्हन नदीवर
- एवोरा** (श) यू ख पोर्तुगाल दे
- एसणे** (गा) आफ्रि ख नॅल नदीच्या काठी
- एसिक्विबो** (न) द अम र गायना देशात अतलातिक महासा-
गरास मिळते
- एस्त्रिमादुरा** (प्रा) यू ख स्पेनम ये याच प्रांतेजाज उ कासेरीम
अमे २ भाग आहेत २ पोर्तुगालमध्ये
- एस्त्रुरिआ** (पर्व) यू र स्पेन दे
- एस्त्रेला** (पर्व) यू ख पोर्तुगालमध्ये
- एंघीन** (गा) यू र बेल्जममध्ये हेनाल्ट प्रा
- एजिली** (व श) आशि र इराणात काम्पियन समुद्राचे काठी.
- एंबख** (न) यू ख राशियात पिपस सरोवरास मिळते.
- एंब्रन** (न) यू ख फ्रान्समध्ये आल्पस पर्वतातून निघाली
- एबा** (न) आशि ख मृतत्र तार्तरीमध्ये
- ऐझर** (न) यू ख जर्मनी दे. ववेरिया स
- ऐनवडें** (गा) हि मु इ सातारा जि वाळगे ता
- ऐनपूर** (गा) हि मध्यप्रा नेमाड जि बऱ्हाणपूर ता
- ऐरवास** (कि) हि माळव्यात होळकराचे राऱ्यात
- ऐरिस** (मसु) यू ख डग्लद आणि अयर्लंद ह्यामध्ये
- ऐलआफ बैन** (बे) यू ख ऐरिश समुद्रात
- ऐलआफमान** (बे) यू ख ऐरिश समुद्रात. [सरोवर
- ऐलंद** (बे) अमे ख. स्वतंत्र स. च्या दक्षिणेस २ आबेलियात
- ऐस्लाद** (बे) यू ख. अतलातिक महासागरात देन्मार्कच्या ताब्यात.

ओ

ओआहू (बे) आब्रेलेशियात मेक्रोनेशियामध्ये सादबीज बेटाचे

ओईसेल (बे) यू ख बाल्टीक समुद्रात [समुदायात

ओकलडुंगा (गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि येथे तादूळ फार
चागले पिकतात

ओखामडळ (मा) हिं मुं इ गुज प्रा गायकवाडच्या राज्यात

ओखोटस्कस् (समु) आशि ख रशियाचे पूर्वेस

ओझाहें (गा) हिं मु इ सातारा जि वाई ता

ओझर (गा) हिं मु इ नाशिक जि व ता बाणगगेच्या का-
ठी २ जुन्नर ता येथे गणपतीचे स्थान आहे ३
नगर जि सगमनेर ता प्रवरेच्या काठी

ओझोर्स (बे) यू ख पोर्तुगालच्या ताब्यात अटलांतिक महा-

ओडेरी (हेनेरी) बे हि मु इ उत्तर कोकणच्या पश्चिमेस [सागरात

ओदें (गा) हि मु इ नाशिक जि नाशिक ता गोदेच्या का

ओतानियो (भू) द अमे च्या पूर्वेस

ओतावा (न श) उ अमे कानडा प्रातात [कळवण ता

ओनूर (गा) हि मु इ पुणे जि जुन्नर ता. २ नाशिक जि

ओदर (न) यू ख प्रशियात.

ओदेसा (ब) आशि. ख. रशियात काळ्यासमुद्राचे काठी.

ओना (न) आशि ख रशियात आमूर नदीला मिळते

ओनीगा (स) यू ख रशियात

ओपोतों (श) यू ख पोर्तुगाल दे द्राक्षासवाकरिता प्रसिद्ध

ओबदोर्स्क (गा) आशि. ख. रशियात ओबी नदीचे काठी.

- ओबी** (न) आशि ख रशियात अलताई पर्वताजवळ तेळे-
त्स्क सरोवरातून निघून २६०० मैलावर आ-
तिक महासागरास मिळते [पा १९ मैल
- ओबेरिया** (श) हि ब इ शहाजहानपूर जि शहाजहानपुरा
- ओमतवाडा** (स) हि मध्यप्रातात [राण ह्याचेमध्ये
- ओमन** (प्रां व अखा) आशि ख अरबस्तानात २ अरबस्तान व इ-
- ओमरा** (कि) हि वाय प्रा बुदेल ख काशी पा ७२ मैल
- ओमस्क** (न गा) आशि ख चिनचे रा मगोलियात ओमत्स्क व
- ओमिदुंडा** (गा) हि छोटानागपूर प्रा [इर्तीश ह्याचे सगमावर.
- ओमेटा** (गा) हि सु इ गुज प्रा खेडा जि
- ओर** (न) हि सु इ गु प्रा गायकवाडचे रा. शिनोर पर
- ओरपाड** (गा) हि सु इ गुज प्रा सुरत जि. ता.
- ओरलियन्स** (श) यू ख फ्रान्सात.
- ओरवेल** (न) यू ख इंग्लदात सफाक प्रा
- ओरिनोको** (न) अमे ख द अमे वेनेझुएलामध्ये लाबी ११५०.
- ओरिसा (ओडिसा)** (प्रा) हि ब इ चिलकासरोवरापा. सुवर्ण-
रेखानदीपर्यंत [मिळते.
- ओरेगान** (न) अमे. ख उत्तर अमे पासिफिक महासागरास
- ओरेल** (श) यू ख रशियात
- ओल्डकालबार** (न) आफ्रि ख अतलातीक महासागरास मिळते
- ओल्डह्याम** (श) यू ख इंग्लदात लॅक्शायरमधील मेडवाक नदीवर
- ओल्देनबुर्ग** (श) यू ख प्रशियात
- ओलाबाकोंडा** (गा) हि म इ कडापा जि
- ओलियापूर** (गा) हि ब. इ रगपुरपा. २२ मैल

- ओलेनमिन्स्क (गा) आशि ख रूसदे लेना नदीचे काठी
 ओलेन्स (व) आशि ख रशिया दे आर्तिक महासागराचे काठी
 ओलोनेक (न) आशि य रशिया दे अर्तिक महासागरास मि
 ओवर्न (पर्व) यू ख फ्रान्स देशात
 ओशियानिया (वे) आशि ख पूर्वेस पासिफिक महासागरात बेटसमूह.
 ओसरला (घा) हि मु इ सातारा जि
 ओस्तेंद (व ग) यू ख वेलजमच्या उत्तरेस [सिंपी न मिळते
 ओहिओ (न) अमे ख द अमे अलेघानी पर्व निघून मिसि-
 ओर्हीद (ग) हि प इ सिंधू नदीवर पेशावर पा ४९ मैल
 ओंकारेश्वर (गा) हि मध्य प्रा माळव्यात होळकराचे रा नर्मदा न
 काठी १२ ज्योतिर्लगापैकी
 ओगोल (श) हि म इ कर्नाटकप्रा नेलोर जि
 ओड (गा) हि राज जोधपूर पा ९० मैल
 औदुंबर (गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता कृष्णेच्या
 काठी दत्ताचे स्थान
 औराद (गा) हि मु इ सेलापूर जि सोलापूर ता
 औरंगाबाद (ग) हि मु इ निजामचे राज्यात दुवा नदीचे काठी
 औद (अयोध्या) (श प्रा) हि वाय प्रा व जि
 औध (स श) हि मु इ सातारा जि पतप्रतिनिधीचे

क

- ककाजा (गा) हि व इलाख्याचे हद्दीवर उदेपूर स उदेपूर
 ककुबा (गा) हि वाय प्रा आठ्यापा ७ मैल [पा ३५ मैल
 कक्होलम (श) हि म इ त्रावणकोर स केप कन्याकुमा-
 री पा २० मैल

कक्सा	(गा) हि व इ वकोरा जि राणीगज पा २६ मैल
कच्चुबा	(गा) हि ब इ सुदरवन प्रा बकरगजपा ३२ मैल
कच्छ	(स) हि मु इ काठेवाडच्या उत्तरेस यात भूज राजधानी शहर हत्यारे व अडकिते चागले हो
कच्छगंडवा	(प्रा) आणि ख बलुचिस्तानचे ईशान्येस
कच्छचे रण	(प्रा) हि मु इ कच्छ स चे उत्तरेस रेतीचे मैदान
कच्छीगड	(श) हि मु इ काठेवाड प्रा गायकवाड स
कजगांव	(गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता
कजीलबाश	(सरो) आशि, खं मंगोलियात जायसग सरोवराजवळ
कझरंगा	(श) हि आसाम प्रा नावगग जि [आग्नेयीस
कटक	(श) हि व इ ओरिसा प्रा महानदीचेकाठी चादी- च्या तारेचे काम उत्तम करितात
कटकपूर	(श) हि वाय प्रा मुरादाबाद जि मुरादाबादे पा
कटकरंजी	(श) हि व इ ओरिसा प्रा जि [३० मैल
कटकोळ	(गा) हिं मु इ कोल्हापूर स गडइंग्लज पेठ्यात स्ले- टीच्या दगडाच्या खाणी आहेत
कटनगर	(श) हि व इ मिडनापूर प्रा कलकत्या पा ७ मैल
कटनी	(श) हिं मध्यप्रा जबलपूर जि येथे पूर्वी वदुकीच्या नळ्या होत असत
कटमांडू	(श) हिं नेपाळ देशाची राजधानी येथील लोक गुरखे
कटरगड	(गा कि) हिं वाय प्रा कमाऊन जि [जातीचे आहेत
कट्टीगिरी	(गा) हिं मु इ करनाटक प्रातात
कट्टेरिया	(श) हि व इ भागलपुराहून ३८ मैल
कटगी	(श) हि वाय प्रा जबलपूर पा २२ मैल,
कटंबो	(गा) हिं प इ, अलिवाल स.

कटुंगारआयो(श) पश्चिम आफ्रि ख यारीवा प्राताची राजधानी २
मध्यआफ्रिकेत हुस्सा प्रातात.

कडगांव (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स कापशी सस्थानात
कडप्पा (प्रा) हिं म इ कर्नाटकच्या वायव्येस जि व शहर
कडलूर (श) हिं म इ पेन्नार नदीच्या मुखाजवळ
कडवई (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
कडा (श) हिं काश्मीर स जेलमनदीवर २ वाय प्रा गु
रवळ जि श्रीनगराहून ३८ मैल

कडाव (गा) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता
कडुपूर (गा) हिं म इ त्रायणकोर स
कडी (श प्रा) हिं मु. इ गुज प्रा. गायकवाडचे राज्यात
कडुर (श) हिं म इ म्हैसूर स
कडुलोर (श) हिं म इ दक्षिण अर्काट प्राताचे मुख्य श
कडस (गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता
कडे (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता
कडोद (गा) हिं मु इ खानदेश जि तापीच्या काठी.
कणकवली (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता [मूळगाव
कण्हेरखेड (गा) हिं मु. इ सातारा जि कोरेगाव ता शिर्षाचे
कर्तीफ (ब) आशि ख अरबस्तानात इराणी अखातात
कथोजीया (श) हिं नेपाळ स कटमाडू पा ३५ मैल.
कथौरा (गा) हिं वाय प्रा दिल्लीपा ३७ मैल
कदलोर (श) हिं म इ कर्नाटक प्रा [२१ मैल
कदेमूर (श) हिं वाय प्रा कर्मनागा नदीवर गाक्षीपुराहून
कदंगलूर (श.) हिं म. इ. कोचीन स.

कनकगिरी	(श) हि निजामच्या राज्यात
कनका	(कि) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता.
कनकुपा	(श) हि म इ म्हसूर प्रातात
कनखल	(श) हि ब इ सहारणपूर प्रा. गगेच्या काठी हरिद्वारापा ३ मैल २ नाशिक जि ज्यबक येथे या नावाचे तीर्थ आहे
कनगांव	(श) हि मध्य प्रा नागपूर जि वर्धा नदीचे काठी
कनर	(श) हि माळव्यात शिंद्याचे राज्यात असन नदीवर ग्वालेर पा ३६ मैल
कनवारा	(श) हि माळव्यात टोक स अमू नदीवर [मैल
कनाकन	(गा) हि. म इ मलबार किनान्यावर गोव्या पा ३२
कनानोर	(ब) हि म इ मलबार किनान्यावर येथे मुसल- मान लोकाची वस्ती फार आहे.
कनासी	(गा) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता.
कनासीर	(गा) हि राजपुतान्यात जोधपूर स.
कनिम्यो	(श) आशि ख ब्रम्हदेशात खिडवन नदीचे काठी
कनुवा	(गा) हि प इ बारी दुआबातील चक्री नदीवर
कनोज	• (श) हि वाय प्रा गंगा व कालिंदी ह्याचे सगमावर
कनोड	(श) हि राजपुतान्यात जसलमीर स
कन्याकुमारी	(के) हि म इ हिंदुस्तानचे दक्षिण टोक [मिळते.
कन्हान	(न) हि मध्य प्रा. छिंदवाडा जि निघून वैनगगेस
कन्हेर	(न) हि मु इ खानदेश जि चोपडे ता [तयार होतात
कपडवंज	(श) हि मु इ गुज. प्रा. खेडा जि. काच व बागड्या

- कपतानगंज** (श) हि वाय प्रा अजमीरा पा १२ मल २ गो
रखपुरा पा ५५ मेल
- कपालदुर्ग** (कि गा) हि म इ सैसूर स श्रीरगपट्टण पा ३०
मेल येथील हवा वाईट आहे येथे टिपू हा ब-
दीवान लोकास ठेवीत असे
- कपिलधारा** (यव) हि मध्य प्रा मडळा जि नर्मदेचा
- कपिलावस्तु** (गा) हि वाय प्रा काशीच्या उत्तरेस
- कपूरथळा** (म) हि प इ जालदर दुभावात यथील कारा-
गीर चित्रे उत्तम काढितात
- कपुरा** (गा) हि वाय प्रा बुदी सस्थानात बुदी पा २९ मेल
- कप्ता** (श) हि वाय प्रा बुदेलखडात जाहागीर असून शहर
- कप्रेरा** (गा) हि राजपुतान्यात जोधपुराहून २९ मेल
- कबन** (श) आशि स तुर्कस्तानात फात व मुरात ह्या नद्यांच्या
सगमाजवळ
- कमरपूर** (श) हि वाय प्रा अयोध्या जि
- कमरुद्दिनगर** (श) हि वाय. प्रा मिरत जि गगेच्या पाणथळ जागेत
मीरत पा २४ मेल येथे गगेस उतार आहे
- कमरूप** (प्रा) हि पूर्वेस आसाम देशात
- कमलगंज** (गा) हि वाय प्रा फरकाबाद जि फत्तेगडाहून ७ मेल
- कमलपूर** (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि फत्तेपुराहून २८
- कमलापूर** (श) हि म इ कडापा जि पन्नार नदीवर [मेल
- कमाऊन** (प्रा) हि वाय प्रा नेपाळच्या हद्दीवर जि येथे सोने
सापडते
- कमाम** (श) हि म इ कडापा प्रांतात

कमार्ग	(न) यू ख फ्रान्स देशात न्होन नदाचा फाटा
कमालपूर	(गा) हि वाय प्रा गाझापूर जि चुनार पा ३६ मैल
कस्रे	(रा) यू ख फ्रान्समध्ये नार्ड प्रातात
कमोना	(श) हि वाय प्रा बुल्दशहर जि
कमंडलु	(न) हि सु इ सातारा जि कृष्णस मिळते [तात
करक	(बे) आशि ख इराणदेशाचे पश्चिमेस इराणचे अखा
करकंब	(गा) हि सु इ सोलापूर जि पठरपूर ता
करकनारील	(श) हि निजामचे राज्यात नगरा पा ६० मैल
करकपूर	(श) हि व इ भागलपुरा पा ३० मैल २ औद प्रा फत्तेगडाहून ८ मैल
करकीकत	(रा) हि नेपाळ देशात गडकी नदीचे डावे तीरास ३म
करकुल	(श) हि म इ दक्षिण कानडा जि मगलोराहून
करजगी	(श) हि सु इ. धारवाड जि ता [२६ मैल
करजण	(श) हि सु गुज प्रा गायकवाडचे रा.
करनाटक	(प्रा.) हि मद्राम इलाख्यात,
करनाळ	(रा) हि प इ जि अडकिंते व कातऱ्या उत्तम करि तात व त्यावर भिगे वसवितात
करनाळी	(श) हि सु इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यात
करब	(श) हि व इ पाटणा शहरापा ४५ मैल
करबला	(श) आशि ख आरबस्तानात हुसेनाचे मृत्युस्थान
करमाळें	(रा) हि सु इ सोलापूर जि ता येथे पागोट्याचा रंग चागला होतो मुईकोट किल्ला
करवंद	(गा) हि. सु इ खानदेश जि शिरपूर ता

करवली (स श) हि गजपुतान्यात येथे कुपतगारीचे काम होते व हुक्यावर पारा चढवून त्यावर नकशीचे काम करितात तसेच जाभळ्या दगडावर कोरीव काम करितात

करवलें (गा) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता

करवीर (श.स) हि मु इ. दक्षिण हद्दीवर शिवाजी महाराजाचे वशाचे राज्य इ. स १७१२ त स्थापिले ह्यास कोल्हापूर म्हणतात येथे देवीचे प्रसिद्ध स्थान आहे

करागोला (श) हि व इ. पुरनिया प्रा गगानदीवर, पुरनियापा ३० मैल

कराची (श ब) हि मु इ सिध प्रा सिंधुनदीवर

कराट (दे.) हि. मु इ खानदेशाचे प्राचीन नाव

करानो (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि चादा पा ५५ मैल

कराबागडी (गा) हि म इ बहारी प्रा

करारी (गा) हि ब इ तिन्हूत प्रा दर्भग्यापा० ३२ मे.

करासू (न) आशि ख तुर्कस्तानात कुर्दिस्तानात

करिअन (श) हि प इ जेथदुआवात झेलम नदीचे डावे तीरास १५ मैल

करिगाग (श) हि व इ रगपुराहून २३ मैल

करिस (श) हि वाय प्रा अलिगड जि अलिगडपा १८ मै

करिमखान (गा) हि वाय. प्रा हमीरपूर जि यमुना नदीवर

करिहुल्ली (गा) हि म इ ह्यूसूर स इग्लिशाचे ताब्यातील

करुना (श) आशि स इराण देशात

करुबा	(बे) हिं मु इ कच्छचे अखातात	[काठी
करूर	(श) हि म इ कोईमतूर प्रा अत्रावती नदीचे	
करो	(न) हिं व इ नैर्ऋत्यहदीवरून जाऊन सुवन नदीस	
करोड	(गा) हिं मु इ ठाणे जि वाडे ता	[मिळते
करोद	किवा कालाहंडी (स श) हिं मध्य प्रा सबळपूर जि	
करोळ	(गा) हिं मु इ सोलापूर जि पठरपूर ता भीमे काठीं	
करंगुली	(श) हिं म इ चिगलपट प्रा मद्रामेहून ४९ मैल	
करंजगांव	(गा) हिं वऱ्हाड प्रा ण्ळीचपूर जि २ नाशिक जि.	
	निफाड ता गोदावरीचे काठी	
करंजाळी	(गा) हिं मु इ नाशिक जि पेठ ता २ खानदेश जि	
	नदूरबार ता	
करंजी	(गा) हिं मु इ नाशिक जि निफाड ता	
करिंज	(श) हिं मध्य प्रा नागपूर जि नागपुराहून ४६ मैल.	
करंज	(गा) हिं वऱ्हाड प्रा इलिचपुराहून ५३ मैल	
कर्ककलडी	(श) यू ख स्कातलदात फाईफ प्रा	
कर्गविल	(श) हिं काश्मीर स द्रास नदीपा २ मैल	
कर्जत	(गा) हिं मु इ कुलाबा जि ता व २ नगर जि ता	
कर्णपाली.	(ग) हिं म इ त्रावणकोर स दक्षिणकिनाऱ्यावर [आहे	
कर्णप्रयाग	(गा) हिं वाय प्रा कमाऊन जि. येथे कर्णाची मूर्ति	
कर्णेश्वर	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता येथे	
	या नावाचे देवस्थान आहे	
कर्दे	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता	
कर्नावन	(गा.ग) यू ख ग्रेटब्रिटनात व वेस्सात.	

कर्नूल	(श) हिं म इ कर्नूल जि कृष्णा व नुगभद्रेच्या स गमावर आहे
कर्मनाशा	(गा) आशि स इराणात खेरानदीचे काठा २ हि व इ नदी भागीरथीस मिळते
कर्मान	(रा) आशि ख इराणात [मिळते
कऱ्हा	(न) हिं मु इ पुणे जि पुरंदर ता निघून नीरेस
कऱ्हाड	(श) हिं मु इ सातारा जि कृष्णा कोयना ह्या न- द्याचे सगमावर २ सगमनेराहून नाशिक जि तील सिन्नरास येण्याचे रस्त्यावर घाट आहे,
कऱ्हाण	(न) हिं वऱ्हाडात वैनगणेस मिळणारी नदी
कऱ्हे	(गा) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता
कलकत्ता	(श) हिं व इ ची राजधानी जि व ता येथे हिंदु- स्थानचे मुख्य गवरनर जनरल हे राहतात हे हु गळी नदीवर आहे जवळ कालीघाट हे कालिका देवीचे प्रसिद्ध स्थान आहे
कलकाद	(रा) हिं म इ तिनिवेह्डी पा १६ मैल
कलघटकी	(ग) हिं मु इ दक्षिणमहाराष्ट्रात वारवाड जि ता पा २८ मल
कलदिडी	(श) हिं म इ मच्छलीपट्टण जि मच्छलीपट्टण
कलना	(ग) हिं व इ वरद्वान जि हुगळी नदीवर [३४ मैल
कलबेटा	(गा) हिं म इ मलबार किनाऱ्यावर, कलिकतपासून
कलबुर्गा	(श) हिं मु इ निजामचे राज्यात पूर्वी ब्राह्मणी राज्याची रा श होते
कलवा	(गा) हिं प. इ सरहिद जि. कर्नाळ पा ४१ मैल

कलस्त्री	(गा) हि म इ अर्काट जि सुवर्णमुखीचेकाठी
कलाईमूर	(गा) हि निजामच राज्यात गोदावरीचे काठी
कलाख	(श) हि काश्मिरचे राज्यात
कलातायद	(श) यू ख स्पेनदेशात आरेगान प्रा
कलादगी	(श) हि मु इ टाक्षुणमहाराष्ट्र देशात जि
कलामिटा	(अम्बा) यू ख क्रिमिया द्वीपकल्पाचे पश्चिमेस
कलात्रो	(व) अमे ख पेर्बू दे लिमाशहराजवळ
कलासा	(प्रा) आफ्रि ख डजित दे [मेल
कलिप्राद	(गा) हि म इ मलवार किनाऱ्यावर कनानोर पा २०
कलिग	(दे) हि व इ ह्याम ओल्या म्हणतात
कलिगपटण	(श व) हि म इ उत्तर सरकार्स प्रा
कलिजर	(र) हि राज बासगाडा स निमचपा ९९ मैल
कलिडुंगा	(गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि घोगरा नदीवर च- पावतीपा २० मैल
कलीमात	(श) हि वाय प्रा कमाऊन जि कौसिलानदीचे काठी अलमोरापा ४ मैल
कलिसराई	(श) हि प इ अटकपा ३९ मैल [शहर
कलीस्क	(श) यू ख रशियामध्ये पोलाद देशात व्यापाराचे
कलुगा	(श) यू ख रशियात प्रात व शहर येथे लोकर, ता- गाचे कापड याचे कारखाने आहेत यातून ओका
कलूर	(गा) हि मध्य प्रा नागपूर जि [नदी वाहते.
कलेढोण	(गा) हि मु इ सातार जि खटाव ता
कलोकसा	(श) यू ख आखियात हगेरी प्रा, दान्यूब नदीवर पेस्तशहराजवळ,

- कलोल** (श) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडाचे राज्यात
कल्कापूर (श) हि व इ वीरभूम जि
कल्पनी (श) हि व इ रंगपूर जि गांगट नदीवर
कल्याण (श ब,) हिं मु इ ठाणे जि पुरातन शहर येथे
 कल्याण म्वामीची समाधी येथून पुण्याकडे व ना
 शिकाकडे असे दोन रेलवेचे रस्ते गेले आहेत
कल्याणदुर्ग (ग) हि म इ वह्दारी पा ४१ मैल
कल्याणपूर (ग) हिं व इ सारण जि चपरापा ४७ मैल
कल्वा (श) हि म इ कर्नूल जि कर्नूलपा. १९ मैल
कवठा (गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता
कवाड (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवडी ता. येथे सखाराम
 बोवाची समाधी आहे.
कव्हाय (गा) हि म इ मलबार प्रा
कशु (श) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पात कोचीनचिनात
कशेळी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
कसरें (गा) हि मु इ नगर जि
कसाई (न) आफ्रि ख अनलातिक महासागरास मिळते
कसोप (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
कल्लिकोट (ग) हिं म इ विजगापट्टणपा २२ मैल
कहार्न (पर्व) यू ख स्वित्सर्लैंडमध्ये वाले पर्वतातील रागेचे नाव
कळंब (गा) हिं व-हाड प्रा वणी जि येथें बैलाचा बाजार
 भरतो २ पुणे जि घोडनदीचे काठीं
कळंबें (तला) हि मु इ कोल्हापूर स कोल्हापुरास.
कळमेश्वर (गा) हिं म-यप्रा. नागपूर जि

कळवण	(गा) हि मु इ नाशिक जि ता
कळस	(गा) हि मु इ पुणे जि इदापूर ता
कळसूबाई	(पर्व) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरीता. या पर्वताची उची ५२५० फूट
कळें	(गा) हि मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेठ्यात
काअर	(श) यू ख फ्रान्स दे लाट प्रांताची राज
काईमूर	(प्रा) हि मध्य प्रा ग्रिध्याद्रीचे पूर्वकडील भाग.
काकटी	(गा) हि मु इ सागली स बेळगावापा ९ मैल.
काका	(गा) हि नेपाळ स
काकादु	(गा) हि. वाय प्रा कानपुरापा ५ मैल
काकानद	(श) हि म इ राजमहेंद्री जि [ष्कळ सापडने
काकेर	(स श) हि मध्यप्रा रायपुर जि जबळ यात लोखंड पु-
काकेसस	(पर्व) यू ख द व आशि ख तुर्कस्तानचे उत्तरेस
काखंडकी	(गा) हि मु इ सातार जि [मिळते
कागन	(न) उ अमे मेक्सिको दे हादुरासच्या उपसागरास
कागल	(स श) हि मु इ कोल्हापूर सरथानात पोढ स
कागाकाट	(श) हि नेपाळात गडकीचे काठी
काघदीपूर	(श) हि वाय प्रा गाझीपुराहून १५ मैल
काचर	(श) हि आसाम प्रा येथे चहा होतो २४ इ जि
काचार	(श) हि मणिपुर स. चे पश्चिमेस
काचारा	(श.) हि वाय प्रा आम्ना जि यमुना नदीवर
काजर्डा	(घा) हि मु इ कोल्हापूर स.
काजळी	(न.) हि. मु इ रत्नागिरी जि आबेघाटाजवळ उत्पन्न होऊन रत्नागिरीजवळ समुद्रास मिळते

- काझनक (श) य ख रशियात
- काझा (श) हि म इ गतूर जि गतूरपा १० मैल
- काझी (श) हि व इ मिहट प्रा सुरमा नदीवर सिहट
पा १० मैल
- काझीखेड (ग) हि वाय प्रा कानपूर जि कानपुरापा ५ मैल
- काझीपूर (श) हि वाय प्रा गरवाल जि यमुनेच्या काठी दि-
ह्रीहून ४८ मैल
- काटकोट (श) हि सिद्याचे राज्यात हुसगाबादेपा १०३ मैल
- काटामिआ (ब) यू र सिसिलीबेटात
- काटेपूर्णा (न) हि वन्हाट प्रा या नावाच्या दान नद्या आहेत
एक गोदेस मिळते २ री अजिठ्याचे डोंगरातून
निघून पूर्णेस मिळते [मैल.
- काटेली (श) हि व इ मिमनसिग प्रा डिनाजपूर पा ७७
- काटोची (भू) अमे र उ. अमे युकाटानचे उत्तरेस
- काटवल (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि नागपूर पा ३५ मैल
- काठी (स) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता नजीक
- काठेरेवा (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि जबलपुराहून ७६ मैल
- काठेवाड (पा) हि मु इ गुज प्रा ह्या प्रा पुष्कळ सस्थाने
- कातिगात (सामु) यू र देन्मार्क व स्विदन ह्याच्यामध्ये [आहेत
- कातिसारा (अखा) यू र तुर्कस्तानचे दक्षिणेस
- काती (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि यमुनानदीपा २
मैल २ निनामचे राज्यात
- कातुन्या (न) आशि ख सैबेरियात विया नदीला मिळते पुढे
तिला ओर्बा नाव आहे

कातेनिया (श) यू स इतायात विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
कान्नज (सरो) हि मु इ पुण जि पुण्याजवळ असून याचे
 पाणी पशव्याना नळानी बावून आणून पुण
 गहरात सोडिले आहे २ याचेजवळ याच
 नावाचा पाट आहे

काथरदें (जहा गा) हि मु इ खानदेश जि शहादे ता
काथाकिनो (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि
काथाम्यो (श) हि प ब्रम्हदेशात इरावतीनदीवर
काथो (श) हि राजपुतान्यात
काथोरी (श) हि राजपुतान्यात जसलमीरपा १६ मैल
काद (भू) उ अमे ख स्वतंत्र सन्धानाचे पूर्वस
कादलपूर (श) हि म इ निजामचे राज्यात कर्नूल पा ६० मै
कादवा (न) हि मु इ नाशिक जि दिडोरी ता केमचे डां
 गरासून निघून नादूरमध्यमेश्वराजवळ गोदेस मि
कादवीन (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि वस्तुर पा २८ मैल
कादळगांव (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
कादिज (ब) यू ख स्पेन दे
कादीपूर (श) हि वाय प्रा औद जि फैजाबादेहून ४२ मैल.
कान (न) हि मालव्यात विंध्याद्रि पर्वताचे उत्तर दिशेने
 निघून घट्टीनदीम मिळते २ मु इ खानदेश जि
 जामनेर ता

कानकिअंग (न) आशि ख चीनमध्यें यागसी नदीचा फाटा
कानकून (गा) हि म इ मलवार किनाऱ्यावर गोव्यापा ३२
कानकोई (न) हि मध्य प्रा नागपूर जि निघाली आहे [मैल
कानडा (प्रा व दे) हि मु इ नि २ उत्तर अमेरिकेत देश

- काननर** (श) हिं म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर
- कानपूर** (श) हिं राज जोऱपूर स २ वाय प्रा जि गगेच्या काठी येथे १८५७ त इंग्लिशची मोठी कत्तल झाली. इ छावणी
- कानम** (श) हिं म इ कुनावड प्रा
- कानराक** (श) हिं ब इ पुरी प्रा
- कानवन** (श) हिं माळव्यात धार स
- कानसु** (श) आशि ख चीनदेशात पीतनदीचे काठीं
- कानस्तांतिनोपल** (श सामु) यू ख तुर्कस्तानची राजधानी व याचे जवळ याच नावाची सामुद्रधुनी
- कानस्तानन्स** (सरो) यू ख स्वित्सर्लंदात
- कानस्तानसिया** (श) आफ्रि ख केपताउन शहराजवळ. येथे द्राक्षा-सव चागले होते
- कानळदे** (गा) हिं मु इ खानदेश जि जळगाव ता
- कानात** (प्रा) यू ख आयर्लंदात
- कानीपल** (प्रा) यू ख जर्मनीदेशात
- कानीयोंग** (भू) आशि ख दक्षिणेस बोर्निओ बेटाचे पूर्वेस
- कानुना** (श) हिं राज जोधपूर स लुनीनदीवर.
- कानेरी** (बे) यू ख. अतलातिक महासागरात स्पेनच्या ताब्या-तील २ ठाणें जि साष्टी बेटामध्ये बेट
- कान्तान** (श. ब. न) आशि ख चीनदेशात चिनईसमुद्रास मिळते.
- कान्रात** (प्रा) यू ख अयर्लंदमध्ये
- कान्सवान्स** (न) हिं ब इ ओरिसा प्रा कटक जि तून जाऊन बंगालच्या उपसागरास मिळते.

- कान्स्ततैन (श) आफ्रि ख अलजिरीया प्रा
 कान्हाना (न) हिं मध्य प्रा नागपूर जि [काठीं
 कान्हापुरी (गा) हिं मु इ सोलापूर जि पठरपूर ता भीमेच्या
 कान्हूर (गा) हिं मु इ नगर जि पारनेर ता
 कान्हे (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळण ता
 कापडणें (गा) हिं मु इ खानदेश जि धुळे ता
 कापरमैनरिवर (न) अमे ख ब्रिटिश अमे. अतिक महासा मिळते
 कापशी (श जहा) हिं मु इ कोल्हापूर स मेनापतीचे
 कापीभापो (श) द अमे चिली देशात
 कार्पील (गा) हिं मु इ सातार जि लगत ओध स
 कापुरवाडी (गा) हिं मु इ नगर जि नगरापा ३ कोसावर गाव
 आहे तेथून नगरात नळ बाधून पाणी आणिले
 कापूस (गा) हिं मु इ वऱ्हाड प्रा एलीचपूर जि [आहे
 कापेजे (ब) अमे ख मेक्सिको दे
 काफरारिया (दे) आफ्रि ख दक्षिण आफ्रिकेत देश
 काफा (गा) यू ख रशियात क्रिमीयाचे दक्षिणेस. [मैल.
 काबीलपूर (गा) हिं वाय प्रा शहाजहानपूर प्रा. बरेली पा ३५
 काबूल (श न) आशि ख आफगाणिस्तानात येथे बालाहीसार
 नावाचा किल्ला आहे २ या नावाची नदी आहे
 व ती अटक शहराजवळ सिंधूस मिळते [भूशीर
 काबो (श) हिं ब इ छोटा नागपूर प्रा. २ याच नावाचे
 कामठा (श) हिं मध्य प्रा भंडारा जि. मोठी जमीदारी
 कामती (ठी) (श) हिं मध्य प्रा नागपूर जि नागपूरपा. १२
 कोस येथें फौजेचे ठाणे आहे, कन्हान नदीवर.

- कामतुस (श न) आफ्रि ख द आफ्रि कैप कालनीमध्ये
 कामतें (गा.) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
 कामतेंकोट (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता किल्ला
 येथे दगडाचीं सर्व प्रकारची पात्रे करितात
 काम (न) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि. चे उत्तरेस.
 कामपत (ग) हि पू ब्रह्मदे कवोज दे
 काम्बीर (अखा) हि पू ब्रह्मदेशात
 कामरा (ग) हि व इ मुर्शिदाबाद प्रा [समुद्रावर
 कामरान (श) आशि ख आरबस्तान दे येमेन प्रा ताब्रज्या
 कामरूप (दे) हि पू ब्रह्मदेशापैकीं आसाम देशाचे नाव
 कामवडी (न) हि मु इ ठाणे जि [द्रधुनी
 कामश्वाटका (द्वीप) आशि ख रशियाचे पूर्वेस २ या नावाची सासु
 कामा (न) हि हिदुकुश पर्वतामधून निघून काबूल नदीस
 मिळते २ भरतपूर प्रा मथुरेपा ३९ मैल
 ३ यू ख रशिआत उराल पर्वतातून निघून
 कामीयेनेझ (श) यू ख रशियात [ओल्गा नदीस मिळते
 कामेता (ग) अमे ख ब्राझील दे
 कामेरून (पर्व) आफ्रि ख नैजरनदीचे आग्नेयीस
 कामोरी (ग) हि म इ मदुरा प्रा मदुरापा ४० मैल
 कामोरीन (भू) हि म इ दक्षिणटोक
 कायगांव (गा) हि निजामचे राज्यात गोदावरीचे काठीं [काठी
 कायफांगकू (कैफांग) (ग) आशि ख चिनात होआगहो नदीचे
 कायर (गा) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि येथील पाणी फार वा-
 कायरो (रा) आफ्रि ख, इजिप्त देशाची राजधानी [ईट आहे

- कायेनी (श) द अमे ख फ्रेंच गयाणाची राजधानी
 कायोलेन (पर्व) यू ख नॉर्वेत पर्वत
 कारजा (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावनी जि
 कारनिओला (श) यू ख आखियात येथे पारा सापडतो
 कारपेंतारीया (अखा) आशि ख द आख्त्रालिया बेटात उत्तरेस
 कारमल (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानात जार्दन नदीजवळ पाल
 स्तेन प्रा
 कारमानिया (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात आशियामैनरान
 कारलुआली (श) हि प इ झेलम नदीपा २४ मैल
 कारलें (गा) हि मु इ पुणे जि येथे कोरीव लेणी आहेत
 पुण्याहून ३२ मैल मु पा ४० मैल
 कारलैल (ग) य् ख इंग्लदात प्रसिद्ध शहर [माहालात
 कारवण (श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा उभई
 कारवार (श) हि मु इ दक्षिण महाराष्ट्र देशात जिल्ह्याचे
 ठिकाण यालाच सदाशिवगड ह्मणतात
 कारा (अखा) यू ख रुसदे इगान्येस
 काराकस (रा श) द अमेरि ख वेनिझुएलात
 काराकोरम (श) आशि ख चिनईतार्तरात
 काराफोरान (पर्व श) आशि ख मंगोलियात उर्गा शहराजवळ [ब्यात
 कारिकल (श) हि म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर फेचाचे ता-
 कारिथ (सयो ग) यू ख ग्रीस देशात मोरिया द्वीपकल्पास जोड-
 णारी सयोगीभूमी व शहर
 कारीब (सरो) यू ख अयर्लँदात
 कारीबीअन (म) उ अमे व द अमे याच्यामध्ये

कारीयंतेस (भू) आफ्रि ख पूर्वस २ द अमेरिकेत पातागोनियाचे पूर्वस भूशीर

कारून (न) आशि ख तुर्कस्तानात

कारेनथिया(मा र)यू ख आश्रियात येथे लोखड चागले होते

कारोमांडल(किना)हि म इ पूर्वकडील समुद्रकिनाऱ्याचे नाव

कारोलैना (ग) उ अमे यूनैतेदस्टेटमध्ये येथे कापूस व तादूल

कार्क (श) यू ख अयर्लदात [उत्तम होतात

काकेशिया (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठी

कार्डिगन (मा ब) यू ख ग्रेटब्रिटनात वेल्समध्ये

कार्डिफ (श) यू ख ग्रेटब्रिटनात वेल्समध्ये ब्रिस्टलचानल जवळ

कार्तागिआना(ब) द अमे कोलंबिआ देशात

कार्तागो (श) अमे ख मध्यअमेरिकेमध्ये येथे १८४१ साली धरणीकप झाला होता

कार्ताजिना (श) यू ख स्पेन देशात

कार्थेज (श) आफ्रि ख ट्यूनिसात पडके शहर

कार्दोफान (मा) आफ्रि ख इजिप्तात [रिता प्रसिद्ध

कार्दोवा (श) अमे ख द अमे लालाता दे विद्यालयाक-

कार्नवाल (मा) यू ख इंग्लद देशात यात कपळाची खाण

कार्पेथियन (पर्व) यू ख आश्रिया दे हगेरीच्या उत्तरेस [आहे

कार्फ्यू (श बे) यू ख ग्रीस देशाजवळ [राहून इ मैल

कार्मेल (श) हि प इ चिनाव नदीचे काठी रामगन

कार्ल्सक्रोना (ब) यू ख स्वीदनची आरमाराची जागा

कार्ल्सरुहे (श) यू ख जर्मनीत

- कार्लोईल** (अ) यू ख इग्लदात कबर्लद प्रा इडन नदीवर
कार्ले (गा) हि मु इ सातार जि कऱ्हाड ता
कार्लो (श) यू ख आयर्लदात, येथे रोमन क्याथोलिक धर्माचे कालेज आहे
- कार्स** (कि श) आशि ख शान्सकाकोशियात अर्झरूम पा. ९०
 मैल काळ्या समुद्राचे काठी
- कार्शिका** (बे) यू ख द. भूमध्य समु फ्रेचाचे ताब्यात
कालई (न) हिं मु इ ठाणे जि [काठीं
कालचेस्टर (श) यू ख इग्लदात इसेक्स प्रा कोन नदीचे
कालदीलरा (पर्व) द अमेरि ख लाप्लातादे पश्चिमेस
कालमर (ब) यू ख स्वीदनमध्ये येथे लोकर आणि तबाखू याचा व्यापार आहे
- कालमीर** (भू) हिं म इ कावेरीच्या मुखाजवळ
कालवीन (श) यू ख स्वित्सर्लंदात. जिनोवा सरोवराजवळ.
कालस (श) यू ख प्रशियात
कालसिया (स) हिं प इ शीक लोकाचे स
कालाव (श) द अमे पेरूदेशात
कालाबाग (श) हिं प इ पेशावरच्या द. सिंधुनदाच्या काठीं
कालात्रिया (प्रा) यू ख इताली देशात [जवळ समुद्रास मिळते.
कालावली (न) हिं मु इ रत्नागिरी जि निघून सर्जेकोट कि.
कालाहंदी (स) हिं म इ स
कालिफोर्निया (अखा) अमे ख पासिफिक महासागरात
काली (न.) हिं. नेपाल दे, भागीरथी नदीस मिळते.

कालीआरी (श) यू ख भूमध्य समुद्रात सार्डिनिया बेटात
 कालिकोट (ब) हिं म इ मलबारकिना यावर येये इ. स
 १४९८ त प्रथम पोर्तुगीज लोक आले

कालीगंज (श) हिं ब इ मिमनसिग प्रा रंगपुरापा ३० मैल

कालीनो (बे) य ख त्रीसचे नजीक

कालीपट्टण (श) हिं म इ उत्तर सरकारस प्रा

कालीपाणीझरा ॥ हा वाय प्रा कमाऊन जि काली नदीचा झरा
 असून ते पवित्र स्थान आहे व तेथे थापा भरते,
 व यावरून मानससरोवराम जाण्याचा मार्ग आहे

कालीयाण (श) हिं म इ निजामचे रा बेदराजवळ ते
 प्राचीनकाली चालुक्यराजाचे रा श होते

कालीसींध (न) हिं राजपुतायात विध्याट्टिपर्वतातून निघून मा-
 लव्यातून जाऊन चवळानदीस मिळते

कालुगा (श) यू ख रशियात

कालेरी (श) हिं वाय प्रा आठ्यापा १२ मैल [मिळते

कालोरादो (न) अमे ख युनैतेदस्तेतमव्ये कालिफोनियाचे अखातास

कालोल (श) हिं मु इ गुज प्रा सुरत जि ता

कालपी (ग) हिं वाय प्रा जि ल १८५८ बडवाले व इ

कावनई (गा) हिं मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता २ या
 नावाचा डोंगर आहे

कावलें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता

काबूधल्ली (श) हिं म इ कोइमतुर जि

कावेरी (न) हिं मु इ गुज प्रा वासदा स २ म इ

कुर्ग प्रा निघून बंगालच्या उपसागरास मिळते,

कावेरीपाक (गा) हि म इ उत्तर अर्काट प्रा अर्काट पा ११ मैल
कावेरीपुरम (गा) हि म इ कोईमत्तूर जि कावेरी नदीच्या
उजव्या तीरास

कावेळनरसिंहपूर (गा) हि मु इ. सातार जि वाळपे ता. येथे
नृसिंहाचे स्थान आहे

काश (गा) हि मु इ गुज प्रा अमदावाद जि

काशंग (ग) आशि स बुशाहिरमध्ये ऊनावर प्रा निधन
मनलजनदीम मिळते

काशगर (ग ग) आशि स चिंगई तार्तरीची राजधानी, याच ता-
वाच्या नदीवर

काशा (पर्व) हि. ब इ पूर्वस आसाम प्रा

काशी(वनारस) (ग) हि वाय प्रा जि भागीरथीचे काठी हे यात्रेचे
पवित्र स्थान मूर्ति वनकशीची भाटा त्यावर सोने,
चादी याचा मुलामा केलेली भाडी तयार करितात

काशीनगर (ग) हि व इ तिपरा स सिलहतपा ३२ मैल

काशीपूर (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मुरादाबादेपा ३१
मैल या शहरावरून बंदीनाथास जातात

काश्मीर (ग) हि उत्तरेस स व राहर शाली उत्तम होतात.

कास (असा) आशि ख राशियाचे पूर्वस २ हि मु इ ज-
जिन्याजवळ किह्या

कासगांव (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता

कासन (प्रा श) आशि स सेबिरियात

कासरगोद (श) हि म इ मंगळुराहून २६ मैल

कासवा (वे) हि मु. इ. गुज. प्रा. भडोच जि नर्मदा नदीत

- कासारा (गा) हिं मु इ ठाणे जि या नावाचा घाट
- कासारें (गां) हि मु इ खानदेश जि पिपळनेर ता [मैल
- कासिवरम (गा) हि म इ उत्तर अर्काट प्रा मेनिल पा १०
- कासीगोपांग(श) हि मु इ सिध प्रा सिधूचे काठी हैदराबादे
पा २५ मैल
- कासीगौ (श) हि नेपाळ स जेमला पा २५ मैल
- कासीपशन (श) द अमे ख चिलीदेशात
- कासीमपूर (श) हि वाय प्रा आलिगड जि
- कासिमबजार(श)हिं व इ मुर्शिदाबादेजवळ रेशमाचे कार-
खान्याकरिता प्रसिद्ध [मैल.
- कासीमाबाद (श) हि. वाय प्रा गाझीपूर जि गाझीपुराहून १५
- कासीरी (श) हिं व इ मिदनापूर जि कलकत्त्या पा ८० मैल
- कासीर्गुर्ज (गा) हि व इ मिमनसिंग प्रा ब्रह्मपुत्राचे काठीं
जमालपुराहून २५ मैल
- कासी (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता
- कासेगांव (गा) हिं मु सातारा जि वाळवे ता [चागल्या होतात
- कासोर्दे (गा) हिं इ खानदेश जि. येरडोल ता येथे सत्रज्या
- कास्काशिया (न) उ अमे, ख मिसिमिपी नदीस मिळणारा नदी.
- कास्तारिका (स) अमे ख मध्य अमेरिकेत देश °
- कास्टिला (पर्व) यू ख स्पेन दे
- कास्पिअन (समु) आशि ख तार्तरी व तुर्कस्तान ह्याध्यामध्ये
- काहान (गा) आशि ख अफगाणिस्थानात
- काहामारका (श) द अमे ख पेरू देशात
- काळगांव (गा) हि मु. नगर जि नेवासे ता.

किरिरा	(बे) यू स स्काटलदमध्ये अर्गयलजवळ ला ४ मै	
किरीनउल्ला	(प्रा श) आशि ख कोरियात	[व रु २ मै
किरेतारे	(श) अमे ख मेक्सिको दे	
किरोली	(स) हिं राज स व श	
किर्तीनाशा	(न) हि ब्रह्मपुत्रा नदीचा फाटा भागीरथीला मिळतो	
किर्ना	(श) हि ब इ ओरिसा प्रा	
किल	(ग) यू ख जर्मनीत	
किलकथ	(गा) हि म इ मलबार प्रा	
किलगा	(न) यू ख रशियात ओलगा नदीस मिळते	
किलार्नी	(सरो) यू ग्व अयर्लँदात	
किलीपाली	(श) हि व इ ओरिसा प्रा सबळपुराहून २२ मेल,	
किलीमाजारो	(पर्व) आफ्रि स पूर्ण आफ्रिकेत	[महानदीवर
किलोन	(ब श) हि म इ त्रावणकोर स मिन्हे व मोठी	
किल्लाकल्ली	(श) हि व इ बकरगज प्रा	[वेलची उत्पन्न होते
किल्लीअरी	(गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि अलमोरा पा २६	
किशनगंगा	(न) हि प इ झेलम नदीस मिळते	[मैल
किश्म	(बे) आशि ख इराणचे अखातात मस्कतचे इ-	
किशेनगर	(श स) हि राजपुतान्यात	[मामाचे ताब्यात
किस्रवार	(श) हिं प इ सिधूच्या काठी	
किसनगड	(स श) हि राज अजमीर व जयपूर ह्याचेमध्ये.	
कुएनलन	(पर्व) आशि ख तिबेटाच्या उत्तरेस	
कुफडी	(न) हि मु इ पुणे जि भीमेला मिळते	
कुकरमुंडे	(गा.) हिं मु इ. खानदेश जि तळोदे ता तापी नदीचे	
कुका	(श.) आफ्रि. ख. नैजर नदीचे काठी.	[काठी

कुक्स	(वे.) आशि. ख. द. आखेलियांतील समुदायापैकीं पोलिनिशियांत बेट.
कुकोण	(गा.) हि. मु. इ. नगर जि. नेवासे ता. येथें गुरांचा मोठा व्यापार चालतो.
कुगदारा	(श.) हि. वं. इ. मिमनसिंग प्रां. पुबना पा. ५२ मैल.
कुचबिहार	(स.श.) हि. व. इ. येथील अधिकाऱ्यास राजा म्हणतात.
कुटकोटा	(श.) हि. म. इ. निजामचे रा. कर्तुल पा. ३५ मैल.
कुठरें	(गा.) हि. मु. इ. रत्नागिरी जि. चिपळूण ता.
कुडम	(श.) हि. राज. जयपूर सं.
कुडाळ	(गा.) हि. मु. इ. सातार जि. जावळी. ता. २ सावंत-वाडी सं. एक पेठा
कुडाळी	(न.) हि. मु. इ. सातार जि. कृष्णस मिळते.
कुडूस	(गां.) हि. मु. इ. ठाणे जि. वाडे ता. [गणेश मिळते.
कुणी	(न.) हि. वऱ्हाड प्रां. अजिठ्याचे डोंगरांतून निघून पाइन-
कुतलपूर	(श.) हि. वं. इ. बरद्वान पा. २२ मैल.
कुत्ताजी	(न.) हि. मुं. इ. सिध प्रां. कराची जवळून निघून गुखन नदीस मिळते
कुत्रा	(घां.) हि. वाय. प्रां. अलाहाबादेहून रेवा येथे जाण्याचा रस्त्यावरील.
कुथको	(श.) द. अमे. खं. पेरूची जुनी राज.
कुदुंज	(श.) आशि. खं. स्वतंत्र तार्तरीत. [२२५१३ फू.
कुनलस	(शिख.) हि. वाय. प्रां. कमाऊन जि. हिमालयाचे. उं.
कुना	(न.) हि. औध प्रां. निघून घोघ्रा नदीस मिळते.
कुनावड	(प्रा.) हि. राजपुतान्यांत डोंगरी सं.
कुनीगल	(श.) हि. म. इ. म्हैसूर प्रा. बंगलोराहून ३६ मैल.

कुनेन	(न) अमे ख अतलातिक महासा मिळते
कुमटी	(श) हिं मध्य प्रा रायपुराहून २२ मैल
कुमडा	(ग) हि ब इ करीअल स करीअल पा १२ मैल
कुमठा	(ब) हिं मु इ द महाराष्ट्र दे उत्तर कानडा जि तालुका व बदर.
कुमशो	(श) हि म इ सैमूर प्रा वेदपुराहून २९ मैल
कुमारी	(भू) हि म इ दक्षिणेस
कुमासी	(ग) आफ्रि ख वरच्या गिनीत सिद्धि लोकाचें
कुरदीस्तान	(प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात
कुर	(न) आशि ख तुर्कस्तानातून आर्मिनियात निघून ति- फलीश श ज काम्पिअन समु मिळते
कुरई	(गा) हि मध्य प्रा सागर जि येथे गुराचा मोठा बाजार भरतो [रेच्या काठीं
कुरबाबी	(गा) हि मु इ सोलापुर जि माळशिरस ता नि-
कुरम	(गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि मूर्तिजापूर ता
कुरमपास	(पिंड) हि वायव्येस अफगाणिस्तानात जाण्याचा रस्ता सायबरच्या दक्षिणेस [फार आहेत
कुरला	(गा) हि मु इ मुबई वेटाजवळ येथे काजूचीं झाडे
कुरबलखेड	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
कुरवाई	(श) हि माळव्यात कुरवाई स वटवा नदीचे काठीं.
कुराला	(गा) हिं वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मिरत पा ३८ मै
कुरु(क्षेत्र)	(डे) हि वाय प्रा यमुनानदीच्या तीरास ठाणेश्वरा- जवळ मिरत व पानिपत ह्या प्रांताचे पूर्वीचें नाव, येथेच कौरव पांडव ह्यांचे युद्ध झाले

ओ

- ओआइ (बे) आब्रिलेशियात मेक्रोनेशियामध्ये सादवीज बेटाचे
 ओईसेल (बे) यू ख बाव्टीक समुद्रात [समुदायात.
 ओकलडुंगा (गा) हि बाय प्रा कमाऊन जि येथे तादूळ फार
 चागले पिकतात
 ओखामडळ (मा) हिं मुं इ गुज प्रा गायकवाडच्या राज्यात
 ओखोटस्कस (समु) आशि ख रशियाचे पूर्वेस
 ओझाडें (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता
 ओझर (गा) हिं मु इ नाशिक जि व ता बाणगगेच्या का-
 ठी २ जुन्नर ता येथे गणपतीचे स्थान आहे ३
 नगर जि सगमनेर ता प्रवेरेच्या काठी
 ओझोर्स (बे) यू ख पोर्तुगालच्या ताब्यात अटलांतिक महा-
 ओडेरी (हेनेरी) बे हि मु इ उत्तर कोंकणच्या पश्चिमेस [सागरात
 ओडें (गा) हि मु इ नाशिक जि नाशिक ता. गोदेच्या का
 ओतानियो (भू) द अमे च्या पूर्वेस
 ओतावा (न श) उ अमे कानडा प्रातात [कलवण ता
 ओतूर (गा) हि मु इ पुणे जि जुन्नर ता २ नाशिक जि
 ओदर (न) यू ख प्रशियात
 ओदेसा (ब) आशि स. रशियात काव्यासमुद्राचे काठी.
 ओना (न) आशि ख रशियात आमूर नदीला मिळते
 ओनीगा (स) यू ख रशियात
 ओपोतॉ (श) यू ख. पोर्तुगाल दे द्राक्षासवाकरिता प्रसिद्ध
 ओबदोर्स्क (गा) आशि. ख. रशियात ओबी नदीचे काठी.

- ओबी** (न) आशि ख रशियात अलताई पर्वताजवळ तेळे-
त्स्क सरोवरातून निघून २६०० मैलावर आ-
र्तिक महासागरास मिळते [पा १९ मैल
- ओबेरिया** (श) हिं ब इ शहाजहानपूर जि शहाजहानपुरा
- ओमतवाडा** (स) हिं मध्यप्रातात [राण ह्याचेमध्ये
- ओमन** (प्रां व अखा) आशि ख अरबस्तानात २ अरबस्तान व इ-
- ओमरा** (कि) हिं वाय प्रा बुदेल ख काशी पा ७२ मैल,
- ओमस्क** (न गा) आशि ख चिनचे रा मगोलियात ओमत्स्क व
- ओमिदुंडा** (गा) हिं छोटानागपूर प्रा [इर्तीश ह्याचे सगमावर,
- ओमेटा** (गा) हिं मु इ गुज प्रा खेडा जि.
- ओर** (न) हिं मु इ गु प्रा गायकवाडचे रा. शिनोर पर
- ओरपाड** (गा) हिं मु इ गुज प्रा सुरत जि. ता
- ओरलियन्स** (श) यू ख फ्रान्सात
- ओरवेल** (न) यू ख इंग्लदात सफाक प्रा
- ओरिनोको** (न) अमे ख द अमे वेनेझुएलामध्ये लाबी ११५०.
- ओरिसा (ओदिसा)** (प्रा) हिं. व इ चिलकासरोवरापा सुवर्ण-
रेखानदीपर्यंत [मिळते.
- ओरेगान** (न) अमे. ख उत्तर अमे पासिफिक महासागरास
- ओरेल** (श) यू ख रशियात
- ओल्डकालबार** (न) आफ्रि ख अतलातीक महासागरास मिळते
- ओल्डह्याम** (श) यू ख इंग्लदात लॅक्शायरमधील मेडवाक नदीवर
- ओल्देनबुर्ग** (श) यू ख प्रशियात
- ओलाबाकोंडा** (गा) हिं म इ कडापा जि
- ओलियापूर** (गा.) हिं ब. इ रगपुरपा. २२ मैल

- ओलेनमिन्स्क (गा) आशि ख रूसदे लेना नदीचे काठी
 ओलेन्स (ब) आशि स रशिया दे आर्तिक महासागराचे काठा
 ओलोनेक (न) आशि स रशिया दे अर्तिक महासागरास मि
 ओवर्न (पर्व) यू स फ्रान्स देशात
 ओशियानिया (बे) आशि ख पूर्वेस पासिफिक महासागरात बेटसमूह.
 ओसरला (घा) हि मु इ सातारा जि
 ओस्तेंद (बं श) यू ख वेलजमच्या उत्तरेस [सिंपी न मिळते
 ओहिओ (न) अमे ख द अमे अलेघानी पर्व निघून मिसि-
 ओर्हीद (श) हि प इ सिंधू नदीवर पेशावर पा ४९ मैल
 ओंकारेश्वर (गा) हि मध्य प्रा माळव्यात होळकराचे रा नर्मदा न
 काठा १२ ज्योतिर्लगापैकी
 ओगोल (श) हि म इ कर्नाटक प्रा नेलोर जि
 ओड (गा) हि राज जोधपूर पा ९० मैल
 औदुंबर (गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता कृष्णेच्या
 काठी दत्ताचे स्थान
 औराद (गा) हि मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता
 औरंगाबाद (श) हि मु इ निजामचे राज्यात दुवा नदीचे काठी
 औद (अयोध्या) (श प्रा) हि वाय प्रा व जि
 औध (स श) हि मु इ सातारा जि पतप्रतिनिधीचे

क

- ककाजा (गा) हि व इलाख्याचे हद्दीवर उदेपूर स उदेपूर
 ककुबा (गा) हि वाय प्रा आग्यापा ७ मैल [पा ३५ मैल
 कक़ोलम (श) हि म इ त्रावणकोर स केप कन्याकुमा-
 री पा २० मैल

ककसा	(गा) हिं व इ बकोरा जि गणीगज पा २६ मेल
कच्चुबा	(गा) हिं व इ सुदरवन प्रा बकरगजपा ३२ मेल
कच्छ	(स) हिं मु इ काठेवाडच्या उत्तरेस यात भूज राजधानी शहर हत्यारे व अडकिते चागले हो
कच्छगंडवा	(प्रा) आशि ख बलुचिस्तानचे ईशान्येस
कच्छचे रण	(प्रा) हिं मु इ कच्छ स चे उत्तरेस रेतीचे मेदान
कच्छीगड	(श) हिं मु इ काठेवाड प्रा गायकवाड स
कजगाव	(गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता
कजीलबाश	(सरो) आशि, ख मंगोलियात जायसग सरोवराजवळ
कझरंगा	(श) हिं आसाम प्रा नावगग जि [आग्नेयीस
कटक	(श) हिं व इ ओरिसा प्रा महानदीचेकाठी चादी- च्या नारेचे काम उत्तम करितात
कटकपूर	(श) हिं वाय प्रा मुरादाबाद जि मुरादाबादे पा
कटकरंजी	(श) हिं व इ ओरिसा प्रा जि [३० मेल
कटकोळ	(गा) हिं मु इ कोल्हापूर स गडइंग्लज पेठ्यात स्ले- टीच्या दगडाच्या खाणी आहेत
कटनगर	(श) हिं व इ मिडनापूर प्रा कलकत्या पा ७ मैल
कटनी	(श) हिं मध्यप्रा जबलपूर जि येथे पूर्वी वदुकीच्या नळ्या होत असत
कटमांडू	(श) हिं नेपाळ देशाची राजधानी येथील लोक गुरखे
कटरगड	(गा कि) हिं वाय प्रा कमाऊन जि [जानीचे आहेत
कट्टीगिरी	(गा) हिं मु इ करनाटक प्रातात
कट्टेरिया	(श) हिं व इ नागलपुराहून ३८ मैल
कटंगी	(श) हिं वाय प्रा जबलपूर पा २२ मेल
कटंबो	(गा) हिं प इ, भल्लिवाल स,

कटुंगारआयो(श) पश्चिम आफ्रि ख यारीवा प्राताची राजधानी २
मध्यआफ्रिकेत हुम्सा प्रातात.

कडगांव (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स कापशी सस्थानात

कडप्पा (प्रा) हिं म इ कर्नाटकच्या वायव्येस जि व गहर

कडलूर (श) हिं म इ पेत्रार नदीच्या मुखाजवळ

कडवई (गा) हिं मु इ रत्नागिरी नि सगमेश्वर ता

कडा (श) हिं काश्मीर स झेलमनदीवर २ वाय प्रा गु
रवळ जि श्रीनगराहून ३८ मैल

कडाव (गा) हिं मु इ कुलाबा नि कर्जत ता

कडुपूर (गा) हिं म इ नावणकोर स

कडी (श प्रा) हिं मु. इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यात

कडुर (श) हिं म इ म्हैसूर स

कडुलोर (श) हिं म इ दक्षिण अर्काट प्राताचे मुख्य श

कडस (गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता

कडे (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता

कडोद (गा) हिं मु इ खानदेश जि तापीच्या काठी

कणकवली (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता [मूळगाव

कण्हेरखेड (गा) हिं मु इ सातारा जि कोरेगाव ता शिंद्याचे

कतीफ (ब) आशि ख अरबस्तानात इराणी अखातात

कथोजीया (श) हिं नेपाळ स कटमाडू पा ३५ मैल.

कथौरा (गा) हिं वाय प्रा दिल्लीपा ३७ मैल

कदलोर (श) हिं म इ कर्नाटक प्रा [२१ मैल

कदेसूर (श) हिं वाय प्रा कर्मनाशा नदीवर गाक्षीपुराहून

कदंगलूर (श.) हिं. म. इ. कोचीन स.

कनकगिरी	(श) हिं निजामच्या राज्यात
कनका	(कि) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता.
कनकुपा	(श) हि म इ म्हैसूर प्रातात
कनखल	(श) हि ब इ सहारणपूर प्रा. गगेच्या काठीं हरिद्वारापा ३ मैल २ नाशिक जि त्र्यंबक येथे या नागाचे तीर्थ आहे
कनगाव	(श) हि मध्य प्रा नागपूर जि वर्धा नदीचे काठीं
कनर	(श) हिं माळव्यात शिंद्याचे राज्यात असन नदीवर ग्वालेर पा ३६ मैल
कनवारा	(श) हिं माळव्यात टोक स अमू नदीवर [मैल
कनाकन	(गा) हिं म इ मलबार किनाऱ्यावर गोव्या पा ३२
कनानोर	(ब) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर येथे मुसल- मान लोकाची वस्ती फार आहे.
कनासी	(गा) हि मु इ नाशिक जि कलवण ता.
कनासीर	(गा) हिं राजपुतान्यात जोधपूर स
कनिम्यो	(श) आशि ख ब्रम्हदेशात खिडवन नदीचे काठीं
कनुवा	(गा) हिं प इ बारी दुआबातील चक्री नदीवर
कनोज	• (श) हि वाय प्रा गंगा व कालिंदी ह्याचे सगमावर
कनोड	(श) हिं राजपुतान्यात जसलमीर स
कन्याकुमारी	(के) हिं म इ हिंदुस्तानचे दक्षिण टोक [मिळते
कन्हान	(न) हिं मध्य प्रा छिंदवाडा जि निघून वैनगगेस
कन्हेर	(न) हिं मु इ खानदेश जि चोपडे ता [तयार होतात
कपडवंज	(श) हि मु इ गुज. प्रा. खेडा जि. काच व बागड्या

कपतानगंज (श) हि वाय प्रा अजमीरा पा १२ मल २ गो
रखपुरा पा ७५ मल

कपालदुर्ग (कि गा) हि म इ म्हैसूर स श्रीरगपट्टण पा ३०
मेल येथील हवा वाईट आहे येथे टिपू हा ब-
दीवान लोकास ठेवीत असे

कपिलधारा (वव) हि मध्य प्रा मडळा जि नर्मदेचा

कपिलावस्तु (गा) हि वाय प्रा काशीच्या उत्तरेस

कपूरथळा (स) हि प इ जालदर दुभावात यथील कारा-
गीर चित्रे उत्तम काढितात

कपुरा (गा) हि वाय प्रा बुदी सस्थानात बुदी पा २९ मेल

कप्ता (श) हि वाय प्रा बुदेलखडात जाहागीर असून शहर

कप्रेरा (गा) हि राजपुतान्यात जोधपुराहून २९ मेल

कबन (श) आशि स तुर्कस्तानात फ्रात व मुरात ह्या नद्यांच्या
सगमाजवळ

कमरपूर (श) हि वाय प्रा अयोध्या जि

कमरुद्दिनगर (श) हि वाय. प्रा मिरत जि गगेच्या पाणथळ जागेत
मीरत पा २४ मेल येथे गगेस उतार आहे

कमरूप (प्रा) हि पूर्वम आसाम देशात

कमलगंज (गा) हि वाय प्रा फरकाबाद जि फत्तेगडाहून ७ मेल

कमलपूर (ग) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि फत्तेपुराहून २८

कमलापूर (ग) हि म इ कडापा जि पन्नार नदीवर [मेल

कमाऊन (प्रा) हि वाय प्रा नेपाळच्या हद्दीवर जि येथे सोने
सापडते

कमाम (श) हि म इ कडापा प्रांतात

कमार्ग	(न) य र्ग फ्रान्स देशात न्होन नदाचा फाटा
कमालपूर	(गा) हि वाय प्रा गाझापूर जि पुनार पा ३६ मैल
कम्रे	(र) यू र फ्रान्समध्ये नार्ड प्रातात
कमोना	(श) हि वाय प्रा बुल्दशहर जि
कमंडलु	(न) हि मु इ सातारा जि कृष्णस मिलते [तात
करक	(बे) आशि र इराणदेशाचे पश्चिमेस इराणचे अखा
करकंब	(गा) हि मु इ सोलापूर जि पठरपूर ता
करकनारील	(श) हि निजामचे राज्यात नगरा पा ६० मैल
करकपूर	(श) हि व इ भागलपुरा पा ३० मैल २ औद प्रा फत्तेगडाहून ८ मैल
करकीकत	(र) हि नेपाळ देशात गडकी नदीचे डावे तीरास ३म
करकुल	(श) हि म इ दक्षिण कानडा जि मगलोराहून
करजगी	(श) हि मु इ धारवाड जि ता [२६ मैल
करजण	(श) हि मु गुज प्रा गायकवाडचे रा.
करनाटक	(प्रा.) हि मद्रास इलाख्यात,
करनाळ	(श) हि प इ जि अडकिस्ते व कातऱ्या उत्तम करि तात व त्यावर भिगे बसवितात
करनाळी •	(श) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यात
करब	(श) हि व इ पाटणा शहरापा ४५ मैल
करबला	(श) आशि र आरबस्तानात हुसेनाचे मृत्युस्थान
करमाळें	(र) हि मु इ सोलापूर जि ता येथे पागोड्याचा रंग चागला होतो मुईकोट किल्ला
करवंद	(गा) हि. मु इ खानदेश जि शिरपूर ता

करवली (स.श) हिं गजपुतान्यात येथे कुफ्तगारीचे काम होते व हुक्यावर पारा चढवून त्यावर नकशीचे काम करितात तसेच जाभळ्या दगडावर कोरीव काम करितात

करवलें (गा) हिं मु इ ठाणे जि कल्याण ता

करवीर (श.स) हिं मु इ. दक्षिण हद्दीवर शिवाजी महाराजाचे वशाचे राज्य इ स १७१२ त स्थापिले ह्यास कोल्हापूर म्हणतात येथे देवीचे प्रसिद्ध स्थान आहे

करागोला (श) हिं ब इ पुरनिया प्रा गगानदीवर, पुरनियापा. ३० मैल

कराची (श ब) हिं मु इ सिध प्रा सिवुनदीवर

कराट (दे.) हिं मु इ खानदेशाचे प्राचीन नाव

करानो (श) हिं मध्य प्रा नागपूर जि चादा पा ५५ मैल

कराबागडी (गा) हिं म इ बह्यारी प्रा

करारी (गा) हिं ब इ तिन्हूत प्रा दर्भग्यापा० ३२ मै.

करासू (न) आशि ख तुर्कस्तानात कुर्दिस्तानात

करिअन (श) हिं प इ जेथदुआवात झेलम नदीचे डावे ती-
राम १५ मैल

करिगाग (श) हिं ब इ रगपुराहून २३ मैल.

करिस (श) हिं वाय प्रा अलिगड जि अलिगडपा १८ मै

करिमखान (गा) हिं वाय. प्रा हमीरपूर जि यमुना नदीवर

करिहुल्ली (गा) हिं म इ ह्यैसूर स इग्लिशचे ताब्यातील

करुना (श) आशि ख इराण देशात

करुबा	(बे) हि मु इ कच्छचे अखातात	[काठी
करूर	(श) हि म इ कोईमतूर प्रा अत्रावती नदीचे	
करो	(न) हि व इ नैर्ऋत्यहृदीवरून जाऊन सुवन नदीस	
करोड	(गा) हिं मु इ ठाणे जि वाडे ता	[मिलते
करोद किंवा कालाहंडी	(स श) हिं मध्य प्रा सबळपूर जि	
करोळ	(गा) हि मु इ सोलापूर जि पठरपूर ता भीमे काठी	
करंगुली	(श) हिं म इ चिगलपट प्रा. मद्रामेहून ४९ मैल	
करंजगाव	(गा) ए वऱ्हाड प्रा एलीचपूर जि २ नाशिक जि.	
	निफाड ता गोदावरीचे काठी	
करंजाळी	(गा) हिं मु इ नाशिक जि पेठ ता २ खानदेश जि	
	नदूरबार ता	
करंजी	(गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता	
करिंज	(श) हिं मध्य प्रा नागपूर जि नागपुराहून ४६ मैल.	
करंज	(गा) हिं वऱ्हाड प्रा इलिचपुराहून ५३ मैल	
कर्ककल्डी	(श) यू ख स्कातलदात फार्ईफ प्रा	
कर्गविल	(श) हिं काश्मीर स द्रास नदीपा २ मैल	
कर्जत	(गा) हिं मु इ कुलाबा जि ता व २ नगर जि ता	
कर्णपाली.	(श) हिं म इ त्रावणकोर स दक्षिणकिनाऱ्यावर [आहे	
कर्णप्रयाग	(गा) हिं वाय प्रा कमाऊन जि. येथे कर्णाची मूर्ति	
कर्णेश्वर	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता येथे	
	या नावाचे देवस्थान आहे.	
कर्दे	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता	
कर्नावन	(गा.श) यू ख ग्रेटब्रिटनात व वेल्सात.	

कर्नूल	(श) हिं म इ कर्नूल जि कृष्णा व नुगभद्रेच्या स गमावर आहे
कर्मनाशा	(गा) आशि स इराणात खेरानदीचे काठा २ हि व इ नदी भागीरथीस मिळते
कर्मान	(श) आशि ख इराणात [मिळते
कऱ्हा	(न) हिं मु इ पुणे जि पुरदर ता निधून नीरेस
कऱ्हाड	(ग) हिं मु इ सातारा जि कृष्णा कोयना ह्या न- द्याचे सगमावर २ सगमनेराहून नाशिक जि तीठ सिन्नरास येण्याचे रम्यावर घाट आहे,
कऱ्हाण	(न) हिं वऱ्हाडात वैनगोस मिळणारी नदी
कऱ्हे	(गा) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता
कलकत्ता	(श) हिं व इ ची राजधानी जि व ता येथे हिंदु- स्यानचे मुख्य गवरनर जनरल हे राहतात हे हु- गळी नदीवर आहे जवळ कालीघाट हे कालिका देवीचे प्रसिद्ध स्थान आहे
कलकाद	(श) हिं म इ तिनिवेह्डी पा १६ मैल
कलघटकी	(ग) हिं मु इ दक्षिणमहाराष्ट्रात धारवाड जि ता पा २८ मैल
कलदिंडी	(श) हिं म इ मच्छलीपट्टण जि मच्छलीपट्टण
कलना	(ग) हिं व इ वगद्वान जि हुगळी नदीवर [३४ मैल
कलबेटा	(गा) हिं म इ मलवार किनाऱ्यावर कलिकतपामून
कलबुर्गा	(श) हिं मु इ निजामचे राज्यात पूर्वी ब्राह्मणी राज्याची रा श तात
कलवा	(गा) हिं प. इ सरहिद जि कर्नाळ पा, ४१ मैल

कलस्त्री	(गा) हि म इ अर्कोट जि सुवर्णमुखीचेकाठी
कलाईमूर	(गा) हि निजामच राज्यात गोदावरीचे काठी
कलाख	(अ) हि काश्मिरचे राज्यात
कलातायद	(श) यू ख स्पेनदेशात आरेगान प्रा
कलादगी	(अ) हि मु इ दक्षिणमहाराष्ट्र देशात जि
कलामिटा	(अखा) यू ख क्रिमिया द्वीपकल्पाचे पश्चिमेस
कलात्रो	(ब) अमे ख पेरू दे लिमाशहराजवळ
कलासा	(प्रा) आफ्रि ख इजिप्त दे [मेल
कलिप्राद	(गा) हि म इ मलवार किनान्यावर कनानोर पा २०
कलिग	(दे) हि व इ ह्याम ओट्ट्या म्हणतात
कलिगपटण	(अ व) हि म इ उत्तर सरकार्स प्रा
कलिजर	(ग) हि राज बामवाला म निमचपा ९९ मैल
कलिडुंगा	(गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि धोगरा नदीवर च- पावतीपा २० मैल
कलीमात	(अ) हि वाय प्रा कमाऊन जि कौसिलानदीचे काठी अलमोरापा ४ मैल
कलिसराई	(अ) हि प इ अटकपा ३९ मैल [शहर
कलीस्क	(अ) यू ख रशियामध्ये पोलाद देशात व्यापाराचे
कलुगा	• (अ) यू ख रशियात प्रात व शहर येथे लोकर, ता- गाचे कापड याचे कारखाने आहेत यातून ओका
कलूर	(गा) हि मध्य प्रा नागपूर जि [नदी वाहते.
कलेदोण	(गा) हि मु इ सातार जि खटाव ता.
कलोक्सा	(अ) यू ख आखियात हगेरी प्रा दान्यूब नदीवर पेस्तशहराजवळ,

कलोल	(श) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडाचे राज्यात
कल्कापूर	(श) हि व इ बीरभूम जि
कल्पनी	(श) हिं व इ रंगपूर जि गागट नदीवर
कल्याण	(श ब,) हिं मु इ ठाणे जि पुरातन शहर येथे कल्याण म्यामीची समाधी येथून पुण्याकडे व ना शिकाकडे असे दोन रेलवेचे रस्ते गेले आहेत
कल्याणदुर्ग	(श) हि म इ वडदारी पा ४१ मैल
कल्याणपूर	(श) हिं व इ सारण जि चंपरापा ४७ मैल
कल्वा	(श) हि म इ कर्नूल जि कर्नूलपा. १९ मैल
कवठा	(गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता
कवाड	(गा) हि मु इ ठाणे जि भिवडी ता. येथे सखाराम बोवाची समाधी आहे.
कव्हाय	(गा) हि म इ मलवार प्रा
कशु	(श) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पात कोचीनचिनात
कशेळी	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
कसरें	(गा) हि मु इ नगर जि
कसाई	(न) आफ्रि ख अनलातिक महासागरास मिळते
कसोप	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
कस्त्रिकोट	(श) हिं म इ विजगापट्टणपा २२ मैल
कहान	(पर्व) यू ख स्वित्सर्लँदमध्ये वाले पर्वतातील रागेचे नाव
कळंब	(गा) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि येथे बैलाचा बाजार भरतो २ पुणे जि घोडनदीचे काठी
कळंबें	(तला) हिं मु इ कोल्हापूर स कोल्हापुरास.
कळमेश्वर	(गा) हि मव्यप्रा. नागपूर जि

कळवण	(गा) हि मु इ नाशिक जि ता
कळस	(गा) हि मु इ पुणे जि इदापूर ता
कळसूबाई	(पर्व) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरीता. या पर्वताची उची ५२५० फूट
कळें	(गा) हिं मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेठ्यात
काअर	(श) यू ख फ्रान्स दे लाट प्रांताची राज
काईमूर	(प्रा) हि मध्य प्रा विव्याद्रीचे पूर्वकडील भाग.
काकटी	(गा) हि मु इ सागली स बेळगावापा ९ मैल.
काका	(गा) हिं नेपाळ स
काकाटु	(गा) हि. वाय प्रा कानपुरापा ५ मैल
काकानद	(श) हिं म इ. राजमहेद्री जि [कळ सापडे
काकेर	(सश) हि मध्यप्रा रायपुर जि जवळ यात लोखंड पु.
काकेसस	(पर्व) यू स द व आशि ख तुर्कस्तानचे उत्तरेस
काखंडकी	(गा) हिं मु इ सातार जि [मिळते
कागन	(न) उ अमे मेक्सिको दे हादुरासच्या उपसागरास
कागल	(सश) हि मु इ कोल्हापूर सरथानात पोट स
कागाकाट	(श) हि नेपाळात गडकीचे काटी
काघदीपूर	(श) हि वाय प्रा गाझीपुराहून १५ मैल
काचर	(श) हि आसाम प्रा येथे चहा होतो २३ इ जि
काचार	(श) हि मणिपुर स. चे पश्चिमेस
काचारा	(श.) हि वाय प्रा आग्रा जि यमुना नदीवर
काजर्डा	(घा) हिं मु इ कोल्हापूर स.
काजळी	(न) हि. मु इ रत्नागिरी जि आंबेघाटाजवळ उत्पन्न होऊन रत्नागिरीजवळ समुद्रास मिळते

- काझनक (श) थू न रशियात
- काझा (श) हि म इ गतूर जि गतूरपा १० मैल
- काझी (श) हि व इ मिहट प्रा सुरमा नदीवर सिहट
पा १० मैल
- काझीखेड (श) हि वाय प्रा कानपूर जि कानपुरापा ५ मैल
- काझीपूर (श) हि वाय प्रा गरवाल जि यमुनेच्या काठो दि-
ल्लीहून ४८ मैल
- काटकोट (श) हि सिद्याचे राज्यात हुसगावादेपा १०३ मैल
- काटामिआ (ब) यू स सिसिलीपेटात
- काटेपूर्णा (न) हि वन्हाट प्रा या नावाच्या दोन नद्या आहेत
एक गोदेस मिळते २ री अजिण्याचे डोंगरानून
निघून पूर्णस मिळते [मैल.
- काटेली (श) हि व इ मिमनसिग प्रा टिनाजपर पा ७७
- काटोची (भू) अमे स उ. अमे युकाटानचे उत्तरेस
- काटवल (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि नागपूर पा ३५ मैल
- काठी (स) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता नजीक
- काठेरेवा (श) हि मध्य प्रा नागपर जि जबलपुराहून ७६ मैल
- काठेवाड (पा) हि मु इ गुज प्रा ह्या प्रा पुष्कल सस्याने
- कातिगात (सामु) यू स देन्मार्क व स्विदन ह्याच्यामध्ये [आहेत
- कातिसारा (अखा) यू स तुर्कस्तानचे दक्षिणेस
- काती (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि यमुनानदीपा २
मैल २ निजामचे राज्यात
- कातुन्या (न) आशि ख सैबिरियात बिया नदीला मिळते पुढे
निला और्बो नाव आहे

कातेनिया (श) यू स इतालान प्रिद्यालयाकरिता प्रभिद्ध
कान्नज (सरो) हि मु इ पुण जि पुण्याजवळ असून याचे
 पाणी पशव्याना नळानी बावून आणून पुण
 गहरात सोडिले आहे २ याचेजवळ याच
 नावाचा घाट आहे

काथरदें (जहा गा) हि मु इ खानदेश जि शहादे ता

काथाकिनो (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि

काथाम्यो (श) हि पू ब्रम्हदेशात इरावतीनदीवर

काथो (श) हि राजपुतान्यात

काथोरी (श) हि राजपुतान्यात जसलमीरपा १६ मैल

काद (भू) उ अमे स स्वतंत्र सस्थानाचे पूर्वस

कादलपूर (श) हि म इ निजामचे राज्यात कर्नूल पा ६० मै

कादवा (न) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता केमचे डां
 गरासून निघून नादूरमध्यमेश्वराजवळ गोदेस मि

कादवीन (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि बस्तुर पा २८ मैल

कादळगांव (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता.

कादिज (ब) यू ख स्पेन दे

कादीपूर (श) हि वाय प्रा औद जि फैजाबादेहून ४२ मैल

कान . (न) हि माळव्यात विंध्याद्रि पर्वताचे उत्तर दिशेने
 निघून घट्टीनदीस मिळते २ मु इ खानदेश जि
 जामनेर ता

कानकिअंग (न) आशि ख चीनमध्ये यागसी नदीचा फाटा

कानकून (गा) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर गोव्यापा ३२

कानकोई (न) हि मध्य प्रा नागपूर जि निघाली आहे [मैल

कानडा (प्रा व दे) हि मु इ नि २ उत्तर अमेरिकेत देश

- काननर** (श) हिं म इ कारोमाडल किनान्यावर
- कानपूर** (श) हि राज जोधपूर स २ वाय प्रा जि गगेच्या
काठी येथे १८५७ त इंग्लिशची मोठी कत्तल
शाली. इ छावणी
- कानम** (ग) हि म. इ कुनावड प्रा
- कानराक** (श) हिं ब इ पुरी प्रा
- कानवन** (श) हिं माळव्यात धार स
- कानसु** (श) आशि ख चीनदेशात पीतनदीचे काठी
- कानस्तातिनोपल** (श सामु) यू ख तुर्कस्तानची राजधानी व
याचे जवळ याच नावाची सामुद्रधुनी
- कानस्तानन्स** (सरो) यू ख स्विट्सर्लंडात
- कानस्तानसिया** (श) आफ्रि ख केपताउन शहराजवळ. येथे द्राक्षा-
सव चांगले होते
- कानळदें** (गा) हिं मु इ खानदेश जि जळगाव ता
- कानात** (प्रा) यू ख आयर्लंडात
- कानीपल** (प्रा) यू ख जर्मनीदेशात
- कानीयोंग** (भू) आशि ख दक्षिणेस बोर्निओ बेटाचे पूर्वेस
- कातुना** (श) हि राज जोधपूर स लुनीनदीवर
- कानेरी** (बे) यू ख. अतलातिक महासागरात स्पेनच्या ताब्या-
तील २ टापें जि साष्टी बेटामध्ये बेट
- कान्तान** (श ब न) आशि ख चीनदेशात चिनईसमुद्रास मिळते
- कान्नात** (प्रा) यू ख अयर्लंडमध्ये
- कान्सवान्स** (न.) हिं ब इ ओरिसा प्रा कटक जि तून जाऊन
बंगालच्या उपसागरास मिळते.

- कान्स्ततैन (श.) आफ्रि. खं. अलजिरीया प्रा.
- कान्हाना (न.) हिं. मध्य प्रां. नागपूर जि. [कांठीं.]
- कान्हापुरी (गां.) हि. मुं. इ. सोलापूर जि. पठरपूर ता. भीमेच्या
- कान्हूर (गा.) हि. मु. इ. नगर जि. पारनेर ता.
- कान्हे (गा.) हि. मुं. इ. रत्नागिरी जि. चिपळूण ता.
- कापडणें (गा.) हि. मु. इ. खानदेश जि. धुळें ता.
- कापरमैनरिवर(न) अमे. ख. ब्रिटिश अमे. अर्तिक महासा. मिळते.
- कापशी (श. जहा.) हिं. मुं. इ. कोल्हापूर स. सेनापतीचे.
- कापीआपो (श.) द. अमे. चिली देशांत.
- कापील (गां.) हिं. मुं. इ. सातार जि. लगत औंध सं.
- कापुरवाडी (गां.) हि. मुं. इ. नगर जि. नगरापा. ३ कोसांवर गांव
आहे तेथून नगरांत नळ बांधून पाणी आणिले
- कापूस (गां.) हिं. मुं. इ. वऱ्हाड प्रां. एलीचपूर जि. [आहे.]
- कापेजे (ब.) अमे. ख. मेक्सिको दे.
- काफरारिया (दे.) आफ्रि. खं. दक्षिण आफ्रिकेत देश.
- काफा (गां.) यू. खं. रशियांत क्रिमीयाचे दक्षिणेस. [मैल.]
- काबीलपूर (गां.) हिं. वाय. प्रां. शहाजहानपूर प्रां. बरेली पा. ३५
- काबूल (श. न.) आशि. खं. आफगाणिस्तानांत येथे बालाहीसार
नांवाचा किल्ला आहे. २ या नांवाची नदी आहे
व ती अटक शहराजवळ सिंधूस मिळते. [भूशीर.]
- काबो (श.) हि. बं. इ. छोटा नागपूर प्रां. २ याच नांवाचें
- कामठा (श.) हि. मध्य प्रां. मंडारा जि. मोठी जमीदारी.
- कामती (ठी) (श.) हिं. मध्य प्रां. नागपूर जि. नागपूरपा. १२
कोस, येथें फौजेचें ठाणे आहे, कन्हान नदीवर.

- कामतुम (श न) आफ्रि ख द आफ्रि केप कालनीमध्ये
 कामतें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
 कामतेंकोट (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता किछा
 यथे दगडाची सर्व प्रकारची पाये करितात
 काम (न) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि. चे उत्तरेस.
 कामपत (ग) हि पू ब्रह्मदे कवोज दे
 काम्बीर (अखा) हि पू ब्रह्मदेशात.
 कामरा (ग) हि व इ मुर्शिदाबाद प्रा [समुद्रावर
 कामरान (श) आशि ख आरवस्तान दे येमेन प्रा ताबड्या
 कामरूप (दे) हि पू ब्रह्मदेशापैकी आसाम देशाचे नाव
 कामवडी (न) हि मु इ टाणे जि [द्रधुनी
 कामश्वाटका (द्वीप) आशि ख रशियाचे पूर्वेस २ या नावाची सासु
 कामा (न) हि हिंदुकुश पर्वतामधून निघून काबूल नदीस
 मिळते २ भरतपूर प्रा मथुरेपा ३९ मैल
 ३ यू ख रगिआत उराल पर्वतातून निघून
 कामीयेनेझ (श) यू ख रशियात [ओल्गा नदीस मिळते
 कामेता (श) अमे ख ब्राझील दे
 कामेरून (पर्व) आफ्रि ख नैजरनदीचे आग्नेयीस
 कामोरी (ग) हि म इ मदुरा प्रा मदुरापा ४० मैल
 कामोरीन (भू) हि म इ दक्षिणटोक
 कायगांव (गा) हि निजामचे राज्यात गोदावरीचे काठी [काठी
 कायफांगहू (कैफांग) (ग) आशि ख चिनात होआगहो नदीचे
 कायर (गा) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि येथील पाणी फार वा-
 कायरो (श) आफ्रि ख, इजिप्त देशाची राजधानी [ईट आहे.

- कायेनी (श) द अमे ख फ्रेंच गयाणाची राजधानी
 कायोलेन (पर्व) यू ख नावेत पर्वत
 कारजा (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावनी जि
 कारनिओला (श) यू ख आखियात येये पारा सापडतो
 कारपेंतारीया (अखा) आशि ख द आस्त्रालिया बेटात उत्तरेस
 कारमल (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानात जार्दन नदीजवळ पाल
 स्तैन प्रा
 कारमानिया (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात आशियामैनरात
 कारलुआली (श) हि प इ झेलम नदीपा २४ मैल
 कारलें (गा) हि मु इ पुणे जि येथे कोरीव लेणी आहेत
 पुण्याहून ३२ मैल मु पा ४० मैल
 कारलैल (ग) य् ख इंग्लदात प्रसिद्ध शहर [माहालात
 कारवण (श) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा डभई
 कारवार (श) हि मु इ दक्षिण महाराष्ट्र देशात जिल्ह्याचे
 ठिकाण यालाच सदाशिवगड ह्मणतात
 कारा (अखा) यू ख रुसदे इशान्येस
 काराकस (रा श) द अमेरि ख वेनिझुएलात
 काराकोरम (श) आशि ख चिनईतार्तरात
 काराकोरान (पर्व श) आशि ख मंगोलियात उर्गा शहराजवळ [ब्यात
 कारिकल (श) हि म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर फेचाचे ता-
 कारिथ (मयो श) यू ख ग्रीस देशात मोरिया द्वीपकल्पास जोड-
 णारी सयोगीभूमी व शहर
 कारीब (मरो) यू ख अयर्लंडात
 कारीबीअन (म) उ अमे व द अमे याच्यामध्ये

कारीयंतेस (भू) आफ्रि ख पूर्वस २ द अमेरिकेत पातागोनियाचे पूर्वस भूशीर

कारून (न) आशि ख तुर्कस्तानात

कारेनथिया (प्रा श) यू ख आश्रियात येथे लोखड चागले होते

कारोमाडल (किना) हि म इ पूर्वकडील समुद्रकिनाऱ्याचे नाव

कारोलैना (श) उ अमे यूनैतेदस्टेटमध्ये येथे कापूस व तादूळ

कार्क (श) यू ख अयर्लंदात [उत्तम होतात

काकेशिया (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठी

कार्डिगन (प्रा ब) यू ख ग्रेटब्रिटनात वेल्समध्ये

कार्डिफ (श) यू ख ग्रेटब्रिटनात वेल्समध्ये ब्रिस्टलचानल जवळ

कार्तागिआना (ब) द अमे कोलंबिआ देशात

कार्तागो (श) अमे ख मध्यअमेरिकेमध्ये येथे १८४१ साली धरणीकप झाला होता

कार्ताजिना (ग) यू ख स्पेन देशात

कार्थेज (श) आफ्रि ख ट्यूनिसात पडके शहर

कार्दोफान (प्रा) आफ्रि ख इजिप्तात [रिता प्रसिद्ध

कार्दोवा (श) अमे स द अमे लालाता दे विद्यालयाक

कार्नवाल (प्रा) यू ख. इंग्लंड देशात यात कपलाची खाण

कार्पेथियन (पर्व) यू ख आश्रिया दे हगेरीच्या उत्तरेस [आहे

कार्फ्यू (श बे) यू ख ग्रीस देशाजवळ [राहून ६ मैल

कार्मेल (श) हि प इ चिनाव नदीचे काठी रामगन

कार्ल्सक्रोना (ब) यू ख स्वीडनची आरमाराची जागा.

कार्ल्सरुहे (श) यू ख जर्मनीत

- कार्लईल** (श) यू ख इग्लदात कबर्लद प्रा इडन नदीवर
कार्ले (गा) हि मु इ सातार जि कऱ्हाड ता
कार्लो (श) यू ख आयर्लदात, येथे रोमन क्याथोलिक धर्माचे कालेज आहे
कार्स (कि श) आशि ख त्रान्सकाकोशियात अर्झरूम पा. ९०
 मैल काळ्या समुद्राचे काठीं
कार्सिका (बे) यू खं द भूमध्य समु फ्रेचाचे ताब्यात
कालई (न) हि मु इ ठाणे जि [काठीं
कालचेस्टर (श) यू ख इग्लदात इसेक्स प्रा कोन नदीचे
कालदीलरा (पर्व) द अमेरि ख लाप्लातादे पश्चिमेस
कालमर (व) यू ख स्वीदनमध्ये येथे लोकर आणि तबाखू याचा व्यापार आहे
कालमीर (भू) हिं म इ कावेरीच्या मुखाजवळ
कालवीन (श) यू ख स्वित्सर्लंदात. जिनीवा सरोवराजवळ.
कालस (श) यू ख प्रशियात
कालसिया (स) हिं प इ शीक लोकाचे स
कालाव (श) द अमे पेरूदेशात
कालाबाग (श) हिं प इ पेशावरच्या द. सिंधुनदाच्या काठीं
कालात्रिया (पा) यू ख इताली देशात [जवळ समुद्रास मिळते.
कालावली (न) हिं मु इ रत्नागिरी जि. निघून सर्जेकोट कि.
कालाहंदी (स) हिं म इ स
कालिफोर्निया (अखा) अमे ख पासिफिक महासागरात
काली (न.) हिं. नेपाळ दे, भागीरथी नदीस मिळते.

- कालीआरी (श) यू ख भूमध्य समुद्रात सार्डिनिया बेटात
 कालिकोट (ब) हि म इ मलबारकिना यावर येथे इ स
 १४९८ त प्रथम पोर्तुगीज लोक आले
- कालीगंज (श) हि ब इ मिमनसिग प्रा रंगपुरापा ३० मैल
 कालीनो (बे) य ख त्रीसचे नजीक
- कालीपट्टण (श) हि म इ उत्तर सरकारस प्रा
 कालीपाणीझरा १६ वाय प्रा कमाऊन जि काली नदोचा झरा
 अमून ते पवित्र स्थान आहे व तेथे यात्रा भरते,
 व यावरून मानससरोवराम जाण्याचा मार्ग आहे
- कालीयाण (श) हि म इ निजामचे रा वेदराजवळ हे
 प्राचीनकाली चालुक्यराजाचे रा श होते
- कालीसींध (न) हि राजपुता यात विध्याट्रिपर्वतातून निघून मा-
 लव्यातून जाऊन चवळानदीस मिळते
- कालुगा (श) यू ख रशियात
- कालेरी (श) हि वाय प्रा आठ्यापा १२ मैल [मिळते
- कालोरादो (न) अमे ख युनैतेदस्तेतमध्ये कालिफोनियाचे अखातास
- कालोल (श) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि ता
- कालपी (श) हि वाय प्रा जि ल १८५८ बडवाले व इ
- कावनई (गा) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता २ या
 नावाचा डोंगर आहे
- कावलें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
- कावूधल्ली (श) हि म इ कोइमनुर जि
- कावेरी (न) हि मु इ गुज. प्रा वासदा स २ म इ
 कुर्ग प्रा. निघून बंगालच्या उपसागरास मिळते,

कावेरीपाक (गा) हि म इ उत्तर अर्काट प्रा अर्काट पा ११ मेल
कावेरीपुरम (गा) हि म इ कोईमतूर जि कावेरी नदीच्या
उजव्या तीरास

कावेळनरसिंहपूर (गा) हि मु इ. सातार जि तालवे ता. येथे
नृसिंहाचे स्थान आहे

काश (गा) हि मु इ गुज प्रा अमदावाद जि

काशंग (न) आशि ख बुशाहिरमध्ये कनावर प्रा निघून
मतलज्जनदीम मिळते

काशगर (अ त) आशि र चिगई तार्तरीची राजधानी याच ता-
वाच्या नदीवर

काशा (पर्व) हि. ब इ पूर्वस आसाम प्रा

काशी(वनारस) (श) हि वाय प्रा जि भागीरथीचे काठा हे याथेचे
पवित्र स्थान मूर्ति वनकाशीची भाडा त्यावर सोने,
चादी याचा मुलामा केलेली भाडी तयार करितात

काशीनगर (अ) हि व इ तिपरा स सिलहतपा ३२ मेल

काशीपूर (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मुरादाबादेपा ३१
मैल या शहरावरून बट्टीनाथास जातात

काश्मीर (अ) हि उत्तरेस स व शहर शाली उत्तम होतात.

कास (असा) आशि र रजियाचे पूर्वम २ हि मु इ ज-
लिन्याजवळ किह्ला

कासगांव (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता

कासन (प्रा अ) आशि र सेबिरियात

कासरगोद (श) हि म इ मंगलुराहून २६ मल

कासवा (वे) हि मु. इ गुज. प्रा. भडोच जि नर्मदा नदीत

- कासारा (गा) हिं मु इ ठाणे जि या नावाचा घाट
 कासारें (गा) हिं मु इ खानदेश जि पिपळनेर ता [मैल
 कासिवरम (गा) हिं म इ उत्तर अर्काट प्रा मेनिल पा १०
 कासीगोपांग(श) हिं मु इ सिध प्रा सिधूचे काठी हैदराबादे
 पा २५ मैल
 कासीगौ (श) हिं नेपाल स जेमला पा २५ मैल
 कासीपशन (श) द अमे ख चिलीदेशात
 कासीमपूर (श) हिं वाय प्रा आलिगड जि
 कासिमबजार(श)हिं ब इ मुशिदाबादेजवळ रेशमाचे कार-
 खान्याकरिता प्रसिद्ध [मैल.
 कासीमाबाद (श) हिं वाय प्रा गाझीपूर जि गाझीपुराहून १५
 कासीरी (श) हिं ब इ मिदनापूर जि कलकत्था पा ८० मैल
 कासीगुर्ज (गा) हिं व इ मिमनसिग प्रा ब्रह्मपुत्राचे काठी
 जमालपुराहून २५ मैल
 कासी (गा) हिं मु इ ठाणे जि साष्टी ता
 कासेगांव (गा) हिं मु सातारा जि वाळवे ता [चागल्या होतात
 कासोर्दे (गा) हिं इ खानदेश जि. येरडोल ता येथे सत्रज्या
 कास्काशिया (न) उ अमे, ख मिसिमिपी नदीस मिळणारी नदी.
 कास्तारिका (स) अमे ख मध्य अमेरिकेत देश
 कास्टिला (पर्व) यू ख स्पेन दे
 कास्पिअन (समु) आशि ख तार्तरी व तुर्कस्तान ह्याच्यामध्ये
 काहान (गा) आशि ख अफगाणिस्थानात
 काहामारका (श) द अमे ख पेरू देशात
 काळगांव (गा) हिं मु. नगर जि नेवासे ता.

- कुक्स (बे) आशि ख द आखिलियातील समुदायापैकी
पोलिनिशियात बेट
- कुकोण (गा) हि मु इ नगर जि नेवासे ता येथे गुराच।
मोठा व्यापार चालतो
- कुगदारा (श) हि व इ मिमनसिंग प्रा पुबनापा ५२ मै
- कुचबिहार (स श) हि व इ येथील अधिकाऱ्यास राजा म्हणता।
- कुटकोटा (श) हि म इ निजामचे रा कर्तुल पा ३५ मैल
- कुठरे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
- कुडम (श) हि राज जयपूर स
- कुडाळ (गा) हि मु इ सातार जि जावळी ता २ सावत-
वाडी स एक पेठा
- कुडाळी (न) हि मु इ सातार जि कृष्णेस मिळते
- कुइस (गा) हि मु इ ठाणे जि वाडे ता [गणेश मिळते
- कुणी (न) हि वन्हाड प्रा अजिण्याचे डोंगरातून निघून पाइन
- कुतलपूर (श) हि व इ बरद्वान पा २२ मैल
- कुत्ताजी (न) हि मु इ सिध प्रा कराची जवळून निघून सुखन
नदीस मिळते
- (घा) हि वाय प्रा अलाहाबादेहून रेवा येथे
जाण्याचा रस्त्यावरील
- धको (श) द अमे ख पेरूची जुनी राज
- कुदुज (श) आशि ख स्वतंत्र तार्तरात [२२५१३ फू
- कुनलस (शिख) हि वाय प्रा कमाऊन जि. हिमालयाचे उ
- कुना (न) हि औध प्रा निघून घोमा नदीस मिळते
- कुनावड (प्रा) हि राजपुतान्यात डोंगरी स
- कुनीगल (श) हि म. इ. म्हैसूर प्रा बगलोराहून ३६ मैल.

किरिरा	(बे) यू ख स्काटलदमध्ये अर्गयलजवळ ला ४ मे
किरीनउल्ला	(प्रा श) आशि ख कोरियात [व रु २ मे
किरेतारे	(श) अमे ख मेक्सिको दे
किरोली	(स) हिं राज स व श
कर्त्तनाशा	(न) हि ब्रह्मपुत्रा नदीचा फाटा भागीरथीला मिळते
कर्ना	(श) हि व इ ओरिसा प्रा
किल	(श) यू ख जर्मनीत
किलकथ	(गा) हि म इ मलबार प्रा
किलगा	(न) यू ख रशियात ओलगा नदीस मिळते
किलार्ना	(सरो) यू ख अयर्लदात
किलीपाली	(श) हि व इ ओरिसा प्रा सबळपुराहून २२ मेल,
किलीमाजारो	(पर्व) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत [महानदीवर
किलोन	(ब श) हि म इ वावणकोर स मिन्हे व मोठी
किल्लाकल्ली	(श) हिं व इ वकरगज प्रा [वेलची उत्पन्न होते
किल्लीअरी	(गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि अलमोरा पा २
किशनगंगा	(न) हि प इ झेलम नदीस मिळते [३
किश्म	(बे) आशि ख इराणचे अखातात मस्कत
किशेनगर	(श. स) हि राजपुतान्यात [मामाचे ताब
किलवार	(श) हिं प इ सिंधूच्या काठी
किसनगड	(स श) हि राज. अजमीर व जयपूर ह्यांचेमध्ये
कुएनलन	(पर्व) आशि ख तिबेटाच्या उत्तरेस
कुकाडी	(न) हि मु इ पुणे जि भीमेला मिळते
कुकरमुंडें	(गा.) हिं मु इ. खानदेश जि तळोदे ता तापी नदीचे
कुका	(श) आफ्रि. ख. नैजर नदीचे काठी [काठी.

कुनेन	(न) अमे ख अतलातिक महासा मिळते
कुमटी	(श) हिं मध्य. प्रा रायपुराहून २२ मैल
कुमडा	(ग) हिं ब इ करीअल स करीअल पा १२ मैल
कुमठा	(ब) हिं सु इ द महाराष्ट्र दे उत्तर कानडा जि तालुका व बदर
कुमशी	(श) हिं म इ सैमूर प्रा वेदतुराहून २९ मैल
कुमारी	(भू) हिं म इ दक्षिणेस
कुमासी	(ग) आफ्रि ख वरच्या गिनीत सिद्धि लोकाचें
कुरदीस्तान	(प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात
कुर	(न) आशि ख तुर्कस्तानातून आर्मिनियात निघून ति- फलीश रा ज काम्पिअन समु मिळते
कुरई	(गा) हिं मध्य प्रा सागर जि येथे गुराचा मोठा वाजार भरतो [रेच्या काठीं
कुरबाबी	(गा) हिं सु इ सोलापुर जि माळशिरस ता नि
कुरम	(गा) हिं वऱ्हाडात उमरावती जि मूर्तिजापूर ता
कुरमपास	(खिड) हिं वायव्येस अफगाणिस्तानात जाण्याचा रस्ता सायबरच्या दक्षिणेस [फार आहेत
कुरला	(गा) हिं सु इ मुबई वेटाजवळ येथे काजूचीं झाडे
कुरबलखेड	(गा) हिं सु इ रत्नागिरी जि खेड ता
कुरवाई	(श) हिं माळव्यात कुरवाई स बटवा नदीचे काठीं.
कुराला	(गा) हिं वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मिरत पा ३८ मै
कुरु(क्षेत्र)	(दे) हिं वाय प्रा यमुनानदीच्या तीरास ठाणेश्वरा- जवळ मिरत व पानिपत ह्या प्राताचे पूर्वीचें नाव. येथेच कौरव पांडव ह्यांचे युद्ध झाले

कुरुमान	(श) आफ्रि ख वेसुआना लोकाचे ताव्यात
कुरुळ	(गा) हिं मु इ सोलापुर जि माढे ता
कुरोली	(गा) हिं मु इ सातारा जि गटाव ता
कुरंगी	(गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता [ह्याचें
कुरुंदवाड	(स) हिं मु इ सातार जि नजीक स हे पटवर्धन
कुर्ग	(स) हिं म इ म्हैमूरच्या पश्चिमेस मलबार कि- नाऱ्यावर इ स १८३४ त खालसा केले
कुई	(गा) हिं मु इ सोलापुर जि माढे ता
कुर्नल	(श) हिं वाय प्रा पानिपत जि दिल्ली पा ७८ मैल
कुर्नाली	(न) हि उत्तरेस तिबेटातून निघून घोघानदीस मिळते
कुर्ला	(श) हिं म इ गजाम प्रा गजाम पा २६ मैल
कुलाडान	(न) हिं पू ब्रम्हदेशात
कुलादेन	(न) हिं पू आराकान प्रातात
कुलाबा	(कि) हिं मु इ उ कोकणात जि यात आलिबाग मु रा येथे समुद्रात दीपगृह आहे हें आध्याचे स स १८३५ त खालसा केले २ मुबईजवळ द क्षिणेस आहे येथे दीपगृह व वेधशाळा आहे. यास कुलाबादाडी म्हणतात
कुलालपेतल	(ज्वा प) अमे रा मेक्सिको दे
कुलुची	(श) हिं ब इ ओरीसा प्रा
कुवलस	(शिख) हिं हिमालयाचे शिखर
कुवान	(न) यू ख रशियात काळ्या समुद्रास मिळते
कुवेलिंगकु	(श) आशि ख चिनात एका प्राताचे नाव व श
कुशी	(न) हिं हिमालयातून निघून गंगेस मिळते इला अ रन, घोघा ह्या मिळतात

कुसुंवे	(गा) हिं मु इ खानदेश जि धुले ता. हे स १८७२त पाझरा नदीच्या पुराने वाहवले होते
कुळगांव	(गा) हिं मु इ ठाणे जि कल्याण ता
कृष्णा	(न) हिं मु इ सातारा जि महाबळेश्वरापा निघून पूर्वेकडे बगालच्या उपसागरास मिळते ला ८०० मैल [मीठ फार चागले होते.
कृष्णापट्टण	(ब) हिं म इ नेलोर जि समुद्रकिनाऱ्यास. येथे
केकुंडा	(श) पश्चिम आफ्रिकेत गिनी प्रा नैजर नदीवर.
केगाव	(गा) हिं मु इ ठाणे जि पनवेल ता
केजरी	(गा) हिं वाय प्रा हुसगायाद जि
केज	(न) आशि ख बलुचिस्थानात मकरान प्रा.
केज्झ	(श) आशि ख बलुचिस्थानात
केडगांव	(गा) हिं मु इ पुणे जि [उत्तरेस
केडागर्चींग	(ब) आशि स हिंदिमहासागरातील तावाय बेटाचे
केडाल	(श) यू ख इंग्लदात वेस्टमोर्लेड प्रा
केत	(न) आशि ख. राशियात ओवीनदीला मिळते
केथाला	(गा) हिं वाय प्रा औब प्रा लखनौ पा ७० मैल
केदरगांव	(गा) हिं ब इ मिदनापूर प्रा [मिळते
केदारगंगा	(न) हिं वाय प्रा गुरवळ प्रा निघून भागीरथीस
केदारनाथ	(गा) हिं हिमालयावर महादेवाचे स्थान हे ११ ह. जार फूट उचीवर आहे
केदिज	(ब) यू ख स्पेनात
केन	(न) हिं वाय. प्रा बुदेल ख यमुनेस मिळते २ यू. ख. इंग्लदात वेस्टमोर्लेड प्रा.

केनटकी (ग स न) अमे ख युनैटेड स गुलामाचें स

२ या नावाची नदी ओन नदीस मिलते

केनिया (प शि) आफ्रि ख आबिसिनियात अति उच्च शिखर

केनेट (न) यू ख इग्लदात [उ. २० हजार फू

केप कालनी (श दे) आफ्रि ख द आफ्रिकेत

केप कामोरीन (भू) हि म इ द टोक

केप तौन (श) आफ्रि ख केप कालनीची राजधानी

केपत्रितन (प्रा) अमे ख कानडाचे राज्यात

केपारा (घ) आशि ख द यूझीलाड बेटाचे पश्चिम किनाऱ्यावर

केपालोनिया (बे) यू ख ग्रीसच्या पश्चिमेम आयोनियन बेट

केडस (अखा) आफ्रि ख बार्बरी स उत्तरेस [समुहात

केबाग (गा) हि पू प्रा. इरावतीच्या मुखावळ

केम (गा) हिं मु इ सोलापुर जि करमाळे ता [२० मैल

केमगंज (श) हि वाय० प्रा फरकाबाद जि० फत्तेगडापा

केम्सफर्ड (श) यू रा इग्लदात इसेक्स प्रा केमर नदीच्या

केरनार्वन (प्रा) यू ख वेल्सात [काठी

केरवली (स श) हिं. राजपुतान्यात

केरळ (दे) हि मु इ दक्षिण महाराष्ट्रात कालीकोट बंद-
रच्या भोवतालच्या प्रा. चे नाव

केरा (ग) हिं कच्छ प्रा. प्राचीन शहर. जैन धर्मावि
प्रसिद्ध येथे जैन धर्माची देवालये आहेत

केरी (प्रा) यू ख आयर्लंदात

केरुलेम (न) आशि ख चिनई तार्तरीत मगोलियातून निघून
अमू नदीला मिलते

केत	(सामु)यू ख आशोपचा समु व काळासमु ह्याच्यामध्ये.
केर्नटुल	(पर्व.) यू खं. आयर्लंड मधील उच्च पर्वत
केलवहें	(गा) हिं मु इ पुणे जि शिवगंगा नदीचे काठी
केलवारो	(श) यू ख पोर्तुगाल दे विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
केशरीयाजी	(गा) हिं मु इ गुजराथेत जैनाचे मुख्य ठिकाण.
केशो(ताक्कीन)	(श) आशि ख चिनात सागकोई नदीवर.
केसरीया	(श) आशि ख तुर्कस्तानात करामानिआ प्रा०
केळधर	(गा) हिं मु इ सातार जि जावळी ता
केळवद	(गा) हिं मव्य प्रा नागपूर जि [नदीचे काठी
केळशी	(गा) हिं मु. इ रत्नागिरी जि दापोली ता केळशी
केळवें	(गा) हिं मु इ ठाणे जि माहिम ता
केळापूर	(श) हिं वऱ्हाड प्रा वणी जि ता० [शाचे नाव
कैकेय	(दे) आशि ख हिंदुस्तानच्या वायव्येस काबुल दे-
कैचू	(श) आशि ख चीनच्या राज्यात मचुरियाचे पूर्वस व्यापाराचें शहर [चयळा नदीवर
कैत्री	(गा) हिं शिवाचे राज्यात आग्रा पा ३८ मैल
कैनलून	(पर्व) आशि ख. चिनई तार्तरीत काश्मिर स उत्तरेस
कैफांग	(श) आशि ख चिनात यागसीक्याग नदीचे काठी.
कैमूर	(डो) हिं मु. इ चे उत्तर हद्दीवर रेंगा स. विद्याद्रि पर्वताचा फाटा मध्य प्रा जबलपूर जि
कैलान	(श) हिं वाय प्रा मिरतपा ५३ मैल
कैलास	(शिख) हिं हिमालयाचे शिखर.
कोआजा	(न) आफ्रि ख अतलातिक महासा भिळते
कोआडा	(न) हिं वाय. प्रा रोहिलखडात

- कोई (न) आशि ख तुर्कस्तानात. इचे काठां आलेपो गहर
 कोईमनूर (प्रा श) हि म इ सालेमच्या नैर्ऋत्येस जि
 कोईयांगफू (श) आ ख चिनात युनान प्रा [मिळते
 कोईल (न) हि व इ छोटानागपूर प्रा. निघून सोन नदीस
 कोईली (श) हि व इ तिरहूत प्रा दर्भगा पा २३ मैल
 कोईब्रा (श) यू ख पोर्तुगाल दे विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
 कोएल (श) हिं वाय प्रा अलिगड जि अलिगडाहून ४ मै
 कोकजाई (डो) हि मु इ नगर जि पिसोर गावानवळ
 कोकमठाण (गा) हिं मु इ नगर जि कोपरगाव ता
 कोकरूड (गा) हिं मु इ सातारा जि शिरोळ पेठ्यात
 कोकानाड (ब) हिं म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर गोदावरीचे काठी
 कोकिसरें (गा) हि मु इ कोल्हापूर सं बावडा जहागिरीत
 कोकिंबो (श) अमे ख चिलीदेशात
 कोकोनादा (श) हिं म इ उत्तर सरकार्स प्रा
 कोकोनूर (सरो) आशि ख चिनई तार्तरीत. याचा परीघ २०० कोस
 असून त्यास भरती ओहोटी येते.

- कोची (ब) हि म इ मलबार कि
 कोचीन (स श) हि म इ मलबार प्रा. त्रावणकोरच्या उत्त
 कोचीनचीन (दे) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात
 कोटकमालिया (गां) हि पं इ रावी नदीच्या तीरापा ६-७ मैल
 कोटगड (स) हि प इ सतलजनदीवर
 कोटरो (श) हिं मु इ सिंध प्रा. कराची जि. ता.
 कोटा (श स) हि राज चबळा नदीचे काठीं
 कोटिया (स.श) हि. ब. इ. छोटानागपूर प्रा.

कोत्याळ (गा) हिं मु इ सातार जि औंध स
 कोत्रें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि हे शिरक्याचें गाव
 कोडुरें (गा) हिं मु इ नाशिक जि निफाड ता गोदावरीचे
 काठीं जाहगीर येथे चिंचाचीं झाडे फार

कोड (श) हिं मु इ द म धारवाड जि ता
 कोडपुतळी (गा) हिं राज जयपूर स
 कोडलीपेटा (श) हिं म इ म्हैसूर प्रा सेरिंगम पा ६० मैल
 कोडीकोंडा (श) हिं म इ वल्लारी जि

[हून ५२ मैल

कोडापिल्ली(डो कि) हिं म इ मच्छलीपट्टण जि मच्छलीपट्टणा-
 कोडा (डों) हिं मु इ नगर जि पारनेर ता शहापुराजवळ
 कोडीनार (श) हिं मु इ गायकवाड स [राचे शहर.
 कोडोली (श) हिं मु इ कोल्हापूर स पन्हाळ पेठ्यात व्यापा-
 कोतवडें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि ता
 कोतळ (गा) हिं मु इ नगर जि अकोले ता
 कोतापाकसी (ज्वा प) द अमे ख इक्केदोर देशात [चालतो
 कोतूळ (श) हिं मु इ नगर जि येथे तादुळाचा व्यापार
 कोत्री (श) हिं मु इ सिधमा सिंधुनदाचे काठीं
 कोथरा (श) हिं मु इ कच्छमा
 कोदियाक (वे) अमे. ख रशियन अमे दक्षिणेंस
 कोर्निंग्सबर्ग (श) यू ख जर्मनींत [मिळतो
 कोनीन (न) हिं व इ ब्रम्हपुत्रनदाचा फाटा भागीरथीस
 कोने (गा) हिं मु. इ ठाणे जि वाडें ता.
 कोनेतिकत (न) अमे. ख. युनैतेदस्तेत्समध्ये

- कोन्ये (श) आशि ख तुर्कस्तानात कारोमानिया प्रा
 कोनोशी (श) हि मु इ नगर जि भिंगारजवळ.
 कोपरगांव (श) हि मु इ नगर जि ता गोदावरीचे काठी
 येथे रघुनाथराव पेशवे इ स १७८४ त मृत्यु
 पावले, येथे मोठाली देवालयें आहेत
 कोपरली (गा) हि मु इ खानदेश जि नदुरवार ता तापीच्या
 काठी जाहागीर
 कोपरवली (गा) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता खालापूरपेठ्यात
 कोपेनहेगेन (श) यू स देन्मार्क दे रा श शिलादबेटात
 कोबाकामन (श) हि म इ त्रिचनापल्ली जि.
 कोबी (श) आफ्रि० ख दारफर प्रा
 कोबिआ (श) द अमे स चिलीदेशात
 कोमल्डा (न) हि वाय प्रा. गरवाल स यमुनानदीस मिळते.
 कोमायागवे (श) द अमे ख. हदुरासची राजधानी
 कोमारियाल्वा (श) हि म इ कडापा जि [धील डोगरी सं
 कोम्हारसीन (म) हि प इ सतलज व यमुना ह्या नद्याम-
 कोमा (सरो) यू ख. इताली देशात
 कोमोरो (बे) आफ्रि. ख च्या पूर्वस
 कोयना (न) हि मु. इ सातारा जि महाबळेश्वरापा. निघून
 कऱ्हाडाजवळ कृष्णेस मिळते
 कोयांबी (पर्) द अमे ख इकेदोर देशात
 कोरडगांव (गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता
 कोरमाबाद (श.) आशि. ख. इराणात
 कोरल (रा) हि मु इ. गुज प्रा. गायकवाडचे रा

- कोरला (न गा) हि मु इ ठाणे जि
 कोन्हाळें (गा) हि मु इ नगर जि. कोपरगाव ता
 कोरिअल (गा) हि वाय प्रा जत्रलपूर पा २९ मैल
 कोरिया (द्वी अखा) आशि स चिनई तार्तरी=या पूर्वस
 कोरुना (न) यू ख स्पेन देशात
 कोरेगाव (श) हि मु इ सातार जि भीमेच्या काठी इ व
 पेश. इ. स १८१८ ल
 कोरंग (वे) हि च्या पूर्वस आराकानचे किनाऱ्यावर
 कोरिंगा (गा) हि म. इ राजमहेद्रि जि गोदावरीचे काठी.
 उत्तर सरकारस प्रा
 कोर्टांगरी (श) हिं म. इ वगलोराहून १७ मैल
 कोर्टालम (श) हि म इ तिनवेल्ली जि
 कोर्टी (गा) हि मु इ सोलापुर जि करमाळे ता
 कोर्णा (श) आशि. ख तुर्कस्तानात तेग्रीस व युफ्रातीस न.
 कोर्ना (पर्व) यू. ख. इतालीच्या पूर्वस [द्याचे सगमावर
 कोर्लें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
 कोर्सीका (वे) यू ख. फ्रान्स दे दक्षिणेस
 कोलगंगा (श) हि व. इ भागलपूर जि गंगा नदीवर.
 कोलग्युईफ (वे) यू ख आर्तिक महासागरात वेट
 कोलम (न) हि मु इ गुजराथेत मुरत जि उत्तरेस
 कोलर (श) हिं म इ म्हैसूर स वगलोर पा ४० मैल.
 कोलस्तर्वथ (गा) यू ख इंग्लदात लिंकनशायर प्रा
 कोलाचुल (गा व) हि म इ श्रावणकोर स समुद्रकिनाऱ्यास
 त्रिवेद्रम पा ३० मैल

- कोलानल्ली (गा) हि म इ कोईमतूर प्रा
 कोलाचेरा (गा) हि मव्य प्रा सबळपूर जि [मैल.
 कोलिआपोली(श) हि व इ पुरालिया प्रा मिदनापुरापा. ५६
 कोलिमा (न) आशि ख रगियात स्तानोवाय डो निघून आर्तिक
 महासा मिळते [क्षिणेश
 कोलुर (स श) हि हिमालयाचे पायथ्याशी सतलजनदीचे द-
 कोलेर (सरो) हि म इ उत्तर सरकार्स प्रा ला ४० व
 रुदी १२ मैल
 कोलेरून (न) हि म इ त्रिचनापल्ली जि निघून बगा
 लच्या उपसागरास मिळते
 कोलेहन (स श) हि व इ हद्दीवर सिंगभूम प्रा
 कोलोक (ग) यू ख जर्मनीत
 कोलोत (श) यू ख प्रशियात
 कोलोनिया (श) अमे स द अमे युराग्वे देशात
 कोलोवेंग (श) द आफ्रिकेत वेसुआना लोकाचे शहर
 कोलोरादो (न) अमे ख युनायतेदस्तेत्समधून निघून कालिफो
 र्नियाचे अखातास मिळते
 कोलंबिया(दे.प्रा न) द अमे ख देश कानडाचे राज्यात प्रात
 व स्वतंत्र स नदी ला ७५० मैल
 कोलंबो (श) आशि ख हिंदू सिलोन बेटाची राजधानी
 कोल्हार (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता प्रवरेच्या काठीं
 कोल्हापूर (श स) हि मु इ चे द स येथील राज्य ता-
 राबाईने स १७१२ त स्थापिले हे शिवाजी
 राजाचे वंशाचे आहे. देवीचे मोठे स्थान आहे

- काविलपट्टी (श) हिं म इ तिनिवेह्नी जि
 कोस (वे) आशि ख तुर्कस्तानचे पश्चिमेस भूमध्य समुद्रात
 कोसिला (न) हिं वाय प्रा रोहिलख रामपूर स रामपूरचे
 जवळ [मिळते
 कोसी (न) हिं ब इ छोटानागपूर प्रा निघून हुगलीस
 कोसुंबगांव (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता.
 कोस्तक्यासल (भू) आफ्रि ख वरच्या ाग्नीत
 कोहारी (न) हिं. सिद्याचे राज्यातून निघून सिधुनदास मि-
 लते ला १८५ मैल
 कोहिक (न) आशि ख तार्तरींत असून इचे काठी बुझारा,
 समर्कंद ही शहरे आहेत.
 कोहिवाना (पर्व) आशि ख आफगणिस्तान दे
 कोहिस्तान (श) हिं मु इ सिधप्रा.
 कोहिल (गा) हिं मु इ ठाणे जि कर्जत ता
 कोळगाव (गा) हिं मु इ नगर जि श्रीगोदे ता
 कोळथरें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
 कोळवण (प्रा) हिं मु इ ठाणे जि तालुका. मुख्य गाव शहापूर.
 कोळशेत (गा) हिं मु इ ठाणे जि साष्टी ता
 कोळे (गा) हिं मु. इ सातार जि कऱ्हाड ता
 कोळेदे (गा) हिं मु इ खानदेश जि नदुरबार ता
 कोठें (गा) हिं मु इ पुणे जि शिरूर ता
 कौमा (न) यू ख रशियात काश्मिरास समुद्रास मिळते
 कौमाला (श) हिं राज डीसापा ५४ मैल
 कौविन्स्क्यू (सरो) यू ख रशियात.

कौशिकी	(न) हि व इ भागीरथीला मिलते
कंक	(श) हि वाय प्रा अलिगड जि
कंककोट	(श) हि प इ झेलम नदीवर
कंकजारा	(श) हि व इ गोलपाडा प्रा ब्रम्हपुत्रनदीवर
ककन्हल्ली	(श) हि म इ म्हैमूर स श्रीरंगपट्टण पा ४८ मैल.
कंकरोळी	(श) हि राजीपच पा ७९ मैल
कंकारी	(श) आशि ख तुन गागात आनातोली प्रा
कंगन	(श) हि काश्मिर म जम्पा १०६ मैल [मैल
कंगला	(श) हि नेपाल स कुशी नदीवर खाटमाडू पा ७६
कंचकचर्ला	(श) हि म इ मच्छलीपट्टण जि
कंचिनगंगा	(शि) हि सिक्कीमात हिमालयाचे उची २८१५६ फूट
कंतान	(वन) आशि स चीन देशात
कंतालबरी	(गा) हि भूतान स
कंथकोट	(श) हि मु इ गुज प्रा कच्छ स येथे जैन ध. मांची देवालय आहेत
कंदकटी	(श) हि व इ. रामपूर ता
कंदरपीदुर्ग	(श कि) हि म इ वल्लारी जि वल्लारी पा ५२ मैल.
कंदलघाटी	(घा) हि वाय प्रा गरवाल जि भागीरथीचे का- ठचा रस्ता.
कंदला	(श) हि वाय प्रा मुजफरनगर जि. [विणतात.
कंदेली	(श) हि मध्य प्रा नरसिंगपुर जि येथे कोशाचे कापड
कंद्रा	(श) हि व इ बरद्वान जि हद्दजी व भागीरथी याचे
कंदीखेडें	(श) हि म इ म्हैमूर स [सगमावर
कंद्रीवाल	(घा) हि हिमालय पर्वतात

- कंबम (गा) हि म इ मदुरा जि
- कंबरलंद (प्रा) यू ख इग्लदात पश्चिमेकडील
- कंबाकोनम (श) हि म इ तजावर जि तजावर पा २० मैल
- कंबेघरी (गा) हि म इ नेलोर जि नेलोरपा ३५ मैल
- कंबेरा (बे) यू ख ग्रीम दे मोरियाचे द किनाऱ्याम
- काकज (सश) हिं मु इ गुज प्रा पालनपूर स [राण
- कांगरा (श) यू ख अयर्लंदमध्ये गालवेजवळ येथे चुनवडीची
- कागारु (बे) आशि ख पू पासिफिक महासागरात द आब्रे-
लियात सेतविन्सेन्च्या अखाताजवळ
- कांगो (न) आफ्रि ख खालच्या गिनात
- कांगोसिमा (व) आशि ख जपान दे क्युम्यु बेटान
- कांप्रा (कि) हिं प इ उ पहाडात सतलज नदीचे द येथे
चित्रे उत्तम काढितान
- कांचिवरम (श) हि म इ उत्तर अर्काट जि
- काजेगो (श) आफ्रि ख काजेगो नदीचे काठी
- कांटरबरी (श) यू ख इग्लदात केट प्रा स्टोर नदीचे काठी-
- काटवली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
- कांडीया (बे) यू ख ग्रीस दे आग्नेयीस व आशिया मेनरचे
- कांतीन (भू) आफ्रि ख बारबरी स [पश्चिमेस.
- कांदलास्का(अखा) यू ख रगियाचे उत्तरेस.
- कांदी (ग) हि. द सिलोन बेटात महावली गगेचे काठी २
वाय प्रा कानपुर जि
- कांबीर (खाडी) हि पू ब्रम्हदेशात
- कांबोज (दे न) आशि ख हि पूर्वस पूर्वकडील द्वीपकल्पात,
चिनई समुद्रास मिळते

किंकिताओ	(श) आशि ख चिनई तार्तरांत कोरिया द्वीपक-
किंगखान	(पर्व) आशि ख चिनई तार्तरांत [ल्याची राज
किंगस्टन	(श) यू ख इग्लदात सरे प्रा तेम्स नदीचे काठी- २ जमेका बेटात शहर
किंगस्तौन	(व) यू ख आयलेद मध्ये
किंतरपुर	(श) हि प इ मियास नदीचे काठी
कुंग्रा	(सरा) हि वाय प्रा गोरखपुर जि हे ६२ फूट खोल असून यात सुमरी पु
कुंच	(श) हि वाय प्रा काप्पी पा ४२ मैल
कुजनेत्स्क	(गा) आशि ख रशियात तोम नदीचे काठी
कुड	(गा) हि वाय प्रा गरवाल जि यमुना नदीवर
कुंडल	(गा) हि मु इ सातार जि औंद स [रते
कुंडलपुर	(श) हि मध्य प्रा दमोह जि येथे मोठी यात्रा भ-
कुंडला	(गा) हि मु इ गुज. प्रा काटेवाडात नाला नदीवर
कुंडली	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता.
कुंडादम	(गा) हि म इ कोईमतूर जि कोईमतूर पा. ३३
कुंडापुर	(प्रा श) हि म इ उत्तर कानडा प्रा [मैल.
कुंडी	(गा घा) हि मु इ. रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
कुंतकी	(न) हि मालव्यात इंदुराजवळून वाहते [नाव.
कुंतल	(दे) हि म इ निजामचे रा बेदर प्राताचे पूर्वीचे
कुंदेवाडी	(गा) हि मु इ. नाशिक जि निफाड ता
कुंबकोट	(स श) हि राज डोगरी जमिदारीपैकी
कुंबारी	(श) हि म. इ निजामचे रा
कुंबाला	(श) हि म. इ द कानडा प्रा.

कुंभकोण (श) हिं म इ कर्नाटक प्रा येथे प्रति १२ वर्षीनी
गगा येते मोठमोठी देवळे आहेत

कुंभर (गा) हि राज भरत पा ११ मैल

कुंभारगांव (गा) हि मु इ सातार जि पाटण ता

कुंभारली (गा पाट) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता

कुंभेज (गा) हिं मु इ सोलापुर जि माढे ता सीनेच्या का.

कुंभेरी (गा) हिं म इ निजामचे रा

कुंभोज (गा) हिं मु इ कोल्हापुर स वडगाव ता

केंट (प्रा) यू ख इग्लदात दक्षिणेकडील

केंदरकुश (पर्व) अशि स इराणात

केंदूर (गा प्रा) हिं मु इ पुणे जि शिरूर (घोडनदी) ता

केंद्रीज (श) यू ख इग्लदात विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध

कोंकण (प्रा) हिं मु इ सह्याद्रिपर्वताचे पश्चिमेकडील भाग यात
मुबई, ठाणे, कुलाबा व रत्नागिरी हे जि आहेत.

कोंकणगांव (गा) हिं मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता कादवेचे का

कोंकणठाण (गा) हिं मु इ नगर जि कोपरगाव ता गोदावरीचे काठी.

कोंकर (गा) हिं मध्य प्रा महानदीचे काठी. जहागीर.

कोंग (पर्व) आफ्रि ख वरच्या गिनीच्या उत्तरेस

कोंगनोळी (गा) हिं मु इ द महाराष्ट्र दे बेळगाव जि

कोंचरें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि वेगुलें ता.

कोंडणपुर (गा) हिं मु पुणे जि हवेली ता येथे देवीचे स्थान

कोंढाणें (कि) हिं मु इ पुणे जि पुण्यापा १५ मैल ह्यास
सिहगड ह्मणतात

कोंताई (श) हिं व. इ हुगली जि

- कोंद्रापिल्ली (श) हि मय्य प्रा वस्तर स पा ६७ मैल
 कौडण्यपूर (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि येथे मोठी
 यात्रा भरते
- कोंदार (श) हि व इ चे हद्दीवर ओरीसा प्रा.
 कयागचूफ (ग) आशि स चीन देशात
 कयांतर्बरी (श) यू ख इग्लदात धर्माधिकारी राहण्याची जागा
 कयांत्रीक (श) यू ख बेलजम दे गालीचे व तागाची वस्त्रे चा-
 क्रागसी (प्रा) आशि स चीन दे [गळीं होतात
 क्लितचफस्काजा (पर्व) आशि स रशियात कामश्वाटका द्वीपक
 कयागनान (प्रा) आशि स चीन दे यास नानकीन प्रा क्षण
 कयाटामार्का (श) अमे स द अमे लाण्डा दे
 कयादरइद्रीस(पर्व) यू ख इग्लदात वेत्समध्ये
 कयार्नीग (न) आशि ख पू पासि म सागरात आन्ने-
 लियाबेटात पासि म सागरास मिळते
- कयाम्परडाऊन(गा) यू ख हालद दे उत्तरेस
 कयाले (ब) यू स फ्रान्स दे
 कयूयचारसा (ब) अमे ग्य द अमे इक्वेदोर दे
 कयूराईल (वे) आशि ख पूर्वस पासि म मागरात
 कयूवा (वे) अमे ख द अमे लगत्याचे बेटात वेस्नइदिज पै.
 कयोक्फ्यू (श) हि पूर्वस आराकान प्रा. रामरीबेटाची मु. रा
 क्रा (मभू) आशि ख मलाया व मयाम मध्ये
 क्राकाव (श) यू ख पोलद दे प्राचीन राज
 क्राको (श) यू ख पोलद दे विस्तुला न काठीं
 क्रावतोंग (प्रा) आशि ख चीन दे

क्रालोइयस्क (श) आशि ख रशियात एनिसिस्क प्रा ची रा धा
एनिसि नदीचे काठा

क्रिमिया (द्वी क) यू ख रशियाचे दक्षिणेस.

क्रक्स (भू) यू ख स्पेनच्या पूर्वेस [असते

क्रोन्स्ताद (श) यू ख रशियात तटवर्दीचे शहर येथे आरमार

क्रोल (न) यू ख इंग्लदात लकेशयरमध्ये

क्रोसोनोयास्क (श) आशि ख रशियात येनिसि नदीवर

क्राईद (न) यू ख स्कातलदात उत्तर खाडीम मिळणारी नदी
२ यानावाची खाडी

क्रानवित्स्य (न) आफ्रि ख आतलांतिक महानगरास मिळणारी

क्राल (न) यू ख नॉर्वे व्हेनर सरोवरास मिळते

क्रारा (वे) आशि ख ब्रम्हदे मरुंड द्वीपकल्पाजवळ

क्रारेन्स (न) आब्रिलियात पासिफिक महासागरास मिळणारी.

क्रिअर (भू) यू ख अयर्लंडच्या दक्षिणेस

क्वेरालिआ (श) हि. व इ बकरा पा ३६ भेल

क्लोझपेट (श) हि म इ म्हैमूर स बगलोराहन २३ मल

कितो (श) अमे. ख इक्वेदोर देशात

किनहोन (व) हि पूर्वेस अनामचे राज्यात

किन्सतौन (व.) यू ख आयर्लंडात

किन्सलद (प्रा) आब्रिलिया बेटाच्या एका भागाचे नाव

किबेक (शन) अमे ख कानडाचे राज्यात.

किलीमेन (श व) आफ्रि ख पूर्व किनाऱ्यावर [राजधानी

क्वेटा (श) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात मलायाची

केता (श) आशि ख. आफगणिस्तान

ख

- खटाव** (श) हि मु इ सातारा जि ता
- खडकमालेगाव** (गा) हि मु इ नाशिक जि नादगाव ता
- खडकवांसलें** (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता येथे मोठा त-
लाव बाविला अमून त्याचे पाणी पुण्यात आ-
णिले आहे [काठी]
- खडकाळें** (गा) हि मु इ. पुणे जि. मावळ ता इद्रायणीचे
- खडकी** (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता इद्रायणी नदीचे
काठी येथे मोठी लावणी आहे इ स १८१८त
पेश इ ह्याची लढाई
- खडकेरावण** (गा) हि मु इ. पुणे जि
- खडपकवडें** (वे) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूणच्या साडीत.
- खतलवाडा** (गा) हि मु इ ठाणे जि डाहणु ता
- खत्री** (गा) हि राज शेरावती स जयपूर पा ७५ मैल
- खर** (न) हि मु इ नगर जि जामखेड ता सीना न-
दीला मिळते
- खर, डा** (गा) हि मध्य प्रा. सबळपूर जि
- खरवली** (गा) हि मु इ ठाणे जि, शहापूर ता.
- खरोद** (गा) हि मध्य प्रा प्रिलासपूर जि
- खर्डी** (गा) हि मु इ ठाणे जि शहापुर ता.
- खर्डे** (गा) हि मु इ नगर जि जामखेड ता. निजाम व
पेशवे ह्यानी इ स १७९५ त लढाई
- खर्सन** (श) यू. ग. रशियात प्रात व शहर दीनीयर नदीचे
काठा येथे हवर्द साहेब मृत्यु पावला

खलकादेवी (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि ०भस्काट पा ११

मैल. काली नदीवर

खल्यानपुर (श.) हि वाय प्रा फत्तेगडाहून १५ मैल

खवासा (गा) हि मध्य प्रा सिवनी जि

खाकुरडी (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता येथे क-
मोद जातीचे तादूळ उत्तम होतात

खाणापुर (गा) हि मु इ खानदेश जि साउदे ता

खातगांव (गा) हि मु इ खानदेश जि नदुरबार ता

खातगुण (गा) हि मु इ सातार जि वेरळा नदीचे कांठी

खातमाडु (श) हिं नेपाल दे राजधानी गुरग्ये लोक राहनात
येथे चित्रे उत्तम काढितात

खातीवली (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरवाड ता

खानदेश (प्रा) हिं मु इ नाशिक जि उत्तरेस या नावाचा जि
यात बुळे मुख्य शहर

खानपूर (ग) हि प इ अटक पा पूवस ४१ मैल व
गाझीपुरा पा ३२ मैल व या नावाचा घाट

खानबैला (गा) हि प इ. भावलपूर स.

खानसी (श) यृ स इग्लदात वेल्स प्रा

खानापूर (श) हि मु इ सातारा जि विटे ता २ कांढहापूर
स भूदरगड पेठ्यात गाव

खानीवली (गा) हिं मु इ ठाणे जि भिवडी ता

खानेवाला (ग) हि प इ वारीदुआबात मुलतान पा २८ मै

खापा (ग) हि मध्य प्रा नागपूर जि

खापालु(खोपालु) (कि) हिं. काश्मिर स. सिधुनदावर

- खामगाव** (अ) हि वऱ्हाड प्रा अकाला जि ता येथे कापसाचा मोठा व्यापार चालतो नारीगाचे मोठमोठे बाग
- खामला** (शिख) हि मव्य प्रा सातपुड्याचे उच्च शिखर [आहेत
- खामील** (य) आशि ख चिनई तार्तरींत [मार्ग
- खायवरपास** (रा रस्ता) हिदुस्थानातून आफगाणिस्तानात जाण्याचा
- खाराघोडा** (व) हि मु इ गुज प्रा अमदावाद जि पात्री गावाजवळ येथे मिटाचा मोठा व्यापार चालतो
- खाराडोंगर** (डो) हि प इ येथे खाणीचे मोठ सापडते
- खारी** (न) हि मु इ. गुज प्रा अमदावाद जि
- खारेपाटण** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
- खार्तुम** (श) आफ्रि ख न्यूविया प्रा
- खालचागिनी(दे)** आफ्रि खडातील देशाचे नांव
- खालापूर** (गा) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता पेठा
- खावटकीचाघांट** (घा) हि मु इ सातारा जि
- खाश्या** (डो) हि पूर्वस आसामात
- खासगंज** (गा) हि वाय प्रा अलिगडापा ३८ मैल काली-नवीवर.
- खी** (श) हि प इ सरहिंद जि फेरोजपुराहून ५ मैल
- खिजंद** (श) आशि य स्वतंत्र तार्तरींत अमुदारीया नदीचे कां
- खिडकी** (श) हि म इ निजामचे रा दौलताबादेजवळ यास औरंगाबाद म्हणतात
- खिमलासा** (गा) हि मव्य प्रा सागर जि
- खिरका** (गा) हि वाय प्रा बरेलीपा १४ मैल.
- खिरगड** (गा) हि. वाय प्रा आग्यापा. २२ मैल.

- खिरडी** (गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता डोरानदी गोदावरीस मिळते तेथे आहे २ खानदेश जि सावदे ता जहागीर
- खिरपूर** (श) हि सिधमा सिधुनदीपा १५ मैल कुडन नदी-वर २ भावलपूर स घारा नदीचे काठी. ३ वाय-प्रा वरेलीपा ३० मैल
- खिराबाद** (श) हि औध प्रा सेतापूर पा ५ मैल
- खिरीगड** (श) हि औध प्रा घोमा नदीचे काठी
- खिलपटी** (गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि पेटोरागडाहून १५ मैल व चपावतीपा ७ मैल
- खिलात** (श) आशि ख बलुचिस्तानची रा गदवा नदीचे काठी
- खिवा** (श) आशि ख पश्चिम तार्तरीत
- खिरगुगान** (पर) आशि ख आलनाई पर्वताचे पूर्वेस
- खुजिस्तान** (प्रा) आशि ख इराणात [णपुर पा ५० मैल
- खुडा** (श) हि प इ सरहिंदमध्ये आवाला प्रा सहार
- खुरखुरा** (श) हि. वाय प्रा. रोहटक प्रा हासीपा २९ मैल
- खुरजा** (श) हि वाय प्रा बुलदशहर प्रा मिरत पा ५४ मै
- खुरडा(खुरडागड)** (श) हि. व इ पुरी प्रा ओरिसाची पूर्वीची राजधानी
- खुरतापूर** (श) हि. औध प्रा घोमा नदीपा. ३ मैल [नदी
- खुनी** (न) हि वन्हाड प्रा वणी जि पाईनगोस मिळणारी
- खुरासान** (प्रा) आशि ख इराणात
- खुरेंच्या** (श) हि राज जोधपूर पा ३८ मै
- खुर्दखुवारा** (प्रा.) आशि. ख चिनई तार्तरीचा विभाग

- खुलेलगंज (गा) हिं वाय प्रा अलिगड जि आड्यापा ३० मैल
 खुशालपूर (गा) हिं वाय प्रा विजनूर जि मुरादाबादेपा ५० मै
 खेड (गा) हिं मु इ नगर जि कर्जत ता भिमेच्या काठीं
 २ पुणे जि ता ३ रत्नागिरि जि ता ४ खानदे-
 शात चाळीसगाव व धुळे तालुक्यात.
 खेडगांव (गा) हिं मु इ खानदेशात चाळीसगाव ता जहागीर.
 खेडबुद्रुक (गा) हिं मु इ सातारा जि खडाळा पेठ्यात
 खेडशी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
 खेडा (श) हिं मु इ गुज प्रा शेदी व वात्रक ह्या नद्याचे
 संगमावर फिहडा जि व ता हस्तीदती जुडे होतात
 खेमपूर (गा) हिं वाय प्रा मुरादाबादेहून १५ मैल.
 खेमंडी (श) हिं राज जोधपूर स
 खेर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि
 खेरवाडी (गा) हिं मु इ नाशिक जि निफाड ता
 खेरसीआंग (श) हिं व इ दारजलिंग पा १२ मैल.
 खेरी (श) हिं अयोध्या प्रा जि
 खेलचीपूर (श) हिं माळव्यात ग्वालेर (सिंधाचे) स
 खैबरघाट (घा) आशि ख आफगाणिस्थानातून हिंदुस्थानात ये
 खैरपूर (स श) हिं मु इ सिंध प्रा [प्याचा मार्ग.
 खैरागड (स श) हिं मध्यप्रा रायपूर जि
 खैराबाद (गा) हिं. प इ अटक शहराजवळ सिंधूनदाचे काठीं.
 २ अयोध्या प्रा शहर
 खोआपूर (गा) हिं. वाय प्रा कानपूर जि कालपी पा. १४ मैल.
 खोकरमोढो (गा) हिं. मु. इ. नगर जि. जामखेड ता.

खोकंद	(श) आशि ख पश्चिम तार्तरींत
खोकान	(ग) आशि ख स्वतंत्र तार्तरीत जिह्न नदीचे काठी
खोजाफूल	(गा) हि वाय प्रा कानपूर जि इटावा पा ४५ मैल
खोडागंज	(श) हि वाय प्रा फरकाबाद जि काली नदीचे काठी फत्तेगडाहून १३ मैल
खोडाबाद	(श) हि मु इ सिध प्रा हैदराबादेहून ३० मैल हे धरणीकपाने मोडलेले शहर
खोडाळें	(गा) हि मु इ ठाणे जि शहापूर ता
खोतान	(श) आशि ख तार्तरीत सरदारिया नदीवर
खोपडी	(गा) हि मु इ नाशिक जि सिन्नर ता
खोपवली	(गा) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता खालापूर पेठ्यात खडाळे घाटाचे पायथ्याशी गाव
खोपा	(गा) हि वाय प्रा अलाहाबादेपा २२ मैल
खोपी	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
खोप्रा	(न) हि मध्य प्रा नर्मदा जि निघून सोनार न- दीस मिळते [वाळुचा प्रदेश
खोरासान	(घा) हि मु इ सिधप्रा २ आशि खं इराणात
खोरीचीखाडी(खा)	हि मु इ सिध व कच्छ ह्याच्या सरहद्दीवर
खोलाखोट (कोट)	(श) हि वाय प्रा कानपूर जि चपावत पा८
खोलापूर	(गा) हि बऱ्हाड प्रा उमरावती जि [मैल
खोसालगड	(गा) हि राज बासवाळ्यापा. २२ मैल
खंडाळे	(गा) हि मु इ पुणे जि मावळ ता खडाळे घा टाच्या माथ्यावर हवा उत्तम २ या नावाचा घाट २००० फू उच्च

खंवायत(स श अखा) हि मु इ गुज प्रा. मुसलमानी स
 खाडवा (श) हि मध्य प्रा नेमाड जि ता
 खांडस (गा) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता
 खांदेरी (कि) हि मु इ समुद्रकिनाऱ्यास कुलाबा जि ता
 यलाजवळ येथ दीपगृह आहे
 खेंगणपूर (श) हि प इ वारीडुआवात बिआसनदीपा ९ मै
 ख्रिस्तीयन्सहाब (श) अमे. ख ग्रीनलाद देशात
 ख्रिस्तीयाना (श) यू ख नॉर्वेची राजधानी

ग

गगनबावडा (गा) हि मु. इ कोल्हापूर स
 गगवतगड (गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि. मालवण ता
 गजापूर (गा) हि मु इ कोल्हापूर स विशाळगड स
 गजेद्रगड (श कि) हि मु इ द म देशात धारवाड जि ता
 गटस्टाट (श) यू ख. प्रशियात आली नदीवर.
 गडइंग्लज (श) हि मु इ. कोल्हापूर स ता.
 गडक(गदक) (श) हि मु इ द म दे धारवाड जि ता
 गडग (न.) हि वऱ्हाड प्रा एलचिपूर जि निघून तापीस मि
 गडचिरोली (श) हि मध्य प्रा चादा जि
 गडबोरी (गा) हि मध्य प्रा चादा जि
 गढा (गा) हि मध्य प्रा नर्मदा नदीचे काठी जबलपूर जि
 गढाफोटा (गा) हि मध्य प्रा सागर जि येथे गळ पु होतो
 गणदेवी (श प्रा) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि गायकवाड स.
 गणपतीपुळें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता.
 गणेगाव (गा) हि मु. इ. पुणे जि. भीमेच्या काठी

गणेशखिड (गा डो) हिं मु इ नगर जि. पारनेर ता गणपतीचे
स्थान २ पुण्याजवळ गवरनरचे ठिकाण.

गणेशगांव (गा) हिं मु इ सोलापूर जि. माळशिरस ता नि-
रेच्या काठी [न दीवर

गणेशपूर (श) हिं धाय. प्रा गोरखपुराहून ३८ मैल, कोयानी

गणेशबुल (गा) हिं काश्मिर स पवित्र यात्रेचे ठिकाण येथे
गणपतीचे स्थान

गमीशखान (श) आशि ख. तुर्कस्तानात

गया (श) हिं व इ वहार प्रा जि हिंदु लोकांच्या यात्रेचें
ठिकाण फल्गू नदीवर येथे मंडक्यावर नक्षीचे
काम करितात ७ मैलावर बुद्धग या आहे

गरवाल (स) हिं वाय प्रा हिमालयाचे पायथ्याजवळील जि.

गरासपूर (श) हिं माळव्यात सिंध्याचे राठ्यात

गरिलीआनो (न) यू स. इटालीत गीताचे अम्वातास भिळणारी नदी

गरोळी (श गा) हिं वाय प्रा बुंदेलखंडात

गर्नसी (वे) यू ख इंग्लंडात इंग्लिश खार्डीत

गन्हाकोटा (गा) हिं मध्य प्रा सागर जि

गलोटी (श) हिं वाय प्रा. मिरत पा २९ मैल.

गव्हाळी (स) हिं मु इ. खानदेश जि तळोदे ता जवळ

गस्टेविया (श) अमे ख जवळ आतलातिक महासागर

वेस्टइंडीज बेटे—त्यात बार्देलगी वे मुरथ "

गस्टौनी (श न) यू खं ग्रीस व मोरिया याचे मध्ये

गाईलगाड (श कि) हिं वन्हाडात शलिचपूर ता डोंगर त्रि

गाऊर (श) हिं व. इ. खलच्या बगान्यात

गाक्रेनियानिया(अल्बानिया) यू ख इटालीच्या पूर्वस

गाजीझीपूर(श) हि वाय प्रा जि गगेच्या काठी. जि यास म-
त्स्यपूर ह्वा येथे गुलाबपाणी चागले होते व येथे
लार्डकार्नबालीस स १८०५ त मृ पावला

गाजीभंकरें(गा) हिं मु इ नगर जि पारनेर ता येथे आड-
किते चागले होतात

गाढी (म) हिं मु इ. खानदेश जि पिपळनेर ता. जवळ

गाणगापुर (श) हिं म इ निजामचे ग यात्रेचे ठिकाण

गातीजेंत (श) यू ख जर्मनींत विद्यालया करिता प्रसिद्ध

गादरकिवर () यू ख स्पेनात इच्या काठी सेविद्धा शहर

गादरवाडा (श) हि मध्य प्रा नरसिंगपूर जि ता कापूस, मीठ
याचा व्यापार खारवा चागला होतो

गादियाना (न) यू ख स्पेनात काठी वाडेजास श

गाबट (श) हि मु इ गुज महीकाठा एजर्न्सीतील इंदरचे सं

गारदा (गार्दा) (न सर) हिं मु इ नगर जि सवत्सराजवळ गो-
देस मिळते २ यू ख इटालींत सरो ३० मै ला

गारो (टेक) हि बंगाल इ. आसाम प्रा [११ मै रुद

गार्गानो (भू) यू ख. इटाली दे पूर्वस

ई (न) यू ख फ्रान्स दे तरास्कत श. जवळ -होन न-

गेंपे (श) आशि च तिबेट दे [दीप्त मिळते

पागोस (वे) द अमे च इक्वेदोर देशाच्या पश्चिमेस

(उप सा) यू ख अर्जन्टीनात प्रा व श कालेज आहे

म (व) यू ख तुर्कस्तानात

- गालिगो** (न) यू ख स्पेनदेशात पिरीनीज पर्व निघून
सारागोसा श जवळ इब्रो नदीस मिळते.
- गालिपोली** (व) यू ख तुर्कस्तानात
- गास्को** (श) यू ख तुर्कस्तानामध्ये हरजी गोविना प्रा
- गास्प** (श उपसा) अमे ख दक्षिण कानडा प्रा
- गाळणें** (गा कि) हिं मु इ नाशिक जि मालेगाव ता डोगरी
किह्या यावर गोरखचिंचेचा फार जुनाट वृक्ष आहे
व टाकी भुयारे पु आहेत [महमुदाची राजधानी
- गिजनी** (श) आशि ख आफगाणिस्तानात डागरी किह्या
- गिनी** (दे) आफ्रि ग देश व त्याच नावाचे असात
- गिरड** (गा) हि मध्य प्रा वर्धा जि
- गिरणा** (न) हिं मु इ नाशिक जि कळवण ता निघून
सानदेशात तापीस मिळते
- गिरनार(रें)** (पर्व गा) हिं मु इ गुज प्रा येथे जेनाचीं देवालये
आहेत २ नाशिक जि नाशिक ता
- गिरवी** (गा) हिं मु इ सातारा जि माण ता
- गिरी** (न श) हिं वाय प्रा यमुना नदीला मिळते २ बालाजीचे
स्थान, त्रिपतिजवळ डोगरावर चढाव सु ७ मैल
असून चढण्यास पायऱ्या आहेत
- गिलजीत** (न) हिं प इ सिंधूस मिळते.
- गिल्फर्ड** (श) यू ख इंग्लदात सरे प्रा वे नदीचे काठी
- गिला** (न) अमे ख कालिफोर्नियाचे अखातास मिळणारी
- गिलाग** (श) आशि ख द आस्त्रालेशियात विकोरियास [नदी
- गुगेरा** (श) हिं प इ. जि [भाषा चालते
- गुजराथ** (प्रा) हिं मु इ. माहाराष्ट्रदेशाचे उ यात गुजराथी

गुजराणवाला (श) हिं प इ जि हे बौद्धाचे कारकिर्दीत प्रसिद्ध होते
 गुजरात (श) हिं प इ जि झेलम व चिनाब ह्यामध्ये येथे
 स १८४९ त शिक व इ ह्याची लढाई येथे
 कुपूतगारी काम होते

गुटी (श) हि म इ बल्लारी प्रा येथे फौजेची छावणी

गुडगांव (श) हि प इ जि

गुणदाळ (गा) हिं मु इ सातार जि औंध स

गुदलूर (गा) हिं म इ पेन्नार नदीच्या काठी.

गुरगान (न) आशि ख इराणात कास्पिअनसमु मिल

गुरखा (श) हि नेपाळ सन्धानात

गुरवळ (म श) आशि ख तिवेटात डोगरी प्रदेशात. [तात

गुरुदासपूर (श) हिं प इ जि येथे हस्तादिती चुडे चांगले हो-

गुरुमुक्तेश्वर (श) हिं वाय प्रा मिरत पा ३१ मैल गगेच्याकाठी

गुर्जर (दे) हिं मु इ गुजराथ देशाचे पुर्वीचे नाव [मैल

गुन्हा (श) हिं मालव्यात रेवा स सोन नदीवर रेवापा १३

गुल (श) यू ख इग्लदात यार्कपा २२ मैल

गुळेदगुडु (श) हिं मु इ विजापूर जि

गुवयक्लि (ब अखा) द अमे ख इकेदोर देशाच्या पश्चिमेस

गुहागर (श) हिं. मु इ रत्नागिरी जि ता

गुळसुंदें (गा) हिं मु इ कुलावा जि पनवेल ता

गुळी (न) हिं मु इ खानदेश जि भुसावल ता.

गेघट (श) हिं वाय प्रा गोरखपूर प्रा मनुरा नदीचे काठी
 गोरखपुर पा ४९ मैल.

- गेटा (व) यू ख, इताली देशात नेपल्सचे पश्चिमेस.
- गेर्दनर (सरो) आशि ख द आब्रेलियात गोड्यापाण्याचे
- गेसर्स (झरा) यू ख वायव्येस ऐसलद वेटात उष्णपाण्याचा
- गेतौन (ज) अमे ख मध्य अमेरिकेत [झरा
- गैन (न) हि. पृ ब्रह्मदेशात तेनासरीम प्रा
- गैरसप्पा (धव) हि मु इ कानज्यात होनावराजवळ शेरावतीचा
- गोकर्णमहाबळेश्वर (श) हि मु इ द म दे कारवार जि येथे
माहादेवाचे स्थान हे हिंदुलोकाचे यात्रेचं ठिका
- गोकाक (श) हि मु इ बेळगाव जि ता येथे लाकडी चित्रे
चागली होतात घटप्रभेचा येथे धवधवा आहे
- गोखिरटो (गा) हि मु ठाणे जि वसई ता
- गोगुलपल्ली (श) हि म इ नेलोर प्रा
- गोजो (वे) यू ख इतालीत भूमध्य समुद्रात.
- गोठडा (श) हि मु इ गुज. प्रा गायकवाडचे रा
- गोठणें (देवाचे) (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
- गोड (गा) हि मु इ कोल्हापूर स पैर्का तोरगल स येथे
लिगाइताच्या देवाची यात्रा भरते
- गोतीबुर्ग (श) यू ख स्वीदनात
- गोथलंद (वे) यू ख रशियाचे पश्चिमेस बालतीक समुद्रात.
- गोदददा (शन) हि भुतान स नदी व शहर येथे पितळी मूर्ती
व कागद चागले होतात
- गोदरा (श) हि मु इ गुज प्रा खेडा जि ता
- गोद्रा (श) हि मु इ. गुज प्रा. पंचमहाल जि. ता

गोदावरी (न.) हि मु इ नाशिक जि नाशिक ता व्यवकेश्वर
गावा पा नि पूर्वस जाऊन बगालच्या उप
सा. मि ला ९०० मैल

गोपाळगड(गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळून ता

गोपाळपूर (श ब) हि म इ उत्तर सरकारस प्रा

गोबी (वाळवट) आशि ख चिनईतार्तीत

गोमंतक (प्रा स) हि मु इ रत्नागिरी जि दक्षिणेस पोर्तुगीस
लोकाचे स मुख्य श गोवे

गोमती (न) हि वाय प्रा लखनौ शहराजवळ वाहत जाऊन
गंगेस मिळते २ ब्रम्हपुत्रास मिळणारी ३ गायक-
वाडचे रा. डाकुरास या नागाचा मोठा तलाव

गोमल (न) हि प सिंवूला मिळते

गोरखपूर (श) हि वाय प्रा राप्ती नदीवर जि

गोरगावलें (गा) हि मु इ खानदेश जि चोपडे ता

गोराई (गा) हि मु इ ठाणे जि पनवेल ता

गोरी (श) आशि ख त्रान्सकाकेशियात कुरनदीवर

गोरीगंज (न) हि वाय प्रा कमाऊनातून निघून घोघ्रा नदीस
मिळते [रापा ३९ मैल

गोरीतझ (श) यू ख आखिआ दे इलिरिया प्रा लेबक शह-

गोरेगांव (ब.गा) हि मु इ कुलाबा जि माणगाव ता माताचा
व्यापार २ ठाणे जि साष्टी ता येथे भुयारात
जोगेश्वरीचे देऊळ आहे भुयार १२० चौर फू

गोरै (न) हि ब इ सुदरबनाजवळ गंगेचा फाटा

गोन्हे (गा) हि. मु. इ ठाणे, जि. वाडे ता.

गोल (गा) हि राज जोधपूर स लोणी नदीवर
गोल्दकोस (प्रा) आफ्रि स गिनी देशाच्या पश्चिम किनाऱ्याचे
गोवळकोट (गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळण ता [नाव
गोवळकोडा (श कि) हि म इ निजामचे राज्यात हैदराबादे-
 पा ६ मैल ही मुसलमानी राजाची रा धा.
 होती येथे हिरे सापडतात

गोवळपाडा (गा) हि व इ ब्रह्मपुत्रा नदीचे काठा [उत्तम किल्ला
गोविंदगड (श कि) हि प, इ येथे रणजितसिगाने बाधिलेला
गोविंदपूर (गा) हि प इ बारीदुआबात विआस नदीचे काठी
 २ बगालचे उपसागरावर गाव

गोवे (श स) हि मु इ द पोर्तुगीज लोकांचे हे इ स
 १५१० त घेतले येथे आचे उत्तम होतात

गोवाटी (गोहटी) (श) हि व इ पूर्वस आसाम प्रा जि
 मुरय श ब्रह्मपुत्रेच्या काठी

गोसाईस्थान (शिस) हि हिमालयाचे शिखर उ फूट २४७४०

गोहाडी (गा) हि वाय प्रा बरेलीपा ४३ मैल

गोहिलवाडा (स) हि मु इ गुजराथेत काठेवाड एजन्सान

गोळप (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि व ता

गोळाघाट (श) हि. पूर्वस आसामात [सीतेची गुफा आहे

गोळेगांव (गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता येथील डोंगरात

गौड (दे) हि बगालदेशाचे प्राचीन नाव [ळणारी नदी

गौर (गान) हि व इ मागध प्रा २ मध्यप्रा नर्मदेला मि-

गौराई (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी येटात.

गौरीशंकर (शिख) हि हिमालयाचे अतिउंच शिखर उ फूट २९०००

- गौळवाडी (गा) हि मु इ. ठाणे जि कर्जत ता
- गंगर्थे (स गा) हिं मु इ खानदेश जि नदुरवार ता जवळ.
- गंगपुर (स) हि व इ चे हद्दीवर
- गंगा (न) हिं वाय प्रा हिमालयातून निघून पूर्ववाहिनी
होऊन बंगालच्या उपसागरास मिळते. लाबी १५२०
- गंगाई (गा) हि वन्हाड प्रा इलीचपुर जि [मैल
- गंगाखेड (गा) हिं मु इ नाशिक जि गोदावरीचे काठी येथे
गोदावरीस धबधबा आहे
- गंगपुर (गा) हि मु इ नाशिक जि व ता गोदावरीचे काठी
- गंगाद्वार (पर्व) हिं. मु इ नाशिक जि. व ता अथर्वक गावाजवळ
ब्रह्मगिरि पर्वतातून गोदावरी निघण्याचे ठिकाण.
येथे जाण्यास तळापासून ७५० पायऱ्या चढून जावे
- गंगुरु (गा) हिं वाय प्रा गरवाल जि तोन्सी नदीवर [लागते
- गंगोत्री (शि) हिं हिमालयाचे येथून गगानदी निघाली आहे
- गंजाम (प्रा श) हिं म इ जिल्हा. ऋषिकुले नदीवर
- गंजार (गा) हि मु. इ ठाणे जि जव्हार स.
- गंडकी (न) हिं वाय प्रा गंगेला मिळते
- गंडामक (गा) आशि ख हि वायव्येस अफगाणिस्तानात
- गंडाराकोटा (श) हि म इ. तजावर जि [७८ मैल
- गंडेरी (श) हिं म. इ निजामचे राज्यात हैदराबादेपा
- गंतूर (प्रा श) हिं म इ जिल्हा [गदवा शहरे
- गदवा (न श) आशि ख बलुचिस्तानात. इचे काठी खिलात व
- गांधार (दे) आशि खं अफगाणिस्तानात काबूल कदाहार
ह्याचे पूर्वीचे नाव.

- गांवखडी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापुर ता [मिळते
 गांविया (न) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रि अटलांतिक महासाग०
 गिंगास्क (गा) आशि ख रशिया दे लेना नदीचे काटी
 गुंजवणी (न गा) हिं मु इ सातार जि भोर स [प्रसिद्ध
 गेंत (श) यू खं बेलजममध्ये कलाकौशल्याचे पदार्थाकारिता
 गोंड (प्रा) हि वाय प्रा अयोध्या प्राताचा भाग
 गोंडल (स श) हिं मु इ गुजराथ प्रा महीकाटा एजन्सीत
 गोंडवण (प्रा) हिं मध्यप्रा एका भागाचे नाव
 गोंडेंगांव (गा) हिं मु इ नाशिक जि दिंडोरी व निफाड ता. २
 माळव्यात भोपाळ स
 गोंदवेल (गा) हिं मु इ सातारा जि माण ता
 गोंदा (श) हिं अयोध्या प्रा जित्हा
 गोंदार (श) आफ्रि ख हवसी दे डेबिया सरोवरावर
 गोंदूर (तलाव) हिं मु इ खानदेश जि धुळे ता
 गोंदोकोरा (प्रा) आफ्रि ख इजिप्त दे नैलनदीचे काठचा
 गोंधळें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
 गोंवरून (श) आशि ख इराणात कर्मान प्रा
 गोंवा (गा कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
 ग्रंथम (श) यू ख इंग्लदात लिंकनशायर प्रा
 ग्रिडलवाल्ड (श) यू ख स्विट्झर्लँडमध्ये बर्न पा ३६ मैल [मैल
 ग्यारमथफ्युझेस (श) यू ख आखियात हंगेरीमध्ये कसाबा पा ३०
 ग्यारमथबलासा (श) यू ख आखियात हंगेरीमध्ये बुडापेस्तपा
 ३९^१/_२ मैल
 ग्यारोन (न.) यू ख. फ्रान्सांत बिस्केच्या उपसागरास मिळते

ग्यालाझ (श) यू ख स्मेनियात

ग्यासकाईन(न) आशि स पासिफिक महासा आखेलियाचे पश्चिमेस

ग्योर्गी (ग) यू ख आखियात हगेरीमध्ये प्रेसवर्ग पा ८ मैल

ग्युला (श) यू स आखियात हगेरीमध्ये आरादचे उत्तरेस
३५ मैल

ग्रात्स (ग) यू स आखियादे सिरिया प्राताची राजधानी

ग्रानदा (रा) यू ख स्पेनदेगात शहर

ग्रानदेलाथ (न) अमे स उ अमे स्वतंत्र स ला १४०० मै
मेक्सिकोच्या अखातास मिळते

ग्रानिजन (ग) यू ख हालद दे आमस्तरदामपा ९० मैल

ग्राम्पियन (पर्व) यू ख स्कातलदान २ पासिफि महासा आखा
लिगियात वित्तोरियामध्ये

ग्राल्स (ग) यू. स आखियात

ग्रसवर्दीन (ग) यू स आखियात हगेरीत

ग्रिकोप्याक्टियन (पर्व) आशि ख हि पजाबात काश्मीरपा हि-
मालयाचे पश्चिमेकडील थार्कद, खोकदपर्यंत

ग्रीनलाद (व) अमे स ईशान्येस देन्मार्कचे ताव्यात

ग्रीनाक (ब) य स स्कातलदात

ग्रीस (दे) यू स अगर्दा दक्षिणेकडील देश [दीचे काठा

ग्रेटग्रीन्सबी (श) यू स इंग्लंडात लिंकन प्रा हवर १

ग्रेटफिश (न) आफ्रि स दक्षिणसमु मिळते २ अमे स अ
तलातिक महासा मिळते

ग्रेतब्रितन (बे) यू स वायव्येस इंग्लंड व स्कातलद मिळून महा-
राणी वित्तोरिया याचे राज्य

ग्रेतबेरलेक(सरो) अमे. ख उत्तर अमे कानडात

प्रेतबेल्ल (सामु) यू ख डेन्माकांत

प्रेतरअटिरिस (वे) अमे ख उत्तर अमेरिकेजवळ

प्रेतस्लेवलेक (सरो) अमे ख कानडात

प्रेनकोस्ट(किना) आफ्रि ख गिनीच्या किनान्याचे नाव.

प्रेनोबल (श) यू ख फ्रान्समध्ये

प्रेव्हेंड (श) यू ख इंग्लदात केत प्रा तेम्सनदीचे काठीं

प्रेहाम्सतौन (श) आफ्रि ख केप कालर्नात [ह्यामधील

प्रेवन (पर्व) यू ख आल्प्सपर्वताचा भाग सेवाय व पिदमोत

प्रोदनो (श) यू ख रशियात निमन नदीवर

प्रोनीनगेन (श) यू ग हॉलदात विद्यालयाचे शहर

ग्लामार्गन (प्रा) यू ग इंग्लदात वेल्समध्ये [मिळते

ग्लामेन (न) यू ख नॉर्वेतून निघून स्काॅरराकच्या खाडीला

ग्लासगो (श) यू ग स्काॅतलदात व्यापार, विद्याध्य, तारवें
वाधणे, ह्यामाठी प्रसिद्ध

ग्लास्तर (प्रा) यू ख इंग्लदात प्रात यातून तेम्सनदी निघते

ग्लास्तरशायर(प्रा) यू ख इंग्लदात

ग्लेनलूस (गा) यू ख स्काॅतलदात विग्टन प्रा

ग्वर्नसी (वे) यू ख इंग्लिश खाडीत केपलाहोगपा नैर्ऋ-
त्येस २८ मैल [राजधानी

ग्व्वाडलाक्सरा (श) अमे ख मेक्सिको दे यश्चालिस्को प्रा

ग्वीडोर(व प्रा अखा) यू ख आयर्लंदात वायव्य किनान्यावर

ग्वीन्नेड (न) यू ख वेल्स प्रा दौन श पा निघून कार्डिगन
बेच्या अखातास मिळते

ग्व्वातिमाला(सं) अमे. ख म य अमेरिकेत

ग्वादलक्विवर(न) यू ख स्पेनदेशातून निघून अटलातिक म मिळते.

ग्वादाल्हास(श) अमे स मेक्सिको देशात

ग्वालालूपै(वे) उत्तर अमे पूवेस अतलातिक महासागरात सरल
अतिलीस वेटाचे समूहात फ्रान्साचे ताब्यात

ग्वादियाना(न) यू स स्पेनातून निघून अतलातिक महा मिळते

ग्वायना(गियाना)(दे) अमे ख द अमे याचे तीन भाग भा-
हेत ते ब्रिटिश, फ्रेंच, दच, ह्याचे ताब्यात आहेत.

ग्वायक्विल(उपसा) द अमे स इक्वेदोरमध्ये

ग्वार्दाफुई(भू) आफ्रि स इशान्येस

ग्वाल्हेर(श कि) हि मध्यप्रा शिद्याचे राज्यात मुख्य शहर येथे
झाशीची महाराणी लक्ष्मीबाई ह्यानी ता० १८
जून स १८५८ रोजी इंग्लिशवाबरोवर लढाई
करून पराभव होण्याचा रंग दिसताच गवताचे
गजीस आग लावून त्यात शिरून प्राण दिला

घ

घटप्रभा (न) हिं सु इ विजापूर जि तून जाऊन गोदेस मि
ळते ह्या नदीस कारवार जि गोकाक येथे मोठा
धबधबा आहे

घतमपूर (श) हि वाय प्रा ओध परगण्यात बसवाडा प्रा का-
नपुराहून १२ मैल

घनसोर (गा) हि मध्यप्रा शिवनी जि येथे देवळावर खोर्दीघ
काम फार उत्तम आहे

घर्कपुर्णा (न) हिं म इ गोदावरीस मिळते

घसई (गा) हिं सु इ ठाणे जि शहापूर ता

घागर(घतगड) (लो) हि वाय प्रा. कमाऊन परगण्यात

- घाटपिल्ली (श) हि म इ निजामचे राज्यात [त्रेचे ठिकाण
 घाटशिरशी(गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता देवीच्या या-
 घाडमीस (गा) आफ्रि स सहाग वाळवटात
 घाण (न) हि वऱ्हाड प्रा बुलढाणा जि [नदीचे नाव
 घारा (न) हि प इ व्यास व सतलज मिळून झालेल्या-
 वारापुरी (डो) हि मुबईजवळ समुद्रात टेकडी आहे त्यात को-
 रीव लेणी पुष्कळ व चागली आहेत
 घार्मी (गा) आफ्रि स इजिप्तमध्ये सिव पा ७ मैल
 घिउस्तेदिल(श) यू ख तुर्कस्तानात सोफियापा ३८ मैल
 घिजे (गा) आफ्रि स नैल नदीच्या काठी
 घिकॉवा (गा) आफ्रि ख हुस्मा प्रा कानोपा० ३५ मैल
 घिलान (प्रा) आशि ख इराणात
 घुगा (श) हि वाय प्रा गोरगपुरापा० २२ मैल
 घुंगी (न) हि नेपाळांत ही राप्ती नदीस मिळते [कापड होते
 घुटकू (श) हि मध्य प्रा बिलासपूर जि येथे सुती व कोशाचे
 घुणकी (गा) हि मु इ कोटहापुर स० वडगाव ता
 घेन्ने (श) आफ्रि ख मिसर देशात
 घेरडी (गा) हि मु इ सोलापुर जि सांगोले ता
 घेरिया (गा कि) जेरिया पहा
 घोघरा(शरयू) (न) हि वाय प्रा कमाऊन परगण्यातून निवृत्त
 अयोध्या प्रा गंगेला मिळते
 घोघो (व) हि मु इ गुजराथ प्रा खबायतचे अखातावर
 घोटकी (श) हि मु इ सिध प्रा शिकारपुर जि ता चे
 ठिकाण

- घोटगी (घा गा) हिं मु इ रजागिरी जि मालवण ता
 घोटण (गा) हि मु इ नगर जि शेगाव ता
 घोटवड (गा) हि मु इ पुणे जि ह्पेली ता मुळशी पेठ्यात
 घोटी (गा) हि मु इ नाशिक जि. इगतपुरी ता. येथे धान्याचा
 मोठा व्यापार चालतो
 घोड (न व) हि मु इ पुणे जि शिरूर ता निवून श्रीगोदे
 ता भिमानदीला मिळते [दरम्यान
 घोडगा (गा) हि मु इ कोल्हापूर स फोडा अबोली ह्याचे
 घोडासर (श स) हि मु इ गुजराथेत महीकाटा एजन्सीमध्ये
 घोडें (गा) हि मु इ पुणे जि खेड ता [जाहागीर.
 घोडेंगांव (गा) हि मु इ नगर जि नेवासे ता पुरदरे ह्यास
 घोर (श) आशि ख अफगाणिस्तानात [छावणी आहे
 घोरपडी (गा) हिं मु इ पुणे जि पुण्याजवळ येथे फौजेची
 घोरानारी (श) हि मु इ सिध प्रा कराची जि ता
 घोसपूर (श) हि वाय प्रा गाझीपुराहून १० मैल
 घोसरवाड (गा) हि मु इ कोल्हापूर स शिराळे पेठ्यात
 घोसाळे (कि गा) हि मु इ उत्तर कोरणात कुलावा जि
 घोसीआ (श) हि वाय प्रा काशीहून पश्चिमेस २९ मैल

च

- चचोरा (श) हि मध्यप्रा माळव्यात शिंद्याचे राज्यात गुनापा
 ४० मैल
 चटकोल (श) आशि ख तिबेटात भुशाहीर प्रा येथे लामा
 बौद्धधर्माचा उपदेशक राहतो
 चटगांव (श) चितगाव पहा

- चटवी (गा) हिं म इ मलवार प्रा कोचीनपा ४१ मैल
चपरोवा (श) हि वाय प्रा बरेली परगण्यात बरेलीपा ४० मैल
चपाला (मरो) अमे रय मेक्सिकोमध्ये
चमकूर (गा) हि प इ सरहिद परगण्यात रोपुरपा ७ मैल
चमलारी (शि) हि हिमालयाचे शिखर २६००० फूट उंच
चम्यानिअर (गा) हि वाय प्रा अजमीर प्रा. किसनगडाहून
४० मैल येथे किह्या आहे
चरगाव (गा) हि प इ भुशाहीर प्रा सतलज नदीचे काटी
चरण (गा) हि मु इ सातार जि शिराले पेठ्यात
चरला (गा) हि मध्य प्रा सिरोच्या जि.
चन्होली (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता
चराटा (गा) हि प इ सिंधुनदीपा १- मैल व डेरागा
झीखानपा ९ मैल.
चरेगांव (गा) हि मु इ सातार, जि काहाड ता
चर्कारी (स श) हिं वाय प्रा बुदेलखडात
चर्चहिल (न) अमे रय उ अमे हदसनच्या उपसागरास मिळते
चर्ला (गा) हिं मध्य प्रा चादा जि मोटी जमीनदारी
चकिसाका (श) अमे ख द अमे बोलेवियात
चस्मा (श) हि प इ काळाबागपा ११ मैल
चहार्दी (गा) हिं मु इ खानदेश जि चोपडे ता
चाकण (गा. कि) हिं मु इ पुणे जि खेड ता भुईकोट कि.
चातला (बे) यू ख ऐरिश समुद्रात
चापडगाव (गा) हिं मु इ नगर दि शेवगाव ता.
चापू (ब) आशि. ख चिनामध्ये उत्तरेस

- चाफळ** (गा) हि मु इ सातारा जि पाटण ता
- चाम्पेन**(श प्रा) यू ख फ्रान्स दे येथे दारू पुष्कळ होते
- चारगांव** (गा) हि मध्य प्रा नागपूर जि जयलपुरापा ८० मेल
- चारचट** (स) हि मु इ वायव्येकडेस सन्धान
- चारंट** (न गा) यू ख फ्रान्सदे विस्केच्या उपसागराम मिळणारी नदी येथे कागद पु होतात
- चार्लस** (भू) अमे स उ अमे कानड्यात
- चावतनी** (गा) हि प इ बारीदुआवात रावी नदीवर मुल-तानपा ७२ मेल
- चावरपाठा** (श) हि मध्य प्रा नरसिंगपूर जि ता
- चासकमान**(गा) हि मु इ पुणे जि येड ता भिमेच्या काठी
- चासनारोडी**(गा, कि) हि मु इ पुणे जि येड ता येथे मुईकोट किड्या आहे
- चाळीसगांव**(रा) हि मु इ खानदेश जि ता तितोरी नदीच्या काठी येथून धुळे ३६ मेल
- चिआव्हेना**(श) यू ख आख्रिया दे लवाडि प्रा मेरा नदीवर
- चिकणी** (गा) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता येथे तपकीर चागली होते
- चिकाकोल** (श) हि म इ उत्तरसरकार प्रा
- चिक्लिमुला** (श) अमे ख मध्य अमेरिकेत ग्वाटिमालापा. ७५ मैल
- चिकुडें** (गा) हि मु इ सातारा जि शिराले पेठ्यात
- चिकोडी** (श) हि मु इ बेळगाव जि तालुक्याचे ठिकाण
- चिखलठाण**(गा) हि मु इ खानदेश जि चाळीसगाव ता येथे द्राक्षे चागलीं होतात.

चिखलदरा(मैदान) हि वन्हाड प्रा सातपुड्यावर हवा चागली

चिखलवहाळ(गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता ।

चिखली (गा) हि मु इ कोल्हापूर स कागल स २ गुजरा
थेत सुरत जि तालुका ३ वन्हाड प्रा. बुलढाणा
जि तालुक्याचे ठिकाण

चिचिकार (श) आशि ख चीनचे राज्यात माचुरिया प्रा

चिट (श) हि वाय. प्रा आठ्यापा १७ मैल

चितगांव(इसलामाबाद) (श डो न) हि असाम प्रा व

चितरपूर (श) हि म इ गजमाजवळ उत्तर सरकारस प्रा [इ जि

चिता (ग) आशि स रसदेशात [कूड ह्याचा व्यापार

चितागांग (श) हि व इ चितागांग नदीवर येथे ताद्रूल व ला

चितूर(तोर)(श पर्व कि) हि राजपुता ५०० फूट उच्च कि० लावी
३॥ मे २ मद्रास इ येथे इ स १८७३ त टिपू
गादीवर बसला

चितेगांग (श) हि ब्रह्मदेशात उत्तरेस [खडात पर्वत

चित्रकूट (श) हि वाय प्रा बाडा जि पेसाणी नदीवर २ बुदेल-

चित्रावती (न) हि म इ म्हैसूर प्रा ही पन्नार नदीस मिळते

चिनई (समु) आशि ख चीनदे चे दक्षिणस

चिनपूर (गा) हि व इ शहाबाद प्रा कार्गीहन ३९ मैल

चिनमपल्ली (श) हि म इ बछारी प्रा कर्नूल पा ४८ मैल

चिनसुरा (श) हि व इ येथे इंग्लिश व उच्च ह्याची इ स १६६८
त लढाई

चिनापदी (श) हि प इ येथे कनिष्क राजाने चिनातून ओलीम
आणिलेले लोक ठेविले होते

चिनाव (न) हि काश्मिरात उगम पावून झेलम नदीम मिळते
ला ७६५ म

चिनावल (गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता

चिनास (असा) द अमे ख चिली दे दक्षिणेस

चिनाहरी (न) हि म इ म्हैसूर प्रा चितळदुर्गापा ४ मैल

चिनिअनवाला (श) हि प इ शिक व इंग्लिश लढाईस १८४९
लाहोरच्या वाय ८४ मै

चिपळूण (श ब) हि मु इ रत्नागिरी जि तालुका

चिपेनहाम (गा) यृ ख इंग्लदात अवन नदीवर त्रिस्टल पा २२ मै

चिपेवा (गा) उ अमे ख त्रितिश अमे उत्तर कानड्यात
नायग्रा नदीचे काठी

चिमठाणे (गा) हि मु इ खानदेश जि सिदखेड ता येथे र-
गीत जाजमें व पासोड्या चागल्या होतात

चिमूर (गा) हि मध्य प्रा चादा जि घोड्याचे यात्रेविषया प्र

चिरकारी (गा) हि वाय प्रा. बुदेलखडात वाडापा ४१ मैल

चिरगांव (गा) हि वाय प्रा बुदेलखडात

चिरनेर (गा) हि मु इ ठाणे जि पनवेल ता

चिराईडुंगोरी (गा) हि मध्यप्रा जबलपुरापा ५८ मल

चिलकवडी (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा

चिलका (स) हि ब इ ओरिसा प्रा कारोमाडल किनान्या-
वर लाबी ३५ मैल व रुदी ८मल [दावाद जि

चिलकीया (गा) हि ब इ ओरिसा प्रा २ हि वाय प्रा मुग

चिला (गा) हि राजपुतान्यात जोधपूर स

चिलंग्रह (श) हि. म. इ. अर्काट जि.

- चिह्नाकर (श) हि म इ नेलोर प्रा नेलोरपा २१ मैल
 चिल्हानरा (श) हि वाय प्रा वाडा जि वाडापा २८ मैल
 चिल्हार (न) हि मु इ ठाणे जि० पश्चिमवाहिनी नदी
 चिहाहा (म श) अमे स उ अमे मेक्सिकोमध्ये
 चिली (दे) द अमेरिकेत देश बटाव्याच्या उत्पत्तीचे
 मुरय स्थान
 चिलू (श) हि वाय प्रा बुलाशहर प्रा दिल्लीपा ९ मैल
 चिलोए (वे) द जमे स पाटागोनियाचे पश्चिमेस
 चीन (दे) आशि स ईरान्येस देश. येथे कचे रेशीम
 व चहा हातो
 चुकार (न) यू य पोर्तुगाल दे जाऊन भूम-य स मिळते.
 चुफिसाका (श) द अमे स बोलेविया देशात मुख्य शहर
 चुनारगड (जे कि) हि वाय पा गंगेवर काशीजवळ थथील कि-
 ह्यात स १८१८ त त्रिविकजी डेगळ्यास कैदेत
 चुरु (श) हि राजपुतान्यात त्रिकानेर स [ठेविले होते
 चुसान (वे) आशि स चीनदेशाचे दक्षिणेस चिनई समुद्रात.
 चेदुबा (वे) हि आराकानचे पश्चिमेस बेट
 चेदुबारामरी (वे) हि आराकानचे पश्चिमेस
 चेबल (प्रा श) यू स फ्रान्सचे द भूम-य स साडिनिया बेटात.
 चेमनीदस (श) यू य प्रशियामध्ये साक्सनी प्रातात
 चेरबुर्ग (श ब) यू य फ्रान्सात इग्लिश खाडीवर.
 चेरापंच (डो) हि आसाम प्रात
 चेरीन (श) यू ख प्रशियात
 चेरेस (ब) यू ख स्पेन देशात

- चैलागस्कोई** (भू) आशि ख रशियाचे पूर्वस
चैल्ट (न) यू ख इग्लदात
चैल्टनह्याम (श) यू ख इग्लदात ग्लास्टर प्रा चैल्ट नदीचे काठी
चैविअत्त (पर्व) यू ख इग्लद व स्कात्लद ह्यामध्ये
चैशायर (प्रा) यू ख इग्लदात पश्चिमेकडील प्रात
चैस्टरफील्ड (श) यू ख इग्लदात डर्वीन प्रा रादर नदीवर
चैसापिक (उपसा) अमे ख स्वतंत्र सस्थानाच्या पूर्वेस
चोईला (श) हिं मु इ गुजराथेतील स. महिकाठा एज-
 न्सीत ईंदर स त
चोकाक (गा.) हिं मु इ कोल्हापूर स पैकी कागल स
चोगडा (र) हिं व इ नडिया प्रा कलकत्त्यापा ३७
 मलावर हुगली नदीवर.
चोपडें (श) हिं मु इ खानदेश जि ता तापीच्या काठा
चोबी (न) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत निघून जाबिजी
 नदीला मिळते
चोरड (गा) हिं मु इ खानदेश जि अमळनेर ता
चोरली (श) यू ख इग्लदात प्रेस्तनपा० ९ मैल
चौक (गा) हिं मु इ ठाणे जि कर्जत ता खालापूर पे-
 ट्यांत रहदारीचा गाव
चौका (न) हिं अयोध्याप्रातात
चौपाद (गा) हिं म इ मलबार प्रा चीटपा ३ मैल
चौचक (गा) हिं प इ बारीदुआबात रावी नदीवर
चौथारा (प्रा) हिं मु इ ठाणे जि जव्हार स महाल,
चौदस्क्यू (सरो) यू खं. रूस देशात

- चौरागड** (गा) हि मध्यप्रा नरसिंगपूर जि.
- चौरीगड** (श.) हि वाय प्रा जबलपुरापा ७० मैल
- चौन्याशी** (श) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि तालु.
- चौल** (गा) हि मु इ कुलाबाजि अलिबागेजवळ
- चौसा** (श) हि ब इ शहाबाद प्रा गंगा व कर्मनाशा ह्याचे
सगमावर
- चंगम** (गा) हि म इ ड व हैदर ल १७६७. [ता कि.
- चंचनपुर** (गा) हि वाय प्रा झाशीपा १४ मैल बडवाले व
इग्लिश ल स १८५८
- चंदन** (श कि) हि ब इ भागलपूर जि. २. सातारा जि वाई ता
- चंदनपुरी** (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता गिरणेच्या
काठीं जहागीर
- चदना** (न) हि ब इ सुदरबनात गगेचा फाटा
- चंदनापुरी** (घा) हि मु इ नगर जि सगमनेराहून पुण्यास जा-
- चंदवाड** (श) हि मध्यप्रा छिंदवाड पहा [ण्याचे रस्त्यावर
- चंद्र** (पर्व) आफ्रि ख मध्यआफ्रिकेत
- चंद्रगिरी** (श स) हि म इ येथील राजाने मद्रास येथे इग्लिशांस
किल्ला बांधण्याची परवानगी इ १६३९ त दिली
- चंद्रनगर** (श) हि ब इ कलकत्त्यापा १७ मैल फ्रेच लोकाचे.
- चंद्रपुर** (श) चादा पहा [हुगळीचे काठीं
- चंद्रभागा** (न) हि वऱ्हाडत सातपुड्यातून निघून पूणस मिळते
२ आशि ख तिबेटातून निघून पुढे इला चिनाब
हे नाव मिळाले आहे ३ पठरपुराजवळ भीमस
मिळते

- चंद्रवाडा (श) हि म इ निजामाचे रा औरगाबादेपा १४ मैल
- चंपावत (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि
- चंपावती (न) हि हिमाळयापा निघून १२० मैल जाऊन ब्रह्मपुत्रेम मिळते
- चंपोन (न) हि भूतान म निघून ब्रह्मपुत्रेस मिळते
- चंबळा (न) हि माळव्यात धार शहराजवळून निघून यमुनेम मिळते
- चंबा (म श) हि प ड काश्मीर स रावीचे काठी
- चाग (प्रा) आशि रय तिवेटात
- चागदेव (गा) हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता तापी व पूर्णा ह्याचे सगमावर येथे चागदेव नावाचे प्रसिद्ध साखू होऊन गेले
- चांडवा (पर्व) हि मु इ गुजराय प्रा कच्छ म
- चांडोली (गा) हि मु इ पुणे जि घोडनदीचे काठी
- चांथाम (श) यू र इग्लदात केट प्रा मिडवे नदीवर
- चादवड (श कि) हि मु इ नाशिक जि ता अजीर, विज्याची पाने व लाकडी फण्या चागल्या होतात
- चांदवाडा (श) हि मध्यप्रा सातपुड्याचे पायथ्याशी
- चादसर (गा) हि मु इ खानदेश जि येरडोल ता
- चादा (श) हि मध्यप्रा जिन्हा चरमी जोडे, घुरडीकाम, जाजमे होतात लष्कर छा लोगड, कोळमा, अन्नक ह्याच्या खाणी
- चांदा (सरो) आफ्रि र मध्य आफ्रिकेत सौदन दे
- चांदूर (गा) हि वऱ्हाट प्रा उमरावती जि

चांदोरी (गा) हि मुं इ नाशिक जि निफाड ता गोदेचे
काठीं जहागीर

चादोळें (गा) हि वऱ्हाड प्रा बुलढाणे जि

चाप्रेन (सरो) अमे ख स्वतंत्र म

चिंगतुफ (श) आशि स चिनात

चिंगतौ (ब श) आशि स चिनात व्यापाराचे

चिंगलपट (श) हि म इ कर्नाटक प्रा [होतात

चिचणी (गा साडी) हि मु ठाणे जि डाहाणु ता येथे चुडे व गजरे

चिचरौळी (श) हि वाय प्रा सरहिंद जि महारणपुराहून
२७ मल

चिचली (श) हि मु इ कोल्हापुर स शिर्शोळे पेठ्यात येथे
गुराचे मोठे प्रदर्शन होते

चिचवड (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता पवना नदीचे
काठी श्रीगणपतीचे म्हाण प्रतिवर्षी मोठा उत्सव

चिचवण (गा) हि मु इ नगर जि अकोले ता [होतो

चिचा (बे) अमे ख द अमे पेरूचे पश्चिमेस

चिचोली (श) हि मध्यप्रा नरसिंगपुर जि २ छिंदवाडा जि
येथे वडाचे फार मोठे झाड

चिचोळें (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता

चिंदर (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता

चिबोरासो (ज्वा प) अमे ख द अमे अडिस पर्वताचे उच ट्वा
मु शिखर

चुंकीबावा (ज्वा प) अमे ख द अमे पेरू देशात

चेंबूर (गा) हि मु इ. ठाणे जि साष्टी बेटात

छ.

- छतरपुर (स श) हि मध्य हि तेहरीच्या पूर्वस
 छत्तीसगड (प्रा) हि मध्यप्रा यात चार जिल्हे आहेत
 छत्रपुर (ग) हि वाय प्रा, बडवाले व इ ल १८५८
 छपरघाटी (श) हि वाय प्रा कानपूर परगण्यात
 छपरा (श) हि ब इ सारन प्रा दिनापुरापा २४ मैल.
 छपरोळी (श) हि वाय प्रा मिरन परगण्यात
 छपारा (श) हि मध्यप्रा वेनगणेच्या काठी
 छाणी (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राज्यात
 छुईखदान (स) हि मध्यप्रा रायपूर जि
 छोटाउदेपुर (स) हि मु इ गुजराथेत रेवाकाठा एजन्सीत
 छोटानागपूर (प्रा डो) हि ब इ यात राची मुख्य शहर येथे
 डोंगर आहेत त्यात पारसनाथ नावाचे शिखर, ते
 जैनाचे पवित्र स्थान
 छोटाबुल्या (श) हि ब इ मौंगीरपा० १० मैल
 छोटाभवानी (श) हि वाय प्रा हरियाणा प्रा हासीपा ११ मैल
 छिदवाडा (श) हि मध्यप्रा जि व ता कोळशाच्या खाणी

ज.

- जखौ (व) हि मु इ गुजराथ प्रा कच्छ स
 जगत (भू) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाड परगण्याचे दक्षिण
 जगदलक (प्रा) आशि ख अफगाणिस्तानात [अगास
 जगदलपुर (गा) हि मध्यप्रा नागपूर जि जहागीर गाव
 जगन्नाथ(पुरी)(श) हि ब इ ओरिसा प्रा जि येथे जगन्नाथाचे दे
 उळ आहे हे सन ११८४ त अनंग भीमदेव रा-
 जांनी बाभिलें जवळ शिवळारी म्हणून एक शिखर

आहे त्यावर ऋषींच्या पर्णकुटिका आहेत. चित्रपट होतात

जगबुडी (न) हि मु इ रत्नागिरी जि सह्याद्रिपा निघून दीव बेटाजवळ वासिष्ठीस मिळते

जत (श स) हि मु इ सातारा जि

जतलांद (द्वीप) यू ख देन्मार्क दे

जन्ने (श) आफ्रि ख नैझर नदीच्या काठा

जपान (दे) आशि ख पूर्वेस काहीं बेटे मिळून एक देश आहे २ याच नावाचा समुद्र आहे ल. इ स १८९४ जपान व चीन

जबलपूर (श) हि मध्यप्रा नर्मदेच्या का जि ह्याचे ठिकाण, येथे उद्योगशाळा आहे त्यात साज्या व टेरे तयार होतात नर्मदेच्या काठी आसपास लोखंडाच्या व सगमरवरी दगडाच्या खाणी, ल छावणी

जबेताखान (काल) हि अयोध्या प्रा फैजाबादेपा यमुनेचा कालवा २०० मैल लांबीचा असून दिल्लीजवळ यमुनेस मिळतो

जमखिंडी (स श) हि मु इ द महाराष्ट्र देशांत

जमप्रा (पर्व) यू ख स्विट्झर्लँदात अल्प्स पर्वताच्या रांगेतील एका ओळीचे नाव

जमला (श) हि हिमालयाचे पायथ्याजवळ नेपाळ स

जमु (श) हि काश्मीर स हिमालयाचे पायथ्यापाशी

जमुना (न) हि वाव्य प्रा यमुना शब्द पहा.

जमेका (बे) आफ्रि. ख लगत्याचे बेटातील एक बेट.

जन्मोत्री (शिख) हि हिमालयाचे शिखर यापासून यमुना नदी निघाली आहे उ २११५५ फूट

जयगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

जयतपूर (श) हि वाय प्रा बुदेलखडात कात्पीपा ७२ मैल

जयतापूर (गा खा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापुर ता

जयपूर (रा ग) हि राजपुतान्यात हे उत्तम शहरांपैकी एक शहर आहे येथे रंगीवेरगी सगमरवरी दगड सा-
पडतात तसेच कुपत्तगारीचे काम व सोन्यावर
मिन्याचे काम फार उत्कृष्ट होते २ वन्हाड प्रा
बुलढाणे जि गाव

जयभूम (श) हि व इ गांवलपाडे प्रा

जयरला (श) हि प इ दुआबमध्ये रावी नदीवर.

जरंडा (गा) हि मु इ सातारा जि कोरेगाव ता

जरशी (वे) यू ख इंग्लदात इंग्लिश सार्डात

जरा (दरा) (सरो) आशि ख आफगाणिस्तानात

जरूर (गा) हि वन्हाड प्रा उमरावती जि

जरोद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राज्यात

जर्वा (वे) आफ्रि ख भूमध्य समुद्रात

जर्मन (समु) यू ख इंग्लद, जर्मनी, देन्मार्क ह्यांचे मध्ये

जर्मनी (दे) यू ख फ्रान्स देशाचे पूर्वस एक देश आहे.

जलंदर (प्रा श) हि प इ. अमृतसरचे आग्नेयीस येथे ल-
फ्करची छावणी. २ याच नावाचा दुआब, बियास
व सतलज ह्या नद्यामधील [दीला मिळतो

जलर्धा (न.) हि. ब. इ. भागीरथीचा फाटा हुगळी न-

- जलम (गा) हि वऱ्हाड प्रा खामगाव ता
- जलालउद्दीन (श) हि वाय प्रा ओधमव्ये घोघ्रा नदीचे काठा
- जलालाबाद (श) आशि ख आफगाणिस्तानात २ अंधमव्ये
- जलिआपलग (श) हि पूर्वस आराकान प्रा [सुलतानपुरापा ४८ मैल
- जवले (गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता
- जवलें (गा) हि मु इ सोलापुर जि सागोलें ता
- जवळेबाळेश्वर (डो) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता
- जवानपूर (श) हि वाय इ जि
- जव्हार (स श) हि मु इ टाणे जि चे उत्तरेम राजा काळा
जातीचा येथे लाकडाचा मोठा व्यापार
- जवाहीर (शिख) हि हिमालयाचे शिखर उ फूट २५७४९
- जसलमीर (स श) हि राजपुनान्यात विकानेरच्या नैर्ऋत्येस जवळ
- जसोर (श) हि व इ जि [कनोद येथे मीठ होते
- जहाजपूर (श) हि व इ ओरिसा प्रा कटक पगण्यात
कटरुपा ४२ मैल
- जहानगीर (श) हि न इ भागलपूर प्रा भागलपूरपा १६ मल
- जहानगीरपूर (श) हि मालव्यात वार स धारपा २२ मैल २
ग्वाट्हेर जवळ चवळा नदीवर
- जहानाबाद (श) हि मध्यप्रा नेमाड जि तापोच्या काठी येथे
पातळ चागर्ला होतात
- जहावर (गा) हि मु. इ नगर जि नगरपा ९ मैल
- जळके (गा) हि मु इ नगर जि नेवासे ता
- जळगंगा (न) हि वऱ्हाडप्रा बुलढाणा जि तून जाऊन पूर्णम
मिलते काठी मलकापूर

जळगाव (श) हि मु इ खानदेश जि तालुका येथें सुताच्या गिरण्या आहेत व्यापारी पेठ
२ वन्हाड प्रा अकोला जि ता ३ नाशि जि मालेगाव ता. गाव.

जळगांवनेऊर(गा) हिं मु इ नाशिक जि येवले ता

जळोद (गा) हिं मु इ खानदेश जि अमळनेर ता

जाअलपूर (गा) हि वाय प्रा मुगदाबादेच्या उत्तरेस १३ मैल

जाईजान (सरो) आशि ख चिनईतार्तीत

जाईसा (श) हिं भूतान देशात भूतानपा ९१ मैल

जाओली (प्रा. श) हिं वाय प्रा मुजफरनगर जि. २ राजपुता-

न्यात मथुरेपा ५१ मैल. [मुख्य शहर

जाकोबाबाद (श) हि मु इ सिध प्रा अपरसिध फातिअरचे

जागोद (गा) हि वन्हाड प्रा वणी जि पैनगगा व वर्धा ह्याचे संगमावर

जाजन (गा) हिं. मु इ सिध प्रा शिकारपूरपा १० मैल

जाजनर (गा) हि. वाय प्रा आड्यापा० ३५ मैल.

जाजपट (गा) हि व इ तिरहूत प्रा

जाजमो (गा) हि वाय प्रा कानपूर जि

जाजरकोट (गा) हि हिमालयाचे पायथ्याजवळ नेपाळ देशात

जाजीपेठ (श) हि निजामचे राज्यात हैदराबादपा. ४४ मैल

जाडा (प्रा) हिं पूर्वेस ब्रह्मदेशात पेरू प्राताचा भाग

जाणते (बे) यू ख. ग्रीस देशाचे पश्चिमेस भूमध्य समु आयो नियन बेटात एक बेट

जात (श) हि. प. इ. दिल्लीपा. ४८ मैल

- जानपूर** (प्रा श) हिं वाय प्रा काशीप्राताजवळ एक प्रात. येथे जाड कागदाचीं कलमदाने, डब्या, पेठ्या, डबे करून त्यावर नकशी काम करितात [अखातावर
- जानमीर** (गा) हिं मु इ गुजराथेत कांठेवाडात खबायतचे
- जानसन** (श) हिं वाय प्रा मुजफरनगर प्रा मिरतपा
- जानसर** (गा) हिं व इ यमुना नदीचे काठीं [२३ मैल
- जान्हवी** (न) हिं वाय प्रा ही गगेला मिळते
- जाना** (सरो) आफ्रि ख आबिसिनियात
- जानीदेरा** (श) हिं मु इ सिंधप्रा शिकारपूरपा १८ मैल
- जानेफळ** (गा) हिं वन्हाड प्रा बुल ठाणा जि [काठीं
- जानोरी** (गा) हिं मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता वाणगगेचे
- जाफनापट्टण** (श) हिं दक्षिणेस सिंगेन (लका) बेटात
- जाफराबाद** (श स) हिं मु इ काटेवाड प्रा सोराथ विभागात स व ते जलिन्याच्या शिंदीच्या ताब्यात २ निजामचे
- जाफा** (ब श) आशि ख तुर्कस्तानात [राज्यात
- जाम** (श न) हिं. माळव्यात २ मध्यप्रातात नर्मदेला मिळणारी
- जामका** (श) हिं मु इ सिंधप्रा ठाठापा २१ मैल.
- जामखेड** (मो गा) हिं मु इ पुणे जि येथे पागोटी, अडकिते व बागच्या ह्याचा मुख्यत व्यापार २ नगर जि त ठुका
- जामगंगा** (श) हिं हिमालयाचे पायथ्यापाशीं भूतान स
- जामगड** (श) हिं. मध्य हि माळव्यात भोपाळ स.
- जामगाव** (गा) हिं मु इ नगर जि पारनेर ता. २ मध्य-
शा. महानदीचे काठीं.

जामठी	(गा) हि सु इ खानदेश जि भुसावळ ता येथे सु राचा मोठा बाजार भरतो
जामनेर (मो गा)	हि सु इ ग्यानदेश जि ताडुका
जामरपल	(गा) हि व इ मिदनापुर जि [किल्ला बाधिला
जामलाबाद	(श) हि म इ दक्षिण कानज्यात येथे टिपूने
जामीतपूर	(श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि अलाहाबादेपा ३४ मैल [२१ मैल
जायकपूर	(श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि अलाहाबादेपा
जायम	(गा) हि ओध प्रा गुलतानपुरापा ३५ मैल
जायसग	(सरो) आशि ख रूस देशान सैबेरियाचे सीमेवर
जारपुरा	(गा) हि म इ कटक प्रा कटकपा १४ मैल
जारीआला	(गा) हि राजपुतान्यात जसलमीर स जसलमीरपा
जारीजा	(स) हि सु इ काठेवाड प्रा [२९ मैल
जारीसंग	(श) हि हिमालयाचे पायऱ्याजवळ नेपाळ म
जार्जतौन	(श) आफ्रि ख द आफ्रिकेत केपकालनीन
जार्जिया	(प्रा) आशि ख 'ग्रान्सका'केशियात
जार्दन	(न) आशि ख तुर्कस्तानात पालस्तैन प्रातात अमून ती मृतसमुद्रास मिळते
जालगांव	(गा) हि सु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
जालना	(श) हि निजामचे राज्यत हे रेशमाचे कारखान्या-
जालूर	(गा) हि राजपुतान्यात जोधपुर म [करिता प्रसिद्ध
जालीहल	(गा) हि निजामचे राज्यत [दिलपा १५ मैल
जालुन	(गा) हि वाय प्रा बुंदेलखंडात यमुनेच्या काठी बु-
जालुपुर	(गा) हि वाय प्रा गंगेच्या काठी काशीपा १२ मैल

- जालंदर (श) हि प इ जि [सलमानी स
जावडा(रा)(स श) हि मध्यहिंदुस्थानात रतलाम र. पश्चिमेस मु-
जावद (गा) हि मालव्यात ग्वाल्हेरीजवळ या गावाभोवतीं
दगडी कोट आहे
- जावळी (गा) हि मु इ सातारा जि ता. कुक्याचे ठिकाण
जावळें (गा) हि मु इ नगर जि अकोले ता
जावा (वे) आशि स आग्नेयीस 'गसिफिक महासागरात
सदा वेटाचा समुदाय आहे त्यात आहे वाता-
व्रिया मु श आहे य.चे समोवती याच नावाचा
समुद्र आहे
- जाशीमोल (श) यू. स तुर्कस्थानात 'इब्रीयामध्ये मुख्य शहर
जाहनपुर (ग) हि पूर्वस व इ आसाम प्रा. आसामपा १४ मैल
जाहादु (गा) हि व इ छोटानगरपुर प्रा.
जिका (पर्व) हि आराकान प्रा. याची उची तीन हजार फूट
जिद्दा (श व) आशि स आरबस्थानात ताबड्यासमुद्रावर
जिनजनी (गा) हि मालव्यात ग्वाल्हेरचे हद्दीत
जिनतीथ (डो) हि, व इ आसाम प्रा
जिनोवा (सरो श) यू ख म्विजलदात येथे घड्याळे चागली होतात
जिब्रालतर(कि सामु ग) यू स स्पेनदेशाचे दक्षिणेस अटलांतिक व
भूमध्य समुद्रास जाटणारी
- जियागांव (गा) हि मध्य हि शिद्याचे राज्यात
जिरन (गा) हि मध्य हि शिद्याचे राज्यात निमचपा ०१२ मैल
जिरा (गा) हि मु, इ गुजराथेत २ रेवा स
जिला (श) आफ्रि. ख गालास लोकाची राजधानी

- जिल्ह** (गा) हिं राजपुतान्यात जयपुर स
- जिलेक** (गा) हिं प इ भावलपुर स सतलज नदीचे काठीं
- जुआनदीप्युक** (सामु) अमे ख कानडात
- जुआनफरनांडीज** (बे) अमे ख चिलीच्या पश्चिमेस [भूमि.
- जुडिया(पालस्तैन)** (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात ख्रिस्ताची जन्म-
- जुदा** (गा) हिं म इ निजामचे राज्यात तालुक्याचे गाव
- जुन्नर** (गा) हिं मु इ पुर्णे जि तालुक्याचे गाव येथे
हर्ची कागद चागळे होतात जवळ डोंगरात
कोरीव लेणी आहेत
- जुनागड** (सं. श) हिं मु. इ गुजराथेत काठेवाड प्रांतात येथील
राजाप नबाव म्ह येथे लाकडावर वेलबुट्टीचें काम
व हस्तिदती बुडे होतात
- जुबा** (न) आफ्रि ष हिंदीमहासागरास मिळते
- जुलियनशाआब** (गा) अमे ख ग्रीनलड बेटात
- जुलुलाद** (स) आफ्रि ख नाताळच्या उत्तरेस जुलु लोकांचे स
- जेऊर** (गा) हिं मु इ नगर जि व ता येथे जवळच डों-
गरगण म्हणू हवाशीर ठिकाण आहे
- जेजुरी** (श) हिं. मु इ र्णे जि पुरदर ता येथे खडोबाची
माघी व चै ह्या पौर्णिमास मोठी यात्रा भरते
- जेड** (न) यू ख रू दात राक्सबर्ग प्रांतात. या नदी-
वर जेडबर्ग र आहे
- जेतलपुर** (गा.) हिं मु इ गुजथेत अमदाबाद जि. ता
- जेबसन** (पर्व) अमे ख स्वतंत्र
- जेम्स** (बे.) अमे. खं. अमेरिकेला उत्तरेस अखातात.

जेरीया	(श) हि व इ मिरकासीम व इ ल १७६३.
जेलगुन	(गा) हि मध्य हिं माळव्यात तापीचे काठी
जेलम	(श) हि प इ जि
जेलर	(गा) हि वाय प्रा सरहिंदमध्ये
जेलानी	(भू) आशि ख नोवाझेस्ला बेटाचे ईरान्येस
जेलिंगी	(गा) हि व इ मुर्शिदाबाद जि २ मध्य प्रा. बन्हाण पुरपासून २५ मैल

जेसलमीर	(श स) हि. राजपुतान्यात विकागेरच्या नैर्ऋत्येस
जहानाबाद	(गा) हि व इ हुगलीजवळ. [नावाची खाडी
जैगड	(गा) हि मु इ रत्नागिरा जि रत्नागिरी ता २ याच
जैतन	(गा) हि प इ झेलमचे काठी [स ४० मैल
जैतपुर	(श) हि मु इ गुजराथेत कोठेवाडमध्ये राजकोट
जैतापुर	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि. राजापुर ता २ याच नावाची खाडी

जैनाबाद	(गा) हि मध्य प्रा तमाड जि बन्हाणपुरच्या दक्षिणेस
जैपुर	(स श) हि म इ यात लहान लहान पहाडी स.
जैला	(श) आफ्रि ख अबिसीनियात [पुष्कळ आहेत
जोक	(न) हि मध्यप्र महानदीला मिळते
जोग	(न) हि मु इ रत्नागिरी जि सद्माद्रींतून निघून आजल्यजवळ समुद्रास मिळते

जोतिबा	(डो) हि इ कोल्हापुर स्थानाजवळ.
जोधपुर(मारवाड)	(श.) हि राजपुतान्यात स येथील हस्ति- दत्त व चामड्याचे सामानाची प्रसिद्धि आहे जव- ळ मोतीमहाल नावाची उत्कृष्ट इमारत आहे.

जोन

जोन आफ.	कार्क (श) यू स फ्रान्सात
जोबी (म.)	गा) हिं सु इ सिध प्रा तालुका
जोरुलो	(पर्व) अमे ख मेक्सिको दे
जोलीबा	(न) आफ्रि स वरच्या गिर्नीत
जोवरा	(म) हि मध्य हिंदुस्थानात माळव्यात
जोर्वे	(गा) हिं सु इ अहमदनगर जि सगमनेर ता येथे दत्तात्रयाचे स्थान आहे
जोहाद	(श) हि पूर्वेस व इ आसाम प्रा [तयार होतात
जंग	(श) हि प इ जलदर जि कापडावरील चित्रपट
जंगली जयगड	(गा) कि) हिं सु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
जंजिरा	(श कि स) हिं सु इ कुलाबा जि द २ आशि स तुर्कस्तानात तैग्रीस न काठी
जंबुसर	(श) हिं सु इ गुजराथ प्रा भडोच जि ता या प्रा- तात तु. गीची डाळ प्रसिद्ध
जम्कार	(न) हि काश्मीर स सिधूला मिळते
जांजीवार	(स श वे) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत [मिळते
जाबीजी	(न) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत मोसाबीक नदीला
जांबुवा	(न) हिं सु इ गुजराथ प्रा वडोदे स
जाबुळ घांट	(श) हि मध्य प्रा चादा जि येथे काळ्या व पा- ठन्या दगडाच्या खाणी [नदीचे काठी
जाबुळपाडा	(गा) हिं सु इ कुलाबा जि लगत सचीव स आबा
जांबूह	(गा) हि मध्य हि माळव्यात
जांबेगड	(गा कि) हिं सु इ. रत्नागिरी जि. दापोली ता
जांबोट	(गा) हिं सु इ बेळगाव जि बेळगावापा १८ मैल

- जिजी (श) हि म इ राजाराम महाराज इ स १६८९ त राहिले होते
- जिती (गा) हि मु इ सोलापुर जि करम ले ता
- जित्या (डो) हि ब इ पूर्वस आसाम प्रा
- ज्यातवाला (श) हि राजपुतान्यात जोधपुर स अजमीरपा ४० मैल
- ज्यादन (ग) हि राजपुतान्यात जोधपूर स.
- ज्यामलगडी (श) हि प इ पेशावरपा ४ ० मैल
- ज्याला (ग) हि वाय प्रा कमाऊन । जे कमाऊपा २८ मल
- ज्यालोत्री (श) हि वाय प्रा ओधमध्ये कानपूरपा २५ मैल
- ज्यासरोटा (श) हि प इ येथे मोठा वाजार भरतो
- ज्यारसी (बे) यू ख इग्लदात इ ग्लिश साटीत.
- ज्युलिआरा (ग) हि राजपु जोधपूर स अजमीरपा ३५ मेठ

झ

- झगझरटीस (न) आशि ख ता री देशात
- झझर (झजर) (श स) हि वाय प्रा स व शहर
- झारागोझा (श) यू स स्पेन ६ विद्यालयाकरिता प्र
- झालवाडा (सश) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाडात,
- झालोद (ग) हि मु इ गुजराथ प्रा पचमहाल जि
- झांशी (श) हि वाय प्रा जि हे स स १८५४ राणी लक्ष्म वार्डपास न ग्यालसा केले व स १८५७ त व
- झिरास (श.) यू स स्पेन दे येथे दारू उत्तम होते
- झिलान्ड (बे) यू र ५ ग्वीदन व टेन्मार्क याचे मध्ये
- झुलावर (श. स) हि राजपुतान्यात काप्रम व अफूच

- सुरीक** (श) .स) यू खं स्विट्झर्लॅंदमध्ये विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
व सरोवर [थहर.
- शेराफेझान** (न) आशि. ख स्वतंत्र स असून इचे काठां बुखारा
- शेलम** (न) हि प इ काश्मिरातून निघून चिनाब नदीला
मिलते. ला ४९० मैल
- शोडगें** (गा.) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता. आग्रारो-
डवर कापसाचा व्यापार चालतो
- शंग** (श) हि पं इ जि
- शींद** (श स) हि प इ शीख लोकांचं.

ट

- टकारिगुआ** (सरो) अमे ख व्हेनेजुएला देशात सुंदर सरोवर
- टकुन्गा** (श) अमे 'व. इकेदोर देशात.
- टकूना** (ब) अमे ख पेरू देशात
- टणकाई** (डो कि) हि मु नाशिक जि. येवले ता
- टवार** (पर्व) आशि. २ तुर्कस्तानात पालस्तैन प्रा ह्याची
उची १८ ० फूट व बोहिमिया प्रातात शहर.
- टब्रीझ** (श) आशि ख राणात रेशमाच्या व्यापाराकरिता
- टमवर्थ** (श) यू ख इंग्लंडात टैम्स नदीवर येथील लाटिन
व ग्रीक भाषा या शाळा प्रसिद्ध आहेत
- गझिमास** (श) अमे ख. मेक्सिको दे येथें गहू व साखर हेते
- गैअम** (श) हि म इ पदुको ट प्रा त्रिचनापल्लीपा ४७मैल
- पाईट** (भू) यू ख स्पेनच्या दक्षिणेस
(दे) यू ख ग्रीस देशाचे उत्तरेस.
(श) यू. ख. आयर्लॅंदमध्ये वातरफर्ड प्रां

- टारारे (श) यू ख फ्रान्स देशात व्यापाराकरिता प्र
टारिका (अ भू) यू ख स्पेन देशात हे तटबंदीचे शहर
टार्न (न) यू ख फ्रांसमध्ये ग्यारोनला मिळते.
टार्नोपोल (अ) यू ख आल्प्समध्ये लेम्वर्ग पा ६८ मैल
टार्पोर्ली (अ) यू ख इंग्लंडमध्ये ः स्टर् पा १० मैल.
टालान्डी (साडी) यू ख ग्रीसमध्ये ६० मैल टान १० मे रुद
टालापुसा (न) यू ख माटगोमरी प्रात
टालाव्हेरा (श) यू ख स्पेना टोलिडो या पश्चिमेस वेलिंग्टन
येथे विजयी झाला स० १८०९
टालाहाटची (न) अमे ख मिसिसिपी प्रा याश्च नदीमिळते
टालाहासी (अ) अमे ख युंटेड स्टेट्समध्ये फ्लोरिडाची राजधानी
टाह्नर (अ) हि व इ कारिअल प्रा कारेअलपा ४१ मै
टाहानो (गा) हि वाय प्रा गरवाल जि य मुनेच्या काटीं
टाळ (श) हि मध्य प्रातात (माळव्यात) जोत्रा परगण्यात-
हे १८१८ त इंग्लिशानी गुलबखानास दिले
टाळक (श न) हि आराकान प्रा या नावाचे नदीवर आरा-
कानपा ६८ मैल [मेल.
टाळकाकोनी (श) हि वाय प्रा मिरझापुर जि. मिरझापुरपा ७१
टिटवाले (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबा ड ता.
टिपरा (श स) हि व इ टिपरा प्रा डा तापा. ४८ मैल. भेभे-
च्या पूर्वेस जि
टिभिसे (श) यू ख वेलजिअम देशात
टिमुर्नी (गा) हि मध्य प्रा हुमगाबाद जि
टिरी (अ) हि वाय प्रा गरवाल स. राजधानी.

- टेनरीफ (पर्व) यू ख स्पेनच्या पश्चिमेस कानेरी बेटात
- टेबलवे (उप) आम्हि ख केपकालनीच्या पश्चिमेस येथे दीप-
- टेबलसौटन (पर्व) आम्हि ख केप टोनच्या दक्षिणेस [स्तंभ आहे.
- टेम्स (न) यू ख इंग्लंडात इच्या काटी लंदन हे सर्व पृ-
थ्व त मोठे शहर आहे लांबी २१० मैल
- टेमिआग्युआ(सरो) अमे ख मेक्सिको देशात
- टेल (न) हि मध्य प्रा महा नदीला मिळते
- टैन (श न) ग ख स्कातलदातील रासप्राताची राजधानी येथे
गिरण्या पुष्कळ असून व्यापार मोठा २ इंग्ल
डात नदी आहे
- टेनमाऊथ (श) यू. ख नार्यवर्ल्दमध्ये टाईन नदीवर
- टैग्युएन (श) आशि ख चीनमधील शन्सी प्रा ची राजधानी
येथे सशज्याचे कारखाने फार आहेत
- टोकसेलघांट (ग) हि नेपाळात सानकुरा नदीवर
- टोके (ग) हि सु. इ नगर जि गोदावरीचे काटी
- टोची(गोंबिला) (न) हि प इ सुलेमान पर्वतातून निघून सिंधूम
[मिळते.
- टोडा (श) हि. राजपुतान्यात जयपूर स
- टोन (न) यू ख इंग्लंडात
- टोप (ग) हि सु इ कोल्हापूर स वडगाव ता
- टोरी (श) हि राजपु जयपूरपा ५२ मैल. २ वं. इ. रा-
मपुर जि हजारीबागपा ४६ मैल [मैल
- टोरीआदी (श) हि म इ त्रिचनापल्ली जि. त्रिचनापल्लीपा. २३
- टोरीफत्तेपूर (श) हि बुदेलखंडात झाशीपा ४० मैल
- टोल्डा (श) हि ब इ. जेसोर परगण्यात.

टोहातुच	(श) हि वाय प्रा हरीआना परगण्यात
टंकारिया	(व) हि मु इ गुजराथ प्रा भडोच जि जबूसरपा
टंब्रीज	(श) यू ख इग्लदात लदनपा २७ मैल [९ मेल
टाक(टोंक)	(श स) हिं राजपुतान्यात स हे अमीरखान पठाणाच्या
टांगलो	(पर्व) हि सिकीम देशात पर्वत [वशजाकडे आहे
टागसो	(श) हि भुतानात चपावती नदीवर
टांगहो	(श) हि पूर्वस पेग प्रा सिताग नदीवर, जुनी राज
टांजीर	(श) आफ्रि स मोरोकोमध्ये
टांपिको	(श) अमे ख मेक्सिको दे
टेंबू	(गा) हि मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता
टेंजुर्गी	(गा) हि मु इ सोलापुर जि करमाळे ता २ मध्य प्रा. हुसगावात जि येथे अडकिते चागले होतात
टोंगातुर	(श) हिं म इ अर्काट जि
त्यांकुषार	(श) हि म इ कर्नाटक जि हे पूर्वी डच लोकाकडे
त्यावनिक	(श) यू ख. तुर्कस्तानात [होते

ठ

ठट्टा	(व श) हि मु इ सिध प्रा सिधु नदीचे काठी
ठाकूर	(श) हिं आसाम प्रा दरग परगण्यात
ठाकूरद्वार	(श) हि वाय प्रा मोरदावाद परगण्यात २ मुबईत गिरगावात एका देवालय्याचे नाव
ठाणगांव	(गा) हि मु इ नाशिक जि सिन्नर ता
ठाणें	(श) हि. मु. इ जि मु पा २४ मैल.

ठाणेश्वर (श) हिं पजामात अबोलाचे दक्षिणेस पाणिपतजवळ
इ स ११९१ त पोरी व पृथुराज ह्याची लढा
ई झाली

ठासरा (ग) हिं मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि २ सिध प्रा

टंरुथोदा (ग) हिं राजपुतान्यात

ठेंगोटे (गा) हिं मु इ नाशिक जि गिरणेच्या काटी

ड

डगलस (न) यू स इग्लदात लकेगायरमव्ये

डची (गा) हिं वाय प्रा मिनपुरी परगण्यात इटाव्यापा.

टदले (ग) यू स इग्लदात वूस्टर प्रा [२९ मैल

डन्हाहेद (भू) हिं दक्षिणेस लकेच्या उत्तरेस

डदकान्डी (श) हिं व इ टिपरा प्रा उकापा २२ मैल

डफर (ग व) आशि स जरमव्यात

डवका (श) हिं मु ड गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा येये
शिकारीची जागा जाहे

डवला (श) हिं राजपुतान्यात उदेपूर स

डवलीन (श) यू स आयलेडचे राज श

डभई (ग) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडाचे राज्यात
दाभाटे व प बाजीराय ल १७३१

डमडम (श) हिं व इ कलकत्याचे ईशायेम लफरची छा
वणी येये काडतुमे करण्याचा कारखाना

डमुदाइ (न) हिं व इ रामदुर्ग, पाचीट, वरद्वान ह्या प्रा
जाऊन हुगळीस मिळते लायी ३५० मैल

डव्यूहेद (भू) हिं मु इ. गुजराथ. प्रा च्या दक्षिणेस.

- डरबानी** (श) हि व इ. रंगपूर प्रा रंगपूरपा ३० मैल
- डरवेट** (न) यू ख इग्लदात
- डन्हाम** (श प्रा) यू ख इग्लदात या नावाचा प्रात असून शहर वेअर नदीचे काठा
- डरिआपूर** (श) हि वन्हाउ प्रा निजामचे राऱ्यात उमरावती-पा २८ मैल २ वाय प्रा मिरतपा ४४ मैल.
- डरियाबाद** (ग) हि ओव प्रा गोरसपुरपा १२३ मैल
- डरो** (ग) हि व इ शहाबाद जि आरापा २३ मैल
- डर्वी** (प्रा) यू ख इग्लदात डरवेट नदीपर
- डाका(ढाका)**(ग) हि व इ जि वन्हागमेचे काठा येथे उत्तम मलमल, शिपाच्या वागड्या व चादीच्या तारेचे उत्कृष्ट काम होते
- डाकियट** (श स) हि वाय प्रा गरवाल परगण्यात यमुनेचे काठी
- डाकुरी** (श) हि मु इ कैरा प्रा कैरापा ३१ मैल
- डाकूर** (श) हि मु इ गुजराय प्रा खेडा जि येथे श्रीकृष्णाचे स्थान व गोमती तीर्थ आहे
- डाग** (श) हि प इ जालदर जि येथे पितळेच्या दौती, कलम दाने, गुलाबदाण्या, रकाड्या व पलगाचीं गाते हीं
- डाजेल** (श कि) हि पजाव प्रातात [होतात.
- डाटून** (श) हि व इ मिदनापूर प्रा मिदनापूरपा ३२ मैल.
- डाडानेरपोलियम**(श) हि म इ म्हेसूर स बगलोरपा ४८ मैल.
- डाडकाली** (श) हि व इ वारासत प्रा कलकत्त्या पा ३५
- डादुपूर** (श) हि. सरहिद प्रा यमुनेचे काठी समुद्राचे [मैल. सपाटीपा. ९०० पा० १००० फूट उचीवर आहे.

- डान (न) यू. खं इग्लदात
- डायकानसोती (श) हि म इ कोईमतूरपा ३० मैल
- डाना (श) आशि स तुर्कस्थानात शिरीयात आलेपोपा
२१ मैल.
- डाबुटा (गा) हिं वाय प्रा बुडेआन प्रा अलिगड व मोरादा-
वाद याचे रस्त्यावर मोरा पा ३५ मैल
- डाबूर (गा) हि वाय प्रा आग्र्या जि आग्र्यापा २८ मैल
- डायग्लूर (श) हि निजामचे रा
- डायचू (गा) हि रजपुत स जोधपूर स
- डारचेस्टर (श) यू ख इग्लदात फ्रोम नदीवर.
- डारसेट (प्रा) यू स इग्लदात
- डार्डनेल्स (सामु) यू. ख अर्किपेलागो व मारमोराचा समुद्र ह्याचे
- डार्न (सरो) यू ख स्विदनात [मध्ये
- डाद्री (श) हि वाय प्रा दिल्लीपा २० मैल.
- डालकिसोर (न) हिं. व इ गाचेरी प्रा उगम लावी १७० मैल
- डालपटपूर (श) हिं. वाय. प्रा अयोध्या जि फैजाबादपा. ७
- डालमोशिया (प्रा) यू ख आस्त्रिया दे. बोसनिया प्रा [मैल
- डाला (श.) हि आसाम प्रा पेगू परगण्यात रगूनपा ४२
मैल २ न व इ बगालच्या उपसा मिळते
- डालामो (श) हिं वाय प्रा बन्सारा प्रा गगेचे काठीं लखनौ-
पा ५६ मैल
- डावरायझग (श) हि म इ सैसूर स श्रीरगपट्टणपा ७६ मैल
- डाहाणू (गा) हिं सु इ. ठाणे जि तालुक्याचे गाव येथील
हवा वाईट आहे

- डाळ (न) हि. वन्हाड प्रा. ण्लीचपूर जि मळघाटातून नि-
घून तापीस मिळते
- डिआगर (श) हि नागपूर प्रा बैतूलपा ५२ मैल २ व
इ भागलपूरप्रा.
- डिआगुर (ग) हि माळव्यात शिंद्याचे राज्यात ग्वालेरपा २६
मैल २ उदेपूर स
- डिऊर (श) हिं मु इ सातारा जि साताच्यापा १६ मैल
- डिओकलरी (गा) हिं वाय प्रा गाझीपूरपा १७ मैल
- डिओखास (श) हिं व इ बहार प्रा गयेपा. ३९ मैल
- डिओगाग (श) हि वाय प्रा अजमीरपा ५० मैल
- डिओगान (श) हि वाय प्रा अजिमगड प्रा गोमतीच्या काठी.
काशीपा २९ मैल
- डिओटन (ग) हिं नागपूर प्रा. बैतूल जि बैतूलपा १६ मैल
- डिओदुरा (श) हिं वाय. प्रा आलमोरापा १९ मैल
- डिओथन (श) हिं वाय प्रा
- डिओरी (श) हिं व इ बहार प्रा गयेपा ३९ मैल
- डिओरालीओ (श) हिं. नेपाळात कटमडूपा ५६ मैल
- डिओली (श) हिं मव्य प्रा. नागपूरपा ५२ मैल.
- डिओलीया (श) हिं वाय प्रा
- डिओसिया (गा) हिं. प इ श्रीनगरपा ५६ मैल.
- डिओदुरी (गा) हिं वाय प्रा. बरेलीपा ३४ मैल
- डिकटौली (गा) हि वाय प्रा मिनपूर जि इटावापा ३४ मैल.
- डिकटान (श) हिं शिंद्याचे राज्यात महुपा २० मैल परग-
ण्याची जागा.

- डिकनाल** (श) हि व इ ओढीसा प्रा कटक परगण्यात
- डिकसळ** (गा) हि मु इ सातारा जि सटाव ता २ पुणे जि
- डिंग** (श कि) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि कानपुर परग-
ण्यात कालपीपा १५ मैल इ व शिंदे ल १८०४
- डिंगनगर** (श) हि व इ वर्डव्हान प्रा वर्डव्हानपा १८ मैल
- डिंगर** (श) हि उत्तरेस काश्मिर देशात स ली शहरा
पा २० मैल
- डिंगरी** (गा) हि. राजपुतान्यात जोधपूर स. जोधपुरपा ३मैल
- डिंगागे** (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा अमदाबादपा १७मैल.
- डिंगान** (श) हिं मालव्यात भोपाल स भोपालपा ५६ मैल
- डिंगायल** (श) हिं वाय प्रा रोटक प्रा कर्नूलपा ७६ मैल
- डिधी** (श) हिं राजपु जयपूर स नसिराबादपा ४८ मैल
- डिचबारा** (श) हिं मु इ भडोच प्रा नर्मदेच्या काठी सुरत
पा ४२ मैल
- डिडवान** (गा) हिं राजपु जोधपूर प्रा
- डिनकानीकोटा** (श) हिं म इ सेलम प्रा
- डिनगुरा** (श) हिं प इ भावलपूर स भावलपूरपा ३२
- डिनगथूर** (गा) हि वाय प्रा. कमाऊन जि. रामगयेच्या काठी [मैल
- डिनघी** (कि. गा) हिं मु इ सिंध प्रा हैदराबाद व खैरपूर ह्याच्या
- डिनडौरा** (गा) हिं वाय प्रा फरकाबाद प्रा फत्तेपूर [मध्ये
पा ३६ मैल
- डिनडा** (श) हिं काश्मिर स. जमूपा २१ मैल
- डिनतपूर** (गा) हिं वाय प्रा अलिगर स अलिगरपा. २१ मैल
- डिनीस** (श) आशि. ख. द हिंदिमहासागरात बोनिओ बेटाची रा.

- डिपलपूर** (ज) हि मालव्यात होळरुराचे राज्यात, उज्जनीपा
- डिपला** (श) हि मु इ भिध प्रा [२७ मैल
- डिब्रर** (सरो) हि राजपु उदेपूर म लावी ९ मैल व रुदी ५
मेल उदेपूरपा ३० मैल
- डियतपुरी** (श) हि. व इ मागध प्रा
- डियरी** (श) हि निजामचे रा वऱ्हाड प्रा एलीचपूरपा.
१७ मैल
- डियागंज** (गा) हि वाय प्रा भिनपुरी जि आश्यापा ४६ मैल
- डियोचंगपूर** (श) हि वाय प्रा गाझीपूर जि गगेच्याकाठी गा-
झीपूर पा २० मैल
- डियोचंड** (श) हि वाय प्रा सहारणपूर जि सहारणपूरपा
२० मैल.
- डिरापूर** (श) हि वाय प्रा कानपूर जि कानपूरपा ३५ मैल
- डिलामकोट** (ग) हि भूतान स डाजिलिंगपा २७ मैल
- डिवियापट्टण** (श) हि म इ मधुरा जि रामनदपा ९ मैल
- डिसनर** (श) हि म इ अर्काट जि अर्काटपा ३३ मैल
- डिसा** (श) हि मु इ गुजराथ प्रा पालनपूर एजन्सीमध्ये
येथे इग्रज सरकारची फौज असते.
- डिसोरी** (श) हि राजपुतान्यात गोदवर प्रातात
- डिहो** (गा) हि वाय प्रा अलाहाबाद प्रा. गगेच्याकाठी
अलाहाबादेपा १३ मैल
- डिल्कट** (वे) हि दक्षिणेस सिलोनजवळ उत्तर बाजूस [जवळ
- डिन्हे** (श) हि व. इ. उत्तरसर्कास प्रा. कृष्णानदीचे मुखा

इजनु	(गा) हिं राजपुतान्यात जोधपूर स
इदगाम	(श) हि वन्हाड प्रा एलीचपूरपा ६७ मैल [१८मैल
इदगांव	(गा) हिं मु इ द महाष्ट्रात सागली स कोल्हापूरपा
इनागिरी	(श) हिं वाय प्रा कमाऊन परगण्यात अलमोदा पा १९ मैल
इनारा	(श) हि राजपु जोधपूर स लुनी नदीचे काठीं जोध-
इनी	(श) हि राजपु जयपूर स [पूरपा ३३ मैल
इबकी	(गा) हिं वाय प्रा कानपूर जि
इवदी	(श.) हिं सिकीम स डार्जलिंगपा २४ मैल
इबर	(श) हि वाय प्रा मिरजापूरपा. १७ मैल
इवेरें	(गा) हिं मु इ नाशिक जि सिन्नर ता.
इबौलिया	(श) हि वाय प्रा गोरखपूर प्रा घोघानदीचे काठी
इमकोट	(श) हिं वाय प्रा गुरवळ जि श्रीनगरपा १३ मैल
इमा	(श) हिं वाय प्रा सागर आणि नर्मदा यामधील प्र- देशात बैतूलपा ५३ मैल
इमोगव्य	(गा) हि मध्य प्रा अपरगोदावरी जि
इमालंग	(श) हि भूतान स डार्जलिंगपा. ११ मैल
इमाहन	(श) हिं नेपाळ स कटमाडूपा ४४ मैल
इलकोटी	(श) हि वाय प्रा दिह्ली प्रा दिह्लीपा २२ मैल.
इलथेचे	(अखा) अमे ख. मध्यअमेरिकेच्या पूर्वस
इलापूर	(गा) हिं वाय. प्रा. मिनपुरीपा. १७ मैल.
इलाबारी	(श) हिं व इ राजशाई प्रा अत्री नदीचे काठीं
इलालगंज	(श) हिं. व. इ परनीथ प्रा परनीथपा १७ मैल
इलुवा	(श) हि वाय. प्रा. गोरखपूरपा. ४६ मैल.

- डुवलहाती (श) हिं. ब इ राजशाई प्रा रामपूरपा ३० मैल.
 डेनमार्क (दे) यू ख वालतीक समुद्र व उत्तर समुद्र ह्यामधील
 डेन्वी (प्रा श) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये [देश.
 डेराइस्मायलखान (दुआ) हिं प इ सिंधूच्या काठीं जि.
 डेरागाझीखान (ग) हिं प इ सिंधूच्याकाठीं जि
 डेव्रा (श) हिं ब इ मिदनापूर प्रा मिदनापूरपा १६
 डेलफ्ट (वे) हिं द सिलोनच्या उत्तरेस [मैल
 डेलवूर (श) हिं मु इ काटेवाड द्वीपकल्पात दीवपा. ४ मैल.
 डेवारी (श) हिं मु इ सातार जि सातान्यापा ३९ मैल.
 डेव्हन (प्रा) यू ख इग्लदात प्रात
 डेव्हनपोर्ट (श) यू ख इग्लदात फ्लिमौथच्या जवळ
 डेमर (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा. गायकवाडचे रा
 डोआदी (श) हिं वाय प्रा गुरवळ परगण्यात श्रीनगरपा ३७
 डोक्यास्टर (श) यू ख. इग्लदात यार्क प्रा डान नदीवर. [मैल.
 डोकेथरटाकळी (गा) हिं मु इ नगर जि पारनेरपा ५ को.
 डोदाबाला (श) हिं म इ म्हैमूर स बगलूरपा. २५ मैल येथे
 मातीच्या भितींचा किल्ला आहे
 डोन (न) हिं. मुं इ सातार जि कृष्णेस मिळणारी नदी.
 डोनगडथल (श.) हिं वाय प्रा सागर आणि नर्मदा यामधील
 प्रदेशात नागपूरपा. ३६ मैल.
 डोनगडपूर (श) हिं राजपुतान्यात.
 डोयसा (श) हिं ब. इ छोटानागपूर प्रा
 डोन्हा (गा) हिं वाय प्रा. बरेली परगण्यात पिलीबीटपा.
 २५ मैल.

डोलनू (अ) हि वाय प्रा भिरत परगण्यात दिह्नीपा २८ मेल
 डोलेकन (गा) हिं मु इ ठाणे जि
 डोवाई (न) आशि ख कबोज प्रा इचे कार्ठी सायगोन शहर
 डोव्हर(डोवर) (श) सामु.) यू ख इग्लदात शहर व जर्मन
 समु व इग्लिश खाडी छामध्ये

डोळगांव (गा) हिं मु इ ठाणे जि शहापूर ता
 डौनफ्यादिक(श.) यू ख आयलँदात ईशान्य किनाऱ्यावर
 डंकन्सवेहड (भू) यू ख स्कातलदच्या उत्तरेस [डीवर
 डंबार (श) यू ख इग्लद दे हडिगटन प्रा फ्रिथफोर्थ खा-
 डंकीर्क (ब) यू ख अयलँदात पूर्व किनाऱ्यावर व्यापाराचे
 शहर

डांग (स) हिं मु इ खानदेश जि पश्चिमेस कोळी लोकाचे.
 डांगरस्थळ (श) हिं राजपु जयपुर स टोकपा १५ मैल
 डांग सौदाणें (गा) हिं मु इ नाशिक जि वागलाण ता
 डांगोर (श) हिं राजपु शिरगुझा स उदेपुराजवळ
 डाटाही (श) हिं राजपु शिरोही स शिरोहीपा २२ मैल.
 डाव्यांड (श) हिं नेपाळ स
 डिंगोरें (गा) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता
 डिंडी (न) हिं मु इ सातारा जि कृष्णस मिळणारी नदी
 डिंडोरी (गा) हिं मु इ नाशिक जि ता धामण नदीवर
 डंदा (श) हिं निजामचे राज्यात
 डोंगर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि. राजापूर ता
 डोंगर किन्ही (गा) हिं मु. इ नगर जि. जामखेड ता

- डोंगरगण (गा) हिं मु इ नगर जि नगर ता
 डोंगरताल (श) हि मव्य प्रा १३५नी जि येथे गुरे चागरी
 डोंगरपुर (स श) हि राजपु उदेपुरच्या दक्षिणेस
 डोंगरी (गा) हिं मु इ साादेश जि चाळीसगाव ता. २
 हिमालयाचे पायथ्याशी स

ढ

- ढाढर (न) हिं मु इ गुज प्रा. भडोच जि
 ढोरा (न) हिं मु इ नगर जि म्हातारादेवाच्या डोंगरा-
 तून निघून सिरडीजवळ गोदेस मिळते

ण

त

- तक्रवा (गा) हिं वाय. प्रा फरकाबाद परगण्यात
 तखतपूर (श) हिं मव्यप्रा विलासपूर जि
 तखतेसुलेमान (शिव) हिं. काश्मिरस पश्चिमहद्दीवर सुलेमान
 पर्वतावे उच्च शिखर या पर्वतावर बुढाचे देऊळ
 तगलकाबाद (श) हिं वाय प्रा दिल्लीपा चार मैल. [आहे.
 तझीगंज (गा) आशि स इराणात इराणी अखाताचे काठी बु.
 तडवळ (गा) हिं मु इ सोलापूर जि बार्शी ता [शायर प्रा.
 तडसर (गा) हिं मु इ सातारा जि खानापूर ता
 तनवाज (गा) हिं राजपु जोधपूर स.
 तम्लांग (श) हिं ब इ सिक्कीमची राजधानी.
 तरकाड (गा) हिं मु इ धारवाड जि धारवाडपा १२ मैल.
 तरकानांबी (गा.) हिं म इ. म्हैसूर सं
 तरकूद (गा) हिं ब. इ मिदनापूर प्रा मिदनापूरपा.

- तरकुलाबा (गा) हिं वाय प्रा गोरखपूर परगण्यात [३४ मैल.]
- तरटगांव (गा) हिं मु इ सातार जि फलटण स
- तरडगाव (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता
- तरपुंगी (गा) हिं म य प्रा नागपूर जि
- तरबागताई (प) आशि ख चिनईतार्तीत मगोलियात
- तरसूस (श) आफ्रि ख भूमध्यसमु काठीं
- तराई (मदा) हिं वाय प्राताच्या उत्तरेस हिमालयाचे पा-
- तराच (गा) हिं मु इ गुजराथेत [यथ्याजवळ
- तराणा (गा) हिं मय्यप्रा माळव्यात होळकराचे राज्यात
- तरावली (गा) हिं वाय प्रा मुन्ना परगण्यात
- तराय (गा) हिं मु इ सिंव प्रा
- तरिकौरा (गा) हिं म इ छैमूर प्रा
- तरीनाकारी (श) हिं म इ छैमूर स तटवदीचे श
- तरुपूर (श) हिं म इ कोईमतूरपा २८ मैल
- तरेक (न) यू ख रशियादे कास्पियन समुद्रास मिळणारी.
- तखंड (गा) हिं मु इ ठाणे जि वसई ता
- तर्मा (गा) हिं व इ केनजूर स
- तर्य (गा) हिं मय्य प्रा नागपूर जि
- तर्यव्हानिअम (श) हिं म इ मदुरा परगण्यात मदुरापा
- तर्यसुजन (श) हिं वाय. प्रा गोरखपूर परगण्यात [१० मैल
- तलकाद (श) हिं म इ छैमूर स. कावेरीच्या काठी. चेरवं-
शाच्या राजाचे शहर रतीत बुडालेले
- तलबावहा (पर्व) आफ्रि ख. अबिसिनीयादे.
- तलेत्सके (सरो) आशि. ख. रशिया दे. [नवसरी महालात

तवडी	(गा) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा
तवसाल	(रा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
तवागंजाल	(न) हि मध्य प्रा नर्मदेला मिळते
तवारा	(श) हि वाय प्रा गरवाल पर भागीरथीचे काठा
तविरा	(श) यू ख पोर्तुगाल देशात
तस्कनी	(प्रा) यू ख इतालत याची राजधानी फ्लारेन्स
तलक	(गा) हि म इ म्हेसूर स चित्रदुर्गपा १६ मैल.
तळकवारा	(गा) हि मु. इ गुजराथेत नर्मदा नदीवर
तळणी	(गा) हि वऱ्हाड प्रां एलीचपूर जि
तळवडे	(गां) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता २ ना- शिक जि मालेगाव ता
तळवाडें	(गा) हि मु इ खानदे जि चाळीसगाव ता
तळागांव	(गा) हि म इ निजामचे रा गोदावरीचे काठीं
तळासरी	(गा) हि मु इ ठाणे जि शहापूर ता
तळें	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
तळेगांव	(गा) हि मध्यप्रा वर्धा नदीवर २ पुणे जि पुण्या पा २२ मैल ३ नाशिक जि इगतपुरी व दिंडोरीता
तळेगांवढमढेरे	(गा) हि मु इ पुणे जि शिरूर ता वेळन- दीचेकाठीं ढमढेरे ह्याचे गाव
तळेगांव दशासहस्र	(गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि २ खा- नदेश जि जामनेर ता
तळोदें	(गा) हि मध्य प्रा वाईनगगानदीचे काठी, २ खा- नदेश जि तालुक्याचे गाव
ताडस्क	(अखा) आशि. ख. रशियाचे उत्तरेस

तिम्ली-पास (गा) हि हिमालयाचे पायथ्याजवळ देहरादून जि.

व जवळच या नावाचा पाट

तिम्बुक्तु (श स) आफ्रि स मध्य आफ्रिकेत सुदान देशात

तिबेट (दे) आशि स हिमालयाचे उत्तरेस एक देश

तात (स) आफ्रि स केपकालनीत

तातार (असा) आशि स चिनईतार्तीचे पूरस जपान व ओ-
खोटस्का या समुद्रामध्ये

तातासुर (श) हि वाय प्रा अलिगट जि आझ्यापा ४२ मैल

ताथवड्या (पा) हि मु इ सातार जि

तान्किन (अग्ना) आशि स चीनच्या दक्षिणेस

तान बेनगुग (श) हि ब्रह्मदे केनद्दीन नदीवर

तानवास (गा) हि वाय प्रा जुझुर जाहागिरीत

तानसा (तलाव) हि मु इ ठाणे जि शहापूर ता यावे पाणी
मुबई शहरास नेले आहे

तानसी (न) हि वाय प्रा यमुना नदीस मिळते

ताना (न) यू स रशियात आनिक महासागरास मिळते

तानाय (श) हि ब्रह्मदे तेनासरीम प्रा तावाय नदीवर

तापाहोस (न) द अमे. आमाझोनला मिळते

तापी (न) हि मध्य प्रा बैतुला ज निवून पश्चिमेस अ
रबी समुद्रास मिळते काठी सुरत, ला ६४० मैल

ताम्ला (श) हि म इ निजामचे रा माहूरपा ४० मैल

ताम्रपर्णी (न) हि म इ मानारचे असातास मिळणारी

तामसवाडी (गा) हि. मु. इ. सानदेश जि. अमळनेर ता.

- तायओक्ला (गा) हि ब्रह्मदे तेनासरीम प्रा मूठमेनपा २३ मेल
- तायगर (गा) हिं म इ अर्काट प्रा
- तायग्री लुटेरा (गा) हि वाय प्रा मोरदागाद परगण्यात
- तायग्रेह (पर) हिं म इ कटक प्रातात
- तायगुरा (ग) हि बुदेलखडात पत्रा परगण्यात कानी नदीवर
- तायडाग (श) हि वाय प्रा गटगालजवळ कोनावरचा
धनपत्रा सनलजला मिळतो
- तायपाचातराम (गा) हिं म इ गेलोर पर गेलोरपा २९ मल
- तायर (श) आशि स तुर्कस्थानात सिरिया प्रा येथे प्रथम
काच उत्पन्न झाली
- तायरुअरी (गा) हि वाय प्रा सरहिदमव्ये कुलुच्या उत्त ८
मैल महमदगोरीने ११९३ त पृथ्वीराज ह्यास
मारिले जवळ यानेश्वर आहे २ फरकाबाद पर
- तायरो (श) हि प इ. सिवसागर दुआमव्ये [वाय प्रा.
- तायरोल (श) यू ख खिक्सलदमव्ये
- तायरोवान (श) हि वाय प्रा बुदेलख वाडा पर जहागीर गाव
- तायवान (ने) आशि स चीनच्या पूर्वेस
- तापूर (ग) हिं म इ म्हेगुर स कावेरीचे काठी श्रीरंगपट्ट-
णपा १८ मेल
- तारगाव (गा) हि मु इ सातार जि सातान्यापा १६ मेल
- तारस (पर) आशि स तुर्कस्थानात ह्याला वात्रादाग, आल-
मादाग वगैरे नावे आहेत [कृष्णेस मिळते
- तारळी (न) हि मु इ. सातार जि कन्हाड ता. 'कोटाजवळ

तारळे	(गा) हि मु इ कोल्हापूर स मुदरगड पर
तारा	(गा) हि राजपु जोधपूर स २ वाय प्रा मोरदाबा-
ताराकोट	(श) हि वं इ कटक प्रा कटकपा ४२ मैल [द पर
तारागड	(श) हि प इ बारीदुआवमध्ये चाकी नदीवर २ राजपु अजमिराजवळ किह्ला
तारागान्ह	(श स) हि हिमालयाचे पायथ्याशी डोगरी स
ताराघाट	(घा) हि वाय. प्रा मिरझापूर पर मिरझापूर व रेवा ह्यांच्या दरम्यान
तारापूर	(श) हि वाय प्रा मिरतपा २७ मैल २ सोलापूर जि पठरपूर ता पा. २७ मैल ३ मु. इ ठाणे जि माहिम ता
ताराबाद	(गा) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता
तारीचौर	(ग) हि वाय प्रा बुंदेलख तेहरी पर
तारीस	(सामु) आशि ख चे दक्षिणेकडील आम्बालियाबेट व न्यूगिनी ह्याचे मध्ये [तलज नदीवर
तारीवाला	(श) हि वाय. प्रा सरहिदमध्ये फिरोजपूर पर स-
तारूर	(गा) हि म इ निजामचे राज्यात गोदावरी नदी-
तारेन्स	(सरो) आशि ख चे दक्षि आम्बालियात [वर.
तारोली	(श) हि वाय प्रा बुंदेलख शाशी पर बतवा नदीवर.
तार्का	(घा) हि. नेपाळात [शाशीपा २६ मैल.
ताण्य	(सरो) यू ख खिदनात
तार्ला	(गा) हि. मु इ कोल्हापूर स कोल्हापूरपा. २३ मैल
ताल	(सरो) हि मध्य प्रा भोपाळ स. भोपाळजवळ
तालकुडी	(श) हि व. इ. सबळपूरपा ४५ मैल ब्राह्मणी नदीवर.

- तालकुंडीनौबहार (श) हिं वाय. प्रा सरहिंद प्रा लुधियानापा
 तालदो (श) यू ख स्पेनात तेगस नदीचे काटीं [४५ मैल.
 तालस (सरो) हिं मालवा प्रा भोपाल स
 तालग्राम (श) हिं वाय प्रा फरकाबाद पर फत्तेगडपा २४ मैल
 तालचीर (श) हिं व इ कटक प्राताचे नाव व शहर ब्रा-
 ह्मणी नदीवर
 तालाकाड (श) हिं म इ मलबार प्रातात काननूरपा ७९ मैल.
 तालाजा (श) हिं मु इ गुजराथेत काठेवाडात सत्रजी नदी-
 तालापूर (श) हिं म इ कडापापा ४२ मैल [वर.
 तालाबुरा (गा) हिं वाय प्रा बुडान पर मोरदाबादपा. ३६
 मैल नैर्ऋत्येस
 तालामाली (श) हिं म इ कोईमतूर पर कोईमतूरपा ४५ मैल
 तालामांची (श) हिं म इ नेलोर पर नेलोरपा ११ मैल.
 तालीकोट (श) हिं मु इ विजापूर जि इ स १५६५ त विज-
 यानगरचा राजा व मुसलमान राजे ह्याची लढाई
 ताल्कोनाह (श) हिं व इ मायभुनसिंग प्रा. जुमालपूरच्या उ०
 तावाय (पर) हिं पूर्वस ब्रह्मदेशात [३१ मैल.
 ताशकंद (श) आशि ख चिनईतार्तरित.
 तासगाईग (श) हिं पूर्वस ब्रह्मदे इरावती नदीचे काटीं
 तासगांव (श) हिं मु. इ सातारा जि तालुक्याचे गाव कृ-
 ण्णेच्या काटीं येथें कुसुब्याचा रंग चागला होतो
 आगाशीचे डोंगरातील कोरीवलेणी
 तासमानीया (वे) आशि ख. दक्षि आम्बालिया वे. दक्षिणेस.

तासीसुदन (ज) हि हिमालयाचे पायऱ्याजवळ भूतान दे रा-
ज्यानी गोददात नदीपर

ताहिती (वे) आशि ख दक्षि पोलिनिसियाचेसमूहांत

ताद्वरपूर (ज) हि वाय प्रा मोरदावाद पर मोरदावादपा ८

तिकायार (गा) हि वाय प्रा सागर व नर्मदा यामध्ये. [मेल

तिकोना (कि) हि मु इ सातारा जि सचीप स

तिकुरी (गा) हि वाय प्रा तुडाण पर वरेलीपा २९ मैल

तिकोरीफोर्ट(गा) हि वाय प्रा बुंदेलखंडात रेवा पर

तिक्री (गा) हि वाय प्रा वरेली पर

तिक्रीआलाजील(गा) हि मु इ कच्छ प्रा भूजपा ३६ मैल

तिकेरी (गा) हि वाय प्रा अलहाबाद पर अलहाबादपा

तिचलुरा (गा) हि वाय प्रा चुतापुरपा २७ मैल [३६ मैल

तिजारा (गा) हि राजपु अलवार पर

तिणवल्ली (ज) हि म इ मधुराजवळ जि

तिता (श) आफ्रि ख जांगीजी नदीपर

तितीकाका(मरो) दक्षि अमे ख पेरू व बोलिविया ह्या देशाच्या

तितर (गा) हि मु इ खादेश जि पाचोरे ता [हद्दीवर

तिनारा (गा) हि वाय प्रा सागर पर० [व्यापार चालतो.

तिनेवल्ली (श) हि म इ कर्नाटक प्रा जि कापसाचा मोठा

तिफ्फ्रीस (श) आशि ख ट्रान्सकाकेशियाची राज

तिम्बुनरी (श) हि मध्यप्रा माळव्यात हुसगावादपा ४० मैल.

तिमला फोर्ट(श) हि वाय प्रा अलमोरा पर

तिमापुरम (श) हि म इ. निजामचे राज्यात

- तिमेरी** (२) हि म इ अर्काट ति अर्काटपा ६ मैल
तिमेरीकोटा (३) हि म इ गतूर पर
तिमेरौन (२) हि वाय प्रा भोपाळ स० नर्मदा नदीवर
ताकाजी (न) आफ्रि ख नेल नदीला मिळते
ताजपूर (श) हि मध्यप्रदेशात शिवाचे राज्यात उज्जनीज-
ताजुल (३) हि मु इ सिध प्रा [बल यात्रेचे ठिकाण
तिरगुजा (१) हि नेपाळ, तिरहुत, भागलपूर, भोगीर ह्यातून
 वाहत जाऊन घोघ्रा नदीस मिळते.
तिरहुत (प्रा) हि व इ बहार प्रा जि यास पूर्वीचे नाव
 मिथिला येथे आहे, द्राक्षे, नारिंगे, पु होतात
तिरीट (गा) हि काश्मिर दे [निजीचा व्यापार
तिरीपुनेटोराय (गा) हि म इ कोचीन स कोचीनपा ७ मैल
तिरोडा (३) हि मध्यप्रा भउारा जि ता
तिरोल (प्रा) यूरो ख आस्त्रेलियात
तिर्लोट (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देगड ता
तिलकवाडा (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा ता
तिलची (श) हि वाय प्रा वरेली पर वरेलीपा. ३९ मैल
तिलजुगा (न) हि नेपाळ दे कुशी नदीस मिळते
तिलवेगमपूर (श) हि वाय प्रा बुलद शहर पर
तिलवारा (२) हि प ८ सरहिंद पर लुधियानापा ३० मै
 २ राजपु जोधपूर स लुनी नदीवर
तिलसीत (३) यू ख जर्मनीत [पा १२ मैल
तिलहर (श) हि. वाय प्रा. शहाजहानपूर पर, शहाजहानपूर

- तिलोई (स श) हिं वाय प्रा अयोध्याप्रा. साळून पर
 तिलोभु (श) हिं ब इ शहाबाद पर. सोन नदीवर
 तिलौरा (श) हिं नेपाल दे
 तिलोट (गा) ॥ मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
 तिवरा (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
 तिवरे (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता.
 तिसगांव (गा) हिं मु इ नगर जि शेवगात्र ता २ नाशिक
 जि चादवड ता
 तिस्ता (न) हिं ब इ भागिरथी नदीस भि
 तिहानागंज (श) हिं वाय प्रा अश्लिमगड पर अश्लिमगडपा.
 तिळवण (श) हिं मु इ नाशिक भि. वागलाण ता. [१० मैल.
 तुकुमान (श) द अमे ख लालता दे
 तुम्रा (गा) हिं ब इ बाकरगज पर.
 तुमुरागुवा (पर्व) द. अमे इक्केदोर देशात.
 तुडरपूर (श) हिं. वाय प्रा वरेली पर.
 तुणो (श ब) हिं मु इ कच्छ प्रा
 तुतावार (गा) हिं ब इ रामगड पर
 तुतीकुंडी (श ब) हिं म इ. मद्रासच्या दक्षिणेस
 तुतीकोरीन (श ब) हिं म इ तिनवेली प्रा. मानारचे अखातावर.
 कारोमाडल किनाऱ्यावर
 तुदुरु (गा) हिं म इ म्हैसूर स तुगा नदीवर.
 तुनी (गा) हिं म. इ राजमहेद्रि जि
 तुनीस (स. श) आफ्रि. ख. बार्बरी स.

तुनर	(श) हिं म इ म्हैसूर स श्रीरगपट्टणपा १० मैल येथे तलाव आहे त्यास यादवी(मोती) तलाव म्ह
तुपल	(श) हि वाय प्रा अलिगड पर.
तुणक्रा	(श) हि. राजपु अलनार पर
तुपराणा	(श) हिं वाय प्रा मुजफरजग पर मुजफरजगपा
तुबकेबोग्रा	(गा) हि ब इ बुलेश्वर जि [२४ मैल
तुबा	(गा) हिं ब इ ओरिसा प्रा
तुमकुर	(गा) हि म इ म्हैसूर स
तुमचाबाद	(श) हि वाय प्रा काशीपा १८ मैल
तुमलथलपूर	(गा) हिं म इ नेलोर पर
तुमसड(र)(ल)(गा)	हिं मध्य प्रा भटारा जि. येथे तादुळाचा मोठा व्यापार आहे
तुमसूर	(श) हि मध्य प्रा नागपूर जि वाईनगगा नदीवर
तुमाडी	(श) हि म इ मच्छलीपट्टण जि मच्छलीप पा
तुमीनकट्टी	(गा) हिं मु इ धारवाड जि [१८ मैल
तुमु	(गा) हि ब्रह्मदेशात
तुमुलागुडीयम	(गा) हि म इ निजामचे राज्यात
तुराणा	(गा) हिं मध्य प्रा होळकराचे स. उज्जैनपा० १२ मैल
तुरावटी	(गा) हि राजपु जयपूर स
तुरावनूर	(गां) हिं म इ म्हैसूर स
तुरावक्र	(गा) हिं म इ म्हैसूर स
तुर्कस्तान	(दे) आशि व यूरोपखंडात. मुसलमान लोकांचा
तुर्कीकाव	(समु) आशि ख पश्चिमेस

- तुर्मे (वे) हि सु इ ठाणे जि
 तुलसीआ (गा) हि व इ भागलपूर प्रा
 तुलवाडी (गा) हि प इ रेचनादुआमात चिनात्र नदीवर
 तुला (गा श) यू ख रशियात
 तुलावा (श) हि प इ बारीदुआवमव्ये रात्री नदीवर
 तुलूज (श) यू ख फ्रान्स देशात
 तुलो (श व) यू ख फ्रान्स देशात
 तुळजाई (गा कि) हि सु इ कोल्हापूर स पहाळा जहागिरीत
 तुळजापूर (श क्षे) हि निजामचे रा येथे देवीचे स्था आहे भी
 मेच्या काठा
 तुळशी (गा) हि सु इ ठाणे जि साष्टी ता येथील तला-
 वाचे पाणी मुनई शहरात नेले आहे
 तुळशीराम सेनापतीचा देश (दे) हि व इ चे पूर्वेंम का-
 चार व मणिपूर ह्या स दक्षिणेस
 तुळसीपूर (गा) हि वाय प्रा अयोध्या पर
 ते (न) यू ख स्कानलदात जर्मन स मिळते
 तेक्सास (श प्रा) उ अमे युनायतेदस्तेत्समध्ये
 तेक्सेल (वे) यू ख हालद दे
 तेगस (न) यू ख स्पेन दे आतलातिक महा. सा. मिळते
 तेजपूर (श) हि ब्रम्हदे. असाम प्रा
 तेतुवान (व श) आफ्रि ख मोरोको स
 तेन (श) हि सु इ गुजराय प्रा गायकवाडचे रा.
 तेनासरीम (प्रा श.) हि ब्रह्मदेशात
 तेबल (उपसा०) द. आफ्रि. ख, केपकालनीत.

- तेर (गा) हिं मु इ ठाणे जि पावेल ता
 तेरा (श) हिं मु इ कच्छ प्रातात.
 तेरादेल फुईगो (ने) द अमे. स पातागोनिया दे दक्षिणेस
 तेरेखोल (खाडी) हिं मु. इ रत्नागिरी जि चे दक्षिणेस
 तेरेतरीज (प्रा) उ अमे स मृतन स
 तेलारी (पर श) हिं मु इ गुजराथेत मुरत जि गायकवाडचा
 तेलीचरी (श व) हिं म इ कारोमाडल कि [प्रदेश
 तेलोजे (गा) हिं मु इ. ठाणे जि पनवेल ता
 तेशुलंबु (श) हिं उत्तरेस तिबेटात चांग प्रा
 तेहरान (श) आशि स इराणची रा दिमाबद पर्वताजवळ
 तेहरी (म श) हिं वाय प्रा बुदेलखंडात जनामराच्या पितळे-
 च्या मूर्ति तयार करितात
 तेह्र (जसा) अमे स मध्य अमे पूर्वस
 तेहेलीन (न) आशि स रुशियात
 तैग्रीस (न) आशि स तुर्कस्तानात तारस पर्व पा निघूत
 इराणचे असा भिळते लावी १५४० मै
 तैताओ (द्वीप) द अमे स. पाटागोनिया दे
 तैवर (न) यू स इतालीत इचे काठी रोम शहर
 तैरोल (प्रा) यू स आश्रियात
 तोकावतिक्स (न) द अमे अमाझोन नदीस मिळते
 तोकातिस (न) द अमे रिओपारा खाटीस मिळते
 तोडापूर (गा) हिं मु इ खानदेश जि जामनेर ता
 तोडीकोंबीट (गा) हिं. म. इ. मधुरा पर. मथुरापा ३९ मैल

- तोबोल (श न) आशि ख रशियात तोबोल नदीवर तोबोल ओबीस मिळते
- तोबोलस्क (श) आशि ख रशियात पश्चिम सैबिरियाची रा तो
- तोम (न) आशि. ख रशियात [बोल नदीवर-
- तोमस्क (श) आशि ख रशियात तोम नदीवर.
- तोमुर्क (सरो) आशि ख चिनईतार्तरांत [दीचे काठीं
- तोरखेडें (गा) हिं मु इ खानदेश जि शहादे ता. तापी न-
- तोरगल (श स) हिं मु इ कोल्हापूर स तील बेळगाव जि
- तोरणामाल (गा) हिं मु इ खानदे जि शहादे ता येथे मोठा तलाव आहे
- तोरणा (कि) हिं मु इ सातारा जि सचिवाचें स
- तोरा (गा) हिं प० इ पेशावर पर २ नागपूर प्रा
- तोरागल (श) हिं मु इ. बेळगाव जि
- तोरातो (श) अमे ख उ अमे हडसन बेच्याजवळ.
- तोरेन्स (सरो) यू ख. आखिया दे.
- तोलानर (श) आशि ख चीनदे पेकीनच्या उत्तरेस
- तोलिमा (पर्व) द अमे. पश्चिमभागी आहे
- तोलेदो (पर्व) यू ख स्पेन दे [बेटसमूहात
- तोसा (श) आशि. खं पूर्वेस सिल्कोक बेटात जपानदेशाचे
- तोळा (गा) हिं. वाय. प्रा कुमान पर घोम्रा नदीवर.
- तौटौली (श) हिं वाय प्रा रोहटक प्रा
- तौडान (श) हिं ब्रह्मदे पेगू प्रा इरावती नदीवर प्रोमपा
- तौदापूर्ती (गा) हिं म० इ बल्लारी पर [१० मैल.
- तौदामुरी (गा) हिं म० इ. बल्लारी पर

तंगुडा	(गा) हि म० इ गंतुर जि
तंगुल	(गा) हि सिकीमचे रा तिस्ता नदीवर
तंजोर(तंजावर)	(श) हि म इ तजोर जि चे शहर. हे व्यकोजी भोसल्याकडे होते कावेरी नदीवर उत्त मप्रकारचे देऊळ आहे रेशीम, मलमल, वाद्ये व शिशाचीं भाडी करणे ह्याचे कारखाने आहेत.
तांगान	(न) हि ब० इ दिनाजपूर प्रा महानदेला मिळते
तागानिका	(स) आफ्रि ख अलबर्तनाएझाचे नैर्ऋत्येस
तागु	(श) आशि ख ब्रह्मदे सिताग नदीचे काठा
ताग्रेह	(श) हिं ब० इ कैजूर स
ताडा	(श) हिं वाय प्रा बरेली पर याच्या भोवतालची हवा दलदलीमुळे वाईट आहे २ अयोध्या प्रा वळे
तांडी	(श) हि. प० इ० लाहोर पर [होतात.
ताडेंकाय	(श) हि म० इ मच्छलीपट्टण प्रा मच्छ.-पा. १२
तातीगड्ड	(स) आशि ख चिनात [मैल.
ताद्रा	(श) हि प० इ सतलज नदीवर.
तांदुळवाडी	(गा) हिं सु इ सातार जि कोरेगाव ता. येथे श्री-कोल्हेश्वराचे देवालय आहे
तांदूर	(न) हिं म० इ निजामचे राज्यांत भीमेला मिळते.
तांदली	(गा) हिं अयोध्या प्रा आलमोडा पर गोरखपुराजवळ
तांदुह	(गा) हिं वाय प्रा मिरत पर यमुना नदीवर,
तांपी	(गा) हि राजपु जोधपूर स लुनी नदीवर
तांपीको	(श) अमे ख मेक्सिको देशात. [पूर्वेस.
तांबडा	(समु) आशि. ख. आरबस्तानचे पश्चिमेस, व आफ्रिकेच्या

तांबडी	(न) अमे ख म्वतत्र स मिसिसिपी नदीला मिळते
तांबवे	(गा) हि मु इ सातार जि फलटण स० म०
तांबा	(गा) हि मु इ सोलापूर जि [अखातास मिळते
तांबारानेरी	(न) हि म० इ तिनवेली जि तून निघून मानारचे
तांब्याचीवाडी	(गा) हि मु इ कोल्हापूर स भुदरगडपेठ्यात येथे चित्रे करण्याची प्लायट आफ् पारिस ना- वाची भुरणी करण्याचे दगड सापडतात
तांबी	(गा) हि मु इ सातार जि जावळी ता
तांदूर	(ग) हि हिमालयाचे दक्षिणेस नेपाळातून वाहत जा ऊन कुशीम मिळते
तास	(न) हि म० प्रा सागर नर्मदा प्रातातून जाऊन भा- गीरथीला मिळते इचा २०० फूट उंचीचा ध- बधवा आहे
तासे	(ग) हि वाय प्रा गरवाल प्रा यमुनेला मिळते
तिंदेवनम	(श) हि म० इ अर्कोट जि कडलोरपा ३८ मैल
तुंग	(कि) हि मु इ सातारा जि सचिवाचे स
तुंगत	(गा) हि मु इ सोलापूर जि पढरपूर ता
तुंगभद्रा	(न) हि म० इ हौमूर स निघूा कर्तुलाजवळ
तुंगवाला	(ग) हि प० इ० रेचनादुआवात [गृष्णस मिळते
तुंग्ला	(श) हि भूतान देशात [राजपु जयपूर स
तुंगा	(न) हि म० इ म्हैसूर स भद्रानदीला मिळते २
तुंगारी	(गा टेक) हि मु इ टाणे जि वसई ता येथील हवा उ- ष्णकाळात सुखावह असते
तुंगी	(कि) हि. मु. इ. पुणे जि मावळ तालुक्यात.

तुमु	(शिस) हि हिमालयाचे णका शिगराचे नाव
तुवजी	(गा) हि मु इ सोलापूर जि [लिंगपा ३२ मेल
तुमलुग	(ग) हि हिमालयाचे पायथ्यास सिक्रीमची रा. दार्जि-
तुमलुक	(ग) हि व० इ मिदनापूर पर कुशी नदीवर
तेग्रीनार	(सरो) हि हिमालयाचे उत्तरम तिबेटात
तेंदुरखेडे	(श) हि मध्य प्रा नरसिंगपूर नि येथे लोखंडाच्या खाणी अमून तवे, कढया वगैरे तयार होतात
तेगपट्टण	(श) हि म० इ त्रावणकोर म
तोंटापूर	(गा) हि मु, इ खानदेश जि जामनेर ता
तौंगक्यांग	(न) आशि ख चीनदेशात
तोगमु	(श) हि भूता दे
तोग	(प्रा श) हि ब्रह्मदे पेगु पाताचा भाग
तादला	(अ) हि म० व पा माळव्यात जातु म पर
आफलगार	(भू) य य स्पेन दे अदालुशीया प्रा फ्रेच, रया-
त्रिकोटी	(पर्व) हि पजात्रात [निश व इ ल १८०५
त्रिकोलम	(श) हि म० इ मलवार पर
त्रिचनगड	(अ) हि म० इ मालेम पर सांगेमपा २९ मैल
त्रिचनापल्ली	(श) हि म० इ कावेरी नदीवर येथे किल्ला आहे
त्रिचापुंडी	(अ) हि म० इ तजावर पर
त्रिचुर	(श) हि म० इ कोचीन म
त्रिटनी	(श) हि म० व मर्काट जि अर्काटपा २६ मैल
त्रिनिदाद	(बे) अमे ख मध्य अमे पूर्वस अतलातीक महासाग- रात वेस्टइंडिज बेटसमुहात

- त्रिनोमाली (श) हि म इ अर्काट जि इ व हैदर लढाई
 त्रिपती (श) हि म इ अर्काट प्रा जरळगिरी स [१७६७.
 त्रिपत्र (श) हि म० इ मदुरा पर
 त्रिपुनायपोराय(श)हि म इ० कोचीनपा ७ मैल
 त्रिपेटी (श) हि म इ- अर्काट जि
 त्रिपोली • (ब श) आफ्रि ख बार्बरी स भूमध्यसमुद्राचे काठी
 त्रिविज्ञोद (ब श) आशि ख काळ्या समुद्रावर आर्मिनीया प्रा
 त्रिमलगम (श) हि म० इ मदुरा पर मदुरापा ११ मैल
 त्रिमलरायनपटम (श) हि म० इ कारिकल पर
 त्रिमाव (न) हि प इ शेलम, चिनाव, रावी मिळून हे नाव
 त्रियेस्त (श ब) यू स इतालीत
 त्रिलोकनाथ (श) हि काश्मिर स- चद्रानदीवर
 त्रिवानूर (श) हि म० इ अर्काट जि अर्काटपा २२ मैल
 त्रिवानानेलूर (श) हि म० इ अर्काट जि कडलोरपा २९ मैल
 त्रिवालम (श) हि म० इ अर्काट जि अर्काटपा ८ मैल
 त्रिवूर (श) हि म० इ मच्छलीपट्टण पर
 त्रिवेणी (श) हि ब० इ जेसोर पर
 त्रिबेलोर (श) हि म० चिंगलपट पर मद्रासपा २६ मैल
 त्रिवेंद्रम (श) हि म० इ त्रावणकोर स ची राजधानी
 त्रिशिर्ष (डो.) हि मु इ नाशिक जि नाशिक शहरापा ५
 मैलावर ह्यात कोरीवलेणी आहेत
 त्रिद्युतरीम (श) हि व इ ओरिसा प्राताचे पश्चिमेस
 त्रिसूरगंगा (न) हि हिमालयातून निघून गडकीला मिळते
 शुद्धलहासेल (गा) हि. म इ तजावर पर.

- बुद्दिहो (स.) द भमे पेरु देसात. २ यू ख. स्पेनदे
 बांकिबार (श) हि म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर
 बिकोमाली (ब श) हि द सिलोनमध्ये
 ब्रैत (न) यू ख इग्लदात २ आश्रियात श
 ब्र्यंबक (क्षे) हि. मु इ नाशिक जि नाशिक ता नाशिकपा
 १८ मैल १२ ज्योर्तिलिगापेकी मुख्यस्थान
 हिदूचे पवित्रस्थान येथील ब्रह्मगिरी डोगरापा.
 गोदावरी नदी निघते.
 ब्युरीन (श) यू ख इतालीत पिदमात प्राताची राजधानी
 ब्याव्हे (गा) हि वाय प्रा. मुजफरजग जि
 ब्विद (न) यू ख स्कातलदात उत्तर समुद्रास भिळते.
 ब्वेनजेनगेज (गा) हि ब्रह्मदे इरावतीचे काठा

थ

- थट्टेआ (गा) हि वाय. प्रा फरकाबाद पर कानपुराजवळ
 थडगाव (गा) हि मध्य प्रा नागपूरपा ४१ मैल
 थडझेंग (घा) हि पूर्वस पेगु व आराकान ह्यामधील डोगरा-
 तील रस्ता
 थनेश्वर (श) हि प प्रा. सरहिंदमध्ये कर्नुलपा. १३ मैल.
 सरस्वतीचे काटी स १०११ त महमुदाने
 थर आणि पारकर (स) हि. मु इ सिंध प्रातात [लुडिले
 थराद (स) हि मु इ गुजराथ प्रा पालनपूर एज.सीत
 थरावली (श) हि वाय प्रा गोरखपूर पर
 थरोरा (गा.) हि. मध्य प्रा. नागपूर जि.

थरौड	(म) हि सु इ गुजराय प्रा [सद्वाद्वितील रस्ता.
थळघाट	(घा) हि सु इ मुवईकडून नाशिकाकडे येण्याचा
थाकील (टेक गा)	हि वाय प्रा कुमान पर काळी व सरजु ह्या नद्यामव्ये येथे ग्लेटीच्या रगाचा दगड मापडतो
थान	(ग) हि ब्रह्म दे इरावतीचे काटी आव्हापा ३३ मै
थानमौ	(पा) हि पूर्वस आराकान व पेगू ह्यामधील डोगरी
थाना	(श) हि राजपु बुदी स [रस्ता
थानाचौकी	(श) हि व इ राहावाद जि
थानाट	(ग) हि राजपु जेसलमीरमव्ये
थानापूर	(श) हि वाय प्रा कानपूरपा ३८ मैल
थानाबोहान	(गा) हि वाय प्रा सहारणपूर पर
थामैन	(गा) हि ब्रह्म दे इरावतीचे काटी
थयालुसा	(गा) हि व इ काचार पर
थारवाडी	(गा) हि ब्रह्म दे पेगू पर
थारूवाडा	(पा) हि ब्रह्म दे पेगू पर
थारेट काग	(गा) हि. ब्रह्म दे आव्हापा २६ मैल
थालवन	(ग) हि प इ जालदर दुआवमव्ये सतलज नदीवर, लवियानापा १८ मैल
थालू	(घा) हि ब्रह्म दे आराकान व पेगू ह्यामधील डोग- रातील रस्ता
थालनेर	(गा कि) हि सु इ गादेश जि. शिरपूर ता० तापी
थिइम	(न) थू ख आझिया देशात [गदीचे काटी
थिनडुआ	(गा) हि अयोध्या प्रा चोकी नदीवर

थिप्स	(श) यू ख. ग्रीस देशात फार प्राचीनकालचे मुख्य
थिबो	(श) हि ब्रह्म देशात [शहर
थुगांव	(गा) हि वन्हाड प्रा उमरावती जि पूर्णानदीचे काठी
थुमैइ ओल खोलेल	(गा) हि व इ मणिपूर स मणिपूरपा
थुरी	(गा) हि नेपाळ दे कटमाडूपा ४८ मैल [१२ मैल
थुली	(गा) हि राजपु जयपूर स जयपूरपा २४ मैल.
थुलेडी	(गा) हि अयोध्या प्रा. बेन्सवारा पर
थुलासेरी	(गा) हि मु इ टाणे जि
थुवाई	(श) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा दुभई पर
थेआग	(गा) हि प इ सिमला व कोटगड ह्या दरम्यान किल्ला
थेऊर	(गा) हि मु इ पुणे जि येथे पहिले माधवराव पे- शवे इ स १७७२ त मृत्यु पावले
थेकाटुलिआर	(गा) हि म इ टिनवेली प्रा टिनवेलीपा २५ मैल.
थेनकौशी	(गा) हि म इ टिनवेली प्रा टिन पा ३० मैल
थेरवारा(डा)	(प्रा) हि मु इ गुजराथचे वायव्येस लहानसा प्रदेश
थेराय	(श) हि वाय. प्रा आम्ना पर आध्यापा १० मैल.
थेलार	(श) हि म. इ अर्काट जि
थैमाह	(गा) हि मध्य प्रा. सागर जि सिवनी पर
थैर	(गा) हि म इ निजामचे राज्यात
थैरना	(न) हि म. इ निजामचे राज्यात १०० मैल वाहत जाऊन माजरा नदीस मिळते
थोगान	(गा.) हि मध्य प्रा नागपूर जि
थोबा	(गा) हि. राजपु जोधपूर स. जोधपुरपा. ३० मैल

थोबाल	(श) हिं. व इ पूर्वस मणिपूर स. मणिपूरपा. १३ मैल
थोर्ला	(श) हिं वं इ टिपरा प्रा टिपरापा १८ मैल
थौट	(श) हिं राजपु जोधपूर स नसिराबादपा ४१ मैल.
थोरी	(गा) हिं अयोध्या प्रा गेमतीचे कार्ठी
थंगलिंग	(पर्व) हिं काश्मिर स उत्तरेस
थांगट्ट	(श) हिं पू ब्रह्मदे. आराकान प्रा
थाबा	(श) हिं वाय प्रा अलाहाबाद जि. अलाहाबादपा. २९ मैल

थुंडीभवानी(देऊळ)	हिं हिमालयाचे सरभुरशिखरावर देवीचे स्थान.
थौगऐनमैईट	(न) हिं ब्रह्म दे सयाम दे
थ्यानशान	(पर्व) आशि ख पूर्वतार्तरी व रशियनतार्तरीमध्ये
थ्युलीयन	(पर्व) यू ख नावंत
थ्येटिवो	(श) हिं ब्रह्म दे इरावती नदीवर. येथे लष्करची छावणी [देवळे

थ्रिपागोडास (गा) हिं ब्रह्म दे तेनासरीम पर. फार मोठी तीन

द

दचपुली	(श) हिं म इ गतुर प्रा
दडुी	(गा) हिं मु इ बेळगाव जि चिकोडी ता
दतवाड	(गा) हिं मु इ कोल्हापूर स शिराळे पेठ्यात
दतीया	(स) हिं वाय प्रा झाशीच्या वायव्येस.
दतु	(भू) आशि स दक्षि वोर्निओ वे पश्चिमेस
द दोआब	(मध्यम) हिं म इ कृष्णा व तुंगभद्रा ह्या नद्यामधील.
दनेनहेद	(भू) यू ख. स्कातलद दे. उत्तरटोक

- दफळापूर (श) हि मु इ द महाराष्ट्रात जत स
दळलीन (श) यू ख अयर्लद दे लिफी नदीचे काठीं
दमण (श) हि मु इ उत्तर कोकणात पोर्तुगीज लोकाचे स
येथे सेट हिरोनिमस या नावाचे देऊळ आहे
दमणगंगा (न) हि मु इ सह्याद्रींतून निघून अरबी समुद्रास
मिळते [मिळते
दमन (न) हि मु इ. सह्याद्रींतून निघून अरबी समुद्रास
दमार (गा कि) आशि ख अरबस्तान दे येमेन प्रा
दमास्कस (श) आशि ख तुर्कस्तान दे सिरिया प्रातात जार्दन
नदीचे काठीं येथे योहानाची कबर
दमोह (श प्रा) हि मध्य प्रा विन्ध्याद्रीच्या उतरणीवर जि व ता
दर (न) हि आफ्रि ख नैल नदीला मिळते
दरमुदर (श) हि नेपाळ दे खटमाडूपा० १९ मैल.
दरापुरा (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा
दराया (श) आशि ख आरबस्तान दे मध्यभागीं नज्द प्रा
दरिक्की (श) हि व इ कटक प्रा कटकपा ३६ मैल.
दरियाद (श प्रा) हि वाय प्रा अयोध्या जि
दरूर (गा) हि मु इ बेळगाव जि अयणी ता.
दरेशी (श) हि. म इ नेलोर प्रा अनगोलपा ३० मैल.
दर्ग (सरो) यू ख अयर्लद दे
दर्बी (श) हि हिमालयाचे पायथ्याजवळ भुतान दे
दर्यापुर (श) हि वन्हाडात एलिचपूर जि तालुक्याचे ठिकाण.
दर्वीशायर (श) यू ख इंग्लंदात येथे लोखंड सापडते
दर्वेतवातर (सरो,) यू. ख इंग्लंदात.

- दर्शनगंज (श) हि वाय प्रा पचमिरट पर घोघरा नदीचे काट
फेजावाद पा ५ मैल
- दर्हम (श प्रा) यू स इग्लद दे
- दल (मरो) हि उत्तर काश्मिरात
- दवलघाट (श) हि म. इ निजामचे राज्यात.
- दशार्णव (क्षे) हि मु इ काठेवाडात
- दशावाईची टेकडी (टेक गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता
पारनेरपा ३ मैल
- दशु (श) हि वाय प्रा दिह्नीपा० १८ मैल मिरत पर
- दसकोई (गा) हि. मु इ गुजराथेत अमदाबाद जि तालुक्याचे
गाव पण ठाणे अमदाबाद शहरीं
- दस्तगीर (गा) हि वन्हाडात उमरापती जि
- दसनुगड (श) हिं व इ मिलहट प्रा मिलहटपा ३६ मैल
- दहिवडी (गा) हि मु इ मातार जि माण ता.
- दहिवद (गा) हि मु इ खानदेश जि अमलनेर ता
- दहिवली (गा) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता उल्हास न-
दीचे काठा
- दहिवेल (गा) हि मु इ खानदेश जि पिपलनेर ता
- दहिसर (गा) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता
- दहिगांव (गा) हिं मु इ सोलापुर जि माळशिरस ता
- दक्षिण (प्रा) हि. विंध्याद्रि पर्वताचे दक्षिणेकडील प्रदेशाचे नाव.
- दक्षिणअर्काट (प्रा) हि म इ कर्नाटक परगण्याचा भाग, त्यास
कदलोर म्हणतात
- दक्षिणकानडा (प्रा) हि म. इ मलबार किनाऱ्यावरचा प्रात.

दक्षिणकेप (भू) आशि स चिनच्या पूर्वस फोमोसा बेटाचे द-
क्षिणेस

दक्षिणकोंकण(प्रा) हि मु इ रत्नागिरी जिल्ह्यातील प्रदेशाचे नाव

दक्षिणपन्नार (न) हि म इ म्हैसूर स नदीदुर्गाच्या डोंगरापा
नि पोदेशरी ज बगालच्या समु मिळते. काठी
पोर्न सेत देवीड

दक्षिणमहाराष्ट्र(प्रा)हि मु इ ह्या प्रातात वेळगाव, धारवाड कला-
दगी व कारवार हे जिल्हे आहेत व यात कानडी
भाषा चालते

दक्षिणमहासागर(समु) आशि स द दक्षिणध्रुवासभोवतीं.

दमाड (न) हि मु इ सातारा जि कृष्णेस मिळते

दाऊतपूर (गा) हि अयोध्या प्रा लखनौ व मुलतानपूर ह्यांचेमध्ये

दाऊदनगर (श) हि ब इ बहार प्रा व्यापाराचे ठिकाण [मेल.

दाऊदपूर (श) हि ब इ वीरभुम प्रा मुरशीदाबाद पा. २०

दागो (बे) यु स बाल्तिक समु [२० मेल.

दाजा (गा) हि वाय प्रा अलाहाबाद पर. अलाहाबादपा.

दाजीपूर (गा) हि मु इ कोल्हापूर स मुदरगड पेठ्यात

दातीवरें (गा) हि मु इ. ठाणे जि माहिम ता व याच नां-
वाची खाडी.

दात्या (श) हि मध्यप्रा बुंदेल खं येथें दिवे व किल्लीने
उघडताना दोन वेळा अवाज होणारीं कुलुपे
तयार होतात

दादर (श) आशि ख बलुचिस्थानात शहर २ मुबईज-
वळ रेलवेस्टेशन

दान उर्फ दोन(न) यू ख रशियात यूनोफ सरो० निघून अशोप
समु मिळते ११०० मै ला

दान्युब (न) यू ख जर्मनीतून वादन प्रा निघून काळ्या
समु० मिळते १६३० मै लाब

दापुर (गा) हि मु. इ नाशिक जि सिन्नर ता.

दापुरी (गा) हिं मु इ पुणे जि पुण्यापा ४ मैल येथे
मुबईचे गवरनर साहेबाचा रहाण्याचा बगला
आहे

दापोडी (गा.) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता पवना व मुळा
ह्याचे सगमावर येथे दु बाजीरावाची इग्लिशा-
बरोबर इ १८१७ त लढाई झाली [होती.

दापोली (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि तालुका येथे छावणी

दाभट (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता

दाभाडी (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता गिर-
णेच्या काठी येथे गळ, कमोद पु होतो

दाभील (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता

दाभोळ (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता येथे म-
शीद पाहण्यासारखी आहे व लुगडी तयार हो

दामणगंगा (न) हिं मु इ नाशिक जि पेठ ता तून ठाणे व
सुरत ह्याचे हद्दीतून जाऊन अरबी स. मिळते

दामणगांव (गा) हिं वऱ्हाडात उमरावती जि उमरावतीपा.
२९ मैल

दामियता (श) आफ्रि ख इजीप्त दे. नैल नदीचे मुखाजवळ

दासुक (श) हि. वऱ्हाडात उमरावती जि उमरा. पा २५ मैल

- दामुदा (न) हि व० इ छोटा नागपूर प्रा. निघून हुग-
ळीस मिळते
- दामोदर (न) हिं व० इ रामगडच्या डोंगरातून निघून
हुगळीजवळ वगालच्या उपसागरास मिळते
काठी बरद्वान
- दायरबकर (प्रा) आशि ख तुर्कस्तान देशात कुर्दिस्तानात.
- दारणा (न) हिं मु इ इगतपुरीता निघून गोदावरीस मिळते
- दारव्हा (गा) हिं वन्हाड प्रा वणी जि तालुका आहे.
- दारागंज (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि गगेच्या काठी
- दारानगर (श) हि वाय प्रा अयोध्या पर
- दारापुर (श) हिं प इ झेलमच्या काठी [च्या काठी.
- दारापुराम (श) हि. म इ कोइमतूर प्रा अमरावती नदी-
- दारियन (असा) अमे स कोलबिया दे
- दार्जिलिंग (श) हिं हिमालयाचे पायथ्याशीं सिकीमच्या द,
येथील हवा उत्तम आहे. व. इ. जि
- दार्दानेल्स (सामु) यू स तुर्कस्तान दे
- दार्दोन (न) यू ख फ्रान्सात बिम्केच्या उपसा. मिळते
- दार्बंग (न) हि प इ सतलज नदीला मिळते
- दार्लिंग (न) यू ख आब्रेलियात असून मरे नदीला मिळते.
- दाल (न) यू ख सिवदनातून बालूतक समु मिळते.
- दालफिन्सनोज(भू) हिं म इ विजागापट्टणाजवळ
- दालमेशिया (प्रा) यू ख आब्रिया दे.
- दालंग (श) हिं ब इ अमहर्स्ट प्रा. मोलमेनपा ३८ मैल.
- दावगुद (श) हिं म इ. नेलोरे प्रा अनगुळपा १२ मैल.

दावडी निबगांव(गा) हिं मु इ पुणे जि
दावणपूर(रा प्रा) हिं वाय प्रा दिह्नीचे उत्तरेस जुझुरचे
जहागिरीपैकीं

दावदनापुत्ती(श) हिं म इ मदुरा प्रा मदुरापा ३३ मैल.

दावनकोंडा (श) हिं म इ वलेरी प्रा [मेल

दावीपूर (श) हिं वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मुरादाबादपा १२

दावेरकोंड (श) हिं म इ निजामचे रा

दावेरहुल्ली (श) हिं म इ स्तेसूर स [मैल

दासपुरी (श) हिं वाय प्रा मिदनापूर पर मिदनापूरपा ३१

दासोरी (श) हिं राजपु जोधपूर स

दाहोद (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका

दाहोमी (सरो) आफ्रि स कागोमव्ये

दिदोंग (ग) हिं ब्रह्मदे असामातून नि ब्रह्मपुत्रेस मिळते

दिनवली (गा) हिं मु इ ठाणे जि

दिनन्ही (श) हिं व इ शहावाद प्रा

दिवाघपूर (श) हिं व इ पाटणा प्रा गमेच्या काठीं
पाटणापा १० मैल येथे लष्करची छावणी

दिनातुगर (श) हिं प इ लाहोर प्रा

दिनापूर (श) हिं व इ बहार प्रा येथे लष्करची छावणी
आहे येथे नकशीकाम उत्तम होते [पूर्वेस

दिनारीक अल्पस(पर्व) यू ख स्विट्सर्लंडात दालमेशिया प्राताचे

दिपला (श) हिं मु इ सिंध प्रा हेदराबाद जि तालुक्याचे

दिपाळ (श) हिं नेपाळ दे जेमलापा ५१ मैल [ठिकाण

दिपाळपूर (श) हिं प इ रावीचे काठीं

- दिबोंग** (न) हि पू ब्रह्मपुत्रेला मिलते
दिमानंद (पर्व) आशि स इराण दे
दियरबकर (अ प्रा) आशि स तुर्कस्तान दे
दिरंग (गा) हि व इ ब्रह्मपुत्रा नदीचे काठी
दिरवो (न) हि असामातून निघून ब्रह्मपुत्रेस मिळते
दिलाहेग (भू) यू स फ्रान्स देशात उत्तरेस
दिल्ली (श) हि वाय प्रा यमुना नदीवर फार प्राचीन-
 काळचे शहर. हे मोगलाचे राज शहर होते ही
 पाटवाची प्रथम रणभूमि येथे फार मोठमोठ्या
 लढाया व अनेक वादग्रहा होऊन गेले हस्ति-
 दत्तावर चित्रे गोंदणे, दागिन्याचे पच्चीकाम,
 भिन्याचे काम, वाद्याच्या तारा ही कामे उत्तम
दिलेउका (भू) यू स इताली दे आग्नेयीस [होतात
दिलोद (श) हि माळव्यात भोपाळ स, भोपाळपा १७ मैल
दिव (वे) हि मु इ काठेवाडच्या द पोर्तुगीज स
दिवारनगर (श) हि व इ सिलहट प्रा सिलहट पा ३३ मैल
दिवे (गा) हि मु इ पुणे जि पुरदर ता याच नावाचा
 जवळ घाट आहे [आहे
दिसा (श) हि मु. इ गुजराथ प्रा येथे लष्करची छावणी
दिसोंग (न) हि व इ ब्रह्मपुत्रेला मिलते
दी (न) यू स इंग्लदात व स्कातलदात
दीग (अ कि) हि वाय प्रा कापूर पर काल्पीपा १५ मैल
 २ गंगेच्या काठा अलाहाबाद पर इ होळकर
दीगची (गा) हि मु इ. सातारा जि औंध म [ल. १८०४.

दीप्रस	(गा) हि वन्हाड प्रा वणी जि येये बैलाचा मोठा वाजार भरतो
दीजी	(न) हि मु इ ठाणे जि अरबी समु मिळते
दुकीचा	(गा) हि वाय प्रा मुरादाबाद पर मुरादाबादपा
दुग	(श) हि मध्य प्रा नागपूर जि [२९ मै.
दुगदुगी	(श) हि वाय प्रा. फत्तेपूर प्रा गगेच्या काठी
दुघाड	(गा) हि मु इ ठाणे जि भिवडी ता
दुडी	(श) हि मु इ वेळगाव जि वेळगावपा १६ मैल.
दुदस	(न) आशि ख तुर्कस्तान दे.
दुदर	(श) हि मु इ सिंध देशात
दुदाना	(श) हि मु इ गुजराथेत
दुधगंगा	(न) हि मु इ कोल्हापुर स. पूर्वेस जाऊन कृष्णस
दुधगाव	(गा) हि मु इ सातारा जि वाळवे ता [मिळते
दुधधारा	(गा) हि मध्यप्रा मडळा जि नर्मदा नदीचा धबधबा
दुधना	(न) हि निजामचे राज्यात हैदराबाद शहरावरून जाते [१९ मैल
दुनागिरी	(श) हि वाय प्रा कमाऊन पर अलमोदापा
दुना	(न) यू ख रशियात रेंगा शहराजवळ बालतिक समुद्रास मिळते.
दुबस	(न) यू ख फ्रान्सात. ही न्होम नदीला मिळते.
दुमकोठ	(श) हि वाय प्रा गुरवळ पर श्रीनगरपा. १३ मैल
दुमज	(श) हि नेपाळ दे कटमांडूपा ३५ मैल.
दुमाजी	(गा) हि मध्य प्रा शिवनी जि

दुमाजी	(गा न) हि मु इ सिधप्रा येथ उन्हाळ्यात पाणी मु-
दुरक	(श) हिं वाय प्रा अयोध्या पर [ळाच नसते.
दुरमापूर	(श) हि वाय. प्रा औध पर घोघ्रा नदीपा ७ मैल.
दुरवाई	(श) हिं वाय प्रा बुदेलख जहागीर
दुरहट	(श.) हि ब. इ हुगळी प्रा कलकत्यापा ३२ मैल
दुरामो	(श) हिं वाय प्रा अयोध्या पर फत्तेपूरपा ५५ मैल.
दुराला	(गा) हि ब इ सरहिंदमध्ये कर्जुलपा १० मैल.
दुरो	(न) यू खं स्पेन व पोर्तुगाल द्यातून जाऊन अत- लातिक महासा. मिळते
दुरंग	(श) हिं ब इ जि [होतें
दुर्ग	(श) हिं मध्य प्रा रायपूर जि ता येथे कापड चांगले
दुर्गवाडी	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
दुब्रा	(गा) हिं सिद्याचे रा ग्वातहेर पर.
दुर्गादास	(गा) हिं वाय प्रा कानपूर पर
दुर्गीनग्र	(गा) हिं वाय प्रां रामपूर पर. बरेलीपा ४८ मैल.
दुर्गापूर	(श) हिं. ब इ मेमनसिंग प्रा
दुलथे	(न) द अमे ख लालाता नदीला मिळते.
दुलासीदा	(गा.) हि वाय प्रा बुदेलखडात.
दुली	(श) हिं ब इ तिरहून प्रा
दुलीपगंज	(गा) हि वाय प्रा औध पर शहाजानपूरपा. २४ मैल. येथे बाजार मोठा भरतो
दुलीया	(श.) हि वाय. प्रा फरकाबाद प्रा. रामगणेच्या काठीं
दुवा	(श) हिं. म इ. मच्छलीपट्टण प्रा. मच्छलीपट्टन पा, ५४ मैल.

- दुशक (श) आशि ख अफगाणिस्तानात शेहिस्तान प्रा जरा
सरोवराचे पूर्वस शेहिस्तानचें मु श
- दुसखेड (गा) हिं मु इ ग्यादेश जि भुमावळ ता
- दुसाणे (गा) हिं मु इ खानदेश जि पिपळनर ता येथे
कमोद तादूळ पु होतो
- दुस्तारपूर (श) हिं वाय प्रा औध पर मुलतानपूरपा २६ मैल.
- दुहली (ग) हिं वाय प्रा इटावा पर
- देऊड (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
- देऊटगाव (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
- देऊळगाव राजा(गा)हिं वऱ्हाड प्रा बुलढाणे जि
- देऊळघाट (गा) हिं वऱ्हाडात अजिण्याचे डोंगरात येथे पोलादी
- देतफर्द (श) यू ख इग्लदात [सामान चागले होते
- देनमार्क (दे) यू ख देश आहे येथील लोकास देन्स म्हण
- देब्रेत्सीन (श) यू ख आस्रिया दे हगारी प्रा
- देबोइत (न) अमे ख कानडाचे रा सेमक्रेअर सरोवराज-
- देराइस्त्रायलखान(श) हिं प इ सिंधुनदाचे काठी [वळून निघते
- देरागाजीखान(श) हिं प इ सिंधूचे काठा
- देराजत(दामन)(प्रा)हिं प इ पेशावरच्या द सुलेमान पर्वत
आणि सिंधुनद ह्याचे मध्ये
- देरादून (प्रा) हिं वाय प्रा गरवालच्या दक्षिणेस
- देरामोबतेव (श) हिं मु इ मिथ प्रा हैदराबाद जि ता
- देराही (श) हिं मु इ सिंध प्रा शिकारपूर जि तालुका.
- देर्जे (प्रा) हिं मु इ ठाणे जि जव्हार स
- देरगादो (भू) आफ्रि ख पूर्वस

देलागोआ (उप) आफि स पूर्वस

देलावेर (न उप) द अमे ख युनैतेदस्तेतमव्ये

देवगड (गा स) हि मु इ रत्नागिरी जि ता २ गुजरायेत स ३

मव्यप्रा उदवाटा जि ही गोउराजाची रा होती

४ मोगलाईत ह्यास हट्टा दालताबाद म्हणतात

देवगडबारीया(श स) हि मु इ गुजरायेत रेवाकाठा एजन्सीमव्ये

सस्थान

देवथळ (घा) हि नेपाळच्या द ल १८१५ नेपाळी व इ.

देवदार (श स) हि मु इ वायव्येकडे स

देव (न) हि मु इ नगर जि नगर व राहुरी ता तून जाऊन

मुळेस मि २ नाशिक जि सिन्नर ता इचे काठी

सिन्नर

देवनहल्ली (श) हि म इ म्हमूर स येथे टिपूचा जन्म झाला

देवपूर (गा) हि मु इ नाशिक जि सिन्नर ता [गीर गाव

देवरगाव (गा) हि मु इ नाशिक जि चादवड ता जहा

देवराज (गा) हि नेपाळच्या द ल १८१४ नेपाळ व इ

देवराष्ट्रे (गा) हि मु इ सातारा जि खानापूर ता

देवरी (गा) हि मव्यप्रा सागर जि येथे वाऱ्याचा व्यापार

देवरू (न) हि आसामातून निघून ब्रह्मपुत्रेम मिळते.

देवरूख (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता

देवल्पाडा (गा) हि वन्हाडात वर्धा नदाचे काठा

देवळाणे (गा) हि मु इ नाशिक जि येवले ता येथे मोठी

यात्रा भरते

देवळाली (गा) हि. मु इ नाशिक जि. नाशिक ता

- देवळी (श) हि मु इ रत्नागिरी जि २ मव्यप्रा वर्धा जि
गुराचा मोठा व्यापार
- देवळे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता २ सो-
लापुर जि सागोले ता माण नदीचे काठी
- देवा (श) आफ्रि ख नैजर नदीचे काठी [भरते
- देवाब (गा) हि वऱ्हाड प्रा एलिचपूर जि येथे मोठी यात्रा
- देवलवाडा (गा) हि मव्य प्रा वर्धा नदीचे काठी
- देवसाने (गा) हि मु इ नाशिक जि
- देवासें(स) (श स) हि मध्य प्रातात माळव्यात पवाराचे
- देवीमणी घाट(गा घा) हि. मु इ धारवाड जि सिरसीहून कुम-
व्याम जाण्याचे रस्त्यावर [मध्ये
- देवीस (सामु) अमे ख ग्रीनलाद बे व उत्तर अमे द्याच्या
- देसमाने (गा) हि मु इ नाशिक जि येवले ता
- देसवडी (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता देवनदीचे काठी.
- देमूर (गा) हि मु इ वेळगाव जि वेळगाव ता
- देहरी (गा. घा) हि मु इ ठाणे जि डाहाणु ता २ नगर जि
नगर व राहुरी यामध्ये घाट
- देहू (गा) हि मु इ पुणे जि इद्रायणी नदीचे काठी
येथे प्र साधु तुकाराम बोवाची समाधि आहे.
- देहेगांव (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा कडी ता-
- दैठाण (गा.) हि. मु इ नगर जि जामखेड ता [लुक्क्यात
- दोडी (गा) हि मु इ नाशिक जि. सिन्नर ता
- दोदांड (श) हि ब इ भागलपूर प्रा राजमहालपा ४४ मेल
- दोनिगाल(उपसा) यू ख. अयर्लंद दे

- दोनेत्स (न) यू ख रशियातून निघून अझोप स मिळते
 दोरा (ग) हिं वाय प्रा भोपाळ स भोपाळपा १८ मैल.
 दोरावीड (श) हिं म इ निजामचे राज्यात
 दोहद (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा पचमहालमध्ये तालुका
 दौप्रेन (पर्व) यू ख नॉर्वे स्विदन ह्याचे मध्ये उत्तर दक्षिण
 ५०० मैल लाव आहे [यात्रा भरते.
 दौराई (गा) हिं राजपु अजमीरपा ४ मैल येथे मोठी
 दौलतगड (श) हिं राजपु उदेपूर प्रा कोरी नदीचे काठी
 दौलतपूर (श) हिं मु इ सिंधमध्ये सिधुनदापा १० मैल, २
 वाय प्रा साहरणपूर पर मोठा बाजार भरतो
 दौलताबाद (श. कि) हिं म इ निजामचे रा येथे खर्ची कागद
 दौलेश्वर (श.) हिं म इ उत्तर सरकारसमध्ये [चांगले होतात
 दंदी (श व) यू ख स्कातलदात तागाचे वस्त्राकरिता प्रसिद्ध
 दंद्राहेड (भू) हिं द सिलोनच्या द.
 दंफ्रीस (श) यू. ख स्कातलदात
 दंबळ (श) हिं मु इ धारवाड जि. तालुक्याचे गाव
 दांटा (श स) हिं मु इ. गुजराथ प्रा महिकाठा एजम्सीत
 येथे सगमरवरी दगड सापडतो.
 दांतिवाड (गा) हिं राजपु जोधपूर स जोधपुरपा २१ मैल.
 दापूर (श) हिं वाय प्रा अलिगडपा २२ मैल
 दिंडोरी (गा) हिं मु. इ नाशिक जि तालुका धामण न-
 दीचे काठी
 दिदिगल (श कि) हिं म इ मधुरा शहराचे उ [काठी
 दुंग्रा (गा) हिं वाय. प्रा. कमाऊन पर. लोहगरू नदीचे

- दांजिक (श.) यू. खं. जर्मनी देश. धान्याचे व्यापाराचें श.
 दांडाईचें (गा.) हि. मु. इ. खानदेश जि. मिदखेड ता.
 दांदावेता (शिख.) हि. म. इ. निलगिरीचें शिखर.
 दांड (श.) हि. मु. इ. पुणे जि. भिमथडी ता. येथे रे-
 लवे स्टेशन.
 दवीळ (ड.) (दे.) हि. म. इ. मथुरा जावली ह्या जि. प्रदेशाचे नांव.
 दसोनशन (वे.) द. अमे. खं. पाटागोनियाचे, द.
 दानथीम (श.) यू. र. नॉर्वेस पश्चिम अगास.
 द्राव (न.) यू. ख. आश्रिया दे. दान्यूव नदीला मिळते.
 द्राविळ (दे.) हि. म. देशाचे पूर्वाचे नाव.
 द्राहा (न.) आफ्रि. ख. अतलातिक महासा. मिळते.
 द्रेसदेन (श.) यू. ख. जर्मनीत साक्सनीची राजधानी.
 द्वारका (श. क्षे.) हि. मु. इ. गुजराथेत काठेवाडच्या वायव्येस
 गायकवाडचे स. येथे श्रीकृष्णाचे देवालय आहे.
 द्विना (न.) यू. ख. रशियांत अर्केजल शहराजवळ श्वेत-
 समु. मिळते. ७६० मै. ला.

ध.

- धडगांव (गां.) हि. मु. इ. खानदेश जि. तळोदे ता.
 धधुका (श.) हि. मु. इ. गुजराथ प्रा. अमदावाद जि. ता.
 धनची (श.) हि. नेपाळात कटमांडूपा. ४२ मैल.
 धनवड (गा.) हि. म. इ. मोगलाईत गदवाल सं. येथे लुगडीं
 चागली होतात.
 धनेला (श.) हि. सिंधाचे राज्यांत ग्वालेर पा. ११ मैल.
 धमटेरी (श.) हि. मध्य प्रा. रायपूर जि. गहूँ, कापसाचा व्यापार.
 धमधा (गा.) हि. मध्य प्रा. रायपूर जि.

- धयाबग (श) हि नेपाळात ऋतमादूपा २९ मैल
- धरणगाव (श) हिं मु इ खानदेश जि एरजेळ ता येथें
भिल्ल पलटण आहे.
- धरमपूर (शस) हि म इ सालेमपा ३३ मैल २ ठाणे जि चे
उत्तरेस स रजपुत राजाचे
- धरमपुरी (श) हि माळव्यात धार स धारपा २९ मैल
- धरोल (स श) हि मु इ गुजराथेत स
- धर्मपुरी (गा) हि मु इ सोलापुर जि माळशिरस ता
- धर्मशाळा (श) हि हिमालय पर्वतावर आहे येथे इ स
१८६३ त लार्ड एलजिन ग ज मरण पावला.
- धवलगिरि (शिग) हि हिमालय पर्वताचे शिखर उ २६८२६ फूट
- याडरी (श) हि. माळव्यात धार स महुपा ४९ मैल
- याता (श) हि वाय प्रा फत्तेपूर पर यमुनेच्या काठी.
- धान (न) हि मु इ कृष्णेस मिलते
- धानरा (श) हि वाय प्रा गुरवळ पर
- धानापूर (श) हि वाय प्रा गाडीपूर पर गगेच्या काठी
- धानोरें (गा) हि मु इ खानदेश जि चोपडे ता
- धाबडी (श) हि म इ निजामचे रा औरंगाबादपा ३० मैल.
- धाबर (सरो) हि मु इ गुजराथेत
- धावा (श) हि मध्य प्रा चदापा ३० मैल चादा जि
येथें वैजगगा ५ वर्धा याचा सगम झाला मग
इला प्राणहिता म्हणतात.
- धामणगांव (गा) हि मु इ नगर जि अकोले ता
- धामणंद (गा) हिं मु. इ. रत्नागिरी जि. खेड ता.

धामणसें	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
धामनर	(श) हि वाय प्रा विजनूर पर मुरादाबादपासून ३७ मैल
धामा	(ग) हि व इ सबळपूर पर सबळपूरपा १६ मैल
धामापूर	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
धामूड	(गा) हि मु इ कोल्हापूर स करवीर पेठ्यात
धायडी	(धव) हि मध्य प्रा नेमाड जि. नर्मदेचा
धार	(श स) हि मालव्यात इंदुरचे पश्चिमेस पवाराचे स येथे किल्ला आहे दु बाजीराव इ स. १७७२ त
धारजण	(न) हि मु इ ठाणे जि जव्हार स [जन्मला
वारमडा	(ग) हि व इ मिदनापूर पर मिदनापूरपा ६ मैल
वारवाड	(श) हि मु इ. द महाराष्ट्रात जि चे ठिकाण
वारा	(श.) हि व इ भागलपूर पर राजमहालपा ५० मैल [मैल.
धारानगर	(श) हि वाय प्रा. अयोध्या पर फत्तेपुरपा ४०
वारी	(श) हि मु इ काठेवाडात गायकवाडाचे स [मैल
धारीडेब	(गा) हि वाय प्रा कमाऊन पर. श्रीनगरपा. १०
धारूर	(श) हि म. इ निजामचे रा
धालगांव	(श) हि मु इ सातारा जि मिरज स
धावरी	(न) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता [वाड स-
धिणाकी	(श) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाड पर गायक-
धिणोधर	(शिव) हि मु इ कच्छ प्रा मध्यधार पर्वताचे.
धिनीसा	(श) हि नेपाल दे [मैल
धिरीयापूर	(श) हि वाय. प्रा. अलिगड पर. अलिगडपा. १९

धुनडगड	(श) हिं म इ निजामचे रा हेदरावादपा
धुनगुरी	(श) हि वाय प्रा ओद पर [१९ मैल
धुनटालेओ	(गा) हि शिद्याचे राज्यात
धुनवा	(श) हिं राजपु जेसलमीर पर जेसलमीरपा ५मैल
धुपदाळ	(गा) हि मु इ बेळगाव जि गोकाक ता
धुम	(श) हि नेपाळात
धुमडा	(श) हि मध्य प्रा नागपूर जि.
धुमरा	(श) हि व इ कटक प्रा
धुरकोट	(श) हि नेपाळ देशात [४१ मैल
धुरी	(गा) हि वाय प्रा सरहिंद पर लुधियानापा
धुरीयापूर	(श) हि व इ गोरखपूर पर अजिमगडपा ३४मैल
धुलीअट	(श) हि शिद्याचे रा मद्रपा ८० मैल.
धुस	(श) हि वाय प्रा बनारस प्रा बनारसपा १० मैल
धुळे	(श) हि मु इ खानदेश जि चे ठिकाण पाझरेव्या काठीं कापसाचा व किराणे जिनसाचा पु व्यापार चालतो स १८७२ त पुराने वाहावले होते
धूपगड	(शिख) हि मध्य प्रा सातपुड्याचे उच्च शिखर
धोआ	(श) हि. शिद्याचे रा ग्वाल्हेरपा २० मैल
धोडप	(गा कि) हि. मु इ नाशिक जि. चादवड ता. येथे कळीचा चुना होतो
धोडंबें	(गा) हि मु इ नाशिक जि. चादवड ता. येथे वि- ड्यार्ची पाने व केळीं पु होतात.
धोत्री	(गा) हि. मु. इ. सोलापुर जि. सोलापुर ता.

धोत्रे	(गा) हिं मु इ नगर जि कोपरगाव ता येथे मोठी यात्रा भरते
धोपेश्वर	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापर ता २ सातारा
धोबहंग	(गा) हिं नेपाळ दे [जि. वाईपा १२ मैल
धोम	(गा) हिं मु इ सातारा जि साताऱ्याजवळ
धोलका	(श) हिं मु इ गुजराय प्रा अमदावाद जि ता येथे कापूस चागळा होतो [दीचे उत्तरेस
धोलपूर	(श म) हिं वाय प्रा आग्र्याचे नैर्ऋत्येस व चबळा न-
धोलपुरी	(श) हिं वाय प्रा मुरादाबादपा १६ मैल
धोल्रा	(श व) हिं मु इ गुजराय प्रा अमदावाद जि बदर. येथे मीठ फार पिकते
धोलवड	(गा) हिं मु इ टाणे जि डहाणू ता
धोलाटघांट	(घा) हिं नेपाळ दे कटमाडूपा २७ मैल
धौली	(न) हिं वाय प्रा घोघरा नदीस मिळणारी
धंतुरीया	(वे) हिं मु इ गुजराय प्रा भडोच जि नर्मदा नदींत.
धागद्रा	(श) हिं मु इ गुजराय प्रा झाल स चे
धादरफळ	(गा) हिं मु इ नगर जि सगमनेर ता
धोल	(गा) हिं मु इ महिकाठा एजन्सात हालरमव्ये

न

नकरीकाडू	(श) हिं म इ गतूरपा ३५ मैल
नगणइनपोल	(श) हिं निजामचे रा गोदावरीचे काठीं
नगनर	(श) हिं म इ उत्तरकानळगत
नगर(अहमदनगर)	(श) हिं मु इ नगर जि चे ठाणे हे शहर इ स १४९० निजामशहा बादशहाने बस-

पिले येये इ स १७०७ त औरगजेव मेला.

२ सिंगुनदाचे काठा व्यापाराचे श ३ प-
जावचे उत्तरेस गाव येथील वायकाची सों-
दर्याप्रिपथी ख्याती आहे

नगरकोट (श) हि प इ गिजनीचा महमूद ह्याने लुटले होते

नगरदेवळे(गा जहा)हि मु इ खानदेश जि पाचोरे ता

नगरसुल (गा) हि मु इ नाशिक जि येवटे ता

नगरसोगा (श) हि म इ निजामचे राज्यात

नगरिया (श) हि वाय प्रा फरकाबाद प्रा फरकाबा पा.

१८ मैल २ अलिगड प्रा

नगलदिनी (श) हि म इ बलेरी प्रा [३६ मैल

नगलपिली (श) हि म इ निजामचे रा हेंदराबादपा

नगवरम (श) हि म इ राजमद्रीपा ३५ मैल

नगलीया (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद प्रा गगेच्या काठी

नगशिवरी (न) हि वऱ्हाट प्रा णलिचपूर जि.

नगेरी (श) हि म इ. अरकाट प्रा अरकाटपा ३३ मैल.

नगोर (गा) हि वाय प्रा औध पर गगेच्या काठी कानपूर-

पा ३० मैल

नगोरी (न) हि व इ दिनाजपूर प्रा निघून महानदीस

मिलते २ मगस इ तजावर प्रा

नग्रा (श) हि वाय प्रा अजिमगड पर

नधीर (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि

नजफगड (श) हि वाय प्रा दिल्ली जि दिल्लीपा १६ मैल ल.

इ स. १८५७ बडवाले व इ

- नजरी (श) हि मु इ सातारा जि
- नजिराबाद (श) हिं वाय प्रा विजनूर पर येथे नजीबउद्दव-
ल्याची कबर आहे
- नज्द (प्रा) आशि ख अरबस्तान दे मव्यभागी येथील
मु रा रैद येथे घोडे उत्तम होतात
- नडियाद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका
- नणदी (गा) हि मु इ बेलगाव जि चिकोडी ता
- नदवा (श) हिं व इ परनीथ प्रा परनीथपा २१ मैल
- नदामीई (गा) हि वाय प्रा मिनपुरी पर काली नदीचे काटी
- नद्या (गा) हिं वाय प्रा भागीरथीचे काठा येथे सस्कृत
पाठशाळा होती [जि
- नदिया (श) हि. व इ प्राचीन राज दिल्लीच्या दक्षिणेस
- नदुवतम (गा) हिं म इ
- ननमोई (शिख) हि मु इ कच्छप्रा चादवा पर्वताचे
- नबाबगंज (श) हि व इ दिनाजपूर प्रा दिनाजपूरपा ४६
मैल २ राजशार्ई प्रा ३ रगपूर प्रा रगपूरपा
- नभा (स श) हि प इ शिकलोकाचे. [२ मैल
- नरखेड (गा) हिं मध्यप्रा नागपूर जि
- नरगड (श) हिं शिंद्याचे रा ग्वाल्हेर स निमचपा. ३० मैल.
- नरगणहाठी (श) हिं म. इ म्हैसूर स
- नरगल (श) हिं मु इ धारवाड जि
- नरगुद (श) हि मु इ धारवाड जि ता. हें सस्थान इ. स
१८५७ त खालसा केले
- नरवडें (गा.प्रा.) हि. मु. इ रत्नागिरी जि. मालवण ता

- नरडाणी (गा) हि मु इ खानदेश जि शिदखेड ता
 नरदेवघाट(गा घा) हिं मु इ रत्नागिरी जि
 नरनाला(श कि) हि मध्यप्रा नागपूर जि
 नरवडें (घा गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
 नरसापूर (श) हि मु इ ठाण जि मुबईपा ३८ मैल
 नरसिंगगड (श) हि. व इ पुरणिया जि
 नरसिंगनुगड(श) हि व इ टिप्रा जि. टिप्रापा ३९ मैल
 नरसिंगपूर (श) हि मध्य प्रा जि सागरच्या दुक्षिणेस व्यापा-
 राचे ठिकाण आणि कोळसा सापडतो
 नरसिंगपेठ (श) हि म इ निजामचे रा. [२८ मैल
 नरसिंगबील(श) हि म इ त्रिजगापट्टण प्रा त्रिजगापट्टण. पा.
 नरसिंगा (श) हि व. इ. पूर्वस ओरिसा प्रा.
 नरसीपूर (श) हि म इ म्हैसूर स
 नरसिंहगड(गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि. पूर्वस
 नरसिंहपूर (श) हि. मु इ पुणे जि. इदापूर ता. निरा व भीमा
 ह्याचे सगमावर
 नरसोबाचोवाडी (श) हि मु इ. कृष्णेच्या काटीं
 नरीकाळाबाग(गा) हि प इ येथपा सिधु नदीस अटक हे नाव
 मिळाले आहे
 नरियाद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका.
 नरेगळ (श) हि मु इ द महाराष्ट्रात धारवाड जि
 नर्तशिन्स्क (श) आशि र ख चीन दे
 नर्मदा (न) हि. मध्य प्रातात गोडवणातून अमरकंटक पर्व-
 तापा निघून पश्चिमेस भडोच्या जवळ अरबी स

मिळते इला उगमाजवळ पिलधारा व दूधधारा
अभे दोन ववधवे आहेत ला ८०० भे

- नलचिरा** (श) हि व इ बकरगज प्रा हे व्यापाराचे ठिकाण
नलटी (श) हि व इ विरभूम प्रा
नलनवाट (श) हि मु इ सोलापूर जि
नलदुर्ग (ग कि) हि म इ निजामचे रा
नलगड (श) हि म इ निजामचे रा भीमेच्या काठीं
नलिंग (गा कि) हि मु इ खानदेश जि मालेगावपा २४ मल
नलीया (श) हि मु इ कच्छप्रा-
नवगाव (श) हि ब इ जि
नवलपूर (गा) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता
नवसरी (श) हि मु इ सुरत जि गायकवाडचे रा
नवागड (श) हि राजपु उदेपूर प्रा २ मध्यप्रा विलासपूर जि
नवानगर (श स) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाड पर
नवापूर (गा) हि मु इ खानदेश जि पिपलनेर ता येथील
हवा फार रोगकारक आहे
नवाबगंज (श) हि वाय अलाहाबादपा १२ मेल २ औध प्रा
लखनौपा १५ मैल ३ वरेलीपा २० मेल. ४
व इ पुरणियापा १५ मैल [चित्रपट होतात
नवाशहर (श) हि प इ जलदर प्रा येथे कापडावरील
नवीजुनीबेज (गा) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता येथे गळ व
कमांदी तादूळ पुष्कळ होतो
नसरापूर (गा) हि मु इ पुणे जि शिवगंगा नदीचे काठी
भोर स येथे आवे चागले होतात

- नसिराबाद** (श) हिं. व इ मेमनसिंग प्रा ३ मु इ गानदेश
जि ३ राजपु अजमीर स. ल छा
- नस्तरपुर** (गा) हिं मु इ नाशिक जि नादगाव ता. येथे
शनीचे स्थान आहे
- नहरगुर** (श) हिं रजपुतस्थानात
- नहान** (श) हिं वाय प्रा गरवाळ पर सिरमूरची राजधा
- नाअ** (श) हिं व इ व ब्रह्मदेश ह्याचे सीमेवर
- नाईल** (न) हिं म इ कोईमतूर प्रा निघून कावेरीन मिळते.
- नाईलरसी** (सरो) यू ख रशिया देशात
- नागचाना** (श) हिं राजपुतान्यात जेसलमीर प्रा वाळवटात
- नागज** (गा) हिं मु इ सातार जि तासगाव ता
- नागडे** (गा) हिं मु इ नाशिक जि येवले ता येथे लुगडीं
चागली होतात
- नागनवाडी** (श) हिं मध्य प्रा माळव्यात
- नागनूर** (गा) हिं मु इ वेळगाव जि गोकाक ता
- नागपूर** (श) हिं वाय प्रा गुरवळ प्रा २ न.व्य.प्राताचे मुख्य
श नागनदीच्या काठीं ही भोसल्याची राजधानी स०
१८५३ त इंग्रजसरकारचे ताब्यात आली देशी
कापडाचा व्यापार चालतो या प्रातात अभ्रक, स
गमरवरी दगड सापडतात.
- नागमती** (न) हिं मु इ कच्छ प्रा
- नागरतास** (गा) हिं वहाडात वामिम जि येथे कार्तिक महि-
न्यात मोठी यात्रा भरते
- नागरा** (श) हिं मु इ. गुजराथ प्रा भडोच जि. तालुका

- नागल** (श) हिं वाय प्रा विजनूर पर हरिद्वारपा २२ मेल.
- नागलकोट** (श) हिं पं इ पजाव जि
- नागलगांव** (गा) हिं मु इ नगर जि शेवगाव ता येथे सि-
- नागलवाडी** (श) हिं मध्य प्रा माळव्यात [तागुफा आहे
- नागवा** (गा) हिं वाय प्रा गुरवळ पर येथे नारिंगे फार
होतात २ मुजफरनगर प्रा
- नागा** (डों) हिं ब इ पूर्वस आसामात
- नागाई** (तला) हिं मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता गाव अ-
सून तेथे तलाव आहे
- नागापट्टण** (श ब) हि. म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर
- नागावाई** (न डो) हि मु इ नगर जि नगर ता या नदीचा नळ
बाधून आणून नगर शहरात पाणी आणिले आहे
- नागाव** (श गा) हि. वाय प्रा मुरादाबाद पर मुरादाबादेपा
२८ मैल २ असामात गोवातीच्या पूर्वेस ३ मु
इ अलिबाग जि
- नागासाकी** (श ब) आशि स जपान दे कियुसियू बेटात.
- नागुल** (न) हि म इ गजाम प्रा निपून शिकाकोलम-
वरून बगालच्या उपसा मिलते [वाची खाडी
- नागोटणा** (श) हिं मु इ कुलाबा जि अवानदीवर याच ना-
- नागोर** (श) हिं राजपुता येथे लोखडी काम चांगले होते.
- नाचणखेडें** (गा) हिं मु इ खानदेश जि जामनेर ता
- नाजफगड** (श) हिं वाय प्रा कानपूर पर २ दिल्लीपा १५ मै.
- नाझरें** (गा.) हिं मु इ सोलापुर जि सांगोले ता माण
नदीचे काठी

नाटिगहाम (श) यू ख इग्लदात टेट नदीवर येथे जाळीदार
कापड तयार होते

नाटें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता

नाडगांव (गा) हि मु इ खानदेश जि मुसावळ ता

नाताल (दे. श) आफ्रि स द आफ्रिकेत

नातु (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेडे ता

नातुरी (श) हि व. इ राजशाई प्रा

नातेंपोतें (गा.) हि मु इ सोलापूर जि. माळशिरस ता

नादगिरी (गा कि) हि मु इ सातार जि कोरेगाव जि

नादोर (ग.) हि मु इ गुजराथ प्रा. रेवाकाठा ए-
जर्नीत राजपिंपळा स

नाथवडें (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स. बावडा जहागिरीत

नानकीन (श) आशि ख चिनात येथे साटीन चागली होते.

नानच्यागकू (श) आशि ख चिनात

नानज (गा.) हिं मु इ नगर जि सगमनेर ता.

नावडीया (श) हिं राजपु शिरोई पर

नानमो (गा) हिं वाय प्रा कानपूर पर फत्तेगडपा. ४९
मैल येथे मोठा बाजार भरतो

नानलिंग (पर्व) आशि ख चिनांत

नानूच (श) हिं वाय प्रा मिरत पर.

नानं (श) हिं व इ शहाबाद पर

नानै (गा) हिं वाय प्रा अलिगड प्रा अलिगडपा १३ मै.

नान् (श) यू ख फ्रान्स दे आरमाराची जागा

नाप र (गा) हिं. राजपुतान्यात

नापूत	(अ) हि व इ पूर्वस पेग प्रा
नाप्लिआ	(अ व) यू ख ग्रीम देशात
नाभा	(स रा) हि प इ
नामगो	(श) हि व इ सिक्कीमात दार्जलिगपा ४० मैल
नामजंग	(अ) हि नेपाळात काली नदीचे काठी.
नामनगर	(श) हि मु इ ठाणे जि चे उत्तर हद्दीवर धरम- पूर स व राहर ह्याचे पूर्वेचे नाव
नामलिंग	(पर्व) आशि ख चीन देशात [काठी
नामुकी	(अ) हि प इ भावलपूर स सतलज नदीचे
नामदिंग	(रा) हि व इ पूर्वस असाम दे
नामपूर	(गा) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता मोसम नदीचे काठीं कमोद व गूल पु होतो
नामूर	(श) यू ख बेलजममध्ये
नायकोट	(अ) हि नेपाळ दे [काठी.
नायगांव	(गा) हि मु इ नाशिक जि सिन्नर ता गोदावरीचे
नायग्रा	(न) अमे ख कानडाच्या द इरी व अतारियो या दोन सरोवराच्या मध्ये आहे इचा जो धबधबा आहे तसा पृथ्वीवर दुसरा कोठेही नाही
नायडोंगरी	(गा) हि मु इ नाशिक जि नादगाव ता
नारकाफ	(प्रा) यू ख इग्लदात
नारकी	(श) हि वाय प्रा आम्ब्यापा २५ मैल
नारगोल	(गा) हि मु इ ठाणे जि डाहाणू ता
नारजोली	(श) हि व इ मिदनापूर प्रा
नारदी	(न) हि मु इ. नाशिक जि. येवले ता निघून

नगर जि कोपरगाव ता सवत्सराजवळ गो-
देस मिळते.

नारफाक (प्रा) यू ख इग्लदात पूर्वैकडील

नारमिनी (श) हिं मु इ सिधप्रा हैदराबाद जि तालुका

नारविच (श) यू ख इग्लद दे नारफाक प्राताचे

नारायणगड (गा) हिं वाय प्रा सरहिदमध्ये येये मातीचा किड्डा
असून भोवताली मोठा रदक आहे २ बगाल
इ मिदनापूर प्रा ३ मु इ पुणे जि जुन्नर
ता किड्डा

नारायणगांव (श) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता भीमानदीचे काठीं

नारायणगज (श) हिं व इ डाका प्रा डाकापा ६ मैल

नारायणपूर (श) हिं म इ निजामचे रा हैदराबादपा ३०
मेल २ मध्यप्रा नागपूर जि

नारिंगें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता

नारिशा (न) हिं भूतानातून येऊन ब्रह्मपुत्रेस मिळते

नारुकोट (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा पचमहाल एजर्सीत

नार्ते (भू) द अमे ख द अमे दक्षिणेस

नार्थऐर्लॅद (बे) आशि ख चे आग्नेयीकडे न्युझीलॅद बेटसमू-
हात हे आहे

नार्थचानल(खाडी) यू ख इग्लद व ऐर्लॅद ह्याचेमध्ये सेंटजार्जची
खाडी व ऐरिश समु ह्यामध्ये

नार्थबर्लॅद (प्रा) यू ख इग्लद दे उत्तरेस

नार्थसी (समु) यू ख इग्लद व देन्मार्क ह्याचेमध्ये.

नार्दकिन (भूमि) यू ख नार्वे देशाचे उत्तर टोक.

- नार्दलंद (प्रा) यू ख स्वीदन देशाचा एक प्रात
- नार्विथ (श. ब) यू ख इरलदात
- नार्वे (दे) यू ख उत्तरेकडील देश यात लोखंड पु सा-
पडते व आगपेच्या होतात
- नालकीहार (गा) हिं व इ डाका जि येथें मोठी यात्रा भरते
- नालगुण (न) हिं मुशायरमध्ये
- नालचा (श) हि माळव्यात धार स महुपा २७ मैल येथे
मोठा बाजार भरतो
- नालापटन (गा) हि वाय. प्रा गुरवळ पर केदारनाथ पा
१८ मैल
- नालंदाचा विहार(मठ) हि व इ बहार प्रा
- नाविगेतर्स (वे) आशि० ख पासिफिक महासागरात पोलिनि-
शिया विभागात
- नाशिक (श) हिं मु इ नाशिक जि गोदावरीचे काठीं प्रसिद्ध
क्षेत्र येथे दर बारा वर्षांनी मोठी यात्रा भरते
ती वर्षभरपर्यंत चालू असते ताब्यापितळेची
व चादीची भांडी उत्तम होतात गोदेच्या एका
बाजूस नाशिक व दुसरे बाजूस पंचवटी, तशीच
दोही अगास घाट, देवळे पुष्कळ असल्यामुळे
गोदेच्या काठचा देखावा फार मनोरम दिसतो.
भसा हिदुस्थानात देखावाही कोठे नाही
- नासा (श. स) यू ख जर्मनी द
- नासाऊ (श) अमे. ख मध्यअमेरिकेच्या लगत्यास न्यू प्रावि-
देन्स बेट आहे त्याचे मुख्य शहर

नासूमान	(श) हिं प इ चिनाव नदीचे काठी
नाहन	(श) हिं डोगरी स सिरपुर प्रा येथे पाहण्यासारखी तीन देवळे आहेत
नाहनी	(श) हिं व इ छोटानागपूर प्रा
नाहपरा	(श) हिं व इ विरभूम प्रा
नाहुरबदी	(गा) हिं राजपु जोधपूर स जोधपूरपा. १२ मैल येथे दोन तलाव आहेत
नाळेगाव	(गा) हिं मु इ ठाणे जि वसई ता
निकबो	(श) हिं राजपु जयपूर प्रा
निकरी	(श) हिं व इ कटक प्रा कटकपा ३७ मैल
निकेया	(श) हिं प इ ह्यास हल्ली मोग शहर म्हणतात
निकेशिया	(श) आशि स तुर्कस्तानाचे प सैसप बेटात
निकोबार	(वे) आशि स द अदमान बेटाचे दक्षिणेस
निकोलेएफ	(श ब) यू ख रशियात तुर्की समुद्रात येथे दारूगोळा व आरमार ही असतात
निकोलैबस्क	(श) आशि ख रूस दे
निगडी	(गा) हिं मु इ सातारा जि कोरेगाव ता येथे रगनाथस्वामींची समाधी आहे
निगापट्टण	(श) हिं म इ त्रिचनापल्ली परगण्यात
निगोग	(गा) हिं मु इ नगर जि. नगरपा ३२ मैल
निगोही	(श) हिं वाय प्रा राहाजहानपूर प्रा. शहाजहा- नपूरपा १७ मैल
निग्राईस	(भू) हिं. पू ब्रह्म दे च्या नैर्ऋत्येस [दक्षिणेस.
निग्रिशिया	ऊर्फ सौदान (दे) आफ्रि. ख. सहारा वाळवंटाच्या

- निघेस** (भू) हि ब्रह्म दे पेगूच्या दक्षिणेस
निघो (न) अमे ख पाटागोनिया दे उत्तरेस
निघोपात (वे) यू स ग्रीस देशाचे पूर्वेस
निघोज (गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता
निजने इकोलिन्स्क (वे) आशि ख चीनदे कोलिया नदींत
निजामचें राज्य (म) हि म इ उत्तरेस, मुई इ पूर्वेस ह्याचे
 मुरय शहर हैदराबाद मुशी नदीचे काठी हे
 निजामउत्तमुलुखाने स १७१९ त स्थापिले
निजामपूर (श) हि मु इ खानदेश जि २ ठाणे जि भिवडी-
 जवळ, ३ वन्हाड प्रा ४ कुलाबा जि माण ता
निजामाबाद (श) हि वाय प्रा अजिमगड प्रा अजिमगड पा
 ८ मैल २ प इ गुजराणवाला जि येथे चाकू
 होतात त्यास स्कू, हूक, कानस, कातर, बूच
 काढण्याचा स्कू व तीन पाती अर्शा असतात
निसर (गा) हि मु इ खानदेश जि नदुरबार ता [६ मैल
निडपुटी (गा) हि वाय प्रा अलाहाबाद पर अलाहाबादेपा
निदगुंडा (श) हि म इ निजामचे रा
निदजीगळ (श) हि म इ म्हैसूर प्रा
निदाबोली (श) हि म इ. मच्छलीपट्टण प्रा
निदीगळ (श) हि म इ म्हैसूर स
निनवा (श) हि राजपुतान्यात येथे मोठा बाजार भरतो
निनवी (श) आशि ख तुर्कस्तानात प्राचीनकार्ळा मोठे व्या-
 पाराचे शहर होते हे १८४६ त सापडले.
निनिटल (श) हि. वाय प्रा कामाऊन प्रा.

निपाणी	(अ) हि मु इ दक्षिणमहाराष्ट्र दे बेळगाव जि
निपाळ	(दे) नेपाळ पहा [काठी]
निफाड	(गा) हि मु इ नाशिक जि तालुका कादवेच्या
निफोन	(वे) आशि ख पूर्वस जपान देश ल्यापैकी एक बेन
निमगाव	(गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता
निमच	(श) हि राजपु जोधपूर स अजमीरपा ४५ मै येथे लष्करची छावणी १८५७ त बड
निमपो	(नू व) आशि ख चीन देशात
निमरा	(गा) हि मु इ सिंध देशात
निमरुत	(श) आशि ख तुर्कस्तान दे मोसल नदीचे काठी.
निमसुराई	(गा) हि वाय प्रा अलाहाबादपा ७ मेल.
निमसोर	(गा) हि मु इ सातारा जि खटाव ता
निमोण	(गा) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता
नियंगवेथ	(श) हि ब्रह्म दे इरावतीचे काठी
नियपर	(न) यू ख रशियातून निघून काळ्या समुद्रास मिळते. १२०० मैल लाव [मिळते]
नियमन	(न) यू ख रशियातून निघून बाल्तिक समुद्रास
निया	(श) हि मु इ कच्छ प्रातात
नियाकोट	(श) हि नेपाळ दे झेलमपा ३३ मैल [३४ मेल]
नियागड	(श स) हि व इ ओरिसा प्रा २ रेवा प्रा रेव्यापा
नियागाग	(श) हि वाय प्रा साहरणपूर जि
नियागांव	(श) हि व इ मिडनापूर प्रा मिडनापूरपा २८ मैल
नियाबास	(गा) हि वाय प्रा बुलंद प्रा दिहडीपा १० मैल
निरगुडसर	(गा.) हि. मु इ. पुणे जि. घोडनदीचे काठी.

- निरती (गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि वेगुंरें ता
 निरवद (श) हि मु इ गुजराय प्रा [भोर, सागवी
 निरा (न) हि मु इ भोर स निघून भीमेला मिळते काठी
 निरिदा (श) अमेरि स न्यूकातनचे राजधानीसहर
 निर्गुडा (न) हि वऱ्हाट प्रा अजिठ्याचे डोंगरातू निघून
 वर्धा नदीम मिळते
 निर्मळ (ग) हि म इ निजामचे रा गोदावरीचे काठी
 ठाणे जि वसई ता येथे यात्रा भरते
 निलकुमार (न) हि व इ ब्रह्मपुत्रेला मिळते
 निलकोट (श) हि म इ मदुरा प्रा मदुरापा २८ मैल.
 निलगड (ग) हि व इ ओरिसा प्रा
 निलगा (श) हि म इ निजामचे रा
 निलगिरी (पर्व) हि पूर्व पश्चिम घाटाचीं टोके साधणारा म-
 द्रास इ पूर्वपश्चिम डोंगर येथे वाघे तयार
 निलगुडीर (श) हि म इ निजामचे रा [करितात
 निलगुलाब (ग) हि पजावात
 निलियालियम (श) हि म इ मलबार प्रा
 निलेगांव (गा) हि मु इ सातारा जि
 निलो (श) हि मु इ सिंधमध्ये झेलम नदीवर
 निवलगड (ग) हि वाय प्रा औधमध्ये
 निवळी (गा) हि मु रत्नागिरी जि० चिपळूण ता
 निवा (न) यू ख रशियातून निघून सेतपीतर्स शहराज-
 वळून बास्तिक समु मिळते
 निवाहाला (श) हि. मु इ. सिंध प्रा. हैदराबादपा. १० मैल.

निवेडो	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि. रत्नागिरी ता
निस्तर	(न) यू ख रशियात ओदेसा शहराजवळ तुका स- मुद्रास मिळते
निळी नैल	(न) आफ्रि ख अबिसिनियानून निवून पाढरी न- दीस मिळते [पर्वताच्या उत्तरेस
निळे पर्वत	(पर्व) पासिफिक महासाग आस्त्रालिया वे बोरगान
निकुर	(श) हि वाय प्रा सहारणपूर पर सहा. पा १४
नुगीना	(गा) हि वाय प्रा गुरवळ जि [मैल
नुटवाबारा	(श) हि ब इ रामगड पर
नुथोयापूर	(गा) हि वाय प्रा कानपूर पर
नुनी	(ग) हि ब इ भागलपूर प्रा
नुनिओ	(श) हि राजपुतान्यात जोधपूर प्रा [मैल
नुबीगंज	(श) हि वाय प्रा मिनपुरी प्रा मिनपुरीपा २४
नुम	(न) हि बन्हाड प्रा अकोला जि पूर्णेस मिळते
नुरनगर	(श) हि ब इ टिपरा प्रा टिपरापा २० मैल. २ वाय. प्रा मुजफरपा २२ मैल
नुरपूर	(श) हिं प इ बारीदुआबमध्ये येथे शाली हो- तात २०० फूट उंचीचा किड्डा आहे २ ल- खनौपा ३४ मैल ३ मिधसव्ये झेलमपा २२ मैल ४ वाय प्रा त्रिदनूर प्रा
नुरवड	(श) हि भाळव्यात भोपाल स भोपालपा ४१ मैल
नुरवळ	(श) हिं वाय प्रा कानपूरपा १८ मैल
नुरी	(ग) हि. वाय. प्रा गाझीपूर पर. गाझीपूरपा २९ मैल. गगेच्या काठी

- नुरीयावल (गा) हि वाय प्रा वरेलीमध्य
 नुरे (गा) हि वाय प्रा औधमध्ये
 नुरेंबर्ग (श) यू ख जर्मनीत बवेरियात येये पुस्तकालय
 आहे व कारागिरीचे जिन्नस पुष्कळ होतात
 नुलकर (श) हि भूतान स
 नुरचिरला (श) हि म इ मच्छलीपट्टण प्रां
 नुलावाडी (श) हि वाय. प्रा गोरखपूर पर येथे मातीचा
 किल्ला आहे गोरखपूरपा ४५ मैल
 नुवरी (गा) हि वाय प्रा कानपूर पर कावपीपा २२ मैल
 नुवीपूर (गां) हि वाय प्रा कानपूर पर येथे मुसलमान
 लोकाची वस्ती फार आहे
 नुसरपूर (श) हि मु इ सिंध प्रा हैदराबाद पर
 ने (सरो) यू ख आयर्लंदात [नदीस मिळ
 नेकर (न) यू ख जर्मनीत वतेंमबर्ग स तून जाऊन न्हे
 नेकली (ग) हि व इ मेमनसिंग प्रा
 नेग्रा (न) अमे ख अतलातिक महा मिळते.
 नेग्राईस (भू) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पाचे पश्चिमेस
 नेझ (भू) यू ख नार्वे देशाचे दक्षिणेस
 नेदरलंड (हालंड) (दे) यू ख बेलजमच्या उत्तरेस
 नेदाद (श) हि. मु इ गुजराथेत राजपिंपळा स
 नेन (न) यू ख इंग्लंदात
 नेपाळ (दे) हि हिमालय पर्वताचे पायथ्याजवळ स्वतंत्र स.
 गुरखे लोकाचा देश
 नेबखीरा (श.) हि. वाय प्रा. बुलंद प्रा.

नेमाड (प्रा) हि मध्यप्रातात वऱ्हाडच्या उत्तरेस नर्मदेच्या काठी यात लोखंड सापडते

नेर (गा) हि मु इ खानदेश जि धुळे ता येथे मोठा बाजार भरतो

नेर परसोपंत (गा) हि. वऱ्हाडात वणी जि येथे रंग चागला होतो
नेर पिंगळाई (गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि

नेरी (गा) हिं मु इ खानदेश जि जामनेर ता बाधुर नदीचे काठी येथे गुराचा मोठा बाजार भरतो.

नेरळ (गां) हि मु इ कुलाबा जि कर्जत ता येथून माथे-
रानच्या डोंगरावर जाण्याचा रस्ता १० मैल
चढणीचा आहे

नेरें (गां) हि मु इ कुलाबा जि पनवेल ता

नेरोली (श) हि राजपुतान्यात जयपूर स २ वाय प्रा. मु-
रादाबादपा २५ मैल

नेलें (गां) हि मु इ सातारा जि वालवे ता

नेलसन (न) अमे ख. हृदसनच्या उपसागरास मिळते

नेलूर (श) हि म इ पन्यार नदीच्या काठी. याच ना
वाचा प्रात व जि

नेवरें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता. २सोला
पुर जि माळशिरस ता

नेवादा (श) अमे ख स्वतंत्र स

नेवासे (ग.) हि. मु इ नगर जि नेवासे, ता नेवासे बु-
द्रक व खुर्द अर्शी आहेत बुद्रुक चद्रचूड ह्यास
जहागीर आहे

नेस (न) यू खं स्कातलदात उत्तर खाडीस मि.

- नेसरी** (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स कापशी ता
नेमून (न) हिं मु इ खानदेश जि पिपळनेर ता
नैकनारी (गा) हिं म इ उत्तर अर्काटात
नैजर(जोलिबा)(न) आफ्रि ख सौदन दे येऊन दोन गुयानी गि-
 नीच्या अखातास भिलते २३०० मेल लाब
नैताळें (गा) हिं मु इ नाशिक जि निफाड ता येथे शनीची
 यात्रा भरते
नैदरलंद (दे) यू ख हालद देशाचे नाव
नैनीताल (श) हिं हिमालयातील डोंगरी प्रदेशात आहे तेथे
 युरोपियन लोकांची वस्ती पुष्कळ आहे
नैयाग्रा (न) अमे ख उ अमे ब्रिटिश अमेरिकेत या नदीस
 मोठमोठाले धबधबे आहेत
नैल (न) आफ्रि ख मिसर दे त्रिकोरिया नाण्जा सरो-
 वरातून निघून भूमध्य स भिलते सर्व पृथ्वीत
 लाब आहे लांबी ३००० मैल
नैसरी (ख) हिं मु इ कोल्हापूर स बेळगावपा १९ मै
नैसा (सरो) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत
नोक (गा) हिं राजपुताना जसलमार स
नोबनगंज (गा) हिं वाय प्रा औध पर फत्तेगडपा ५० मैल
नोयलगंज (श) हिं वाय प्रा ओध पर
नोयवाला (श) हिं पंजाब इ येथे गहू फार पिकतो
नोवाझेम्ला (बे) आशि ख रशियाचे उत्तरेस याच नावाची
 सामुद्रधुनी
नोवास्कोशिया(प्रा) अमे. ख कानडाचे राज्यात

नोशहरा (श) हि सु इ सिध प्रा शिकारपूर जि तालुका
 नोसम (श) हि म इ कडपा जि येथे कातव्यावर चित्रे
 काढितात

नोशहा (श) हि सु इ सिध प्रा हैदराबाद जि तालुका.

नदगंज (गा) हि वाय प्रा गाझीपूरपा १० मैल

नदगट (श) हि सु इ दक्षि महारा वेळगाव जि

नंदनवन (श) हि म इ नेलोर प्रा नेलोरपा ८० मैल

नदपूर (श) हि मध्य प्रा नागपूरपा ४४ मैल

नदलापूर (गा) हि वाय प्रा आग्यापा ९ मैल

नदादेवी (शिय) हि हिमालयाचे शिखर कमाऊन प्रा

नंदापूर (श) हि म इ गिजामचे रा

नंदीगण (श) हि म इ मच्छलीपट्टण प्रा

नंदीदुर्ग (श) हि म इ म्हेमूर म बगलोरच्या उत्तरेस

नंदीयल (श) हि म इ कर्नुल प्रा कर्नुलपा ३८ मैल

नंदुरबार (श) हि सु इ खानदेश जि तालुका

नंदोली (श) हि वाय प्रा अलिगड प्रा आग्यापा ४३
 मैल येथे आठवळ्यातून दोन वेळ बाजार

नंबळगिरी (श) हि म इ बलारी प्रा [भरतो

नांद (गा) हि राजपु अजमीर स

नांदगांव (श) हि सु इ ठाणे जि मुबईपा ४० मै २ ना-
 शिक जि तालुका व रेलवेस्टेशन ३ मोगलाईत
 जाण्याचा रस्ता एलीचपूरपा ३० मैल ४
 मध्य प्रा रायपूर जि स श.

नांदगांवकाजी(गा) हि बन्हाडात उमरावती जि

नांदणी	(गा) हिं मु इ कोरहापूर स गिरोळ पेठ्यात
नांददेवी	(पर्व) हि हिमालयापैकी एका रागेस ह्य कमाऊन प्रा
नांदन	(श) हि वाय प्रा आग्र्यापा २० मेट
नांदरूख	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
नांदल	(गा) हिं मु, इ सानारा जि फलटणजहा
नांद्रा	(गा) हिं राजपु जोधपूर प्रा [काठी
नांद्रे	(गा) हिं मु इ खानदेश जि जळगाव ता गिरणेच्या
नांदिवडें	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
नांदु	(गा) हिं वाय प्रा गुरवळ पर
नांदुनज	(श) हिं म इ निजामचे रा नगरापा ५० मैल
नांदुर	(गा) हिं मु इ नगर जि राहुरी ता निरेच्या काठीं २ नाशिक जि निफाड ता गगेच्या काठी.
नांदुरा	(गा) हिं वऱ्हाडात बुलढाणा जि घाण नदीचे काठीं
नांदेड	(श) हिं म इ निजामचे रा. गोदेच्या काठीं २ खानदेश जि एरडोल ता तापीच्या काठी.
नांदैर	(श) हिं म इ निजामचे रा गोदेच्या काठीं येथे लहान मुलाकरिता कालेज आहे
नांदोद्रा	(श) हिं मु इ गुजराथ प्रा अमदावादेपा. ३३ मैल
निंगपो	(श ब) आशि ख चीन दे पूर्वकिना.
निंभोरें	(गा) हिं मु इ खानदेश जि सावदे ता रेलवेस्टे
निंबगाव जावळी	(गा) हिं मु इ नगर जि सगमनेर ता येथे शिवकजी डेगळ्याचे वंशज राहतात २ पुणे जि
निंबगांव दावडी	(गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता
निंबसर	(श) हिं मु इ साताऱ्यापा. ३५ मैल

निबळक (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता येथून देव
नदी निघाली आहे

निबळकर (गा) हि मु इ सातारा जि फलटणचे जहागिरीत

निबेरा (गा) हि राजपु येथे उत्तम प्रकारची देवळे आहेत

न्यासी (सरो) आफ्रि स पूर्वभार्गा

न्याहाळोद (गा) हि मु इ खानदेश जि धुळे ता [बेटात

न्यु आयर्लँद (वे) आशि ख द पासिफिक महासा आस्त्रालेशिया

न्यु आरलीयन्स (श) अमे स उ अमे. मिसिसिपी नदीवर का
पसाफरिता प्रसिद्ध

न्यु कातेल (श) यू ख स्विट्सर्लँदात

न्यु कालिफोर्निया (प्रा) अमे ख युनेतेदस्तेत्समध्ये पश्चिमेस प्रात

न्युकासल (श) यू ख इंग्लदात येथे दगडी कोळशाच्या मो-
ठार्या खाणी आहेत.

न्युकालिदोनिया (वे) आशि ख द पासि म साग आस्त्रेलिशियात

न्युगिनी (वे) आशि ख द पासि म सा आस्त्रेलिशियात

न्युग्वातीमाला (श) अमे ख मध्य अमे ग्वातीमाला देशाची राज

न्युचानेन (सरो) यू स स्विट्सर्लँदमध्ये

न्युन (भू) आफ्रि ख उत्तर आफ्रिकेच्या पश्चिमेस

न्यु पोर्ट (श) यू ख इंग्लदात मन्मौथ प्रा अस्क नदीवर.

न्युप्राविदेन्स (वे) अमे ख. मध्य अमे. जवळ

न्युफौंदलँद (वे) अमे ख कानदाच्या राज्याच्या पूर्वेस

न्युबीया (प्रा श) आफ्रि ख उत्तर आफ्रि इजिप्तच्या राज्यात.

न्युबेलन (पर्व) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत

न्युब्रन्सविक (गा) अमे. ख कानडाचे रा.

- न्युत्रितन** (वे) आशि स द पासिफिक महा आस्त्रेलिया
न्युयार्क (श) अमे स युनेतेदस्तेत्मव्ये मिमिसिभी नदीचे
 काठा जगात दुसरे प्रतीचे माठे व श्रीमान् शहर
न्युरी (ब ग) यू स आयलेदात येथे तागाचे व कापसाचे
 कापड तयार होते
न्युसैविरिया (वे) यू स उत्तरेम आर्तिक महासागरात [वेदान
न्युसोथवेल्स(प्रा) आशि स द पासिफिक महासाग आस्त्रालिया
न्युहालंद (वे) आशि स द पासि महासाग. पूवाचे आस्त्रालिया
 वेडाचे नाव [वेटसमहात
न्युहेब्रेदीज (वे) आशि स द पासि महासाग आस्त्रालिया
न्हावी (गा) हि मु इ सानदेश जि सावदे ता २ सा
 तारा पि न्हावी नावाचा घाट आहे पुणे जि.
न्हावे (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरगाड ता

प

- पचमढी** (शिख) हि मध्य प्रदेशात उत्तम हवेचे ठिकाण हुस-
 गावाद् जि
पट्टण (ग) हि मु इ गुजरायत गायकवाड स ता २ नेपाळ
 दे येथ पचरशी लहानमोठ्या घटा करितात
पटणा (स रा) हि मध्य प्रा सबलपूर जि
पडघे (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवडी ता
पणदरें (गा) हि मु इ पुणे जि भिमवडी ता
पतकोई (पर्व) हि हिमालयाचा पूर्वेकडील आसाम प्रातातील फाटा.
पतियाला(स श) हि प इ स सीक लोकाचे स
पतिरम (श) हि ब इ दिनाजपूर प्रा

- पथरिया** (गा) हि मध्य प्रा दमोह जि
- पदमगड** (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
- पद्मा** (न) हि गगनदीम जलवी नावाचा फाटा फुटल्यावर
हे नाव आहे
- पद्मालय** (डो) हि मु इ खानदेश जि एरडोल ता एरडोला-
जवळ या डोंगरावर गणपतीचे स्थान व
तलाव आहे
- पद्माले** (तळे) हि मु इ कोल्हापुराजवळ [पुष्कळ हेते
- पनवेल** (श व) हि मु इ कुठावा जि तालुका येथे मीठ
- पनामा** (श सयो असा) अमे र द अमे व उ अमे ह्याम जोड-
णारी जमीन, शहर व अखात
- पन्ना** (श स) हि मध्य हि पन्ना स येथे हिरे सापडतात
- पन्नागड** (श) हि मध्य प्रा जबलपूर जि लोखडाच्या खाणी
- पन्नार** (न) हि म इ होंगूर म चंद्रदुर्ग किल्ल्याज
वळून निघून नेलुरावरून बगालच्या उपसा मि
- पन्यार** (गा) हि माळव्यात सिंध्याचे रा ग्वाल्हेरच्या द १२
मैल १८४३ सिंदे व इ
- पन्हाळा** (कि गा) हि मुं इ कोल्हापूर म कोल्हापुरापा ६
कोशावर येथे गोपीचदन, पिवडी, शाहू, हरमुजी
सापडते
- पबना** (श) हि व इ जि [छावणी आहे
- परतवाडा** (श) हि वन्हाड प्रा. एलीचपूर जि येथे लष्करची
- परतापपुरी** (श) हि व इ मिडनापुर प्रा मिडनापुरपा.
२८ मैल. ३ वाय प्रा. मिनपुरी प्रा.

- परताबपुर** (गा) हिं वाय प्रा मिरत जि मिरतपा ८ मैल
- परतूर** (श) हिं म इ निजामचे रा
- परदु** (शिस) यू ख स्पेन दे पिरिनीज पर्वताचे
- परशुराम क्षेत्र** (दे) हिं मु इ सद्याद्रीचे पश्चिमेकडील पट्टी ह्यास कोरुण म्हणतात
- परसगड** (श) हिं मु इ दक्षिण महा पेळगाव जि ताडुका
- परसवाडा** (श) हिं मध्य प्रा बालाघाट जि ता
- पराशीका** (दे) आशि ख इराण देशाचे पूर्वांचे नाव
- परिचें** (गा) हिं मु इ पुणे जि पुरंदर ता
- परीम** (बे) हिं मु इ गुजराथत भरुचच्याजवळ नर्मदा नदीचे मुखाजवळ
- परुळें** (गा) हिं मु रत्नागिरी जि वेगुळें ता
- पर्गुकिउलें** (पर्व.) आशि ख चिनई तार्तरीत
- पर्थ** (श) यू ख स्कातलदात व्यापाराकारिता प्र
- पर्बान** (गा) आशि ख अफगाणिस्तानात द पिगेनदरीज-वळ-ल १८४० दोस्तमहमद व इ
- पलनी** (डो) हिं म इ मदुरा परगण्याचे उत्तरेकडील राग.
- पलसवारा** (गा) हिं मु इ खानदेश जि
- पलिकत** (सरो) हिं म इ कर्नाटकात कारोमाडल किनाऱ्यावर ला ४० मैल व रुदी ६ मैल
- पलिटाणा** (श स) हिं मु इ काठेवाडात गोहिलवाडा भागात
- पलियद** (श) हिं मु इ गुजराथत राजकोटपा ४३ मैल
- पल्लिकोट** (बे) हिं म इ मद्रासचे उत्तरेस
- पल्लस** (गा) हिं मु इ. सातारा जि. तामगाव ता

- पवनमावळ (गा) हिं मु इ भोर स
- पवना (न) हिं मु इ पुणे जि लोहगडापा निघून दा-
पोडीजवळ मुळेस भिळते इचे काठी चिचवड
- पवनी (गा) हिं मध्यप्रा वैनगगेचे काठा [आहे
- पश्चिम तार्तरी (दे) आशि स तार्तरी देशाचा पश्चिम भाग
- पश्चिमेकडील डोंगराळ प्रदेश (दे) हिं मु इ सिंध प्रा
कराची जि भाग [सौंदत्ती येथे
- पसरगा (गा) हिं मु इ बेळगाव जि ता गात्र, पण रुचेरी
- पसरगी (गा) हिं मु इ सातार जि वाई ता
- पसरणी (गा घा) हिं मु इ सातारा जि
- पसेसावली (गा) हिं मु इ सातार जि खटाव ता
- पट्टर (गा) हिं मु इ खानदेश जि जामनेर ता
- पळसण (गा) हिं मु इ. नाशिक जि पेठ ता
- पळसदेव (गा) हिं मु इ पुणे जि भीमेच्या काठीं
- पळसनेर (गा) हिं मु इ ग्वानदेश जि मिरपूर ता
- पळसी (गा) हिं मु इ सातारा जि खडाळे पेठ्यात
- पळस्पें (गा) हिं मु इ कुलावा जि पनवेल ता [वर.
- पॉइंट दिगाली (श ब) आशि स मिलोन बेटात दक्षिण किनाऱ्या-
- पॉइंट पेद्रो (श ब) आशि स मिलोन बेटात [मिळते
- पाईनगंगा (न) हिं वऱ्हाडात अजिंठ्याचे डो निघून वर्धा नदीस
- पाईन घांट (प्रा) हिं वऱ्हाडात घाटाखालचा प्रदेश
- पाकचन (श) हिं पूर्वस तेनासरीम प्रा
- पाकणगोलो (श) हिं हिमालयाचे पायथ्याशी नेपाळ दे
- पाकणी (गा) हिं मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता

- पाकांग** (सरो) हि काश्मीर दे याची लाबी १०० मैल, रूदी
३ मैल आहे यातून शायक नदी निघते
- पाकोलिया** (श) हि वाय प्रा गोरखपूरपा ३६ मैल
- पाक्स (पास्को)**(वे) यू स भूमध्य समु अयोनियन वेटात
- पाग** (र) हि भूतान दे गोदावरीचे काटी
- पागड** (ग) हि म इ म्हैसूर स
- पाघमम्यु** (ग) हि ब्रम्ह दे इरावतीचे काटा
- पाचगणी** (डो) हि मु इ सातारा जि कृष्णेच्या उजवे आगच्या
रागेतील डोंगर
- पाचमारी** (ग) हि वऱ्हाडात महादेवाचे डोंगरावर येथे नाग-
पूरचे आपासाहेब इ स १८१८ साली लपून
- पाचवड** (गा) हि मु इ सातारा जि माई ता [वमले होते
- पाचीपोन्त** (गा) हि म इ त्रिशगापट्टणमध्य
- पाचु** (गा) हि वाय प्रा कमाऊन पर
- पाचेगांव** (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता मुळा आणि
प्रवरा ह्यांच्या संगमावर
- पाचेरीसडा** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
- पाचोरे** (श) हि मु इ खाादेश जि तालुक्याचे गाव हिमरा
नदीच्या काठा.
- पाटकूळ** (गा) हि मु इ सोलापूर जि माळे ता.
- पाटगाग** (श) हि व इ रंगपुरी प्रा
- पाटगाव** (गा) हि मु इ कोल्हापूर स मुदरगड पेठ्यात
- पाटण** (श) हि वाय प्रा कमाऊन पर २ सातारा जि. ता
चें गाव

पाटणा (पाटलीपुत्र, कुसुमपुर) (श) हि व इ बहार पा
गणेच्या काठी चद्रगुताची राज जि २ खानदेश
जि चाळीसगाव ता किहडा

पाटणा सागत्री (गा) हि मध्य प्रा नागपूर जि
पाटणें (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता गिरणेच्या
काठी येथे गुळ व कर्मादी तादूळ पुष्कळ होतो

पाटन (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा

पाटपूर (गा) हि प्राय प्रा कानपूर जि कालपीपा. २०
मेल

पाटरी (गा) हि वाय प्रा गुरवळ जि भागीरथीचे काठा

पाटस (गा) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता रेलवेस्टे

पाटागोनिया (दे) अम ख द अमेरिकेत

पाटोडी (श) हि राजपु जोधपूर स.

पाटोवी (गा जहा) हि वाय प्रा जुधर प्रा या गावी जाण्याचे
रस्ते वाळवटाचे आहेत ह्या गाव्या चालत नाहीं.

पाठणकोट (श कि) हि प इ शहाजहान बादशहाने बांधला

पाडळी (गा) हि मु इ सातारा जि तालुक्यात

पाणिपत (गा रणभूमि.) हि प इ यमुना नदीवर येथे फार
मोठ्या लढाया झाल्या ल. १७६१ पेशवे व

पातनाताल (श व) अमे ख द अमे ब्राझिल दे [गिलचे.

पाताळगगा (न) हि मु इ ठाणे जि अरबी समु भिल्लते

पातुडे (गा) हि वऱ्हाडात अकोला जि

पातुर (गा) हि वऱ्हाडात अकोला जि येथील डोंगरात खो
दीव देऊळ आहे

- पातोस** (सरो) अमे ख द अमे ब्रात्रिल दे
- पातोडे** (गा) हि मु इ खानदेश जि चालीसगाव ता येथे
पेरू व लिवे चागली व पुष्कळ होतात २ खान-
देश जि एरडोल ता तापीचे काठी
- पात्री** (श) हि म इ निजामचे रा गोदावरीचे काठी
२ गुजराथेत अमदावाद जि. येथे मोठा तलाव
आहे.
- पाथडी** (श.) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता व्यापाराची
पेट २ नाशिक जि नाशिकजवळ गांव
- पादर** (श) हि म इ. कोईमतूर पर
- पादरा** (श) हि मु इ गुजराथ प्रा. गायकवाडचे रा
- पादशहागंज** (गा) हि मु इ खानदेश जि. सुलतानपूर पर
- पादशहापूर** (श) हि वाय प्रा गुरवळ पर दिल्लीपा २५ मैल
- पादशहामहाल** (श) हि वाय प्रा. सहारणपूर जि. येथे शहाजहान
बादशाहाने राजवाडा बांधिला आहे
- पादशहापूर** (गा) हि मु इ द महाराष्ट्र दे. बेळगाव जि. ता-
लुका पण येथील ठाणे बेळगावी असते
- पादाग** (श) आशि स द पासिफिक महासा मलाशिया
बेटातील सदा बैटात अचीन याचे राजधा श
- पाद्रा** (श) हि. मु इ गुजराथेत बडोद्यापा ८ मैल
- पाद्रु** (श) हि मध्य प्रा राजपु लुनी नदीवर.
- पान** (न) हि मु इ खानदेश जि पिपलनेर ता
- पानगानी** (न) आफ्रि ख हिंदीमहासागरास मिळते
- पानात** (दे) हि वाय. प्रां कावपी प्राताचे नांव

पानकांग	(मरो) हि प इ हे १०० मेल लाव आहे
पानगांव	(गा) हि मु इ सोलापुर जि बार्सी ता
पानवाडा	(श) हि व इ भागलपूरपा २५ मेल
पानिगांग	(श) हि व इ पू असाम दे
पानीथ	(गा) हि मु इ गुजराथ प्रा वटोद्याहून २८ मैल
पान्सबळ	(श) हि म इ तजावर प्रा. तजावरपा. २७ मैल
पापडी	(गा) हि मु इ ठाणे जि वसई ता
पापरघाट	(गा) हि वाय प्रा औधमध्ये मुलतानपूर प्रा
पापासा	(श) अमे ख लालाता दे अदीज पर्वताचे पूर्वेस.
पाबंग	(श) हि व इ पू ब्रह्मदे
पाबळ	(गा) हि मु. इ पुणे जि शिरूर ता.
पामनी	(श) हि मध्य प्रा नागपूर जि
पामपूर	(श) हि म इ नेलोर प्रा
पामवर	(श) हि प इ चिनाव नदीचे काठी
पामबेन	(सामु) हि दक्षिणेस हिवुस्थान व रामेश्वर बेट ह्यामध्ये
पामिरेनिया	(प्रा) यू ख जर्मनीत प्रशिया स.
पायसुनी	(न) हि वाय प्रा बुदेलखडात.
पायांगड्ड	(सरो) आशि ख चिनात
पार	(न) हि मु इ. गुजराथ प्रां सुरत जि तापीस मिळते.
पारकर	(श) हि मु इ. सिध प्रा हैदराबाद जि ता.
पारगाग	(श) हिं व इ सबळपूर प्रा
पारगांव	(गा.) हि मु इ नगर जि श्रीगोदे ता. येथे वि- ख्याचीं पाने चागली होतात
पारघांट	(घा.) हि. मु इ. सातारा जि. महाबळेश्वराजवळ.

पारनेर (श) हि मु इ नगर जि ता हगा नदीचे काठा येथे लुगडी, अडकिते चागले होतात ह्यास पाराशरक्षेत्र ह्मणतात

पारनेरा (डो) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरतेजवळ

पारपुनद (श) हि म इ पारपुनद जि तालुका

पारमबलोरी (श) हि म इ विचिनापल्लीपा ३२ मेठ

पारमा (श) य ख इताली दे येथे पहेर चागली होते

पारस (ग) हि वन्हाडात रेलवेस्टेशन

पारसनाथ (दऊळ) हि व इ ळोटानागपूरचे डोगरावर जेन लोकाचे पवित्र स्थान

पारा (न श) अमे ख ब्राझिल दे

पाराग्वे (दे) अमे ख द अमेरिकेत देश

पारातीज (ग) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदावाद जि. तालुका

पारादंग (ग) हि व इ रंगपूरपा २९ मैल

पाराना (न) अमे ख द अमे पाराग्वे दे रिओपारा खाडीस मिळते

पारानावाईना (न) अमे ख द. अमे ब्राझिल दे निघून अतला-तिक महा सा मिळते

पारामा (भू) अमे ख दक्षिण अमे पेरू दे वायव्येस

पारामांता (ग) आशि ख द पासिफिक महा आब्रालेशियात युसोथवेत्सात.

पारामारीवो (श) अमे ख द अमे. डच ग्वायनाची राज

पारालाह (घा) हि हिमालय पर्वतात [कादवेस मिळते

पाराशरी (न) हि मु इ नाशिक जि. निफाड ता तून जाऊन

- पारी** (श बे) हि राजपु सिरोही पर सिरोहीपा ५ मल
२ भुतानात दार्जलिगपा ७५ मेल ३ अमे
ख आतिक महासागरात
- पारीना** (भू) अमे ख द अमे पैरू दे दक्षिणेस
- पारीस** (श) यू ख फ्रांस दे राजधानी सीन नदीचे काठीं
पृथीत उत्तम शहरात हे एक आहे
- पारो** (श) हिं भुतान दे २ बगाल इ छोटानागपूर प्रा
- पारोपामिसस** (पर्व) आशि ख इराण दे उत्तर हद्दीवर
- पारोळे** (श) हिं मु इ खानदेश जि अमळनेर ता व्यापा-
राची पेठ
- पार्डी** (ग) हिं मु इ गुजराथ प्रा सुरत नि तालुका
- पार्वती** (न) हिं वाय प्रा माळव्यातून नि चवळेस मिळते
२ सिंध्याचे रा मिप्री गावाजवळ निघून सिंद
नदीस मिळते
- पाल** (गा) हिं राजपु जोधपूर स जोधपुरापा. ५ मेल २
मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता
- पालकी** (श) हिं मु इ मिथ प्रा
- पालकोट** (श) हिं व इ छोटानागपूर प्रा [काठीं
- पालखेड** (गा) हिं मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता कादवेचे
- पालगड** (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
- पालगु** (श) हिं व इ बहार प्रा
- पालघर** (गा) हिं मु इ ठाणे जि माहीम ता
- पालघांट** (घा ब) हिं म इ मलबार प्रा येथे हैदरअल्लीने
एक उत्तम किल्ला बाधिला आहे

- पालटी (सरो) आशि ख तिबेटात
 पालता (श) अमे ख द अमे लाप्ताता दे.
 पालदिओ (श) हि वाय प्रा बुदेल्खडात
 पालनपूर (ग स) हि मु इ गुजराथेत
 पालपा (श) हि नेपाळ दे
 पालपूर (श) हि सिद्याचे राज्यात
 पालम (श) हि वाय प्रा दिल्लीपा १० मैल
 पालमकोट (ग) हि म इ तिनवेली प्रा
 पालमाऊ (गा) हि ब इ येथे दगडी कोळशाच्या खाणी
 पालमीरा (ग भू) आशि ख तुर्कस्तान देशात दमास्कस प्रा
 २ सिंहलद्वीपच्या उत्तरेस भूशीर ३ म इ
 पालमीरास (भू) हि ब इ कटक प्रा [वैतरणा न काठी
 पालमैरा (तादमोर) (श) पालमीरा पहा
 पालरी (गा) हि राजपुतान्यात जोधपुर स
 पालमों (ग) यू ख इताली दे दक्षि सिसिली बेटाची राज
 पालव्हरम (श) हि म इ चिगलपट प्रा चिगलपटपा ११
 पालशेत (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता [मैल
 पालस्तैन (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात पश्चिमेकडील प्रात. यात
 येशू ख्रिस्त जन्मला
 पाला (गा) हि मु. इ खानदेश जि
 पालाकोलु (ग. ब) हि म इ कारोमाडल किनान्यावर येथे प्र-
 थम दच लोक आले.
 पालातीवेत (प्रा) यू ख जर्मनीत.

- पालार** (न) हि म इ कर्नाटकातून निघून मद्रासचे दक्षिणेस बगा उपसा मिळते काठीं अर्काट शहर
- पाली** (श) हिं राजपु जयपूर स चवळेच्या काठी लष्करची छावणी २ वाय प्रा औधमध्ये गोमतीचे काठीं ३ गुरवळ प्रा ४ गोरखपूर प्रा ५ मु इ ठाणे जि कर्जत ता ६ भोर स. आबा नदीचे
- पालीकोंडा** (श) हि म इ अर्काटपा २६ मैल [काठा.
- पालीठाणा** (श) हि मु इ गुजराथेत. येथे जैनाचा देवालय पाहण्यासारखी आहेत
- पालीलोर** (गा) हि म इ येथे बेली साहेबाचा हैदरअल्लीने पराभव केला, सन १७८१.
- पालूर** (श) हि म इ. सिरमुर प्रा
- पालें** (गा) हि मु इ कुलाबा जि महाड ता महाडपा एक मैलावर येथे कोरीव लेणा आहेत
- पाल्क** (सामु) हि द हि व सिलोन बेट ह्याचे मध्ये
- पावगड** (डो) हि मु इ गुजराथ प्रा. पंचमहाल जि.
- पावनगड** (कि) हिं मु इ कोल्हापूर स
- पावस** (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
- पाव्हनसी** (श) हिं म इ तजावर पर
- पासको** (श) अमे स द अमे पेरू देशात.
- पासारो** (भू) यू ख इताली दे
- पासिफीक** (महासा.) आशिया ख पूर्वस व अमेरिका स पश्चिमेस
- पासिस** (न) आशि ख ट्रान्सकाकेशियातून निघून काळ्या समु. मिळते

पाहाडी	(गा) हिं मु इ ठाणे जि भिवरी ता
पाहारगड	(श) हि सिद्याचे रा ग्वालेरपा २८ मैल
पाहारपूर	(श) हि प इ सिधूचे काठी २ वाय प्रा फरका- वाद प्रा फत्तेगड पा ७ मैल
पाळवी	(गा) हिं मु इ खानदेश जि जामनेर ता [मैल
पिओरा	(गा) हिं वाय प्रा कमाऊन जि अलमोरापा ९
पिकलो	(श) हि व इ कटरा प्रा कटकपा १८ मैल
पिकापूर	(श) आशि ख इग्लिशाचे ताव्यात.
पिगा	(श) हि वाय प्रा मुरादावाद जि
पिर्चींचा	(पर्व) अमे ख व अमे इकेदोर देशात
पिजा	(श) यू ख इतालात हे विद्यालयाकरिता प्र
पिटमपूर	(गा) हि वाय प्रा कानपूर प्रा इटावापा ५ मैल
पिटवर्ग	(श) यू ख. इग्लदात तेन नदीवर
पिटलाद	(श) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडाचे रा
पिटोन	(श) हिं म इ निजामचे रा गोंदावरीचे काठी
पितरमारित्सवर्ग	(अ) आफ्रि ख दक्षिणेन नातालची राज
पित्सवर्ग	(अ) अमे ख उ अमे युनेतेदग्नेत्ममर्थ्य लॉसरावे कारखान्याकरिता प्र
पित्रा	(रा) आशि स आरबस्तान दे हेजिजाद प्रा
पित्रिआ	(प्रा) आशि स आरबस्तान दे यास सिलामय म्हण
पिदमात	(प्रा) यू ख इतालीत [शाचे ता.
पिनाग	(बे) आशि ख मयाला द्वीपकल्पाचे पश्चिमेस इग्लि-
पित्रा (दगड)	(श) आशि ग आरबस्तानात उजाड आहेत येथील घरे दगड कोरून केलेली आहेत

पिपचो (श) हि व इ रामगट प्रा रामगटापा ४९
भर

पिपरवानी (गा) हि मध्य प्रा शिपनी जि

पिपरा (श) हि वाय प्रा गोरखपूर प्रा

पिपरेडा (श) हि वाय प्रा बाडा जि बाडापा १० मैल
' येथे मोठा बाजार भरतो [मैल

पिपली (गा) हि वाय प्रा विजनूर प्रा मुरादाबादपा ४४

पिपलीजालेश्वर (गा) हि व इ सुवर्णरेया नदीचे काटी

पियदमौत (श) यृ स इतालीन आल्म पर्यताचे शिखर

पिरकोण (गा) हि सु ड टाणे जि पनयेल ता

पिरगज (श) हि व इ रगपूर प्रा रगपूरपा २८ मैल
२ पुरणीयापा ९ मैल ३ दिनाजपूर प्रा
दिनाजपूरपा २६ मैल

पिरनगर (गा) हि वाय प्रा ओध प्रा लखनौपा ३७ मैल-

पिरनीज (पर्व) यू स फ्रान्स व स्पेन याचे हद्दीवर २ आल्प्स-
लिया बेटसमूहात व्हिक्टोरिया वे पर्व

पिरामिद (इमा) आफ्रि स मिसर दे फार उच्च व फार मोठ्या
प्राचीन काळच्या इमारती

पिरोफ (न) हि वऱ्हाड प्रा णलिचपूर जि

पिलकोमायो (म) अमे स बोलिवियात इचे काटी चुन्सीसाका

पिलदी (श) हि म. इ अर्काट प्रा मद्रासपा. ३८ मैल

पिलीबेट (श) हि वाय प्रा बरेली पर येथील तादुल फार
उत्तम व्यापार मोठा चालतो.

पिवादे (अखा) अमे स ग्रीनलादचे उत्तरेस

- पिशवी** (गा) हि मु इ कोटहापूर स पन्हाळे पेठ्यात
- पिस्का** (वे उप) अमे स द अमे पेरू देशा पश्चिमेस [आहेत
- पिसगाव** (गा) हि वन्हाडात वणी जि येथे कोळशाच्या साणी
- पिसोरखाड** (गा) हि मु इ नगर जि श्रीगोदे ता येथे कोक
जाईचे पर्वत आहेत [समु मिळते.
- पिहो** (न) आशि ख चिनात खोई पर्व निघून पूर्वेस पीत
- पीत** (समु) आशि ख चीन देशाचे पूर्वेस
- पुकोली** (श) हि व इ. मेमनसिंग प्रा
- पुगड** (श) हि व इ रामगड प्रा
- पुचपीरा** (गा) हि वाय प्रा. मिनपुरी प्रा.
- पुचोरिया** (गा) हि वाय प्रा बरेली पर
- पुणतावें** (श) हि मु इ नगर जि कोपरगाव ता गोदावरीचे
काठी यात्रेचे ठिकाण चागदेवाची समाधि.
- पुणे** (श) हि. मु इ पुणे जि मुळामुठा नदीचे काठी
हे मु इ दुसरे प्रतीचे शहर. सर्व प्रकारच्या
सुधारणांनी नावाजलेले गवरनर कार्हा दिवस
येथे राहतात नळाचे पाणी विपुळ आहे हवा
उत्तम वस्ती एक लाख जवळ पर्वती म्हणून
टेकडी आहे पेशध्याचे मु शहर होते रेलवे-
स्टेशन आहे जवळ मुढवे येथे कागदाची गि-
रणी, चतरसिंगी, गवरनरचा बगला, पर्वती, फ-
र्ग्युसन कालेज, जरतारीचा कारखाना वगैरे गोष्टी
पाहण्यासारख्या आहेत
- पुतकोट** (स. श.) हि म इ. तजावर प्रा

पुतपरगज (श) हिं वाय प्रा. बुलद शहरामध्ये मोठा बाजार भरतो

पुतासहारेनास(श) अमे ख द अमे पातागोनियाची राज

पुतीरा (गा) हिं वाय प्रा बाडा जि

पुतुमायो (न) अमे ख द अमे अमाझोनला मिळते

पुथ (श) हिं वाय प्रा मिरत पर

पुथीया (गा) हिं वाय. प्रा. मिनपुरी प्रा [पा २१ मैल

पुथोना (श) हिं वाय प्रा अलाहाबाद प्रा अलाहाबादे.

पुदुकोटा (श स) हिं म इ मदुरा जि त्रिचनापल्लीच्या उत्तरेस.

पुदोरा (गा) हिं वाय प्रा अलिगड पर

पुनगर (गा) हिं वाय प्रा बाडा जि जवळपूर पा २० मैल २ बरेली पर

पुनवा (गा) हिं वाय प्रा अलाहाबादपा ३८ मैल

पुनाखा (श) हिं भुतान देशात

पुनासा (श) हि. माळव्यात ग्वाल्हेरचे (सिंध्याचे) राज्यात

पुरगी (श) हिं म इ निजामचे रा हैदराबादपा ४१ मैल

पुरणगड (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि. रत्नागिरीपा १२ मैल

पुरण्या (श) हिं ब इ जि. येथे बिदरी काम चागलें होते

पुरनीपूर (गा) हिं वाय प्रा अलाहाबाद पर

पुरबानी (श) हिं म इ निजामचे रा

पुरसर (श.) हिं मु इ गुजराथेत राजकोटपा ४१ मैल

पुरसा (श.) हिं ब इ दिनाजपूर प्रा दिनाजपूरपा ३९ मैल

पुरा	(श) हि वाय प्रा कानपूर पर मोठा वाजार भरतो
पुराल्या	(न) आशि ख बडुचिस्तानात लस प्रा वेला शह राजवळ [उळ आहे
पुरी	(श) हि ब इ ओरिसा प्रा येये जगन्नायाचे दे-
पुरुस	(न) अमे ख द अमे अमाझोनला मिळते
पुरोक	(गा) हि वाय प्रा भिनपुरी पर भिनपुरीपा ८ मैठ
पुरोली	(गा) हि वाय प्रा फरकाबाद प्रा फत्तेगटपा ४४ मैल
पुर्गुकिबुले	(पर्य) आशि ख चिनई तार्तरात
पुर्णगट	(गा. कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
पुर्णा	(न) हि वन्हाड प्रा सातपुड्यातून जाऊन तापीस मिळते
पुरंदर	(गा कि) हि मु इ पुणे जि येयील हवा चागली आहे या तालुक्याचे ठाणे सामवड येये आहे. तह, म १७७६ त पेशवे व इंग्लिश
पुलरा	(गा) हि वाय प्रा मुजफरनगर प्रा
पुलवारी	(श) हि ब. इ पाटणा प्रा पाटणापा ९ मैल
पुलाडम	(श) हि म इ कोईमतूरपा २१ मैल
पुलार	(न) हि म इ म्हैमूर स. निघून वगालच्या उप- सा मिळते
पुर्लीद	(दे) आशि ख बलुचीस्तान देशाचे नाव
पुलुमकोटा	(श) हिं म इ तिनवेली प्रा येये फौजेची छा- वर्णा आहे
पुलोपिनांग	(श) आशि. ख द मलाकाचे सामु जवळ.
पुलोवो	(श) आशि. ख. द मसाल्याचे वेडात

- पुष्कर** (श. सरो.) हि राजपु अजिमगडाजवळ प्रसिद्ध क्षेत्र आहे
- पुष्पावती** (न.) हि मु. इ. पुणे जि. जुन्नर ता.
- पुसद** (श.) हि वऱ्हाडात वासीम जि. तालुक्याचे ठिकाण
- पुसलें** (गा.) हि वऱ्हाडात उमरानती जि.
- पुसेगाव** (गा.) हि मु. इ. सातारा जि. सटाव ता. [स्थान.
- पुळें** (गा.) हि मु. इ. रत्नागिरी जि. रत्नागिरी ता. गणपतीचे
- पूर्व केप** (भू.) आशि ख. रशियाचे उत्तरकेपाचे नाव
- पूर्वेकडील घाट (पूर्व घाट) (पर्व.)** हि. म. इ. कर्नाटकच्या उत्तरे-
कडील भागापा. उत्तरसरकार्सापर्यंत दक्षिणे-
त्तर पूर्वकिनाऱ्याकडील डोंगर
- पूस** (न.) हि वऱ्हाडांत अजिण्याचे डोंगरातून निघून पैन-
गंगा नदीस मिळते
- पेईहो** (न.) आशि. ख. चीन दे. इचे काठीं पेकिन शहर
- पेकिन** (श.) आशि. ख. चिनाची रा. पेईहो नदीचे काठी
- पेक्यान** (न.) आशि. ख. चिनात सिक्काग नदीस कतान शह-
राजवळ मिळते
- पेग** (श. प्रा. न.) हि. ब्रह्मदे. याच नावाच्या नदीच्या काठी
श्रीमान् शहर स. १८५३ त इंग्लिशानी घेतले
- पेचिनी** (प्रा.) आशि. ख. चीन देशात [रगून पा. ६२ मैल.
- पेचिली** (अखा.) आशि. ख. चिनई तार्तरीचे दक्षिणेस
- पेचोरा** (न.) यू. ख. रशियात आतंक महासा. मिळते
- पेट** (न.) हि. वऱ्हाडात अकोला जि.
- पेटपूर** (श.) हि. मु. इ. गुजराथ प्रा. साबरमतीचे कांठीं
अमदावादपा. १५ मैल

- पेटलाद (ग) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा ता
- पेडगाव (गा) हिं मु इ नगर जि कर्जत ता भीमा नदीचे
काठी येथे बाहादूरगड नावाचा किल्ला आहे
- पेडावा (न) हिं मु इ सातारा जि कृष्णस मिलणारी नदी
- पेडो (भू) हिं द सिलोनच्या उत्तरेस
- पेण (श) हिं मु इ कुलाबा जि तालुका आहे येथे मि-
ठाचें उत्पन्न पुष्कळ होते
- पेणगंगा (न) हिं वऱ्हाडात अजिण्याचे डोंगरांत देऊळघाटा-
जवळ उत्पन्न होऊन वर्धा नदीस मिळते
- पेत्रोपालौस्क (श) आशि ख रशियात कामश्चाटकामध्ये इशीम
नदीचे काठी
- पेथोरागड (श.) हिं वाय प्रा कमाऊन प्रा येथे मोठा बाजार
भरतो हे काळी नदीचे काठी
- पेदेल (गा) यू ख इग्लद देशात यार्कशायर प्रांतात
- पेद्रोतालागेला(पर्व) हिं द सिलोनमध्ये
- पेनाकोंडा (श) हिं म इ बह्यारी प्रा [मिळते.
- पेनेर (न) हिं म इ म्हैसूर स कडलुराजवळ समुद्रास
- पेन्झन्स (श) यू ख इग्लद दे कार्नवाल प्रा दक्षिण किनाऱ्यावर.
- पेन्सिल व्हॅनिया(प्रा) अमे ख युनैतेदस्तेत्स प्रा. यात फिलादेल-
फिया शहर आहे
- पेपरघाट (ग) हिं ब इ सुलतानपूर प्रा
- पेमगिरी (डो) हिं मु. इ. नगर जि सगमनेर ता. पश्चिमेस
- पेरगांव (गा.) हिं मु इ नगर जि. नगरपा ३९ मैल.

पेरास (श.) यू ख आक्पेलेगेत येथे सगमरवरी दगड सापडतात

पेरिकोप (अखा सयो) यू. ख रशिया आणि क्रिमिया यामध्ये

पेरिपट्टण (पेरियापट्टण) (ग) हि. म इ म्हैसूर प्रा येथे तीन देवालये पाहण्यासारखी आहेत

पेरी (श.) हि वाय प्रा गोरखपूर प्रा

पेरू (दे) अमे ख द अमेरिकेत

पेरूज (सामु) आशि ख पूर्वेस साघलीन व मचमाय ह्याचेमध्ये

पेरोत (पर्व) अमे ख मेक्सिको दे

पेलिंग (पर्व) आशि ख चिनात

पेलू (वे) आशि ख द पासि महासाग. ओशियानियाच्या ईशान्येकडेस मैकोनेशियात

पेलूर (श) हि म इ नेलोर प्रा.

पेवें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता

पेशन्स (भू) आशि ख पूर्वेस साघलीन वेटाच्या पूर्वेस

पेशावर (श) हि वायव्येस आफगाण लोकाची प्राचीन रा. लष्करची छावणी

पेस्त (श) यू ख आब्रिया दे हगेरीची रा

पेसली (श.) यू ख रकातलदात व्यापाराकरिता प्रसिद्ध.

पेहरी (गा. जा इ) हि वाय प्रा बुदेलखडात

पैगा (श) हि प इ सिधूपा ३३ मैल.

पैठण (श) हि मु इ. निजामाचे रा गोदावरीचे कांठी हे शालिवाहनाचे रा श यास प्रतिष्ठान म्हणतात.

पैनगंगा (न.) पेणगगा पहा.

- पैणघाट** (घा) हि म इ कानटा प्रातात
- पैपौस** (सरो) यू ख रशियात
- पो** (न) यू ख इताली दे आल्स व आपिनेन पर्व निघून
आद्रियातिक समु मिळते
- पोकर** (श) हि राजपु अजमीर प्रा या शहरासभोवती
वाळूचा भेदाने आहेत हे हिंदूचे पवित्र स्थान
आहे आश्विनी पौर्णिमेस मोठी यात्रा भरते
लुनी व सरस्वती ह्या नद्या निघतात येथील
द्राक्षे मोठी व गोड अशी प्रसिद्धि असून
शिराज येथील द्राक्षासारखी उत्तम होतात येथे
मोठमोठाले बाग आहेत
- पोकरी** (ग) हि वाय प्रा वाडा पर अजगडपा २० मैल
२ कमाऊन प्रातात पर्वताच्या पायथ्याशी पर्व-
तावर देवदारार्चा झाडे फार आहेत या गावीं
तांब्याच्या खाणी आहेत
- पोखरण** (श) हि राजपु जोधपूर प्रा हे व्यापाराचे मोठे
ठिकाण आहे
- पोखरी** (घा) हिं मु इ पुणे जि. आवेगाव घोडे या गावाजव-
ळील डोंगरात
- पौगलापुली** (ग) हि म इ निजामचे रा गोदावरीचे काठी
- पोजन** (गा) यू ख प्रशियात वार्सा नदीचे काठा
- पोती** (श.) आशि स थान्सकाकेशियात मित्रेलिया प्रा.
काळ्या समुद्राचे काठी पासिस नदीचे मुखाजवळ.

पोतोमाक (न) अमे ख युनतेदस्तेत्समध्ये हिचे कार्ठा वाशिंग-
तन शहर

पोतोसी (श) अमे ख मेक्सिको दे [खाणी आहेत

पोत्की (गा) हि वाय प्रा कमाऊन प्रा येथे ताब्याच्या

पोनपुढा (श) हि म इ मलबार प्रा [नदीचे काठा

पोनानी ऊर्फ पन्यानी (श) हि म इ मन्मार प्रा पुनानी

पोपोक्यातोपीतल (ज्वा मु) अमे स म अमे मेक्सिको दे.

पोफरण (गा) हि मु इ ठाणे जि माहिम ता

पोफळी (गा) हि मु इ रलागिरी नि चिपळण ता

पोयंजे (गा) हि मु. इ ठाणे जि पनवेल ता [कार्ठा

पोग्वंदर (श व) हि मु इ गुजराथेत काठेवाडात अरबी समुद्राचे

पोर्ट बाताल (व श) आफ्रिका ख. पूर्वी आफ्रिकेत

पोर्ट बिलो (श) यू स म्कातलदात फ्रिथ आफ फोर्थजवळ

पोर्ट ब्लेअर (गा) हि ब्रह्म दे दक्षिणेस अदमान बेटात येथे
इ स १८७२ त लार्ड मेयोग ज मारिले गेले

पोर्टस् मौथ (व श) यू स इंग्लदात हट्स प्रा हे आरमाराकरिता
प्रसिद्ध आहे

पोर्त आदेलेद (श) आशि स द पासि महा साग आस्त्रालेशियात
निकटोरिया बेटात

पोर्त आलगे (श व) अमे ख द अमे ब्राझिल दे

पोर्त निग्रो (श व) अमे ख द अमे ब्राझिल दे

पोर्तलांद (श) आशि ख द पासि महासाग आस्त्रेलियात

विकटोरियात २ अमे. ख युनतेदस्तेत्समध्ये

पोर्त सेंट (श) आफ्रि ख इजिप्त दे सुवेझच्या कालव्याचे
उत्तर द्वाराजवळ २ हिं म इ

पोर्त सांताक्रुथ(श व) अमे ख पाटागोनियात

पोर्तुगाल (दे) यू ख स्पेन दे पश्चिमेस

पोर्तोनोवो (श) हिं म इ पोर्तसेत देविदच्या द येथे लो-
खडाचा कारखाना चालतो इ व है ल १७८१
पोदेशरीच्या द ३२ मैल

पोर्तोवेल(ज्वा प) अमे ख मेक्सिको दे.

पोलची (श) हिं म इ कोईमतूर प्रा कोईमतूरपा. २६
मैल

पोलाद (प्रा) यू ख रशिया, आश्रिया व प्रशिया ह्या तिघांनी
वाटून घेतला ह्याचे राजधानीशहर वासा

पोलिकास्त्र(अखा) यू ख इतालीच्या नैर्ऋत्येस

पोलूर (श) हिं म इ अर्काटपा ३३ मैल

पोलेनिशिया(वे समु) आशि ख द पासि महा. साग आम्बालिया
बेटापैकीं एक समूह

पोवनगड (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा बडोद्यापा २२ मैल.

पोशीतरू (श) हिं मु इ गुजराथेंत गायकवाडचे राज्यात

पोश्री (न) हिं मु इ ठाणे जि अरबी समुद्रास मिळते

पोहनी(पौनी)(श) हिं मध्यप्रा भडारा जि वैनगणेच्या काठीं
रेशमी व सुती कापडाचा व्यापार

पोहोर (न) हिं मु. इ पुणे जि खेड ता

पौड (गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता. मुळशी पेट्याचे
मुख्य गाव.

- पौनार** (गा) हि मध्यप्रा वर्धा जि
- पौनी** (गा) हि मध्य प्रा भडारा जि वैनगगेच्या कांठीं
- पंचगंगा** (न) हि मु इ सहाद्रि प निघ्न कोल्हापुरावरून
जाऊन कृष्णेस मिळते
- पंचतनबोर्लेई** (श) हि मु इ जजिरा स तालुक्याचे ठिकाण
- पंचनदी** { (न) हि प इ रावी, चिनाव झेलम, सतलज,
वियान ह्या मिळून झाली आहे ही मिथन
कोटाजवळ सिंधूस मिळते
(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता. [होतो.
- पंचमनगर** (गा) हि मध्य प्रा दमोह जि येथे कागद चागला
- पंचमहाल** (जि) हि मु इ. गुजराथ प्रा जिह्वा
- पंचवटी** (गा. क्षेत्र) हि मु इ नाशिक जि नाशिकाच्या पूर्वेस ला-
गूनच गगेच्या कांठीं येथे श्रीराम वनवासात
अमता राहिले होते त्याचे भव्य व मजबूत
असे मंदीर आहे हे मंदीर स. १७९० त बा-
धिले नाशिक शहराप्रमाणेच या बाजूस गंगेस
घाट, पटागणे, देवालये आहेत व पंचवटीतून
नाशिक येथे जाण्या येण्यास ठिकठिकाणी लहान
लहान साडवे असून भव्य पूल व पाण्याच्या सच-
यास्तव मोठा बंधारा बाधिला आहे. का म थत्ते.
शिवाय सीतागुफा, तपोवन ही ठिकाणे आहेत
गोदेस स १८७२ त सिंहस्थपर्वणीचे दिवशी
महापूर येऊन पुष्कळ बैरागी वाहून गेले

पंचाळें (गा) हि. मु. इ. नाशिक जि. सितर ता.

- पंजाब** (प्रा) हि वाय. प्रा वायव्य कोनास, पाच नद्या ज्या प्रदेशातून वाहतात तो सिंधप्राताचे उत्तरेस.
- पंढरपूर** (ग. क्षे) हि मु. इ सोलापूर जि ता भीमा नदीचे काठी येथे श्रीविठ्ठलमंदीर असून आपाढी व कातिकी ह्या एकादशीस मोठी यात्रा भरते
- पंढाना** (प्रा) हि मध्यप्रा नेमाड जि भीमानदीचे काठी
- पंदरान** (भू) आशि स पूर्णकडील द्वीपकल्पाचे पूर्वस
- पांगरी** (गा) हि मु इ सोलापूर जि बार्शी ता
- पांचाळ** (गा) हि मु इ खानदेश जि पाचोन्याचे पूर्वाचे नाव
- पांझर-रा** (न) हि मु इ खानदेश जि निघून धुळ्यावरून जाऊन तापीस मिळते. हीम १८७२ त मोठा पूर येऊन धुळे गावची अर्धी पेठ वाहून गेली
- पांडवगड** (गा कि) हि मु इ सातारा जि वाई ता [होती
- पांडुरना** (गा) हि मध्यप्रा नागपूर जि
- पांडेवाडी** (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता येथें वामन प-
चित प्रसिद्ध रुवी ह्याची समाधी आहे
- पांड्य** (देश) हि म इ अरकाट आहे तो देश [गाव.
- पादरकवडा** (गा) हि वऱ्हाडात वणी जि वेताळपूर ता. चे मुख्य
- पादरीनैल** (न) हि आफ्रि ख वित्तोरिया नार्पेझा सरोवरातून अलबर्तनार्पेझ्यातून न्यूविया प्रातातून मिसर दे-
शाचे उत्तरेस भूमध्यसमु मिळते
- पांदुरणें** (ग) हि मध्यप्रा छिंदवाडा जि येथे कापूस होतो
- पांदुरी** (श) हि मध्यप्रा हेदराबाद जि इलिचपूरपा.
- पादुरली** (गा) हि मु. इ नाशिक जि. मिन्नर ता. [२१ मेळ.

- पांदिन (गा) हि काश्मिर दे श्रीनगरपा ४ मैल येथे तळ्यांत देवालय आहे, ते पाहण्यासारखे आहे
- पांदिचरी (ग) हि म इ मद्रासचे द फ्रेच लोकाचे ताब्यात.
- पांध्री (गा श) हि मु इ सोलापूर जि २ वाय प्रा बैतूल-पा ३७ मैल
- पांपूर (श) हि काश्मीरमध्ये झेलमनदीचे काठी. येथे पुष्कळ वाग व पुष्कळ कमानीचा पूल आहे व दोंग मोठाल्या मशिदी आहेत [नाडात
- पांप्लेना (ग) यू ख स्पेन दे २ अमे रा द अमे न्युग्रा-
- पाब्रेन (सानु) हि. द हिंदुस्तान व रामेश्वरबेट ह्यामध्ये
- पिंपळगांव (गा) हि मु इ खानदेश जि पाचोरे ता
- पिंपळगांव काळ्याचे(गा)हि वऱ्हाड प्रा अकोला जि
- पिंपळगाव जलाल (गा)हि मु इ नाशिक जि येरले ता
- पिंपळगाव बसवंत (गा)हि मु इ नाशिक जि निफाड ता
- पिंपळगाव बुद्रुक (गा)हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता
- पिंपळगावराजा(गा)हि वऱ्हाडात बुलढाण जि पाणनदीचे काठी
- पिंपळनेर (ग) हि मु इ खानदेश जि तालुक्याचे गाव. पा-शरा नदीचे काठी [काठी
- पिंपळवडी (गा) हि. मु इ पुणे जि जुन्नर ता कुकडी नदीचे
- पिंप्राळें (गा) हि. मु इ खानदेश जि जळगाव ता
- पिंप्री (गा) हि मु इ नाशिक जि नाशिक ता
- पिंग (ग) हि ब्रम्हदे इरावतीपा १९ मैल [आहे
- पिंजर (गा) हि वऱ्हाडात अकोला जि येथे हेमाडपंती देऊळ
- पिंदुस (पर्व) आशि ख. तुर्कस्तानात.

- पेंडुर** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
- पेंठ** (ग) हि मु इ नाशिक जि तालुक्याचे गाव हे पूर्वी
मुसलमानी स होते येथील हवा पाणी वाईट
- पेंबा** (वे) आशि ख हिंदीमहासागरात [आहे
- पेंब्रोक** (प्रा श) यू ख इंग्लदात वेल्समध्ये
- पृथ** (न) यू ख रोमेनियामध्ये दान्यूब नदीला मिळते
- प्याकटना** (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि. अलमोदापा
- प्याकवर** (गा) हि वाय प्रा मुरादाबाद जि [१९ मैल
- प्युएर्तोरिको** (वे) अमे ख मध्य अमेरिकेच्या लगत्याची वेटे, प्रेतर
अतितीस वगैरे आहेत त्यात हे आहे [काठी
- प्रकाशे** (श) हि मु इ खानदेश जि शहादे ता तापीच्या-
- प्रचितगड** (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता २ सा-
तारा जि पाटण ता
- प्रचंडगड** (कि) हि मु इ पुणे ॥ भोर स
- प्रतापगड** (कि) हि मु इ सातारा जि जावली ता. २ अयो-
ध्या प्रा जि ३ राजपुतान्यात स. बन्सवाडाचे
उत्तरेस
- प्रतापपूर** (गा) हि मु. इ खानदेश जि पिपळनेर ता
- प्रभानवल्ली** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
- प्रभासपट्टण** (श) हि मु इ गुजराथ प्रा जुनागड स येथे स.
१८९३ त ताबुताच्या वेळी हिंदु मुसलमानात
मोठा दगा झाला
- प्रयाग** (श.क्षे) हि ब. इ गंगा यमुना ह्यांच्या सगमावर
- प्रवरा** (न) हि मु इ. नगर जि. रतनगडाजवळून निघून

टोक शहरावरून जाऊन गोदावरीस मिळते इचे
पाणी फार हलके आहे

प्रवरासंगम (गा) हिं सु इ नगर जि. नेवासे ता प्रवरा व गोदा
याच्या सगमावर आहे.

प्रशिया (दे) यू ख. जर्मनीदेशाचा एक भाग

प्राग (श) यू ख. इटालींत वोहिमिया प्रा राज

प्राणहिता (न) हि मध्यप्रा बर्धा व वैनगगा मिळोन झालेली ती
ही गोदेस मिळते काठी शहर शिरोच्या [शहर

प्रितोरिया (श) आफ्रि ख दक्षिण 'आफ्रिकेत ग्रान्सवालरिपचे

प्रिन्स ऑफ वेल्स (वे) अमे ख उत्तर अमे आर्तिक महासागरात

प्रिन्सेस एदवर्ड हेलंड (प्रा.) अमे ख उ अमे कानडाचे राज्यात

प्रिपेत (न) यू ख. रशियात नियपर नदीस मिळणारी नदी.

प्रियामन (श) आशि ख पूर्वस पासि महासा मसाल्याचे

प्रेसबर्ग (श) यू ख आस्त्रिया दे [बेटात.

प्रेमगिरी (गा) हि व इ

प्रेस्टन (ग) यू ख इंग्लंदात लॅकेशायरमध्ये रिबन नदीचे
काठी येथे बागड्या करण्याच्या भट्ट्या आहेत

प्रोम (श) हि ब्रम्हदे इरावतीचे काठी

प्रोमहेन (प्रा) हि ब्रम्हदे पेगू प्राताचा भाग

प्रांतीज (श) हि सु इ गुजराथेत अमदाबाद जि तालुका.

प्लामबरोहेद (भू) यू ख इंग्लदात

प्लिनलिमन (पर्व) यू ख इंग्लदात वेल्समध्ये [प्रसिद्ध आहे

प्लिमौथ (श व) यू ख इंग्लदात डेव्हन प्रा आरमाराकरिता

श्राप्ती (श) हि व. इ भागीरथी नदीचे काठी. येथे ल इ.

स १७५७ छेव व सुजाउढवला कलकत्तापा
९६ मेल

फ.

फतुआफत्वा (श) हि व इ पाटणा जि पुनपुन व भागीरथी
ह्या नद्याचे सगमावर हे पवित्र स्थान आहे पा-
टणापा १० मैल

फतेखेलडे (गा) हि पन्हाड प्रा बुलढाणा जि पाईनगगेस मि-
लणाऱ्या भोगावती नदीचे काठा

फत्तेगड (श) हि वाय प्रा गगेच्या काठा

फत्तेपुरशिकी(श) हि वाय प्रा जि आध्याजवळ येथे वावर व
सग ह्याची इ स १५२७ त व वडवाले व इ
ह्याची स १८५७ त लढाई दगडावर कोरीव
काम उत्तम करितात

फनसे (गा) हि मु इ ठाणे जि डाहाणू ता

फरकाबाद (श) हि वाय प्रा. गगेच्या काठी जि स. १८०५ त
होळकर व इंग्लिश ह्याची लढाई

फरगाण (प्रा) आशि ख तातरी देशात

फरन्यान्देपो(श) आफ्रि ख सेनिगाल नदीचे काठा

फरा (श) आशि य अफगाणिस्तानात

फरिदकोट(श स) हि प इ शीख लोकाचे [स श.

फरिदपूर(गा स श) हि व इ ब्रम्हपुत्रेच्या काठी जि २ प इ

फरिस्तान (प्रा) आशि ख इराणात या प्रातात शिराज शहर आहे

फलटण (श) हि मु इ. सातारा जि निवाळकराचे जहागि-
रीचे गाव बाणगगेचे काठा

फाकलद (वे) अमे ख द अमे पाटागोनियाचे दक्षिणेस
फाधी (श) १८ राजपुताऱ्यात जयपूर स येथे मोठा बाजार
 भरतो

फापामो (गा) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि गगेच्या काठी

फाबल (न उपसा) यू र अयलदात

फारिया (न) य ख स्विदनात बालतिक समु मिळते

फार्तक (भू) आशि ख अरबस्तानच्या दक्षिणेस

फार्तयार्क (श) अमे र कानडा दे

फालकक (ग) यू र म्कातलदात

फालमौथ (श) यू र कार्नवाल प्रा दक्षिण किनाऱ्यावरील

फालसवे (उपसा) आफ्रि ख द आफ्रिकेत

फिजी (वे) आशि र पूरस पामि महामा आखेलिगियात

फिनलाद (अग्या) य र रशियात लाप्टाच्या पश्चिमेस बालतिक

फिना (गा) हि वाय प्रा बिजनूर प्रा [समुद्राचे काठी]

फिनिस्तर (भू) यू ख स्पेनदेशाचे वायव्येस.

फिरिया (श) हि नेपाळात काठमाडूपा ३७ मैल

फिरोजपूर (श) हि प इ. धारानदीचे काठी जि लाहौर
 पा ३० मैल शीख व इ ल १८४५

फिरोजाबाद (ग) हि प इ येथे शीख व इंग्लिश ह्याची ल
 टाई झाली [वेनिया प्रा-

फिलादेलफिआ (श) अमे ख उ अमे युनैतेदस्तेतमध्ये पेन्सल

फिलिक्स (वे) द अमे चिलीच्या पश्चिमेस

फिलीपैन (वे) आशि ख हिंदी महासाग याची रा. मानिला.

फूचू (व) आशि. ख. ची देशात. [स्पेनच्या ताब्यात

- कुचूफू (१) आशि ग चीन दे फोकेन प्रा
 कुणगुस (२) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
 कुनेन (३) यू ख देन्मार्क दे
 कुलगड (श स) हि व. इ
 कुलतांब (श) पुणतावे पहा [जार भरतो.
 कुलपूर (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद प्रा येथे मोठा वा-
 कुलमरी (श) हि म इ निजामचे रा औरंगाबाद जि
 कुलवारी (श) हि ब इ पाटणापा ९ मैल
 फेअरहेद (भू) यू ख अयर्लदात [आहे
 फेजान (दे प्रा) आफ्रि ख वार्वरी स दक्षिणेस हा सुपीक प्रदेश
 फेनपूर (श) हि मु इ खानदेश जि जामनेर ता
 फेरनांदेज (श बे) अमे ख द अमे चिलीच्या पश्चिमेस
 फेराआईल्स (बे) यू ख म्फातलदच्या उत्तरेम
 फेरोजपूर (श) फिरोजपूर पहा
 फेरोजशाहा (काल) हि प इ हरियाना प्रातातून यमुनेचा का
 लवा बिकानेरपर्यंत नेला आहे त्याचे नाव
 फेरोजशाहा (श) हि अयोध्या प्रा सितापूर जि याचे पूर्वीचे नाव
 नारापूर येथं तोडरमल्ल जन्मला व १५८९
 न गृत्यु पावला हा खत्री जातीचा होता
 फेजपूर (श) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता. येथे
 रगीत पासोडे चांगले होतात
 फेजाबाद (श) हि वाय प्रा अयोध्या प्रा जि
 फैटापूर (गा) हि. मु. इ गुजराथेत गायकवाडचे राज्यात.

फैल (श) यू ख अयलंदात याच नावाचा उपसागर आहे तेथेच नदी आहे.

फोकेन (प्रा) आशि स चिनात. यात फुचुफु हे मुरय शहर

फोरमेनतारा (बे) यू स स्पेन देशात [आहे

फोर्त (न) यू ख स्कातलदात

फोर्त सेंटदेवीद (श कि) हि म इ द पयार नदीचे काठा.

फोर्तु (असा) यू ख स्कातलदात

फोर्थ (न) फोर्त पहा

फोर्मोसा (बे) आशि य चीनच्या पूर्वस फोर्मोसा व चीन ह्यांचे मध्ये याच नावाची सामुद्रजुनी

फोलंग (श) हि भूतान स

फौलंद(न्युफौलंद) (१) अमे खं कानडाचे राज्याचे पूर्वस.

फदी (उपसा) अमे खं कानडाचे रा पूर्वस न्यूग्रन्सविक व नोवास्कोशिया यांच्यामध्ये

फंजीरा (पर्व) आफ्रि ख अबिशीनियात [पोलिनीशियान

फंदली (बे) आशि स द पासि महासा ओशियानियामध्ये

फोंडें (गां) हिं मु. इ रत्नागिरी जि देवगड ता याच

फ्रानेनबर्ग (श) यू ख प्रशिया दे [नावाचा घाट

फ्रान्स (दे) यू स देश आहे [पूर्वस

फ्रिओ (भू) आफ्रि ख दक्षिणेस २ द अमे ब्राझिलच्या

फ्री तौन (श) आफ्रि ख सिएरालीओनची राज

फ्रिथफोर्थ (सामु) यू ख स्कातलदात

फ्रिबुर्ग (श) यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये.

फ्रेदरिक तौन (श) अमे ख न्यूग्रन्सविक प्रातात.

- फ्रेड्राल** (सरो) अमे स स्वतंत्र सस्थानात
फ्रोरो (फ्रिगु) (वे) यू स देनमार्क दे
फ्रोवार्द (भू) अमे स दक्षिणेस [राजाचे पुनळे आहेत
फ्रांकफुर्त (श) यू स जर्मनीत मेन नदीचे काठी येथे प्राचीन
फ्रेंजर (न) अमे स जुआनदीफुकाचे सामु मिळते
फ्रातररी (न) अमे स युनैटेडस्तेत्समध्ये
फ्रारिदा (द्वीप स) अमे स युनैटेडस्तेत्समध्ये
फुरेन्स (श) यू स इटालीत आर्नो नदीचे काठी येथे कोन्हा
 पुरचे राजाराम राजे स १८७०त मरण पावले
 येथील चित्रकाम व खोदीव काम पाहण्यासारखे
फ्लिट (प्रा श) यू स इंग्लदमध्ये वेत्स प्रा [आहे

ब

- बक्कर** (श) हि सु इ सिंध प्रा सिउनदाचे काठी
बक्सार (श) हि ब इ बहार प्रा येथे मिर काशिम न इ
 गिलश हाची स १७६४ त लढाई
बक्तेगान (सरो) आशि स इराण देशात
बगदाद (श) आशि स तुर्कस्तान दे तग्रीस नदीचे दोन्ही
 थडीस वसलेले आहे हे कालिफाचे राजधानी
बचाऊ (श) हि सु इ कच्छ प्रा. [गहर होते
बटवा (न) हि वाय प्रा बुदेलखंडात यमुना नदीस मिळते
बटेविआ (श) हि द हिंदी महासा जावाबेटात [मैल रे स्टे
बडनेर (गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि उमरावतीपा ५
बडवाई (गा) हि मध्य प्रा नर्मदेच्या काठी उत्तर बाजूस
 येथून ओकारेश्वर ६ मैल.

- बडोदें** (श) हिं मु इ गायकवाडच्या राज्याची राज विश्वा-
मित्रीच्या काठा येथें मोठमोठ्या इमारती पाह-
ण्यासारख्या आहेत रे स्टे.
- बत्तिसशिरालें** (गा) हिं मु इ सातारा जि वाळवे ता
- बदकशान** (प्रा) आशि ख तार्तरात
- बदनर** (गा) हिं मध्य प्रा बैतूल जि
- बदरीकेदार** (गा) हिं वाय प्रा हिमालयपर्वतात शकराचे स्थान
- बदरीनाथ** (शिख) हिं हिमालयपर्वताचे, उचीं फूट २३४४१
- बदलापूर** (गा) हिं मु इ ठाणे जि कल्याण ता
- बदामी** (श) हिं मु इ विजापूर जि ताडुका येथे भुईकोट
- बनकुरा** (श) हिं ब इ जि [किल्ला आहे
- बनखडी** (श) हिं मध्य प्रा हुमनागाद जि. पंचमढीस जाण्याचे
हे रे स्टे आहे [बालाघाट जि
- बनपूर** (श) आशि ख बलूचिस्थानात २ हिं मध्य प्रा
- बनवासी** (गा) हिं मु इ उत्तर कानड्यात
- बनारस** (काशी) (शक्षे) हिं वाय प्रा भागीरथीचे काठीं हिं-
दूचे पवित्र स्थान येथे भागीरथीस मोठमोठे
नाट बाधिलेले आहेत हे सर्व शास्त्राचे मूळपीठ
आहे येथील रमते फार अरुंद आहेत
- बनास** (न) हिं भूतान दे निघून ब्रह्मपुत्रा नदीस मिळते २
राजपु भरवली प निघून चबळा नदीस मिळते.
- बनासा** (श) हिं वाय प्रा गुराळ प यमुना नदीवर
- बनु** (श) हिं प इ जि
- बन्सवाडा** (अ.म) हिं राजपु डोगपुरच्या दक्षिणेस.

- बमनी (गा) हि मध्य प्रा. मडला जि
 बरक (न) हि ब्रम्हपुत्रा नदीस मिळते
 बरगड (श) हि मध्यप्रा सबळपूर जि ता
 बरगेन (बर्जेन) (श.ब) यू ख. नार्वे देशात पश्चिमेस
 बरड (गा) हि मु इ सातारा जि फलटण जहागिरींत.
 बरद्वान (श.स) हि बं इ जि येथे कोळशाच्या खाणी आहेत
 दामोदर नदीचे काठीं [दक्षिणेस.
 बरवानी (श.स) हि मु इ गुजराथेत २ मध्य हि. नर्मदेच्या
 बरहामपूर (श) हि म इ उत्तर सर्कास प्रा येथे फौजेची
 छावणी आहे
 बराकपूर (श) हि ब इ. कलकत्त्याच्या उत्तरेस १६ मैल. ल
 ध्करची छावणी स १८५७ त बड
 बराहत (श) हि वाय प्रा गरवाल जि
 बरेच (प्रा) हि वाय प्रा अयोध्येचा एक भाग
 बरेला (गा) हि मध्यप्रा जबलपूर जि
 बरेली (श) हि वाय प्रा रोहिलखंडात. जि येथे सतार,
 त्रिणा ह्यास लागणाऱ्या तारा तयार करितात
 बरहाणपूर (श) हि मध्यप्रा नेमाड ता तापीचे काठीं येथे
 दुगडा, कलाबतूचे काम, अमरी तबाखु, गुडाखु
 उत्तम होतो [१८५७ बड.
 बरहामपूर (श) हि ब इ जि कलकत्त्यापा ५८ कोस स.
 बर्कनहेड (श) यू ख इंग्लंदात चेशायर प्रा. मर्शी नदीवर.
 बर्की (गा) यू ख इंग्लंदात
 बर्दाव (श.) हि. ब. इ. जि

- बर्नेट** (न) आशि ख पू पासि महासा आखिलियात मरे
नदीला मिळते
- बर्न** (श) यू ख स्विस्सर्लंडची राज आर नदीचे काठी.
- बर्फांते वेंतूर** (अखा) आफ्रि ख बार्बरी स चे उत्तरेस
- बर्मिंघ्याम** (ग) यू ख इंग्लंदात. येथे लोखडी व पोलादी सा-
मान तयार होते [तीनशे आहेत.
- बर्म्युदा** (बे) अमे ख युनैटेडस्तेसच्या पूर्वेस, ही बेटे सुमारें
- बर्लिन** (श) यू ख जर्मनीत प्रशियाची रा म्प्री नदीचे काठी.
- बर्विक** (श) यू ख इंग्लंदात त्वीद नदीचे काठी
- बल्क** (श) आशि ख अफगाणिस्तानचे उत्तरेस बुखारा प्रा
- बलगेरिया** (प्रा) यू ख तुर्कस्तान दे
- बल** (मरो) हि काश्मिर स [दीचे काठी.
- बलवडी** (गा) हि मु इ सोलापूर जि सांगोले ता माण न-
- बलसाड** (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि तालुक्याचे
ठिकाण
- बलसोर (बलेश्वर)** (श) हि ब इ ओढ्या प्रा कटक जि उत्त-
रेस याच नावाची खाडी
- बलक** (श) आशि ख अफगाणिस्तानात
- बलालपूर** (ग) हि मध्यप्रा चादा जि
- बल्लारी** (श) हि. म इ जि कर्नाटक प्रा. डोंगरी किल्ला
लष्करची छावणी, कापसाचा व्यापार.
- बलूचिस्तान** (दे) आशि ख हिंदुस्थानच्या पश्चिमेस मुसलमान
लोकांचा देश
- बलेश्वर** (श खाडी) हिं ब इ ओढीसा प्रा. बलेश्वराजवळ.

- बल्हेरी (गा) हि मध्य प्रा. जबलपूर जि येथे विड्याचीं
 बवेरीया (स) यू ख जर्मनीत. [पाने होतात
 बसणी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
 बसरा (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठीं
 बस्तार (स) हिं मध्य प्रा. चादा जि छत्तिसगडाचे दक्षिणेस
 डोगराळ प्रदेश
 बस्ती (श) हिं वाय प्रा काशीच्या उत्तरेकडील मैदानात
 बहरअलतबारा (श) आशि ख तुर्कस्तानात सिरिया प्रा यातून
 जार्दन नदी वाहते
 बहरअलतहुन (श) आशि ख तुर्कस्तानात सिरिया प्रा यातून जा-
 र्दन नदी वाहते
 बाहदरपूर (गा) हि मु इ खानदेश जि अमळनेर ता
 बाहादूरगड (स श) हिं वाय प्रा
 बाहार (मगद) (प्रा श) हिं ब इ उत्तरेकडील प्रात
 बाहाळ (गा) हि मु इ खानदेश जि चाळीसगाव ता.
 बहियर (श) हि मध्यप्रा बालाघाट जि ता
 बहुलें (गा) हि मु इ सातारा जि पाटण ता
 बळसाणे (गा) हि मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
 बार्डन ऑफ बेनीन (उप) आफ्रि ख वरच्या गिर्नात
 बार्डन (न) यू ख अयर्लदात
 बाक (श) अमे ख उ अमे स्वतंत्र स
 बाकरगंज (प्रा) हि ब इ जि जबलपूर व टोका याचे उत्तरेक-
 डील प्रात येथें तादुळाचा व्यापार फार मोठा
 बाकीपूर (श) हि. बं. इ बहार प्रा [चालतो

बाकू	(ग) आशि ख रशियात आन्सकाकेशियात कास्पियन समुद्राचे काठा येथे जळते श्रे आहेत
बाग	(गा) हि मु इ बोरपाटात कोरीव लेण्याकरितां प्रसिद्ध
बागतैस	(न) यू ख दान्युब नदीला मिळणारी नदी
बागमनी	(न) हि वाय प्रा भागीरथीस मिळणारी नदी.
बागलकोट	(ग) हि मु इ कलादगी जि तालुक्याचे ठिकाण
बागलघाठ	(घा) हि मु इ बागलकोटाजवळ
बागलाण	(प्रा) हि मु इ नाशिक जि तालुक्याचे मुख्य ठाणे
बागेवाडी	(श) हि मु इ कलादगी जि तालुका
बाणकोट	(अ व) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता बदर, येथेच या नागाची खाडी
बाणगंगा	(न) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता २ सातारा जि फलटण जहागिरीत निरेस मिळते
बातेनबर्ग	(श) यू ख जर्मनीत
बाथ	(अ) यू ख इ लदात समरसेट प्रा
बाथनिया	(अखा) यू ख रशियाचे पश्चिमेस
बाथर्स्ट	(ख) आशि ख द पासि महासागरात आंब्रेलियांत. येथे सान्याच्या खाणी आहेत
बादन	(प्रा) यू ख जर्मनीत [पुरापा ७ मैल.
बादशहानगर	(ख) हि वाय प्रा बादशहानगर प्रा गहा जहान-
बान	(न) हि वाय प्रा यमुना नदीस मिळणारी २ यू ख
बाबई	(गा) हि मध्यप्रा हुमगाबाद जि [अयल्लेदात नदी.
बाबदेव	(घा) हि. मु इ पुणे जि हवेली ता हद्दीवर. २ खडाळे घाटासही ह्मणतात

- बाबीलन** (श) आशि ख तुर्कस्तानात येथे शिकदर बादशहा
इ स ३२३ वे वर्षी मरण पावला
- बाबुबंद** (गा) हि. मध्यप्रा नागपूरपा ११ मैल
- बाबेलमांडेव**(तामु) आशि. ख पश्चिमेस तांबडा समुद्र व हिंदी
महासागर ह्याच्या मध्ये
- बाभळी** (गा) हि वऱ्हाडात णलिचपूर जि
- बाभूळगांव** (गा) हि मुं. इ नगर जि २ वऱ्हाड प्रा वणी जि.
येथे बैलाचा मोठा बाजार भरतो
- बामरा** (स श) हि मध्यप्रा सबळपूर जि
- बामीयान** (श) आशि. ख स्वतंत्र तार्तरीत
- बाह्यणवेल** (गा) हि. मु इ खानदेश जि. पिपळनेर ता
- बायड** (श) हि गुजराथ प्रा महीकाठा एजन्सात ईंदरचे स.
- बायडा** (न) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदाबाद जि
- बायरी** (डो) हि मध्यप्रा नरासिंगपूर जि विध्याद्रीचा फाटा.
- बायोन्ना** (ब श) यू ख फ्रान्सात
- बारडोई** (ग) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि तालुका
- बारडोली** (श) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि. तालुका
- बारन** (वे) हि ब्रह्मदेशालगत
- बारनल** (श) आशि ख रशियात
- बारबेदोज** (वे) आशि ख द पासि महा सा लेसर अतिलीस
बेटसमूहात इंग्लिशाचे ताब्यात
- बारफूर** (भू) यू ख फ्रान्सात
- बारशिलोर** (श.) हि. म इ मलबार किना हे शिवाजीने इ.
स. १६६७ त लुटले होते

- बारानंकी** (श) हि अयोध्या प्रा जि
- बारामती** (श) हि मु इ पुणे जि. भिमथडी ता. कन्हादीचे काठी प्रसिद्ध कवी मोरोपत व श्रीधरस्वामी हे ह्या ठिकाणी होऊन गेले रेशिमकाठी धोतरजोडे
- बारामुळा** (श) हि काश्मिरात [चागले होतात
- बारामुन** (श) आशि ख. इराणान बुसायरपा ४६ मै इ. व इराणी लोक ल १८५७ त
- बारामेत** (प्रा) हि. व इ यातून डुगळी, कवडक, जवुना ह्या नद्या वाहतात
- बारिंगा** (सरो) आफ्रि स. दक्षिण अगास
- बारीया** (स श) हि मु इ गुजराथ प्रा [प्रदेश
- बारीदोआब** (प्रा) हि प इ रावी आणि ब्यास ह्या द्यामधील
- बारू** (सामु) अमे ख कानडाचे राज्याजवळ बाफीनचा उप-सागर व आतिक महासागर ह्यामध्ये
- बारका** (प्रा श) आफ्रि ख बार्बरी स. पैर्का त्रिपोली स
- बार्डबरी** (गां) यू ख नॉर्वेत येथे ता २१ मे पा ता. २१ जुलैपर्यंत २ महिन्याचा एक दिवस असतो
- बार्नहोम** (वे) यू ख दक्षिणेस भूमध्यसमुद्रात
- बार्बर** (दे) आफ्रि स अरबस्तान देशाचे नाव
- बार्बरी** (दे) आफ्रि स. सस्थान
- बार्शी** (श) हि मु इ सोलापूर जि तालुका रेलवे स्टे. येथे कापसाचा व्यापार मोठा चालतो
- बार्शिलोना** (श ब.) यू. ख. स्पेनदेशात
- बाज्या** (स) हि मु. इ गुजराथ प्रा रेवाकाठा एजन्सीन.

- बालकन (पर्व) यू स तुर्कस्तानामध्ये
 बालकश (सरो) आशि ख स्वतंत्र तार्तरींत
 बाल्टन (श) यू स. इग्लदात लाकेशायरमध्ये कोल नदीवर
 बाल्तिक् (समु) यू स स्वीदन, जर्मनी व रशिया यांजमध्ये
 बाल्तर (श व) आशि स इराणात
 बालबेक (श) आशि ख तुर्क लेवनन पर्वताजवळ
 बाल्तीमोर (श) अमे स उत्तर अमे युनैतेद स्तेत्समध्ये मेराला-
 वामध्ये [झालेला देश
 बालहीक (दे) आशि स मिरिया, ग्राम, हलत्र हे प्रात मिळू
 बालंग (गा) हि व इ बोनाई याचे गाव
 बालाघाट (प्रा) हि मध्यप्रा जि यात गेर व मुग्मा सापडतो
 २ मोलापुर जि वाशा ता उत्तरेम या
 नावाचा टागर
 बालातोनसी(सरा) यू स आश्रिया व हंगरी ग्रामध्ये [असत
 बालारम (श) हि म इ निजामाचे रा येथे निजामाची फौज
 बालशिनोर (स) हि मु इ गुजराथ प्रा. मुसलमानी स. रेवा-
 बालामूर (श व) हि व इ ओडीसा प्रा [काठा एजन्सीत
 बालाहिसार(कि) आशि स काबूल दे काबूलच्या किल्ल्याचे नाव.
 बालिआरिक (वे) यू स स्पेनच्या द भूमध्य स माजोर्का, मि-
 नोर्का, इविसा, फोरमेनतारा इ वेटास म्हणतात.
 बालेवार (श व) अमे स द अमे वेनेजुएला देशात
 बालोत्रा (गा) हि राजपु जोधपूर स लुनीचे काठी
 बालोद (गा) हि मध्यप्रा रायपूर जि
 बाव (गा. न) हि मु इ सावतवाडी स कुडाल पे.

- बावजें** (गा) हिं मु इ ठाणे जि पनवेल ता
- बावडा**(धा.स श कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता २ को-
व्हापूर सस्थानात पोटा स यात गोपीचदन,
पिवडी, हरमुजी ही सापडतात
- बावडें** (गा स) हिं मु इ गुजराथ प्रा रेवाकाठा एज २ पुणे
जि इदापर ता [सागर
- बाववन** (गा) हिं मु इ सातारा जि साताऱ्यापा ३ को-
- बास** (सामु) आशि ख द पामि महासाग. आखेलेशिया व
तासमानिया ह्याचेमये
- बासन्या** (प्रा) यू ख. आखियात हगेरीमये [रिता प्रभिद्ध
- बासल**(बाल)(श) यू ख भित्मलदात हे रेशमाचे कारखान्याक-
- बासी** (ग) हिं ब्रम्ह दे इरावतीचे मुखाजवळ.
- बासीन** (न) हिं ब्रम्ह दे इरावतीचा दुमरा फाटा बगालच्या
उपसागरास मिळतो त्याचे नाव
- बास्तन** (ग) अमे ख उत्तर अमे युनैतेदस्तेत्समये. मासाच्यु
सेत प्रा व्यापाराचे ठिकाण
- बास्पोरस** (सामु) यू ख मारमोरा व काळा समुद्र ह्यामध्ये
- बाहामा** (बे) अमे ख उत्तर अमे जवळ पुर्कळ वेटे आहेत
त्यात ५०० पेढे ह्या नायार्चा आहेत [मध्ये
- बाहिआ** (सानसाल्वादोर) (ब श) अमे ख द अमे ब्राझील-
- बाहेरी** (बारेली) (ग) हिं वाय प्रा रोहिलस राजधानी. येथे
लाकडी व धातूचे काम चागलें होते
- बिएला** (न) यू ख रशियात वोल्गा नदीस मिळते
- बिकानीर** (नेर) (श स) हिं राजपु स भावलपुरच्या पूर्वेस येथे

काशाच्या सुरया व त्यावर पितळेची नकशी
करितात [मैल

बिगनवारी (गा) हि ब इ मीमनसिग प्रा जुमालपुराहून १९

बिचन (न) हिं वऱ्हाड प्रा सातपुड्यातून निघून पूर्णा न-
दीस मिळते

बिचीहेद (भू) यू ख इगलदात द. किनाऱ्यावर

बिजनोर (श) हिं व इ जि

बिजरा गोगड (गा) हिं मध्यप्रा जबलपूर जि

बिडी (श) हिं मु इ बेळगाव जि तालुका [मिळते.

बिदर्भा (न) हिं वऱ्हाडात अजिठ्यातून निघून पेणगगेस

बियात्का (न) यू ख रशियात बोलगा नदीस मिळते

बियाना (गा) हिं वाय प्रा आध्यापा ५० मैल.

बियास (ब्यास) (न) हिं प इ पजाबमध्ये हिमालयातून निघून
सतलजला मिळते ला २९० मैल

बिरभूम (श) हि व इ जि [काठी

बिरवाडी (गा कि) हि मु इ कुलाबा जि म्हाड ता काळनदीचे

बिरसिंगपूर (गा) हिं वाय प्रा बुंदेलखंडात

बिरसिलपूर (गा) हिं राजपु जसलमिराहून ९० मैल

बिरुत (श व) आशि ख सिरिया प्रा

बिलासपूर (श) हिं मध्यप्रा जि रेवा स दक्षिणेस

बिल्हरी (गा) हिं मध्यप्रा. जबलपूर जि

बिशनमती (न) हिं नेपाळ स इचे काठी खाटमाझू

बिसवापूल (गा) हिं वऱ्हाडात स्टेशन [राजधानी

बिसाओ (श) आफ्रि. खं. सेनिगाबियात पोर्तुगीज स. ची

- त्रिसौली (गा) हि प इ रावीचे काठी
- बिस्क (उपसा) यू ख फ्रान्स देशाचे पश्चिमेस
- त्रिळाशी (गा) हि सु इ सातारा जि शिराळे पेठ्यात
- बीड (श) हि म इ निजामचे रा येथे पागोटी चा-
गलीं होतात २ कोल्हापूर स
- बीर (श) आशि स तुर्कस्थानात युफातिस नदीचे काठी
- बीरपूर (गा) हि व इ फत्तेगढाहून १७ मैल
- बीरभूम (प्रा) हि व इ भागलपूर प्रा दक्षिणेस यातून भा-
गीरथी नदी वाहते यात अशुद्ध लोखंड व
कोळसे पुष्कळ सापडतात [राज
- बुएनोसएरीस(श) अमे ख द अमे आरजेतेन (लापलाता) ची
- बुकारिया (प्रा) आशि स चिनई तार्तरीत मोगोलियाजवळ
- बुकास (सरो) आशि ख तिबेटात [प्रात.
- बुकेफाला (श) हि प इ झेलम नदीचे काठी
- बुखारा (श) आशि ख पश्चिम तार्तरीची रा कोहिक न-
दीचे काठी महमदी धर्माविपर्या प्रसिद्ध
- बुखारेस्त (श) यू ख रोमानियाची राज
- बुचांग (श) आशि ख चिनात यागसी नदीचे काठी
- बुटीगंगा (न) हिं व इ लाका शहरावरून गेली आहे
- बुढा (श) हि मध्यप्रा बालाघाट जि वाईनगंगेवर ता
- बुतवाल (गा) हिं वाय प्रा अयोध्या पर नेपाळ व इ ल.
- बुधिया (अखा) अमे ख. ब्रिटिश अमे उत्तरेस [१८१४.
- बुधगया (देवालय) हिं व इ गयाक्षेत्रापा ई कोसावर अरण्यात.
- बुधपाचे गाव (गा) हिं सु. इ. सातारा जि. सटाव ता.

बुधली	(गा) हिं मु इ काठेगाड प्रा राजकोटपा ४६
बुधावळ	(गा) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता [मैल.
बुनास	(न) हिं मु इ कच्छचे असातास मिळते
बुरंवाड	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
बुराड	(न) हिं मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
बुरेंदा	(पा) हिं हिमालयात घाट.
बुरोडी	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
बुर्गा	(श) यू ख. स्पेन देशात
बुर्वो	(बे) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेजवळ फ्रेच लोकांचे
बुलढाणा	(श) हिं वऱ्हाडात जि व तालुका याचे जवळ लो-
बुलर	(सरो) हिं काश्मिरात [णारचे सरोवर.
बुलस्तन	(श) अमे ख कानडाचे राज्यात
बुलोन	(श व) यू ख. फ्रान्सात
बुलदर शहर	(श) हिं व इ जि
बुशायर	(अ स) आशि ख इराण दे इराणी अखाताचे काठी इ गिल्शाच्या ताव्यात २ हिं प इ जमु स जवळ पाहडी स
बुसा	(श) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत नेत्रर नदीचे काठी
बुहिलो	(अ) अमे रा मध्य अमे
बूग	(न) यू ख रशियात नियपर नदीस मिळते
बेगंपूर	(गा) हिं मु इ सोलापूर जि ता भीमेच्या काठी
बेजवारा	(गा) हिं मु इ कृष्णानदीचे काठी येथे शेतकी साठी मोठमोठे कालवे आहेत

- बेटावद** (श) हि मु इ खानदेश जि गिदयेड ता पाझरा नदीचे काठी येथे पेरू व बोरे चागली होतात
- बेडफर्ड** (श) यू स इंग्लदात तेम्स नदीवर
- बेदन** (श स) यू स आश्रियात दान्युवनदीचे उगमाजवळ स व्हेरियाचे पश्चिमेस
- बेदनर** (श कि) हि म इ म्हैमूर म तुगमद्रेच्या काठी टिप् व इंग्लिश ह्याची लढाई, स १७८३ मंगळूरपा. ५४ मैल
- बेदर** (श न) हि म इ निजामचे रा माजरा नदीचे काठी हे सुसलमानी रा होती ब्राझ वातूवर सोम्या रग्याचे मुलाम्याचे काम चागले होते २ राजपु तून बुदेलखटातून जाते
- बेनकुलेन** (श) आशि ख द सुमात्रा बेटात २ सदा बेटान सिआक स ची रा
- बेमनवीस** (पर्व) यू स म्फातलदात. [हानात
- बेनी** (ता) हि मव्य प्रा भडारा जि येथे जाजमे तयार
- बेपूर** (व श) हि म इ मलबार किनान्यावर कालीकोठ
- बेरच** (ग) हि अयोध्या प्रा जि [बदराचे खाली
- बेरवीस** (न) अमे स द अमे ग्वायनातून निघून अत्ला- तिक महासाग मिळते
- बेरली** (श) हि वाय प्रा येथे तादुळाचे पीक चागले हेंते
- बेरसोब** (श) आशि ख रशियात
- बेलप्रेत** (श) यू ख सवियामध्ये
- बेलजम** (दे) यू ख फ्रान्स देशाचे उत्तरेस.

- बेलफास्ट (श उपसा) यू ख अयलंदात तागाच्या कापडाकरिता
- बेलसर (गा) हि मु इ पुणे जि. पुरंदर ता [प्रसिद्ध,
- बेला (श) हिं मु इ कच्छ प्रा
- बेलापूर (श गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता प्रवेरेचे काठां
२ कुलाबा जि पनवेल ता येथे मीठ फार होते
- बेलीज (श) अमे. ख उ अमे हादुरासची रा
- बेलुरताग (पर्व) आशि ख स्वतंत्र तार्तरांत पश्चिम व पूर्व ता-
- बेलहे (गा) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता [तरीमध्ये
- बेसवाडा (श) हिं म इ उत्तर सरकारस प्रा कृष्णेवर
- बेहरिंग (सामु) आशि ख. ईशान्येस आशि व अमेरिका ह्या
मध्ये. [समु
- बेहरिंग (बे) आशि ख आरबस्तानच्या पश्चिमेस ताबळ्या
- बेळगाव (श कि) हिं मु इ द महाराष्ट्र दे जि चे ठिकाण
येथे लष्कराची छावणी
- बैकल (सरो) आशि ख सैबीरिया दे हे सर्व पृथ्वात मोठे व
गोडे पाण्याचे आहे
- बैतुल (श) हिं मध्यपा बैतुल हे जि व ता चे ठिकाण
येथून जवळूनच तापीचा उगम आहे येथे मा-
तीची भाडी उत्तम होतात
- बैणा (न) हिं मु. इ ठाणे जि पश्चिमवाहिनी [भरते
- बैरामघाट (गा) हिं वऱ्हाड प्रा एलिचपूर जि. येथे मोठी यात्रा
- बैला (श) आशि ख. बलुचिस्तान प्रा गहरपुराल्या नदीचे-
- बोकटे (गा) हिं मु. इ नाशिक जि ण्वले ता [काठां
- बोगरा (श) हिं ब इ. जि

बोगोता	(श) अमे ख द अमे कोलबियाची राजधानी
बोजदोर	(भू) आशि ख द पूर्वकडील द्वीपक. द लुशोन बे- टाचे उत्तरेस
बोजादोर	(पर्व) आफ्रि ख. सहारा वाळवटाचे पश्चिमेस
बोथ्या	(गा) हि वऱ्हाड प्रा बुलठाणे जि
बोदवड	(श) हि मु इ खानदेश जि मुसावळ ता रेलवेस्टे. निबोरा तेथून तीन मैल.
बोधेंगांव	(गा) हि मु इ नगर जि शेयगाव ता
बोन	(भू) आफ्रि ख बार्बरी स सुनीमचे उत्तरेस
बोनई	(ग) हि ब इ च्या नैर्ऋत्यसीमेवर
बोनीन	(बे) आशि ख द पासि महासाग मेक्रोनेशियात
बोनिफासीओ	(सामु) यू ख भूमध्यसमु सादीनिया व कार्शिका बेट ह्याच्यामध्ये
बोयसर	(गा) हि मु इ ठाणे जि माहिम ता रेलवेस्टे.
बोर	(न) हिं मु इ सातार जि जत जहागिरींतून नि- घून सोलापूर जि. भीमेस मिळते
बोरकुंड	(गा) हि मु इ खानदेश जि. धुळे ता.
बोरगाव	(गा) हिं वऱ्हाडात उमरावती जि रेलवेस्टे. २ सो- लापूर जि. माळशिरस ता.
बोरघाट	(घा) हि मु इ पुणे जि मावळ ता खडाले गावा- जवळ खोपवलीकडे जाताना लागतो.
बोरडी	(गा) हिं मु इ ठाणे जि डाहाणु ता
बोरद	(गा) हिं मु इ खानदेश जि. तळोदे ता.
बोरनार	(गा) हि. मु. इ खानदेश जि जळगाव ता.

- बोरसाद** (ग) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका येथे मोठा किल्ला आहे
- बोरी** (न) हि मु इ नाशिक जि निघून अमळनेराहून जाऊन तापीस मिळते २ वऱ्हाडात वणी जि गाव
- बोरीवली** (गा) हि मु इ ठाण जि भिवडी ता
- बोर्लईमांडले** (गा) हि मु इ जजिरा स तालुक्याचे ठिकाण
- बोर्डी** (न) हि वऱ्हाड प्रा अकोला जि पृणम मिळते
- बोर्दो** (श) यू ख फ्रान्सदे येथून दारू परमुलखास जाते
- बोर्निओ** (ने) आशि ख द हिंदीमहासाग याची रा बुगी यात दालचिनी, सोने, रुपे व हिरे सापडतात. हे दच लोकाचे
- बोर्नु** (स) आफ्रि य सादान निग्रीशियात [जवळ
- बोऱ्या** (भू) हि मु इ रत्नागिरी जि गुहागर ता गुहागरा-
- बोलन** (पा पर्व) आशि य बलुचिस्तानातून हिंदुस्तानात ये
- बोलरताग** (पर्व) आशि ख तार्तरात [ण्याचा मार्ग
- बोलारम (अलवार)** (ग) हि म इ निजामच रा येथे इग्रज सरकाची छावणी आहे
- बोलीविआ** (दे) अमे ख द अमेरिकेत [परगणा
- बोलेश्वर** (श प्रा) हि मु इ गुजराथ. प्रा गायकवाडचे राज्यात
- बोलोना** (श) यू ख इटालीत येथे युनिव्हर्सिटी आहे
- बोस्टन** (श) यू ख इंग्लद दे लिंकनशायर प्रा
- बोहीमिया** (प्रा) यू ख आश्रिया व हंगेरी ह्यामध्ये
- बका** (बे) आशि ख पूर्वकडील बेटसमूहात
- बंकापूर** (श.) हि मु. इ धारवाड जि. तालुका.

यंगलूर (लोर) (श) हि म इ म्हसूर स येये उत्तम बगीचे
आहेत ल छावणी

बंगाल (प्रा उपसा अखा) हि. पूर्वकडील भागाचे नाव याची कलकत्ता
हे रा श ह्या भागास बंगाल इलाना ह्मणतात
जवळच दक्षिणेस बंगालचा उपमागर

बंजर (न) हि मु इ नर्मदेला मिळणारी नदी

बजर (गा) हि मध्यप्रा मडळा जि येये अभ्रकाची खाण

बाका (व) आशि ख द सुमाता वेटाचे पूरम यथे कथील

बाकीपूर (श) हि व इ बहार प्रा [चागले होते

बाकुरा (श) हि व इ बरद्वानचे पश्चिमेस येये दगडी को
लशाच्या त्याणी आहेत

याकोक (श) हि ब्रम्हदेशाचे पूर्वम मयामदे मिनाम नदीचे

बागमाडले (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता [काठी

बाटम (श.) आशि ख द जावा वेटात मुख्य श

बाटवा (श स) हि मु इ काठेवाडात सोराय विभागात

बाडा (श बे) हि वाय प्रा पन्ना प्रा जि २ आशि ख द
मोल्का वेटाजवळ येये जायफळे चागलीं होतात.
३ मध्य प्रा सागर जि ता

बांदिवडे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता

बादेनबुर्ग (प्रा) यू ख जर्मनीत प्रशिया स.

बुदी (म श) हि राजपुतान्यात [रच्या आग्नेयेस

बुंदेलखंड (प्रा) हि वाय प्रा मालव्याचे उत्तरेस, ग्वाल्हे-

बेंबळा (न) हि बन्हाडांत अजिण्या पर्व निघून वर्धा न-
दीस मिळते.

- बेंबळे (गा) हि मु इ सोलापूर जि माढे ता. भीमेच्या
 ब्वेयन (श) अमे ख. कानडा प्रा [काठी
 ब्याकिट्टया (स) आशि ख हिमालयाचे वायव्येस.
 ब्याडगी (श) हि मु इ द महाराष्ट्रदे धारवाड जि
 ब्यानुम (श व) आशि ख रशियात त्रान्सकाकेशियात काळ्या
 समुद्राचे काठी
 ब्यारन (वे) हिं द हिंदीमहासा अदमान वेटाजवळ येथे
 ज्वालामुखी पर्वत आहे [शहर
 ब्यासेन (न श) हि ब्रम्हदे. इरावतीचा फाटा व याच नावाचे
 ब्यूडा (श) यू ख आश्रियादे हगेरी प्रा
 ब्यूलका (शिखा) आशि ख अलताई पर्वताचे शिखर [काठी
 ब्याकोक (श) हि ब्रम्हदे सयामची राज मिनाम नदीचे
 ब्रडफर्ड (श) यू ख इंग्लदात यार्क प्रा एअर नदीवर
 ब्रन (श) यू ख आश्रियात मोरबियाची राज
 ब्रन्सवाडा (श) हिं म इ उत्तर सर्कास प्रा कृष्णा नदीचे
 ब्रन्सविक (स) यू ख जर्मनीत [काठी
 ब्रह्मदेश (दे.) आशि ख हिंदुस्थानचे पूर्वेस देश आहे हा
 देश स १८९० त हिंदुस्थानास जोडिला
 ब्रह्मनाळ (गा) हि मु इ सातारा जि तासगाव ता.
 ब्रह्मपुरी (गा) हि मु इ. सातार जि कोरेगाव ता २ मध्यप्रा.
 चादा जि ता येथे चरमी जोडे, भाडीं चागली
 होतात, वैनगगेचे काठी ३ सोलापूर जि पड-
 रपूर ता. भीमेच्या काठी
 ब्रह्मपुत्रा (नद) हि हिमालयाचे उत्तरेस तिबेटातून निघून हिं

दुस्तानची पूर्व सिमा करून बगालच्या उपसा.
मिळतो. ला १८०० मै

ब्रह्मवर्त (श) हिं वाय प्रा भागीरथीचे काठी. यास बिठूर.
म्हण येथे दुसरे बाजीराव स १८५१ मृ
पावले वडवाले व इ १८५७ ल [खाणी.

ब्रह्मायणी (श) हि वाय प्रा नरसिंगपूर जि ता येथे ताब्याच्या
ब्रा (न) यू ख. फ्रान्स दे ही सेन नदीला मिळते

ब्राइटन (श) यू ख इंग्लदात ससेक्स प्रा च्या किनाऱ्यावर

ब्राकन (पर्व) यू ग आल्प्स पर्वताचा फाटा

ब्राझील (दे) अमे ख द अमेरिकेत देश

ब्रादफर्ड (श) यू ख इंग्लदात

ब्राह्मणगांव (गा) हिं मु इ नाशिक जि बागलाण ता गिरणेच्या
काठी २ नगर जि कोपरगाव ता

ब्राह्मणबाग (श) हिं मु इ सिंधप्रा मोडकळीस आलेले

ब्राह्मणवाडा (गा) हिं मु इ नगर जि अकोला ता [खाण

ब्राह्मणी (गा) हिं मध्यप्रा नरसिंगपूर जि येथे ताब्याची

ब्राह्मणी (न) हिं व इ. छोटा नागपूर. प्रा तून बगालच्या
उपसा मिळते

ब्राह्मणोद (गा) हिं मु इ. खानदेश जि सावदे ता

ब्रितन अयर्लॅंद(वे) अमे ख उत्तर अमे कानडाचे राज्यात प्रिन्स-
एडवर्ड अयर्लॅंद बेटाचे पूर्वेस [राज्य.

ब्रितिश गियाना(स) अमे ख द अमे गियाना दे इंग्लिशार्हे

ब्रितिश वेलजिम (श) अमे ख. उ अमे कानडाचे रा. प्रिन्सएड-
वर्ड एलदचे पूर्वेस.

ब्रितीश हांदुरास (श) अमे य उत्तर अमे मध्य अमेरिकेत
 ब्रिन्दिसी (श ब) यू ख इतलीत आद्रिआतीक सामुद्राचे काठी
 ब्रिसबेन (श) आशि ख द पासि महा-साग आखेलेशियात
 क्री-सलादची राजधानी

ब्रिस्तल (श ब) यू ख इग्लदात ग्लस्तर प्रातात
 ब्रिस्तल (खाडी) यू ख इग्लदात याच नावाची खाडी आहे
 ब्रूक्लिन (श) अमे ख उ अमे युनैतेदस्तेत्ममध्ये
 ब्रूगा (श) यू ख पोर्तुगाल दे
 ब्रूजीस (श) य य बेलजममध्ये [पर्वताच्या पायथ्याजवळ
 ब्रूसा (श) आशि ख इराणात २ तुर्कस्तानात ओलिम्पम
 ब्रूसेल (श) यू ख बेलजमदे राज सेननदीचे काठी
 ब्रैकनाक (पा) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये [नदीवर.
 ब्रैकटन (श) यू ख इग्लदान वेल्समध्ये वेकनाक प्रा अस्क
 ब्रैडफर्ड (श) यू ख इग्लदात मिडलसेक्स प्रा तेम्स नदी
 ब्रेतन (वे) अमे ख याचे सिदनी मुख्य शहर [वर
 ब्रेनफर्डशयर (पा) यू ख इग्लदात
 ब्रेमन (स श) यू ख जर्मनीत स्वसत्ताक शहर
 ब्रेसबेन (श) यू ख जर्मनीत पिसलार विभागाचे मु. श.
 ब्रेसलौ (श) यू ख. जर्मनीत
 ब्रेस्त (श ब) यू ख फ्रांसमध्ये आरमाराची जागा
 ब्रैतन (श) यू ख इग्लदान
 ब्रौन (पर्व) अमे ख ब्रितीश अमेरिकेत
 बलाकबर्न (श) यू ख इग्लदात चेशायरमध्ये डारवेन नदीवर
 बलाकहोरस्त(पर्व) यू ख. आखियात बवेरियाचे पश्चिमेस

ढलागोशेन्स्क(ग.) आशि ख रशिया देशात [१५७३२
ढलांक (शिख) यू ख इतर्लीत आल्प्स पर्वताचे उची फूट
भ.

भगवंतगड(गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
भगुर (गा) हि मु, इ नाशिक जि व ता येये गोरी फौज
असते रे. स्टे

भटकळ (गा) हि मु इ द महा. दे उत्तर कानड्यात.

भडगाव (श) हि मु इ ग्गानदेश जि पेन्थ्याचे गाव गिरणेच्या
वेळक्यामये २ कोटहापूर स कापशी पहा

भडोच (ग) हि मु इ पुजराथ प्रा जि नर्मदेच्या मुग्गाजवळ.

भट्ट (देश) आफ्रि ख भिमर देशाचे नाव

भद्रा (न) हि म इ म्हैसूर म निघून तुगेस मिलते

भद्राचलम (गा) हि मध्यप्रा सिरोच्या जि तापीचे काठी

भद्रेश्वर (ग) हि मु इ कच्छ प्रा येये जैनधर्माची देवाळये

भयगड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि पूर्वेस [आहेत

भरतगड (गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि माणवण ता

भरतगंज (गा) हि वाय प्रा अलाहाबादेपा ४० मैल

भरतपूर(श कि स) हि. राजपुतान्यात स आश्याचे पश्चिमेस ३०
मैलावर जाट लोकाचे जाट व इ ल १८२६
येथील खाणातील लाल दगड ताजमहाल ह्या इ-
मारतीस लाविला आहे

भराडें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता

भवानी (न) हि म इ कुर्ग प्रा कावेरीला मिलणारी नदी.

भाकुरी (गा.) हि. वाय. प्रा. अलीगडपा. ७ मैल.

- भागलपूर** (श) हि बं इ वहार प्रा गगेच्या काठी. जि स
१८५५ त साथल लोकाचे बड
- भागीरथी** (न) हि हिमालयातून गगा व यमुना ह्या नद्या निघून
त्या प्रयागाजवळ एक झाल्यावर तिला हे नाव
आहे ही बगालच्या उपसागराम सहस्र मुखानी
मिलते. हीत नावा चालतात ला १५२० मे
- भाटकल** (गा) हिं मु इ द महाराष्ट्रदे उत्तरकानज्यात येथे
मोठे देवस्थान आहे
- भाटी** (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि. रत्नागिरी ता
- भातवड** (गा) हिं मु इ खानदेश जि नदूरवार ता
- भातसा** (न) हिं मु इ ठाणे जि पश्चिमग्राहिनी नदी
- भाताचाताडा**(श) हिं मु इ सिध प्रा हैदराबाद जि तालुका.
- भादर** (न) हिं मु गुजराय प्रा. काठेवाडमध्ये
- भादली भाद** (गा) हिं मु इ. खानदेश जि जळगाव ता
- भादाणें** (गा) हिं मु इ ठाणे जि वसई ता
- भाद्रण** (श) हिं मु इ गुजराय प्रा. गायकवाडचे रा
- भानपूर** (श) हिं वाय प्रा गोरखपूर प्रा
- भानपुरा** (गा) हिं माळव्यात इदूर स
- भानसी** (न) हिं भूतान स ब्रह्मपुत्रेस मिलते. २ ठाणे जि.
- भानेर** (शिख) हिं मध्यप्रा सातपुड्याचे उच शिखर
- भामनगर** (गा) हिं वाय-प्रा भूदन प्रा
- भामपूर** (श प्रा) हिं वाय प्रा माळव्यात चवळा नदीचे काठी.
- भामा** (न) हिं मुं इ पुणे जि. भीमेस मीळणारी नदी.
- भामू** (गा.) हिं. ब्रम्हदे. इरावतीचे काठी.

भामेर	(गा) हि मु इ पाादेश जि पिपळनेर ता
भायंदर	(गा) हि मु इ ठाणे जि बदर येथे मिठाचा मोठा व्यापार चालतो
भारवस	(गा) हि वाय प्रा गुरवळ प्रा दिल्लीपा ५० मैल
भारोळी	(गा) हि वाय प्रा मिनपुरी पा २३ मैल
भालवडी	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
भालोद	(गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता
भावनगर	(शस) हि मु इ गुजराथेत काटेवाडमध्ये गोहिलवाडा विभागात २ अमदावाढ जि शहर
भावलपूर	(शसे) हि राजपुतान्याचे उ पजाप इ पारा व सिवूचे दक्षिणेस २ ब्रहार प्रा गगेवर
भाळवणी	(गा) हि मु इ सातारा जि खानापूर ता. २ सोला- पूर जि पठरपूर ता
भिकारीफर	(गा) हि वाय प्रा बरेलीपा ४० मैल
भित्री	(गा) हि वाय प्रा गंगा नदीवर काशीपा २८ मैल.
भिलकोट	(गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि [द्रेच्या काठी शहर
भिलवडी	(गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता २ तुगभ-
भिलवण	(गा) हि मु इ पुणे जि इदापूर ता
भिलाल	(गा) हि मु. इ ठाणे जि डहाणु ता
भिवापूर	(गा) हि मध्यप्रा नागपूर जि
भीमगड	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि पूर्वस
भीमथडी	(प्रा) हि मु इ पुणे जि भीमा नदीचे काठच्या प्र- देशास ह्मणतात. हा तालुका अमून ठाणे पाटम येथे आहे

- भीमा** (न) हि मु इ पुणे जि खेड ता भीमा शकराचे डो
गरापा निघून कृष्णेस मिळते काठा पठरपूर
- भीमाशंकर** (शिख) हि मु इ पुणे जि खेड ता सह्याद्री पर्वताचे
शिखर येथून भीमा नदी निघाली आहे
- भुईज** (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता
- भुटीयाना** (प्रा) हि वाय प्रा [२२ मैल
- भुनियाना** (गा) हि राजपुतान्यात जोधपूर स पोखरणपा
- भुलव** (ग) हि ब इ जि व तालुका
- भुलेश्वर** (देऊळ) हि मु इ मुबईत प्रसिद्ध देवालय आहे
- भुवनगीर** (गा) हि निजामचे रा हैदराबादेपा ३२ मैल
- भुमावल** (ग) हि मु इ खानदेश जि तालुका रे स्टे येथे
तापी नदीस मोठा पूल आहे
- भ्रज** (रा) हि मु इ कच्छ प्रा मुग्यश ह राव श्रांख
गारजी ह्यानी सवत् १६०५ त बाधिल कापडा
वरील चित्रपट तयार होतात
- भ्रतान** (दे) हि हिमालयाचे पायथ्यापाशी स्वतंत्र स ह्याची
राज तासीसदन
- भूदरगड** (ग) हि मु इ कोल्हापूर स तालुका तावडी, जा
भळी, पाढरी या रगाची माती सापडते
- भूमध्य** (ममु) यू ख दक्षिण अगास व आशि ख तुर्कम्ता-
नचे पश्चिमेस आफ्रि ख उत्तरेस
- भुयगांव** (गा) हि मु इ ठाणे जि वसई ता
- भूषणगड** (गा कि) हि मु इ सातारा जि खटाव ता
- भूळ** (गा) हि. मु. इ खानदेश जि चोपडे ता

- भेडस (गा) हि तु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेच्यात
- भेडाघोंट (गा) हि मव्य प्रा जवळपूर जि नर्मदेच्या काठा
- भेरा (श) हि मु इ शहापुर जि येथे हस्तीदती चुडे
चागले होतात
- भेलसई (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
- भेलसा (श) हि शिंद्याचे रात्र्यात वतवा नदीवर भोपाळचे
सरहद्दीवर
- भैसदेही (गा) हि मव्य प्रा बेतूल जि
- भोकर (न) हि मु इ ग्वाणदेश जि सायदे ता
- भोकार (मश) हि ब इ छोटानागपूर प्रा स
- भोकारीरी (श) हि वाय प्रा मुजफरनगरपा १४ मेल गगा-
नदीचे काठा [मल
- भोगपूर (श) हि वाय प्रा माहरणपूर प्रा हरिद्वारपा १३
- भोगावती (न) हि मु इ खानदेश जि भुसावळता २ भागीर-
थीस मिळणारी नदी ३ सोलापूर जि सीना
नदीस मिळणारी नदी
- भोज (प्रा) हि काशी आहे तो देश
- भोजडे (गा) हि मु इ नगर जि कोपरगाव ता
- भोजापूर (गा) हि मु इ नाशिक जि सित्रर ता येथे वाग-
ड्याचा कारखाना आहे
- भोदर (न) हि मु इ गुजरायत काठेवाडमध्ये
- भोपाळ (शस) हि मध्यप्रा मालव्यात, येथे वेगमचे रात्र्य
आहे जवळच फत्तेगड किल्ला आहे [ह्याचे
- भोर (शस) हि. मु इ पुणे जि अष्टप्रधानापत्नी पंत सचीव

- भोरकस** (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता मुळशी पे-
- भोसें** (गा) हि मु इ सातारा जि तासगाव ता [ख्यान
- भंडारकवडे** (गा) हि मु इ सोलापूर जि य ता भीमेच्या काठी
- भंडारा** (श) हि मध्यप्रां जिल्हा आहे वेनगगेर पित-
लेर्चा भाडी होतात
- भाडूप** (गा) हि मु इ ठाणे जि स्टेशन येथे दारू काढ-
ण्याचे कारखाने आहेत
- भांदक** (ग) हि मध्यप्रां चादा जि यय कोरीव लेणी आ-
हेत विड्याचा पाने होतात
- भिगार** (श) हि मु इ नगर जि व ता गावान होंद आहेत
लुगडीं चागला होतात सरकारचा तोफखाना आहे
- भिग्री** (ग) हि वाय प्रा गोरखपुरापा ५० मैल
- भिवडी** (ग) हि मु इ ठाणे जि तालुका आहे
- भेंडाळी** (गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता
- भोंकरपाडा** (न) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता खालापूर पेट्यात
- भोंसें** (गा) हि मु इ सोलापूर जि पठरपूर ता

म

- मकरपुरा** (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राज्यात
वडोद्याजवळ येथील राजवाडा फार उत्तम आहे
- मकराई** (स रा) हि मध्य प्रा हुसगाबाद जि
- मकरान** (प्रा) आशि ख बलुचिस्तानात
- मकला** (श ब) आशि ख अरबस्तानात हैदरामौन प्रा
- मकवानपूर** (ग) हि नेपाल स येथे इंग्लिश व नेपाली लोक ह्याची
मोठी लढाई झाली. म १८१६

मका (१) आशि ख अरबस्तान दे हेदजद प्रा राज-
धानी येथे मुसलमानी धर्म स्थापणारा महमद
स ५७० त जन्मला

मकासर (श सामु) आशि खं द बोनिओ बेट व सेलिबीज बेट झां-
मव्ये सामु व सेलिबीज बेटात शहर

मकाव (ने) आशि ख चीनदेशाजवळ चिनई समु पोर्तु-
गीज लोकाचे ताब्यात

मक्विनेझ (श) आफ्रि ख मोरोकोमध्ये [काठी]

मकूला (श बं) आशि ख अरबस्तानात हिदिमहासागराचे

मगुई (श) हि व इ पूवेस मणिपूरपा २२ मेल [वर

मचनेनलाक (श) यू ख इग्लदात श्रापशायरमध्ये सेवर्न नदी-

मचिवाडा (गा) हि प इ सरहिंद प्रा लुधियानापा २२

मचू (न) हि मु इ काठेवाडमध्ये हालर स [मैल

मचेरी (श) हि राजपु अलवार प्रा नसिरावादपा ३
मैल पूर्वी मोठे शहर होते [मेल

मच्छली (श) हि वाय प्रा जोतपूर प्रा जोतपुराहून ११

मच्छलीपट्टण (श व) हि म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर उत्तर-
सरकारस प्रा जि कृष्णा नदीवर

मछिंद्रगड (कि) हि मु इ सातारा जि वाळवे ता

मजदे (श) हि मुं इ सिध प्रा कराची जि तालुका

मढ (गा) हि मु इ टाणे जि कर्जत ता खालापूर पे
येथे श्रीगणपतीचे स्थान आहे

मढी (गा श) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता कान्होबाचे
देऊळ आहे २ गुजराथ प्रा गायकवाडचे शहर.

- मणिपूर** (श स) हि व इ प्रेस असाम प्रा आग्नेयीस
- मणेराजुरी** (गा) हि मु इ कोल्हापूर स आजरे ता इचठ-
करजीकराचे स
- मतभगा** (न) हि ब इ सुदरवनाजवळ भागीरथीचा फाटा
- मतवाडा** (गा) हि वाय प्रा माळव्यात
- मत्रबीज** (श) हि मु इ सिध प्रा कराची जि तालुका
- मत्स्य** (दे) हि प्रयाग, कातपर ह्या प्राताचे पूर्वचे नाव
- मथुरा** (ग) हि वाय प्रा यमुनेच्या काठा जि येथे श्री
कृष्णाचा जन्म झाला लाकडावर चित्रे खोद-
ण्याचे काम चांगले होते
- मदपूर** (श) हि म इ म्हैसूर प्रा श्रीरंगपट्टणपा ३४ मैल
- मदनगड** (कि) हि मु इ. रत्नागिरी जि दापोली ता
- मदनपूर** (गा) हि वाय प्रा गोरखपूरपा ३० मैल अयोध्या प्रा
- मदरामेयो** (श) हि ब्रम्हदे आन्हापा २९ मैल इरावतीवर
- मदापोल्लम** (श) हि म इ येथ कापसाची वस्त्रे निघतात
- मदिगोले** (ग) हि म इ विजगापट्टणपा ४० मैल
- मदीना** (गा) हि वाय प्रा हासी शहरापा ३३ मैल, २ अ-
रबस्तानात मक्केच्या उत्तरेस. येथे महमद
स ६३२ त मेला
- मदीरा** (बे) यू ख पोर्तुगाल दे पश्चिमेस अतलांतिक महा-
- मदुधूर** (ग) हि म इ तिनवेलीपा २९ मैल सागरात
- मदुरा** (श) हि म इ मथुरा जि ही पाण्ड्य वंशाच्या
राजाची रा होती दिदीगलपा ३३ मैल
- मदुरू** (श) हि. म. इ मच्छलीपट्टणपा. २२ मैल

मंदेरसपट्टण (कि) हि म इ येथेच फोर्त सेत जार्जचा किड्डा आहे हे इ स १६३९ त चद्रगिरीच्या राजाने इंग्लिशस दिले यास मद्रास म्हणतात [मिळते

मंदेरा (न) अमे स द ब्राझील दे तून अमाझोन नदीला

मद्रपूर (श) हि व इ भागलपूर प्रा भागलपूरपा २२ मैल

मद्रास (श व) हि म इ मुख्य शहर कारोमाटल किनाऱ्यावर येथे गवरनर राहतात फोर्त सेत जार्ज किड्डा आहे, व्यापार मोठा चालतो इमारती पहाण्यासारख्या आहेत रेलवेमध्याने या शहरच्या मर्यादियाप्रमाणे सर्व हिंदुस्थानात घट्याले लावितात शिक्के खोदण्याचे काम होते

मंदरु (गा) हि म इ मच्छलीपट्टणापा २२ मल

मधराजपुरा (गा) हि राजपु जयपूर स.

मधुपूर (श) हि वाय प्रा बरेली प्रा बरेलीपा ११ मैल

मधुपुरा (श) हि राज जयपूरपा २९ मैल २ नशिराबादपा १०० मैल

मधुरा (श) हि म इ मदुरा शब्द पहा

मधुवनल्ली (गा) हि म इ कोइमतूर प्रा [मुख्य

मध्यआशिया (दे) आशि ख स्वतंत्र तार्तरीचे आसपासचा

मध्यधार (पर्व) हि मु इ कच्छ प्रा एक पर्वताची ओळ

मध्यप्रात (दे) हि वऱ्हाडचे उत्तरेस, ज्यास हल्ला सेनल प्राविन्सीज म्हणतात; यात नागपूर मुख्य शहर हा प्रा मोसल्यापासून १८५३त इंग्लिशस मिळाला.

मध्यहिंदुस्थान	(दे) हि महाराष्ट्र देशाचे उत्तरेस जो प्रात तो यात माळवा प्रात येतो
मन	(न) हि वन्हाड प्रा अकोला जि पूर्णेस मिळते
मनखेड	(गा) हि मु इ नाशिक जि. पेठ ता
मनगोळी	(श) हि मु इ विजापूर जि
मनमाड	(श) हि मु इ नाशिक जि चांदवड ता रे स्टे.
मन्मौथ	(श) हि यू ख इग्लदात पश्चिमेकडील प्रातात वायनदीवर
मनरोविया	(श) आफ्रि. ख प आफ्रि सेविरियाची राज
मनस्तर	(प्रा) यू ख अयलंदात
मनिरी	(गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता
मनु	(गा) हि मु इ सातार जि ओध स.
मनोर	(गा) हि मु. इ ठाण जि माहिम ता
मयुराबाद	(गा) हि मु इ खानदेश जि जळगाव ता
मरकारा	(श) हि म इ कुर्ग स राजधानी
मरडी	(गा) हि मु इ वेळगाव जि
मरळी	(गा) हि मु इ सातारा जि पाटण ता.
मरुत	(दे) हि अजमीर मारवाड इ देशाचे पूर्वेचे नात्र.
मरू	(न) हि वन्हाडात सातपुड्याजवळून निघून पूर्णानदीस मिळते.
मरे	(न) आशि ख द. पासि महासा आम्बालियात वारगाण पर्वतांतून निघून पामि महा मिळाली.
मरोळी	(गा) हि मु इ ठाणे जि डाहाणू ता [ला मे १२००
मरबिजी	(न) पासि. महासा आम्बालियात मरे नदीला मिळते.

- मकारा** (श) हि म इ मरकारा शब्द पहा
- मर्गुई** (बे) हि द हिदीमहासागरात तेनासरीमध्या प
- मर्चिसन** (पर) अमे ख त्रितीश अमेरिकेत २ आखेलिगीयात नदी
- मर्थरतिदविल** (श) यू स इंग्लदात वेल्समध्ये टाप नदीवर.
- मर्व** (श) आशि स प तार्तरात खुखान्याचे दक्षिणेस
- मर्सि** (न) यू स इंग्लदात लॉकेशायर प्रा इचे काठीं लि-
वरपूर श
- मलआफ्ग्यालोवे** (भू) यू स स्कातलदात दक्षिणटोक
- मलकापूर** (श) हि वन्हाडात बुलटाणे जि तालुका रे. स्टे
- मलखेड** (श) हि म इ निजामचे रा
- मलमेव** (बे) आशि ख द पासि. महासाग पोलिनिशीया-
पेर्की एक बेटसमूह
- मलप्रभा** (न) हि सख्खाट्रातून तोरगल सं निघून विजापूर जि
कृष्णेस मिलते.
- मलबार** (प्रा) हि म इ पश्चिम अगास समुद्रकिनाऱ्याची पट्टी.
ह्या प्रांतात वाद्ये तयार करितात
- मलवठ** (ग) हि. मु इ पुणे जि शिरूर ता
- मलवडी** (गा) हि मु इ सातारा जि माण ता
- मलाका** (बे प्रा) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पाच्या द
- मलागा** (श व) यू स स्पेन दे दक्षिणेकडील भागात
- मलादेता** (शि) यू स स्पेन देशात
- मलाया** (दे) हिदिमहासाग मलाया व सुमात्रा बेट त्याचेमध्ये
मलाकाची सामुद्रधुनी आहे

- मलारी** (गा) हि वाय प्रा कमाऊन प्रा यथील लोक घरास
कुडुपे न घालता दारात कुर्ची बाधितात हे
रजपुत लोक आहेत [आहे,
- मलाशिया** (वे) आशि ख द पासि महासा वेसमुहास नाव
- मलीनहेड** (भू) यू ख अयलंदच्या उत्तरेस
- मलीमणीघाट** (घा) हि मु इ धारवाड जि सिद्धपुराहून ने-
रसापास जाण्याच्या रस्त्यावर
- मलेश्वर** (गा) हि मु इ गुजराय प्रा नवसरी महालात
- मलंगड** (कि) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता कल्याणपा ८
मल येथील पिराजळ ब्राम्हणाची पूजा आहे
- मलिंगपूर** (गा) हि मु इ बेळगावापा ५८ मल
- मल्याड** (दे) हि म इ मंगळूर प्रात ह्याचे पूजाचे नाव
- मल्ल** (वे) यू ख अतलातिक महामागरात
- मलहारगड** (कि) हि मु इ पुणे जि पुरदर ता
- मशद** (ग) आशि ख इराणात
- मसुर** (गा) हि मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता
- मसुरी** (गा) हि वाय प्रा गुरवळपर देरादून प्रा हद्दीवर
इंग्लिशांनी लोकास औषधाकरिता स्थापलेले
ठिकाण अफगाण लोकाची वस्ती अमून येथे या-
कूबखानास कैदेत ठेविले होते
- मसुरें** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
- मसुवा** (ग) आशि ख अबिसिनीया दे
- मसेलबर्ग** (ग) यू ख स्कातलदात एदिबरो प्रा क्रिश् आफ्
फोर्थ जवळ.

- मस्कत** (श व) आशि ख अरबस्तानचे पूर्वे किनाऱ्यावर येथे दाळवे उत्तम होतात
- मस्किनो** (अखा) अमे र्य मध्य अमेरिकेच्या पूर्वस
- मस्ताद** (म) यू ख जर्मनीत
- महतपूर** (ग) हि मव्य प्रा. माळव्यात
- महत्ताई** (गा) हि आराकान प्रा आराकानपा ८ मैल.
- महमदखानताडा** (श) हि मु इ सिधप्रा हंदराबाद जि तालुका.
- महमदपूर** (श) हि वाय प्रा मुरादाबादेहून १४ मैल २ आ-
ध्यापा ४६ मैल [व्यापार चालतो.]
- महमदापूर** (श) हि मु इ नगर जि कापरगाव ता येथे गुराचा
- महर** (श) हि मु इ सिध प्रा शिकारपूर जि तालुका
- महा** (न) हि मव्यप्रा रायपूर जि शहावा येथून निघून पंथकडे जाऊन बगालचे उपसा कटक जमळ मिळते यात सोने व हिरे सापडतात
- महागांव** (गा) हि मु इ कोल्हापूर स विशाळगड स. २ वन्हाड प्रा नागपूरपा ६९ मैल अरुणा न-
- महाड** (श) हि मु इ जुलावा जि तालुका [दीवर
- महादोपूर** (ग) हि निजामचे रा गोदावरीचे काठा
- महादेव** (कि शिख) हि मु इ कोल्हापूर स आजरे स २ म-
ध्यप्रा छिंदवाडा नि सातपुड्याचे शिपर
- महानंदा** (न) हि हिमालयाचे पायथ्यास सिक्किमचे उत्तरेस उगम होऊन भागीरथीस मिळते
- महाबळीपूर** (श) हि म इ प्राचीन शहर बळी राजाची राजधानी होते

महाबलेश्वर (त्रि.) हिं सद्याद्रि पर्वताचे शिखर येथून कृष्णा नदी निघाती आहे येथील ह्या उत्तम आहे गवर्नर व इतर साहेब हे उन्हाळ्यात राहतात.

महारगंज (श) हि वाय प्रा गोरखपूर पर गोरखपूरपा २८

महारगजी (श) हि वाय प्रा बनारसपा २२ मैल [मैल

महाराजदुर्ग (श) हि म इ म्हेसूर प्रा मगदूरपा ७३ मैल

महाराजपूर (श) हि मध्यप्रा मिद्याचे राज्यात ग्वाल्हेरपा १५ मैल, येथे इ स १८४३ तशिदे व इंग्लिश ह्याचे मध्ये लढाई २ मध्यप्रा मडला जि बजर नर्मदा ह्याचे संगमावर ७ १८५७ बडवाले व इ

महाराष्ट्रदेश (दे) हि सातपुऱ्याचे द. पामून कोल्हापूर गोवेपर्यंतचा देश [मैल

महाशीन (गा) हि व २ ओऱ्या प्रा सत्रलपुरापा १०४

महाशिगपूर (श) हि म यप्रा अलीगडपा २६ मैल

महालुंगी (न) हि सु इ नगर जि अकोला ता. निघून संगमोर गा प्रवरेस मिळते

महि (न) हि मध्यप्रा माळव्यातून निघून खऱायतचे अग्यातास मिळते काठी खऱायत राहूर

महिकाठा (स) हि सु इ गुजराथच्या ईशान्य भागास ह्याणतात, यात पुष्कळ जहागिरी आहेत

महिदपूर (श) हि मध्यप्रा माळव्यात उज्जनीच्या उत्तरेस येथे होळकर व इम्रज ह्यांची इ. स १८१७ त लढाई झाली

महिपतगड (कि) हि. सु द रत्नागिरी जि. संगमेश्वर ता.

- महिमानगड** (डो कि प्रा गा) हि मु इ सातारा जि शमुमहादे-
वाचे डोगराचे आंळात माण ता
- महु** (श) हि मध्यप्रां माळव्यात इदूरचे दक्षिणेस १२
मैल येथे इंग्लिश फौजेची छावणी आहे
- महुभा** (श) हि मु इ उजराथ प्रा खेडा जि
- महेश्वर** (श) हि मध्यप्रा नर्मदा नदीचे काठी होळकराचे
राज्यात येथे महासावित्री अहिल्याबाई इने नर्म-
देस मोठमोठे घाट बाविले आहेत
- महोबा** (श) हि वाय प्रा बुंदेलखंडात बादापा ३५ मैल.
- महमदगड** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि पूर्वेस
- मळगाव** (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगांव ता.
- मळा** (घा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
- मळोली** (गा) हि मु इ सालापुर जि माळशिरस ता
- माई** (गा) हि वाय प्रा भिनपुरपा १९ मैल
- माईलखाम** (भोवरा) यू ख नावेंचे उत्तर किनाऱ्यास आहे.
- मार्किशी** (न) अमे ख उ अमे कानडाचे रा तून जाऊन
आंतिकमहासागरास मिळते त्या भे २०००
- माकुरिया** (प्रा) आशि स चिनई तार्तरात प्रात यातून अमूर
नदी वाहते
- माखजन** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
- मागद** (दे) हि व इ पूर्वेस मणिपूर आहे त्या देशाचे
पूर्वाचे नांव
- मागदाला** (कि) आफ्रि ख. अबसीनियात प्रसिद्ध डोगरी किल्ला
- मागदालिना** (श व न) अमे ख द अमे कोलवियात २ आदी-
जपर्व निघून कारेबीअन समु. मिळते

- माग्रसहोप** (पर्व) आफ्रि ख दक्षिण आफ्रिकेत
- माग्देबुर्ग** (श) य स जर्मनीत एल्ब नदीचे काटा
- मागेरू** (बे) यू स नार्वेचे किनार्यावर
- मागेलन** (सामु) अमे स द अमे पाटागोनिया व टेरादेल्फु-
ईगो ह्याचे मध्ये [तटबंदीचे शहर
- माचमय** (बे श.) आशि स जपान दे उत्तरेस यसो बेटात मोठे
- माचरोल** (श) हि म यमा रेव्यापा २४ मेल
- माचुडी** (गा) हि वाय प्रा बरेलीपा ४३ मेल
- माचुला** (गा) हि म इ गनूर प्रा गनूरपा ७३ मेल
- माचेरी अलनार** (श) हि राज अलवार प्रा अलवारपा ७६ मेल
- माजीओरे** (मरो) यू स इताली दे
- माजोर्का** (बे) यू स स्पेनदे भूमध्य समुद्रात
- माजोगोया** (श) हि ब्रह्मदे उत्तर असामात शिवपूरपा ६७ मेल
- माजकदिरा** (प्रा) आशि स इराणात एलबुर्ज पर्वताचे उत्तरेस
- माट** (गा) हि राजपु मुया व अलिगट यामध्ये
- माटवण** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
- माडवगण** (स श) हि मध्यप्रा माळव्यात धार स एक लहान स
- माडाजेसी** (गा) हि म इ म्हैसूर प्रा श्रीरंगपट्टणच्या उत्तरेस
- माटें** (श) हि मु इ सोलापुर जि तालुका
- माण** (श) हि मु इ सानारा जि तालुका २ कुलावा
जि तालुका [गावाजवळ भीमेस मिळते.
- माण** (न) हि मु इ सोलापुर जि पढरपुर ता सरकोली
- माणकी** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता.
- माणगाव** (गा) हि मु. इ कोल्हापूर स कागल स.

माणिकपुंज	(गा)	हिं मु इ नाशिक जि मालेगाव ता [नदीवर
माणिकपूर	(गा)	हि वाय प्रा अलाहाबादेपा ३८ मैल गगा
माणिकांब	(गा)	हि मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता
मातर	(श)	हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुम्याचे
मातापान	(भू)	यू ख ग्रीस दे मोरियाचे दक्षिणेस [शहर
माताभंग	(न)	हिं व इ गगानदीचा एक फाटा
माथेरान	(जो)	हिं मु इ ठाणे जि नेरळ गावाजवळ उच्च डोंगर येथील हवा चांगली आहे नेरळपा उ फू २५००
माट्रीड	(श)	य ग स्पेनची राज माझानारेम नदीच्या काठी येथे वाजवाडे व वागा पुढील आहेत [बेटाचा भाग
माट्रीयान	(वे)	आशि ग द पामि महासाग पोलिनिशिया
माधनपूर	(श)	हि राजपुताणात जयपूरस जयपूरपा ३९ मैल
मान	(न वे)	यू ख फ्रान्स दे मेन नदीज मिलते २ ऐरिश
मानगंज	(श)	हि. वाय प्रा कानपुराहून ५० मैल [समु दे
मानचूरिया	(प्रा)	आशि ख चिनई तार्तरीचा भाग
मानफिया	(वे)	आफ्रि ग हिंदीमहासागरात बेट
मानभूम	(श)	हि प इ जि व ताटुका
मानस	(सरो)	हि हिमालयाचे उत्तरेस तिबेटात
मानसा	(श)	हि मु इ गुजराथ प्रा ईंदर स [सगमावर
मानहीम	(श)	यू ख जर्मनीत वेदन स हैन व वेकर ह्याचे
माना	(गा)	हि व्हडाडात उमरावती जि व ताटुका रे स्पे
मानार	(नवा १)	हि हिंदुस्थान व सिंगेन ह्यांच्या मध्ये व त्यात या नावाचे बेट

- मान्झानारीस(न) यू ख स्पेन दे इचे काटी माद्रीड श
 मानितोना (प्रा) अमे ख कानडाचे राज्यात
 मानिला (श) आशि ख द हिंदीमहासाग फिलिपेन वेटात
 मानर (गा) हि म इ निजामचे रा नगराहून ४१ मेल
 माप (बे) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता चिपळो-
 णच्या खाडात [तलाव आहे
 मायणी (गा) हि मु इ सातारा जि खटाव ता येथे मोठा
 मायमयचीन(श) आशि. ख चिनई तार्तरीत
 मायाविरम(शधे) हि म इ पवित्र शहर व क्षेत्र आहे
 मारगरतन (पर्व) यू ख म्वित्सलदात इगिरो सरोवराचे पूर्वेस
 मारवाड(जोधपूर)(म) हि राजपु मोठे स
 माराकेबो (सरो) अमे ख द अमे वेनिजुएला देशात.
 मारानाओ(शप) अमे ख द अमे ब्राझील दे
 मारावाका (श) अमे ख द अमे वेनिजुएलात
 मारास (न) यू ख दान्युव नदीला मिळणारी नदी
 मारिट्झा (न) यू ख तुर्कस्तानात इचे काटी आद्रियानोपल
 श अर्किपेलेगोला मिळते
 मारितैन (पर्व) यू ख म्वित्सलदात अल्प पर्वताचा नागमोडी-
 सारखा जिनीवासरोवरा जवळील भागाचे नाव.
 मारियाना (बे) आशि ख द पासि महासा पोलिनीशीयाचा भाग
 मारिशस (वे) आफ्रि ख पूर्वेस भूमध्यसमु येथे मागर व ऊन
 उत्तम होतो
 मारोवा (न) यू ख दान्युव नदीला मिळणारी नदी
 मार्कडेय (न) हि मु इ वेळगाय जि
 मार्की (गा) हि व हाडात उमरावती जि

मार्किसास } (वे) आशि ख द पासि महामा पोलिनिशीयाचा
मार्किसा } भाग

मार्ताबान (श) हि ब्रह्मदे पेगूचे द मार्ताबान प्रा सालवीन न-
दीचे काठी ह्याचे जवळ याच नावाचे अखात.

मार्तिनीक (वे) अमे ख उत्तर अमे जवळ वेस्टइंडिज वेटात
हे फ्रेच लोकाचे ताब्यात

माम्बोरा (समु) य ख तुर्कस्तान व आशि ख तुर्कस्तान ह्या-

मालेश्वर (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रंगमेश्वर ता [मध्ये

मार्शल (वे) आशि ख द पासि महासा मैक्रोनेशिया वेटाचे
समुदायाचा भाग कारोलैन वे पूर्वस

मासेल्स (श ब) यू ख फ्रान्सात मोटे व प्रसिद्ध वदर

मालकमपेठ (श) हिं मु इ सातारा जि जावळी ता मालकम
साहेबाने वसविलेली

मालखेड(मलखेड) (श) हि निजामचे रा

मालगुड (श) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

मालडा (श व) हि ब इ बंगालच्या उपसागरावर [ताब्यात.

मालता (श कि) यू ख इताली दे सिसिली वे द इंग्लिशाचे

मालदह (श) हि व इ जि व तालुका

मालदीव (वे) हिं द हिंदिमहासाग ह्यास पोवळ्याची वेटे

मालदो (न) यू ख दायूब नदीला मिळते [म्हणतात.

मालदोनाडो (श) अमे ख द अमे युराग्वे दे

मालधा (गा) हिं व इ भोगिरपा ४६ मैल

मालपूर (गा) हिं मु इ खानदेश जि पणवळनेर ता येथे
जाजम तयार हातात. २ गुजराथ प्रा. ईदर स.

- मालव (स दे) हि माळव्यात नेमाड व इंदूर ह्या प्रांताचे पूर्वाचे
- मालवण (श व) हि मु इ रत्नागिरी जि तालुका [नाव
- मालवाडा (श व) हि मु इ. रत्नागिरी जि ता
- मालाड (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता
- मालीनहेद (भू) यू ख अयर्लदात [पाराची पेठ
- माले (श) हि मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेट्यात व्या-
- मालेगाव (श) हि मु इ नाशिक जि मोसम नदीचे काठी येथे
लष्करची छावणी असते भुईकोट किल्ला आहे
- मावलीपूर (श) हि मु इ उत्तर अर्काटात येथे प्राचीन देवळे
व कोरीप लेणी आहेत
- मावळ (प्रा) हि मु इ पुणे जि पश्चिम सह्याद्रीचे माथ्यावर
तालुक्याचे ठिकाण खडकाळे
- मास(म्यूज) (न) यू ख हालद व वेलजम यातून जाऊन जर्मन
समु मिळत काठी रातरदाम आहे
- मासकितो (श) अमे ख उ अमे मध्यअमे निकाराग्वेजवळ
- मासाचूसेत (प्रा) अमे ख उ अमे युनेतेद स्तेत्समध्ये यात
बोस्तन श
- मासिक (बे गा) आफ्रि ख हिंदीमहासा २ वाय प्रा लखनौपा
३७ मे गोमती नदीवर
- मासिडोन (प्रा) यू ख ग्रीनदे येथील राजा अलेक्झांडर धि ग्रेत
ह्याने हिंदुस्थानावर इ स पू ३२७ वे वर्षी
- मासेकईओ (श) अमे ख द अमे वेनिजुएलात [केली
- मास्क (मरो) यू ख अयर्लदात मायो व गालवे ह्यामध्ये
- मास्को (श) यू ख. रशियाची जुनी राज. मास्को नदीचे काठी.

- माहाड (श) हि मु इ कुलाबा जि ता
- माहापाड (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि
- माहामू (गा) हिं हिमालयाचे शिखर उ ९१४० फूट. येथे
चिना धर्तीपर वाघिलेले शिवाल्य आहे
- माहिजी (गा) हि मु इ ग्वाणदेश जि पाचोरे ता येथे पाषणु.
१५ पा तीन महिने मोटी याता भरते रे म्
- माही (श) हि म इ मलवार किनाऱ्यावर फेचाचे
- माहीम (श) हि मु इ ठाणे जि तालुक्याचे ठिकाण
- माहुली (श गा) हि मु इ सातारा जि कृष्णेच्या काठा येथे
वैष्ण्या कृष्णस मिळते २ ठाणे जि शहापूर येथे
।कह्ता अमृ पेट आहे
- माहूथवार (गा) हिं वाय प्रा गाझीपूरपर गाझीपुरापा ४९मेल.
- माहूर (श) हि निजामाचे रा महाराष्ट्र दज्जची सरहद्द
पायने नदीवर
- माळदाड (डा) हि मु, इ नगर।ज सगमनेर ता उत्तरेस
- माळवा (पा) हि नर्मदेच्या उत्तरेस मुख्य इंदूर, भोपाळ
धार, देवास, रतलाम वंगरे स आहेत तो,
यात अफू गहू पुष्कळ होतो
- माळशिरस (गा घा) हिं मु इ पुणे जि जुन्नराजवळ घाट आहे.
- माळेगाव (गा) हि वऱ्हाटात अकोला जि
- मिओसन (सरो) यू ख नर्वेत [समुद्राचे काठी.
- मिग्रेलिया (पा) आशि ख रशियात त्रान्सकाकेशियात काळ्या
- मिचिगान (सरो) अमे ख उ अमे युनतेद स्तेन्ममध्ये कानडाचे
रायातील सरो।राजवऱ्हा

- मिचच (सामु) यू ख स्कातलद व लुईज बेट ह्यामव्ये
- मिझर (गा) हि मु इ खानदेश जि नदूरवार ता
- मिरबाब (गा) हि मुं इ रत्नागिरी जि देवगडता. २० नदी
साळसीचे पूर्वस डोगरातून निघून या गावाजवळ
- मिटूलवर्ग (व) हिं द लकेच्या उत्तरेस [मिळते.
- मिटोळा (न) हि. मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि
- मिडवे (न) यू ख इंग्लदात तेम्स नदीला मिळते
- मिढोला (न) मिढोळा पहा
- मिथनकोट (श) हि मु इ सिध प्रा मिथुनदीवर मोठे व्यापा-
राचे ठिकाण येथे पचनद सिधूम मिळतो
- मिदनापूर (श) हि व इ मिदनापूर प्रां
- मिना (न) हि मु इ पुणे जि जुन्नर ता तून घोडनदीस
मिळते काठी मारायणगात्र आहे
- मिनाम (न) आशि ख सयाम दे काठी सयाम व वासोक्त
ही शहरे सयामचे असाताम मिळते [मध्ये
- मिनाय (सामु) य ख इंग्लदात केर नार्वन ३ अंगलसी ह्याचे
- मिनी (न) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राज्यात
- मिनीम (सरो) अमे ख द अमे
- मिनोर्का (वे) यू ख. स्पेनच्या द भूमध्यसमुद्रात
- मिन्दोरो (बेटसमु) आशि ख पूर्वस ह्याच वेडाजवळ
- मियाको (श) आशि ख जपान दे निकोनवे येथे धर्माध्यक्ष
- मियागंज (ज) हि वाय प्रा लखनौपा ३४ मैल [राहतो.
- मियागाव (श) हि. मु इ गुजराथ प्रा. गायकवाडचे रा

मियानी (श) हि मु इ सिध प्रा हैदरावाद जि हैदरावाद
पा तीन कोस येथे इंग्लिश व अमीर ह्याची
स १८४३ त लढाई

मियामीर (श) हि प इ लाहोराजवळ लष्करची छावणी

मियावरम (श) हिं म इ त्रिचनापल्ली प्रा

मिरगड (श) हि प इ भावलपूर रा

मिरज (श) हि मु इ द महाराष्ट्रदे. पटवर्धन ह्याचे स

मिरजगाव (गा) हि मु इ नगर जि कर्जत ता

मिरझापूर (श) हि व इ कटकपा ३० मैल पूर्व २ वाय प्रा.
गगेच्या काठी जि सुपीक प्रदेश येथे आव
पुष्कळ होतात. साखर चांगली होते

मिरझी (गा) हि म इ उत्तरकानडा प्रा येथे किल्ला आहे.

मिरत(ठ) (श) हि वाय प्रा जि येथे लष्करची छावणी

मिरपूर (श) हि मु इ. सिधप्रा शिकारपूर जि. व ताडुका
२ गुजराथ प्रा कराची जि तालुका

मिऱ्या (गा डा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता.

मिलफर्देहेवन (श व) यू ख इंग्लदात वेल्समध्ये.

मिलव (श) यू ख इटालीत

मिलाज (पर्व) आफ्रि खं अबिसिनियान.

मिलान (श) यू. ख. इटालीत लावर्दी प्रा.

मिलार (सरो) यू ख स्वीदन दे.

मिसुरी (गा) हिं हिमालयावर चांगल्या हवेचे ठिकाण

मिसिसिपी (न) अमे रा उ अमे युनैतेदन्तेत्समन्थें मोठी नदी.
मेक्सिकोच्या अखातास मिळते. ला मै २४००.

- मिसौरी** (न) अमे स उ अमे राकीपर्व. निघून १५०० मेल
जाऊन मिसिसिपी न मिळते
- मुकटी** (गा) हिं मु इ खानदेश जि धुळे ता
- मुक्तागिरी** (डो गा) हि वन्हाटात णलिचपूर जि येथे जैनाचा देवा-
- मुखेड** (गा) हि मु इ नाशिक जि येवले ता [लथे आहत
- मुगी** (गा) हि. मु इ नगर जि शेवगाव ता गोदावरीचे
काठी [मेल
- मुघर** (गा) हि वाय प्रा गोरखपूर प्रा गोरखपुरापा १८
- मुचकुंदी** (न) हि मु इ. रत्नागिरी जि राजापूर ता तून निघून
पूर्णगडाजवळ मिळते येथे इला पूर्णगडची खाटी
- मुजफरगड** (श) हि प इ जि [म्हणतात
- मुजफरनगर** (श) हि वाय प्रा जि येथे कागदाचा कलमदाने,
पेथ्या, करडे करून त्यावर नकशीकाम करितात.
- मुजफरपूर** (श) हि ब इ तिरहूतपा २० मेल
- मुझर्क** (श) आफ्रि स सहारावाळवटात शहर
- मुटला** (ब श) हिं ब इ बगालच्या उपसागरावर
- मुटाट** (गा.) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
- मुठा** (न) हि मु इ पुणे जि. मावळ ता तून निघून पु-
ण्याचे उत्तरेस मुळेस मिळते
- मुडकी** (श) हिं प इ येथे शिक व इंग्लिश ह्याची लढाई
स १८४५. लाहोरच्या द ४४ मै
- मुडावद** (गा) हिं मु इ खानदेश जि सिदखेड ता पाझरा
नदीचे काठी
- मुतवारीमस्कल** (बे) हिं. ब इ चितगावच्या दक्षिणे.

- मुद्देबिहाळ** (श) हि द महाराष्ट्र देशात जिजापूर जि ता
मुद्रा (श ब) हि मु इ कच्छ स
मुधोळ (स श) हि द महाराष्ट्र देशात बेळगाव जि. हे घो-
 रपडे ह्याजकडे आहे
मुनवळी (श) हि मु इ बेळगाव जि
मुरगुई (श) हि ब्रम्हदेशात तेनासरीम प्रा चे दक्षिणेस.
मुरगुड (गा) हि मु इ कोन्हापूर स कागल जहागिरीत.
मुरगोड (गा) हि मु इ बेळगाव जि
मुरहें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
मुरवाड (श) हि मु इ ठाणे जि ता
मुरवारा (गा) हि मध्यप्रा जबलपूर जि ता
मुरवी (स श) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाडात मचु नदीवर.
मुरवें (गा) हि मु इ ठाणे जि माहीम ता
मुरादाबाद (श) हिं वाय प्रा. जिल्हा व तालुका गंगेवर लाय
 भरलेली नकशीचीं पितळेची भांडीं करितात
मुरार (श) हि सिंधाचे राज्यात ग्वाल्हेरजवळ येथें ल छा
मुरूड (श) हि मु इ जजिरा स तालुक्याचे गाव [वणी
मुर्तिजापूर (श) हि वन्हाड प्रा उमरावती जि ता रे स्टे इकडून
 तूप चागले व पुष्कळ बाहेर जाते [ह्याच्या खाणी
मुर्शिआ (प्रा श) यू ख स्पेन देशात ह्यात ताबे, लोखंड, शिमे
मुर्शिदाबाद (श) हिं बं इ जि व ता भागीरथीचे काठीं ही मु-
 राज उद्दवल्याची राजधानी होती नीळ व रे-
 शीम ह्याचा व्यापार चालतो. बेदरीकाम उत्तम
मुळगुंद (गा) हि मु. इ धारवाड जि. [होते

- मुलताई** (गा) हि मध्य प्रा बतुल जि ह्या गावाजवळून तापी नदी निघाली आहे अफू व गळ ह्याचा व्यापार
- मुलतान(महली)**(श)हि प इ जि चिनाब नदीवर ल छावणी हस्तीदती चुडे व जाळीचे काम चागले होते
- मुल्हेर** (गा.कि) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता मोसम न दीचे काठी उद्वस्वार्माची समाधि आहे
- मुल्हेरगड** (गा) हि. माळव्यात होळकराचे राज्यात निमचपा १० मेल
- मुशी** (न) हि निजामचे राज्यात कृष्णा नदीस मिळते, काठी हेदराबाद शहर आहे
- मुसाड** (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता.
- मुळगुंद** (गा) हि मु इ धारवाड जि
- मुळशी** (गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता. पेठा आहे. ठाणे पौड येथे असते
- मुळा** (न) हि मु इ पुणे जि मावळ ता. तून पुण्याजवळ मुठेस मिळते व पुढे दोन्ही भीमानदीस राजणगावाजवळ मिळतात २ नगर जि अकोले ता तून पाचे गावाजवळ प्रवरेस मिळते.
- मेकल** (डो) हिं मध्य प्रा मडला जि
- मेकलन बुर्गखेलीत्स**(शस) यू ख जर्मनीत स
- मेकलनबुर्ग स्केवरीन**(स) यू ख जर्मनीत स
- मेक्लीन (मेक्लीन)**(श) यू ख बेलजम दे जाळीदार कापड व तागाचीं वस्त्रे ह्याकरिता प्रसिद्ध [चिनात
- मेक्याग (कांबोज)**(न.) आशि. ख इंदियन चायनात कोचीन-

मेक्रानं	(पा) हि सु इ सिवदेशाचे पश्चिमेम [वेटसमूहात.
मेक्रोनेशिया	(वे) आसि ख द पासि महासा ओशियानियाचे
मेग्रा	(न) हि व इ ही सुर्मानदीस मिळाल्यावर तिला
मेघेलीन	(श) यू ख इतार्नीत [हेच नाव आहे
मेजन	(अखा) यू ख रशियाच्या उत्तरेम
मेज्झ	(श) यू स जर्मनीत मोसेले नदीचे काठी
मेझन	(न) यू ख रशियात आर्तिक महामागरास मिळते
मेडवे	(श) हि ब्रम्हदे इरावतीचे काठी
मेडलाक	(न) यू ख इग्लदात लाकेशायरमये
मेडस्टोन	(श) यू स इग्लदात केटमये मिडवे नदीवर.
मेढे	(गा) हि सुं इ सातारा जि जावली ता
मेणवली	(गा) हि सु इ सातारा जि वाई ता हे नानाफ- डणविसाचे जाहागीरगाव
मेत्रौन	(श) अमे ख उ अमे साजुआन नदीचे काठी
मेदितेरीअन	(समु) भूमध्य समुद्राचे नाव.
मेदिनीपूर	(श) हि व इ जि व तालुका.
मेनादो	(श) आशि ख द सेलीबीज वे
मेमदाबाद	(श) हिं सु इ मिध प्रा खेडा जि तालुका.
मेमैनसिग	(श) हिं वं इ ब्रह्मपुत्रेच्या काठी.
मेरालान्द	(पा) अमे ख युनैतेदस्तेस प्रा यांत सु र बालतीमोर.
मेरिआनेथ	(पां) यू ख वेल्समये
मेरिदा	(श) अमे ख उ अमे मेक्सिको दे
मेरु	(गा) हिं प इ. कुनावर प्रा जुला व सतलज ह्यांचे सगमावर येथे द्राक्षे उत्तम होतात.

- मेरुलिंग (डो) हि मु इ सातार जि वेण्णा नदीच्या पूर्वे
कडून सातारा तालुक्यातील सह्याद्रीचा फाटा
- मेरोई (श) आफ्रि ख न्युविया देशात नैल नदीवर
- मेलबोर्न (श) आशि स द पासि महासा आखिलियात
विस्तोरिया भागाची राजधानी
- मेलीन (पर्व) आशि ख चिनात [हर आहे
- मेलेस (न) आशि ख तुर्कस्तानात इचे काठी स्मर्ना श
- मेवड (प्रा) आशि स कदाहार वहेलमंद नदी ह्याचे मध्ये
- मेवाड(उदेपूर) (स) हि राजपु मोठे स
- मेवात (प्रा) हि राजपुताऱ्याचे उत्तरेस प्रा
- मेवासी (स प्रा) हि मु इ रंवाकाठा स २ नर्मदा नदीचे द-
क्षिण अगास आहे तो प्रात [णारी नदी
- मेशवो (न) हि मु इ गुजराथेत सावरमती नदीस मिळ
- मेशी (गा) हि मु इ नाशिक जि कळण ता
- मेश्वा (न) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि
- मेसिना (ब सामु) यू ख इताली व सिसिली बेट ह्यामध्ये
- मेक्सिको (देश) अमे ख मध्य अमे देश या देशाजवळ याच
नावाचे अखात
- मेहकर (श) हि वऱ्हाडात बुलठाणे जि तालुका
- मेहमदाबाद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका.
- मेहरूण (गा) हि मु इ खानदेश जि. जळगाव ता
- मेहुणवारें (गा) हि मु इ खानदेश जि. चाळीसगाव ता गिर-
जेच्या काठी धुळ्याहून चाळीसगावचे वाटेवर

- मेहेकरी** (न) हि मु इ नगर जि नगर ता तून जामखेल
ता शिवा नदीस मिळते
- मेळघाट** (श) हि वऱ्हाडात एलीचपूर जि चिखलदरा तालु-
क्याचे ठिकाण येथील हवा चागली आहे
- मेथील** (दे) हि नेपाळ दे जवळ गोरखपूर आहे तो देश
- मध्रव** (दे) हि आग्रा प्राताचे पूर्वाचे नाव
- मैन** (न) यू ख व्हेन नदीस मिळते [खोऱ्यात
- मैनघोल** (जगल) हि मु इ कोल्हापूर स भोगावती नदीच्या
- मैनपूर** (प्रदे) हि व इ जिल्हा व तालुका
- मैनाम** (न) आशि स पूर्वकडील द्वीपकल्पात अमन सया
मदे सयामचे अखातास मिळते. काठी वाकोर
- मैमनसिंग** (श) हि व इ जि व तालुका [गहर
- मैसाना** (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राऱ्यात.
- मोईला** (श व) आशि स अरबस्तानात ताज्या समुद्राचे
काठा
- मोकंदरा** (गा) हि राजपु कोठा स कोठापा ३२ मल. च-
बळा नदीचे काठी
- मोखा** (श व) आशि स अरबस्तानात येमेन प्रा ताबड्यास
मुद्राचे काठी येथे बुद चागले होते [काण
- मोखाडे** (श) हि मु इ ठाणे जि शहापूर ता पेठ्याचे ठि-
- मोजगड** (श) हि प इ भावलपूर स भावलपूरपा ३७ मेल
- मोजडें** (गा) हि मु इ नगर जि कोपरगाव ता येथे
मोठी यात्रा भरते

मोजाचीक (दे) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत देश याची राजधानी
याच नावाचे शहर हे पोर्तुगीज लोकांचे.

मोजेल (न) यू ख न्हैन नदीला मिलते [नाचे

मोडनिबें (शस) हिं मु इ सोलापुर जि मिरजकर पटवर्ध

मोदेना (प्राश) यू ख इतालीत द्राक्षें, रेशीम, मध होतो

मोनस (न) हि हिमालयातून निघून ब्रम्हपुत्रा नदीस मिलते

मोजील (श) अमे ख द अमे कोलंबियात

मोमबाज (श) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत जाजीबारमध्ये

मोर (न) हि प इ भावलपूर स तून निघून मागीर-
धीस मिलते २ खानदेश जि सावदे ता तून
मुसामल ता तापीस मिलते

मोरगांव (श) हिं मु इ पुणे जि पुरंदर ता कन्हा नदीचे
काटी श्रीगणपतीचें प्रसिद्ध स्थान

मोरकं बे (अरा) यू ख इंग्लदात लाकेशायरचे वायव्येस

मोरगिरी (गा कि) हिं मु इ सातारा जि पाटण ता

मोरटका (श) हि मध्यप्रा नेमाड जि ता

मोरबत (पर्य) हिं पुणे जि भोर स या टेकडीवर शिवाजीने
स १६४६ त रायगड किड्डा बाधिला [जेस

मोरबात (श ब) आशि ख अरबस्तानात हैद्रामौत प्रा दक्षि-

मोरवणे (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता

मारवाड (स) हिं मु इ गुजराथेच्या उत्तरेस राजपुता-यात

मोरबी (स श) हिं मु इ गुजराथ प्रा काठेवाडमध्ये हालर
विभागात

मोरवें (गा) हिं मु इ सातारा जि वाई ता. खडाले पेठ्यात.

मोरसा (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदावाद जि. येथे
साबू, काच करण्याचे कारखाने आहेत

मोरा (श) हि मु इ सिंधप्रा हैदराबाद जि तालुका

मोरार (श) हि मध्यप्रा सिंध्याचे राज्यात ग्वाल्हेरीजवळ
इग्लिशाचे शहर येथे छावणी आहे

मोरिया (द्वीप) यू स ग्रीसदेशात

मोरे (अखा) } यू ख स्कातलदात २ हि मु इ ठाणे जि प-
(सरो गा) } नवेल ता

मोरोकाईबो (अखा) अमे स द अमे वेनिजुएलाचे उत्तरेम

मोरोको (स श) आफ्रि स बार्बरी स एफ स आहे

मोरोविया (प्रा) यू ख आख्रियाचा भाग [शियात वित्कोरियात

मोर्नवे(क्विन्सलाद) (स) आशि स द पासि महामाग आखेलि-

मोर्न (पर्व) यू स अयर्लदात

मोर्ना (न) हि वन्हाड प्रा अकोला जि पूर्णानदीम मिळते

मोर्शी (गा) हि वन्हाडात उमरावती जि व ता

मोलका (वे) आशि ख द पासि महासा. मलाशियात.

मोलदावा (न) यू ख दान्यूव नदीला मिळते

मोलेदीवया (श) यू ख तुर्कस्तानात रुमेनियात

मोलमेन (श ब) आशि स इदियन चायनात ब्रह्मदे आसाम
प्रा तेनासरीमपरग आम्हर्त्त भागात येथे चिथे

मोवाड (श) हि मध्य प्रा ना।पूर जि [चागर्ली काढितात

मोसम (न.) हि मु इ नाशिक जि वागलाण ता साल्हेरडों.
गरातून येऊन मालेगावाजवळ गिरणेम मिळते.

- मोसल** (श) आशि ख तुर्कस्तानात तैम्रीस नदीचेकाठी कु-
र्दीस्तानमध्ये [होतात]
- मोहखेड** (श) हिं मध्यप्रा. छिदवाडा जि येथे तुपाचे बुधले
- मोहगाव(मोहनगर)** (गा शि) हि मध्यप्रा छिदवाड जि सात-
पुड्याचे शिसर
- मोहनपूर** (स श) हिं मु इ गुजराथ प्रा महिकाठा एजन्सीत
- मोहना** (न) हि मु इ तापीस मिळणारी नदी
- मोहपाडा** (गा) हिं मु इ कुलावा जि पनवेल ता
- मोहळ** (श) हिं मु इ सोलापूर जि माढे ता
- मोहाडी** (गा) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता [होतात.
- मोहाळी** (गा) हि मध्यप्रा भटारा जि येथे लुगडीं चागलीं
- मोहोपानी** (गा) हि मध्य प्रा नरसिंगपूर जि येथील कोळशाच्या
साणी प्रसिद्ध आहेत
- मंगरूळ** (श) हि वऱ्हाड प्रा वासीम जि तालुका [प्रसिद्ध
- मंगलूर** (श ब) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर व्यापाराक.
- मंगळवेढे** (श) हि मु इ द महाराष्ट्रदे बेळगाव जि सागली स
तालुक्याचे गाव भीमेच्या काठी पठरपुराजवळ.
येथे पठरीभक्त दामाजीपत साधु होऊन गेला
- मंचर** (मरो) हि मु इ सिंध प्रा २ पुणे जि रोड ता. येथे
लुगडी चागला होतात
- मंचोत्रो** (श) हि ब्रम्हदे पूर्वीची राजधानी
- मजराबाद** (गा) हि म इ म्हैसूर स सेरिंगमपा ७२ मैल
येथे डोंगरावर किल्ला आहे
- मंडणगड** (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता पेटा अमे.

- मंडले** (श) हि ब्रम्हदेशाची राजधानी इरावतीचे काठा।
- मंडलेश्वर** (श) हि मध्यप्रा माळव्यात नर्मदेच्या काठा महुच्या द ३० मै शेवटचा पेगवा मालकम साहेबस शरण गेला स १८१८
- मंडळा(ला)** (श) हि मध्यप्रा माळव्यात नर्मदेच्या काठा येथे मोठा धबधबा आहे येथे पचरशी धातूची भाटा उत्कृष्ट होतात
- मंडोड** (कि) हि प इ सरहिद प्रा सतलज नदीवर [ता.
- मेढापुर** (गा स) हि मु इ सोलापुर जि।मरजकराचे मोडानव
- मदावर** (श) हि वाय प्रा येथे कांगदाची कलमदाने, पेठ्या, डबे करून त्यावर नकशी करितात
- मद्रुळ** (गा) हि मु इ सातारा जि. पाटण ता
- मंद्रूप** (गा) हि मु इ सोलापूर जि व ता
- माफिगले** (गा) हि मु इ सातारा जि शिरोळे पेठ्यात
- मागेतुगे** (टो) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता येथे जैन-लोकांची देवालये आहेत
- माचुरीया** (प्रा) आशि ख चिनई तानरीत
- माचेस्टर** (श) यू ख इंग्लदात लाकेशायरमध्ये डरवेत नदीवर. हे कापसाचे वस्त्राकरिता प्रसिद्ध
- मांजरा** (न) हि मु इ निजामाचे राज्यात गोदावरीस भिळते
- माजरोद** (गा) हि मु इ रानदेश जि शिरपूर ता तापीचे काठा
- माटओहोळ** (न) हि मु इ नगर जि पारनेर ता वासुदेव गा वाजवळून निघाली आहे व इला येथे तीनशे हात
- मांटगोमरी** (श) यू ख. इंग्लदात. [उच्चीचा धबधबा आहे

- मौगीर (श) १८ व ३ गनेच्या काठी मोठा किडा आहे
- मोझ (भू) हिं मु इ मिध प्रा कराचीचे पश्चिमेस
- मौतओलिपस (शिख) यू ख तुर्कस्तानात उच्च शिखर
- मौतपारनेसस (पर्व) यू ख ग्रीस दे उच्च पर्वत
- मौतयार्क (पर) आशि ख द पामि महासा आखेलिशियात
- मौतरे (श) अमे ख उ अमे युनायतेदस्तेसमध्ये
- मौतरोजा (शिख) यू ख स्विट्सर्लंडात अल्पपर्वताचे
- मौतसेतगोथाई (शिख) यू ख स्विट्सर्लंडात अल्पपर्वताचे
- मृत (समु सरो) आशि ख तुर्कस्तानात पालस्तैन प्रा यात
मासे पाचत नाहीत, व झाडे होत नाहीत पाणी
जट घट्ट आहे त्यावर चालता येते
- म्यान (वे) यू ख इंग्लंडात पेरीस समुद्रात
- म्युज (न) यू ख बेलजममध्ये जर्मन समुद्रास मिळते
- म्युनीक (श) यू ख जर्मनीत बवेरियाची राज नायझर
नदीचे काठा
- मुंदरा (श ब) हिं मु इ गुजराथ प्रा कच्छ स
- मुंबई (श ब) हिं मु इ मुख्य शहर, हे पोर्तुगीज राजाने स
१६६१ त इंग्लिशस आदण दिले तेव्हा फार
थोडी वस्ती होती हल्ली वस्ती मु सात लक्ष अ-
सून हिंदुस्थानात पहिल्या प्रतीचे सुधारणेने, व्या-
पाराने श्रेष्ठ आहे पृथ्वीवरील सर्व देशातील
लोक येथे आहेत गवरनर साहेब येथेच राहा-
तात अनेक यंत्रे, पाण्याचे नळ, ग्यासचे दिवे,
गिरण्या, छापखाने, वगैरे कारखाने, व्हिक्टोरिया

टरमिनस, राजाबाई टावर, दीपस्तभ, पोष्टपीक्ष
हेफोर्ट, फाफर्डमाकिट, कालेजे वगेरे मोठ्या न
सुदर अशा इमारती पाहण्यासारख्या आहेत
रेल्वे स १८५३ त सुरू झाली स १८९३ त
सुमलमात व हिंदून मोठा दगा झाला

- मेंदोशी** (घा) हि मु इ सानारा जि
मेंदोसेना (भू) अमे ख द अमे. युनेतेदस्ते गमव्ये
मोंगलपूर (ग) हि प इ दिल्ली शहराजपळच मोगल दोहानी
 वस्ती केली त्याचे नाव
मोगोलीया (प्रा) आशि य चिनई तार्तरीचा पूर्वकडील प्रात.
 चीनदेशाचे उत्तरेम
मौगीर (श) हि ब इ बहार प्रा जि भागीरथीच्या काठी
 येथे सुपारीच्या लाकडाचे डागिने करतात
माटवण (गा) हि मु इ नगर जि श्रीगोदे ता
माडवी (श व न) हि मु इ कच्छ स २ पुणे जि जुन्नर ता
 नदी ३ सुरत जि तापीच्या काठा वदर
माडवे (गा नाट्य) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता हे होळ-
 कराचे दिवाण पळसीकर ह्याचे
माडुलगड (गा) हि राजपु उदेपर स अजमीर पा ५६ मेळ
मातिनीग्रो (दे) यू ख तुर्कस्थानाचे दक्षिण व पश्चिम अगास
मात्रीआल (श) अमे ख उ अमे कानडाचे रा सेनलारेन्स व
 ओटावा ह्याचे सगमावर
मांतुवा (थ) यू ख इटालींत
मातेविडीओ (श) अमे. ख. द अमे युराग्वे दे.

- मादाड** (ब) हि मु इ कुलाबा जि माणगाव ता. मिठाचा मोठा व्यापार
- मात्रेक** (भू) आशि रं अरबस्तानात दक्षिणेस
- मावाता(ओंकार)** (क्षे) हि मध्यप्रा नेमाड जि नर्मदेच्या काठी १२ ज्योतिर्लिंगांपैकी एक पवित्र स्थान येथील वस्ती टोगराचे उत्तरीवर वसलेली आहे येथील राजा कोळी जातीचा आहे
- मिंदोरा** (ममु) आशि ख द पासि महामाग मिंदोरो
- मुंगेली** (रा) हि मध्यप्रा विलासपूर जि ता [बेटाजवळ
- मुडगाव** (गा) हि बऱ्हाटान अकोला जि अकोला ता
- मुडगी** (ग) हि मु इ धारवाड जि
- मुडी** (गा) हि मध्यप्रा नेमाड जि बऱ्हाणपूर ता
- ह्यशेळें** (श) हि मु इ जजिरा स तालुक्याचे ठिकाण
- ह्यसदी** (गा) हि मु इ खानदेश जि पिपळनेर ता
- ह्यसवड** (ग) हि मु इ सातार जि माण ता
- ह्यसवें** (गा) हि मु इ खानदेश जि अमळनेर ता
- ह्यसाईपाठार**(जगल) हि मु इ कोल्हापूर स. वारणानदीचे सोऱ्यात
- ह्यसावद** (गा) हि मु इ खानदेश जि जळगाव ता गिरणेच्या काठी रे स्टे
- ह्यसे** (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता
- ह्याडाळ** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
- ह्यानारादेव** (टा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता यातून डोरा नदी निघाली आहे
- ह्यासरें** (जग) हि मु इ कोल्हापर सं. वेदगणेच्या काठी.

- झुली** (श) हि मध्यप्रा चादा जि तालुका
झेरवाडा (प्रा) हि राजपुतान्यात [वाळापूर
झेंस (न) हि वऱ्हाडात अकोला जि वाळापूर ता काठी
झेंसूर (म ग) हि म इ हे हिंदुराजाचे ताब्यात असून यात श्रीरंगपट्टण रा ग आहे यात सुर्मा, सिसे, कच्ची चादी, काफी ही होतात येथे हेदर व टिपू हे पराक्रमी राजे होऊन गेले यानी इंग्लिश-वरोवर पुष्कळ लढाया केल्या हदर स. १७८२ त व टिपू स १७९९ त मेला

य

- यज्ज** (श) आशि स इराणान इराक अरबी प्रा येथे गालीचे चागले होतात
यदो (श) आशि ख जपान दे निफोन बेटान
यद्रो (गा) हि ब्रह्म दे निडवन नदीपा १८ मेळ
यमकन (गा) हि मु इ बेळगाव जि
यमगें (गा) हि मु इ कोल्हापूर स कागल जहागिरीत
यमुना (न) हि हिमालयातून जमनोत्रीपा निघून प्रयागा जवळ गंगेला मिळत काठा आग्रा, दिल्ली शहरे आहेत ला ८६० मै
यरुशलेम (श) आशि य तुर्कस्तानात पात्रम्नेन प्रा येथे येशू ख्रिस्त जन्मला ३ मेळा याच्या शकास आन १८९५ वष झाली
यवतमाळ (श) हि वऱ्हाडात, वणी निरह्याचे मुख्य ठिकाण व्यापार मोठा चालतो

यवतेश्वर (डो) हि मु इ सानारा जि साताऱ्याजवळ डोंगर आहे, व लावर श्रीयवनेश्वराचे स्वयम्भू स्थान आहे

यवनदेश (दे) आशि ख दलख, बुखारा वगैरे देश

यशवतगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता

यसो (वे) आशि ख जपावदेश चार बेटे मिळून झाला आहे, त्यापेका एक बेट

यक्षु(आक्सस) (न) आशि य तार्तरीत हिंदुकुश प निघते व आरु ससु ामळते इचे काठचे प्रदेश सुपीक आहेत इचे काठा माणकें वैदूर्य, सोने हा सापडतात इचे दक्षिणेस समर्कंद शहर [तीरावर

याकुत्स्क (ग) आशि य रशियात लेना नदीच्या डाव्या

यानान (ग) हि म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर गोदावरीचे मुखाजवळ रानमहेट्टीजवळ फेचाचे [शिखर

याळलानाय(गिख) आशि ख रशिया दे द अलताई पर्वताचे

यामौथ (ग) यू ख इंग्लदात नारफाक प्रा वेअर नदीवर

यार्क (र) य ख इंग्लदान यार्क प्रा औसादीवर

यार्कंद (न ग) आशि ख चिनईतार्तरात

याक्योग (न) आशि ख चिनईतार्तरातून जाऊन लोप्रनार सर्रावरास मिळते [निकस स १४७३ त जमला

यान (गा) यू ख प्रश्यादे विस्तुला नदीचे काठा काप

यावरी (न) अमे ख द अमे आमाझोन नदीला उजव्या बाजूने मिळते

यावल (ग) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता

यासी (ग) यू ख रमानिबामव्ये

- यी (प्रा) हि ब्रह्म इ तेनासरीम प्रा यात इमारती लाकूड
- युक्तातान (द्वीप) अमे ख उ अमे मेक्सिको दे [उत्तम होते.
- युदीया (श) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पात सयामदे जुनी
- युननान (प्रा) आशि ख चीन दे • [राजधानी
- युननानफ (श) आशि ख चीनदे युनान प्रा
- युनल्याग (न) आशि ख चीनदेशात पिहीहो नदीस मिळते
- युनानी (वे समु) य ख ग्रीसदेशाचे पूर्वस वेग्समूह [णतात
- युनैतेदस्तेत्स (दे) अमे ख उ अमेरिकेत स्वतंत्र संस्थानास म्ह
- युफ्रातीस (न) आशि ख तुर्क तारम पर्वतातून निघून बसरा
शहराजवळ तैग्रिस नदीला मिळते ला १७०० मै.
- युवेओन (१) अमे ख उ अमे कामश्वाटकाचे समु मिळते
- युमेडाग (पर्व) हि पू ब्रह्मदेश ईशान्येस
- युराग्वे (दे १) अमे ख द अमे युराग्वे देशात नदी
- यूकोन (न) अमे ख उ अमे युनैतेदस्तेत्समध्ये
- यूनर्लींग (पर्व) आशि ख चिनात
- यूरोप (ख) यू ख आशियाखंडाचे पश्चिमेस
- यूसेल (वे) यू ख बाल्टिक समुद्रात
- ये (प्रा) हि ब्रह्मदेशात
- येजिन (अग्ना) आशि ख रुसदे पूर्वस
- येज्द (ग) आशि ख इराणात येथे पार्श्व लोकाचे मुख्य
गुरू राहतात गा-रीचे चांगले होतात
- येनसी (न) आशि ख रशियात अलताई पर्वतातून निघून
येनीसियीचे अग्नातास मिळत ला २९०० मै
- येनर (गा) हि म इ मगळुराहून २२ मैल

येबी	(न) हि मध्यप्रा महानदीला मिळणारी नदी
येमीने	(भू) यू ख तुर्कस्तानात आट्रिआतिक समुद्रात
येमेन	(प्रा) आशि ख अरबस्तानात पश्चिमेकडील विभा- ग्नचे नाव [चागर्ली होतात
येरड	(गा) हि मु इ नगर जि शेवगाय ता येथे पागोटी
येरंडोल	(श) हि मुं इ खानदेश जि तालुक्याचे ठिकाण. येथे खर्ची कागद चागले होतात
येलाघरी	(गा) हि म इ सालेम प्रा [तालुका
येलापूर	(श) हि मु इ द महाराष्ट्र दे उत्तर कानडा जि
येवत	(गा) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता
येवती	(गा) हि मु इ सोलापूर जि माढे ता
येवले	(श) हि मु इ नाशिक जि येवले ता येथे जरी- काठी पीतांबर, पैठण्या उत्तम होतात. इ स. १८९३ त हिंदुमुसलमानात दगा
येवी	(न) हि ब इ महानदीला मिळणारी नदी
येशवंतगड	(कि) यशवंतगड पहा
येसो	(श वे) यसो पहा
योचुफु	(श) आशि ख. चिनात गोकनाक प्रा
योम	(पर्व) हि ब्रह्मदे व असाम यातील रागेचे नाव
योमादुरंग	(पर्व) हि ब्रह्मदे. पेगच्या पश्चिमेस [काठी
यबु	(ब श) आशि ख अरबस्तानात ताबड्या समुद्राचे
यबो	(श व) आशि ख अरबस्तानात हेजलश प्रा. मदीना पा १०० मैल

यागसेक्याग (न) आशि ख चीनदे खोई पर्वतातून निघून पीत
समु मिळते ला २९०० मेल

यादानु (गा) हि ब्रम्हदे येथे इग्लिश व ब्रह्मी राजा याचा
स १८२६ र तह झाला.

र

रइत (श ब) आशि इराणात काळ्या समुद्राचे काठीं

रक (श) हिं मु. इ सिध प्रा [१६ मैल

रघुगड (श) हि मध्य प्रा सिंधाचे राज्यांत गुणा शहरापा.

रटलद (प्रा) यू ख इग्लंदात. [जवळ.

रडतोंडी (गा) हिं मु इ ठाणे जि शहापूर ता कासारे घाटा-

रतनगड (गा) हिं. मु इ नगर जि. अकोले ता येथून प्रव
रानदी निघाली आहे

रतनपूर (श) हिं मध्यप्रा, बिलासपूर जि

रतलाम (स श) हि मध्यप्रा, माळव्यात इंदूरच्या पश्चिमेस.

रतींबर (श कि) हिं राजपु जयपुराहून ७५ मेल बुदी सस्था-
नचे हद्दीवर.

रत्नपूर (श) हि ब्रह्म दे आवा शहराचें पूर्वीचे नाव.

रत्नागिरी (श ब) हिं मु इ रत्नागिरी जि व ता येथे शिल्प-
शाळा आहे त्यात काम चांगले तयार होतें मु-
बईपा १०० मेल दक्षिणेस या जिल्ह्यातील लोका
तीक्ष्ण बुद्धीचे आहेत

रधनपूर (स श) हिं गुजराथ प्रा [जाहागीर

रनाळें (गा) हिं मु इ खानदेश जि. नंदुरबार ता.

रने (गा) हिं. मध्यप्रा. दमोह जि.

रशियनतार्तरी(दे) आशि तार्तरीचा जो भाग रशियाने घेतला तो
रशिया (दे) आशिया व युरोप ह्या दान्ही खंडात उत्तरेक
 उील देश ह्याच्यामध्ये उराल पर्वत आहे

रसाळगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि येड ता

रस्त (श) आशि इराण दे कास्पियनसमु कार्ता

रहातगड (श) हि म यप्रा सागर नि येथ चरमी जोड व दुसती

रहिमतपूर (श) हि मु इ सातारा नि कोरेगाव ता [कापड होते

रहेली (गा) १८ मध्यप्रात सागर जि येथे गुळाचा कारखाना

राई (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता पोडवदराजवळ
 मिठाचा मोठा व्यापार आहे [१६००० मै

राक्की (पर्व) अमे ख उत्तर अमे द उत्तर आहे ला

राक्सबर्ग (प्रा) यू स र्कातलदात

राचडेल (श) य ख इंग्लदान लकेशायरमध्ये रोच नदीवर

राजकोट (थ म) हि व इ गुज प्रा काठेवाड म ये येथे राजकुमार
 कालेज आहे रत्नागिरी जि मालवण ता किल्ला

राजखेडा (गा) हि राजपु धोलपूर म

राजगड (गा कि) हि ब इ येथे दगडी कोळशाच्या खाणी आ-
 हेत २ मु इ पुणे जि भोर स हा किल्ला
 तोरणा किल्ल्याच्या आग्नेयीस दीड कोसावर
 स १६४६ त शिवाजीने बांधिला [एज सीत

राजपेंपळा (म ग डो) हि मु इ गुज प्रा पश्चिमेम रेवाकाठा

राजपुताना (प्रा) हि मु इ आख्याचे उत्तरेस व पंजाब इ दक्षिणेस
 हा बहुतेक वालुकामय प्रदेश आहे हा राजपुत
 लोकांचा देश, स्नात पुष्कळ स आहेत.

- राजपुरी (गा खा) हि मु इ कुगवा जि जजीरा जजिन्याजवळ
 राजमहाल (श) हि ब इ येय दगडी कोलशाच्या खाणी आहेत
 गगानदीपर स १८५५ त साथल लोकाचे बड
 राजमहेद्री (श व) हि म इ पूर्वकिनाऱ्यावर गोदावरीचे काठी जि.
 राजमाची (फे) हि मु इ पुणे मावळ ता
 राजवाडी (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
 राजशाही (गा श) हि मु इ गुज प्रा काठेवाडात २ व इ जि
 राजसेज (पर्व) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता येथून बाण-
 गगा निघते येथील दगड फार कडक
 राजापूर (श व) हि मु इ रत्नागिरी जि २ नाशिक जि येवले ता
 राजीम (श) हि मध्यप्रा महानदीचे काठा रायपूर जि. येथे
 लाखेचा व्यापार
 राजुरी (गा) हि मु इ पुणे जि जुन्नर ता
 राजूर (गा) हि मु इ नगर जि अकोले ता येथे ताडु-
 लाचा व्यापार मोठा चालतो.
 राजेगांव (गा) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता
 राठेहाळी (गा) हि मु धारवाड जि कोड ता
 राडनार (गा) य र इगलदात नेल्समध्ये
 राणीगज (श) हि ब इ येय कोलशाची खाण आहे
 राणेबिन्दूर (श) हि मु इ धारवाड जि नाडुका
 रातरदाम (श) य र हालद दे म्यूज नदीचे काठी मोठी
 व्यापाराची जागा
 रानंजन (गा) हि मु इ सोलापूर जि, वागी ता
 राथ (भू) यू ख. स्नातलदान उत्तरेस

- राथलीन (ने) यू स अयलद ने उत्तरेस
 राधनपूर (स श) हि मु इ गुज प्रा. पालनपूर एजन्सीत
 रानमळा (गा) हि मु इ. रानदेश जि धुळे ता जहागीर गाव
 रापर (श) हि मु इ गुज प्रा कच्छात
 रापती(राम्नी)(न) हिं अयोध्या प्रांतातून भागीरथीस मिळते
 रामगड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि. मालवण ता येथे
 नरम दगडाची भाडी चागली होतात २ छोटा-
 नागपूरचे उत्तरेकडील प्रांतात ह्यास हजारी बाग
 म्हणतात ३ मध्यप्रां मडला जि ता
 रामगंगा (न) हिं व इ भागीरथीला मिळणारी
 रामघाट (घा) हि मु इ रत्नागिरी जि वेगुलें ता
 रामटेक (श डो) हिं मध्यप्रा नागपूर जि येथे विड्याची पाने
 चागली व पुष्कळ होतात
 रामदुर्ग (स श) हि मु इ वेळगाव जि पूर्वेस भांगे ह्याचें
 रामनगर (श) हि पं इ चिनाव नदीचे काठी २ मध्यप्रा म
 डला जि. ही गोड राजाची राजधानी होती
 रामनद (स श) हि म. इ मदुरा पर.
 रामनाथ (श) हि म इ वेगा नदीचे काठीं मदुरा जि
 रामपायली (श) हि मध्यप्रां भाडारा व सबळपूर जि
 रामपूर (स श) हि वाय प्रा रोहील ख कोशिला नदीवर
 रामरी (वे) हि ब्रम्हदे आराकान प्रा पश्चिमेस बेट
 रामाचासेतू (पल) हि हिंदुस्तान व सिलोन बेट ह्याच्या मध्ये
 रामापूर (गा) हिं मु इ सातारा जि औंध म
 रामास (भू) हिं मु इ. गोव्याचे द मलबार किनाऱ्यावर.

- रामेश्वर** (गा) हिं मु इ कळपण ता २ हिं दक्षिणेस बेट.
- रायगड** (कि स) हिं मु इ सद्याद्रि पर्वतात कुलावा जि महाड
ता येथे श्रीशिवाजी महाराजांनी आपल्यास
म १६७४ त राज्याभिषेक करवून घेतला. व
स १६८० त ते गुडघीरोगाने स्वर्गवासी झाले.
२ मध्यप्रा सबळपूर जि. स श ना
- रायचूर** (श) हिं म इ निजामचे रा कृष्णा व तुगभद्रा
ह्या नद्यांचे दुआऱ्यात रे स्टे
- रायपाटण** (गा) हिं मुं इ रत्नागिरी जि राजापूर ता.
- रायपूर** (श) हिं म यमा जि छत्तीसगड प्रा कोसाऊ कापड,
लास, कापूस ह्यांचा व्यापार ल छावणी २ खान-
देश जि पिपळणेरा ता
- रायबरेली** (श) हिं अयोध्याप्रा गोमतीच्या फाट्यावर जि.
- रायबाग** (गा) हिं मु इ कोहापूर स शिराळे पे
- रायमुर्दे** (गा) हिं मु इ टाणे जि साष्टी ता
- रायमोहो** (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता. निजामाचे
राज्यातील गाव
- रायरी** (कि) हिं मु रत्नागिरी जि
- रायसिंगपूर** (स श) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता लगत
- रालदग** (शिख) हिं हिमालयाचे शिखर [दीचे उगमाजवळ.
- रावणन्हद** (सरो) हिं हिमालयाचे उत्तरेस तिबेटात सतलज न-
- रावर** (श) हिं मु इ गुज प्रा कच्छ म
- रावळपिंडी** (श) हिं प इ उत्तरेस काबूलचे वाटेवर झेलम
व सिंधु ह्यांमध्ये ल. छावणी, जि

- रावी** (न) हि प इ जु० प्रातावृत्त निवृत्त चिनात्रला मि-
लते ला ४५० मैल
- रावेर** (श) हि मु इ गाडेा जि गादे त्र पेरा राहे
- राशिवडें** (गा) हि मु र्ध काट्यापर म आवडा जहागिरान
- राशीन** (ग) हि मु इ नगर जि कर्त ता जहागीर
- रासअलहद** (भू) आशि स अग्नस्ताचे पूर्वें
- रासगाल** (भू) आशि स सिलोन (लका) च दक्षिणेस
- रासमौज** (भू) हि मु सिप्र प्रा कराचीच पश्चिमेस
- राहतगड** (गा) हि मध्यप्रा सागर जि
- राहतें** (गा) हि मु इ नगर जि कापरगाव ता
- राहुरी** (श) हि मु इ नगर जि तालुका येथ भाग्याचा
व्यापार चातो
- राक्षसभुवन** (श) हि मोगलास्त (फिजामचे राज्यात) गोदावरीचे
- राळेगाव** (गा) हि बहाडात रणी जि [काठी
- राळेरास** (गा) हि मु इ मोगापूर जि बागा ता
- रिओकार्दोआ** (श) अमे स द अमे त्याच्या देशात
- रिओकोलोरादो** (ग) अमे स उ अमे युनेदोल्ममध्ये
- रिओदेजानेरो** (ग) अमे स द अमे प्राडीय देशाची राजधानी
- रिओदेलाप्लाता** (गाडी) अमे स द अमे युराग्नस न
- रिओपारा** (ग प्राडी) अमे स द अमे प्राडीयच्या ईशान्येस
- रिचमड** (राज) अमे स उ अमे युनेदोल्ममध्ये वगिनिया
- रिडींग** (श) यू.ए. इंग्लंडात वर्तमान प्रा केनेट नदीवर [प्रा,
- रिथपूर** (गा) हि बहाडात उमरावती जि
- रिबल** (न) यू स इंग्लंडात लॅकेशायर मध्ये,

रियाद (२) आनि य अरम्तातात म य प्रातात नडर पर
 रिओग्राददेलनार्त (१) अमे य उ अमे युनेतेइस्तेत्ममध्ये
 ला १४०० मैल

रिसवट (गा) हि वन्हाड प्रा वागिम नि येये रग चागला

री (सरो) यू य अयलदात

रीस (सरो) यू खं अयर्लद दे [होतो

रुआतन (वे) अने य म य अमे, हातुरासच्या उपसागरात

रुआग (श) य य फ्रांस दे

रुई (गा) हि मु इ कोहापर स हागल जहागिरात,

रुकडी (गा) हि मु इ कोहापर म उगावता

रुमावती (न) हि मु इ गुज प्रा कच्छ स

रुगेन (वे) य न जर्मनीचे ताज्यात वाठविरु सगु

रुडकी (श) हि पाय प्रा महारणपर पर येये शितपशास्त्र
 शिकुत्रिण्याची शाळा आहे

रुडरपूर (श) हि वाय प्रा रुडपूर प्रा [मिजाली आहे

रुपनारायण (न) हि प इ छोटानागपूर प्रा तुन टुगळी नदीस

रुपर्टलाद (प्रा) अमे य हदसनवेच्या हद्दातील [नाय

रुमशाम (श) यू य तुर्कस्तानात कानमतातीनोपल शहराचे

रुमानिया (दे) य य तुर्कस्तानात उत्तरेस देश

रुकींस (श) हि वाय प्रा मिरत प्रा

रुस (दे) आशिया व यूरोपन्वडातील उत्तरेकडील देश

रेचनादोआव (प्रा) हि प इ रात्री व चिनाय त्याचे मधील प्रदेश

रेटेरबुडकु (गा) हि मु इ साताग जि कन्हाड ता [शाचे नाव

रेडी (गा कि) हि मु, इ, रलगिरी जि बगर्ज ना

रेणावे	(गा) हि मु इ सातारा जि खानापूर ता
रेदरिवर	(न) अमे य मिमिसिपी नदीला मिलते. ला १५००
रेन्फू	(प्रा) यू ख स्कातलदात [मेल
रेमरा	(गा) हि मध्यप्रा सबलपूर जि
रेराखोल	(म श) हि मध्यप्रा सन्नलपूर जि [तयार होतात
रेवदंडा	(ग कि) हि मु इ कुलाबा जि येथे पीतावर व काट
रेवल	(र) यू ख रशिया दे मोठे व्यापाराचे शहर
रेवा	(स श) हि वाय प्रा बुंदेलख रेवास बेहर नदीवर येथे लाखेचे चुडे अनेक प्रकारचे करितात
रेवाकाठा	(स) हि मु इ गुज प्रा ह्यात पुष्कळ सर्याहे आहेत
रेस	(भू) अमे य उ अमे न्यूफोडलाद वेडात
रेसिफी	(ब) अमे ख द अमे ब्राझील दे
रेगा	(श ब) य ख रशियात दुनानदीचे मुखाजवळ वालतिक
रेन	(१) हि यमुना नदीस मिळणारी [समुद्राचे काठी.
रैमस	(श) यू ख फ्रान्स दे
रोका	(भू) यू ख पोर्तुगाल दे पश्चिमेस
रोच	(न) यू य इंग्लदात लाकेशायरमध्ये
रोजा	(पर्व) यू ख इतालीत पूर्वेस
रोटावद	(गा) हि मु इ खानदेश जि जामनेर ता
रोण	(श) हि मु इ द म वारवाड जि ता
रोदस	(ब) आशि य तुर्कस्तानचे पश्चिमेस भूमध्यसमु
रोन(=होन)	(न) यू ख फ्रान्स दे. लापनचे अखातास मिळते ला
रोपळे	(गा) हि मु इ सोलापूर जि करमाळे ता [४९० मै.
रोम	(ग) यू ख इतालीत राजधानी, तैवरनदीचे काठी.

- रोमानिया (भू) आशि ख इदियनचायनात मलायाचे दक्षिणे
- रोराईमा (पर्व) अमे ख द अमे वेनिजुएलात
- रोरी (श) हि मु इ भिधप्रा सिवूचे कार्ठा
- रोसेता (श) आफ्रि ख इजित दे नैल नदीच्या मुखाजवळ
- रोहत (गा) हि मु इ काठेवाड प्रा
- रोहिलखंड (प्रा) हि वाय प्रा रोहिले लोकाचे वस्तीस्थान
- रोहें (श) हि मु इ कुलाया जि रोहे ता गात्र
- रंकाळे (तला) हि मु इ कोल्हापूर स कोल्हापुराजवळ
- रंगपूर (ग) हि ब इ रंगपूर जि २ आसाम प्रा सद्याचे नर्मत्येस
- रंगावळ (न) हि मु इ खानदेश जि पिपळनेर ता
- रंगावा (न) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा उमई महालांत
- रंगून (ग) हि ब्रम्हदे पेंगप्रा इरावतीचे कार्ठा मोटे व्यापा राचे शहर, इंग्लिशाना स १८२५ त घेतले या प्रातात मिरज्याचे काम (कावळ्याचे मग्नर ७०।८० फूट उचीचे सात मजली) उत्तम करितात चिब्रे उत्तम करितात [मोठा धवधवा आहे
- रंगगांव (गा) हि मु इ नगर जि अकोले ता येथे प्रवरेस
- रागणा (कि) हि मु इ कोल्हापूर स सहायट्रिपुर्नानर वर लागिरीकडेस जाताना पाट
- रांची (श) हि ब इ छोटानागपूर प्रा मुख्य शहर
- राजणगांव (गा) हि मु इ खानदेश जि चाळीसगांव ता २पुणे जि भिमधडी ता. येथे मुळामुटा भीमेस मिळते

३ नगर जि पारनेर ता ४ पुणे जि शिरूर ता.
यथे श्रीगणपतीचे प्रसिद्ध स्थान आहे

राठा	(श) हि सु इ गुज प्रा इंदर स
रादेर	(श) हि सु इ गुज प्रा सुरत जि तापीचे काठी
रंदाळ	(गा) हि सु इ कोल्हापूर स उडगाव ता
रंहीस	(श) य ख फ्रा स दे
रंहेद	(न) हि वाय प्रा यमुता नदीस मिळणारी नदी
रंहेन	(ग) य य जर्मनी व हालद या देशात असून जर्मन- समु मिलते ला ७६० मे
रंहोटसगड	(कि) हि व इ गहावाद प्रा सोननदीवर हे ठे- काण रामचंद्राचा मुलगा कुश त्याने शोधून का- ढिले अमे ह्य हे रमणीय स्थान आहे

ल

लऊळ	(गा) हि सु इ मोलापूर जि माढ ता
लक्सेमबुर्ग	(म रा) य ख फ्रान्स आणि जर्मनी यांचे मध्ये स.
लखदीव	(वे) हि म इ मलबार कि पश्चिमेस
लखनाऊन	(गा) हि मध्यप्रा शिवनी जि ता
लखनोटी	(श) हि वाय प्रा साहरणपूर प्रा सहारपूर पा १५ मेल
लखनौ	(श) हि अयोध्या प्रा ची राजधानी गोमती नदीचे काठा जि सुंदर इमारती आहेत मातिचीं चिथे बिंदरीकाम व जाळीचेकाम होतें
लखपट	(श व) हि गुज प्रा कच्छ स
लखरीकांग	(श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि ता
लखनूग	(श) हि सिक्कीमचे रा टिस्ट नदीवर
लखीमपूर	(श) हि नेपाळच्या सरहद्दीवर

लग	(न) य ख इग्लदात
लगासी	(मश) हि वाय प्रा बुदेलखडात कात्पीपा ८६ मैल
लछमनपूर	(श) हि वाय प्रा औध पर. मुलतानपुराहून २२ मै
लडनो	(श) हि राजपुतान्यात अजमीरपा ८९ मैल
लडवो	(श) हि प इ सरहिद प्रा. कर्नूठपा २२ मैल.
लदक	(प्रा) हि प इ पूर्वा हा प्रात तिपेटात मोडत होता
ललगूण	(गा) हि मु इ सातारा नि यटात ता
ललडग	(श) हि वाय प्रा त्रिजनूर प्रा
ललतपूर	(श) हि व इ जि व तालुका
ललितापट्टण	(श) हि नेपाळ स कटमाडूपा ७८ मैल
लवेल	(गा) हि मु इ रत्नागिरा जि येड ता
लष्कर	(गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव पा २ मेठ येथ फोजेची छावणी आहे २ ग्वाल्हेरनचीक इंग्लिशाची छावणी आहे त्याम म्हणतात.
लस	(श.) आशि स उल्चिस्तान दे
लहर	(गा) हि वाय प्रा कात्पीपा ५० मैल [पश्चिमेस.
लहसा	(प्रा) आशि ख अरबस्तानात इराणी अखाताचे
लहेनी	(श) हि वाय प्रा फत्तेपूर प्रा गगेच्या काटी
लळींग	(गा कि) हि मु इ ग्वाणदेश जि धुळें ता धुळ्यापा ६ मैल
लाओ	(दे) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पातील देश
लाकआ	(सरो) यू स स्कातलदात
लाकते	(सरो) यू ख स्कातलदात
लाकनेस	(सरो) यू स स्कातलद दे
लाकमोरे	(सरो) यू ख. स्कातलद दे

लाकरूस	(सरो) यू ख स्कातलदात
लाकलोमंद	(म) यू ख स्कातलदात
लाकशीन	(सरो) यू ख स्कानलदात
लाकसा	(श) हि व इ वरसप्त प्रा कलकत्त्यापी ४० मैल
लाख	(गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता. येये प्रवरा- नदीस मोठा बधारा आहे
लाखपूर	(श) हि व इ मिनपुर प्रा मिनपुरीपा २० मेल.
लाखलान	(न) आशि य पृ पामिफिक महामा आखेलिशियात मरे नदीला मिलते
लाखुरा	(गा) हि प इ मुलतानपा ५० मेल
लागवण	(ग) हि व इ भागलपूर प्रा राजमहाल पा ५८
लाग्विल्हास	(भू) आफ्रि ख दक्षिणेस [मल
लाट	(गा) हि मु इ कोल्हापूर म आजरे ता
लाडघर	(गा) हि मु इ रलागिरी जि दापोली ता
लाताक	(ग) आफ्रि ख दक्षिणेकडील मव्य आफ्रिकेत
लाथी	(स) हि मु इ गुज प्रा काटेवाड प्रा गोहिलवाडा भिभागात [चो मै ६३३०
लादोगा	(सरो) यू ख रशिया दे गोड्या पाण्याचे याचे क्षेत्र
लाट्रोन	(त्रे) आशि ख प पासि महामा मैक्रोनेशियापैकीं एक बेटसमूह
लान	(दे) हि निजामचे रा वेरुल आहे तो प्रदेश
लानचांग	(ग) आशि ख. इदियनचायतातील सयाम दे उ रेसलाओ देशात
लानचौ	(श) आशि ख चिनात यागमी नदीचे काठी
लान्सेस्टन	(श) यू ख इंग्लदात कार्नवाल प्रा. टमार नदीवर

- लाप्लाता** (दे न) अमे स द अमे न ला २३५० मै
- लापलांद** (प्रा) यू स राशियात उत्तरेकडील प्रात हा नापीक प्रदेश येथे नेहमी वर्ष पडते, यात दोन महिन्यांचा एका दिवस व दोन महिन्यांची एक रात्र होते
- लापाज** (रा) अमे स द अमे वोलिचियामध्ये.
- लापू एडल** (श) अमे स मेक्सिको दे
- लापोएनेला** (श) अमे स मेक्सिको दे
- लाप्रनित्स** (पर्व) यू स आश्रियात
- लावूआन** (प्रा) आशि स द पासि महामाग नोर्निओ बेटात.
- लाब्रेदोर** (वे) अमे स हडसनच्या सामुद्रधुनीवर
- लायनबुर्ग** (प्रा) यू ख दे-मार्क दे
- लायन्स** (न) आशि ख पू पासि महामा आब्रिलेशियात पासि-फिक महा मिळने २ यू स फ्रांस दे दक्षिणेस
- लार** (श) आशि ख इराणी अखातावर प्रा व शहर
- लारखान** (श) हि मु इ सिध प्रा शिकारपूरजि [सगमावर.
- लालकनिओ** (श) हि प इ दुआव प्रा चिनाव व जेलम ह्याचे
- लालगज** (श) हि व इ तिरहुत प्रा दिनापूरपा १८ मैल
२ वाय प्रा मिरझापूरपा. २० मैल ३ औद-
पा २१ मैल
- लालग्ला** (न) हि व इ ओरिसा प्रा बगालच्या उपसा भि-
- लालपाडी** (गा) हि मु इ नागिक जि निफाड ता [ळते
- लालपूर** (ग) हि मु इ काठेगाडात बडोद्यापा २०० मैल
२ वाय प्रा मुरादाबादपा १९ मैल ३ का-
नपूरपा २९ मैल, ४ परनीपा २१ मैल.

लालसोआ	(श) हि राज जयपूर स जयपूरपा ४३ मे०
लाली	(ग) हि प इ
लालू	(श) हि मु इ सिध प्रा नकरपा ६० मे०
लालेरफोर्ड	(ग) हि वाय प्रा बोलद पर मिरतपा ६१ मे०
लासलगांव	(गा) हि मु इ नागि जि निफाड ता धान्याचा व्या पार येथे मुईकोट किल्ला आहे [१८०३]
लासवारी	(गा) हि वाय प्रा मयुरा प्रा इंग्लिश प मगटे ल
लासा	(ग) आशि स मोठे तिबेट दे राजधाना सानपू न- दीचे काठी [तळे आहे]
लासूर	(गा) हि मु इ खानदेश जि चोपट ता तेथेच मोठे
लासेन	(ग) यू ख ग्वित्सलदमव्ये टेकरीवर उत्तम शहर
लाहूल	(प्रा) हि प इ ईशान्येस
लाहेग	(गा) यू स हाउद दे
लाहोग	(भू) य स फ्रांस दे उत्तरेस
लाहोर	(श) हि प इ रावीच्या काठा येथे शिकराजाची मुख्य गादी होती जि ले ग राहतान रण- गितसिगाचे बडगे आहे येथे कुपतगारी काम उत्तम होते अनेक प्रकारचे मातीचे सर्प करितात
ली	(श न) हि प इ लदक स २ यू स अयल्दान
लिएज	(श) यू स बेलजम टे येथे घट्याळे चागरी होतान
लिजर्द	(भू) यू स इग्लद दे दक्षिणेकडे
लिजोन	(ग) अमे य मध्य अमेरिकेत
लिडन	(वे) हि दक्षिणेम लकेच्या उत्तरेस
लिडस	(ग) यू ख इग्लदान यार्क प्रा गंग नदीचे काठी.

- लितलबेल्दत(समु) य् न्व डेंमार्क दे फ्यूनेन प्र स्लेसविकमव्ये
 लिथ (श प्र) य ख स्कातलदात एडिवरो प्रा
 लिथज (स) य् प्र आस्त्रिया दे दाग्यू नदीचे काठा
 लिद्म (श) य् य् अल्ब दे येजे लोकरीचा वग्ये भागा
 लिद् (न) आफ्रि य् नल् नदीला भिठणारी [रोता
 लिनस्तर (प्रा) य् ख अयलद् दे
 लिन्याती (श) आफ्रि य् म य आफ्रिकेत
 लिपडी (स) लि व इ काठेराउ प्रा आलागाउ भागात
 लिपारी (पे) यू य् अतलातिक महासाग ग्येनच्या राजाकडे
 लिफी (प) य् य् अयल् दे इचे काठी दडिन्ग शहर
 अयरिज समु मिळते
 लिबा (न) आफ्रि य् जायोझीला भिळो
 लिबिया (मेदान) आफ्रि य् सहारा वाळपट्टाचे पृथ
 लिमपो (प) आफ्रि य् ल आफ्रिकेत
 लिमफिअर्द(अग्रा) य् य् दे मार्क दे जनलदम य
 लिमरिक (प) यू य् अयलद् दे शानन नदीच काठा
 लिमा (प) अमे य् ड अमे पेरू दे
 लिया (गा) हिं प इ निग्रमागर दुआयम ये
 लियोग (श प्र) य् य् फ्रा न दे आरमाराची जागा
 लिबरपूल (प) य् य् इंग्लदात लाकेगायरमव्ये मसा नदीप्र
 लिबर्देपेलद् (पे) अमे य् ड अमे लगत्याम पेराइदीन वेडान.
 लिवाट (समु) य् य् ड मध्यममुद्राचा पूर्वभाग
 लिवेज (श) यू य् इंग्लदात मक्मेम प्रा. उम नदीवर.

लिस्वोन (श ब) यू ख पोर्तुगाल दे राजधानी स १७५५ त
धरणीकपाने पडले होतें. तेगस नदीचे काठीं

लीज (न) यू ख वेलजममध्ये लोखटी व कापडाचे कामा-
करिता प्रसिद्ध

लील (श) यू ख फ्रांस दे कारखान्याकरिता प्रसिद्ध.

लुईस (ने) यू ख अतलातिक महासागरात

लुक् (वे) आशि ख चीन दे पूर्वस.

लुच्यू (ने) आशि ख. चीन दे पूर्वस चिनई समुद्रात

लुजोन (ने) आशि ख द पासि महासाग ओशियानिया
बेट समुदायात फिलिपैन बेटात

लुट्टीपूर (गा) हिं वाय प्रा मिरझापूरपा ३१ मैल

लुदिया (सरो) आफ्रि ख. त्युनीस स

लुणावाडा (स.) हिं मु इ गुज प्रा रेवाकाठा एजर्न्सीत

लुयीआ (न) हिं वाय प्रा. कमाऊनपर काळी ऊर्फ सजु न-
दीस मिळते

लुधिआना (श) हिं प इ जि येथे उत्तम शाली होतात

लुनी (न) हिं राजपु. अजिमगडाजवळ पुष्कर सरोवरातून
निघून कच्छचे रणास मिळते ला ३२० मै

लुबेक (श ब) यू ख जर्मनीत बालतिक समुद्राचे काठी

लुरिस्तान (श) आशि ख इराणी अखाताचे काठीं इराक अ-
रबी प्राताचे नेर्झलेस

लुल्या (सरो) यू खं स्विदनात

लुविनापोलपन (भू) अमे ख उ. अमे रशियन अमे उत्तरेस.

लुशाई (म) हिं ब इ पूर्वस असामचे पूर्व हद्दीवर

- लुसन** (श) यू ख स्त्रित्सर्लदात लुर्सन सरोवराचे काटीं
लुड्डडी (गा) हिं वाय प्रा गाझीपूरपा २४ मैल
ले (श) हि उत्तरेस लहान तिबेटाची राजधानी
लेओमिन्स्टर (श) यू ख इंग्लदात सालप प्रा लग नदीवर
लेकगाडवा (श) हि पॅरेस आराकान प्रा आराकानपा २३ मैल
लेकप्रेगरी (सरो) आशि ख पू पासि. महासाग आखेलेशियात
 गोल्या पाण्याचे [उद्वस्त झालेले
लेरुमंडळ (श) हि वाय प्रा जनसर पर यमुनेच्या काटी
लेकमिमोगारी (गा) हिं नेपाळ स मार्कडेयनदीवर कटमाडूपा
लेकरकुंड (श) हि व इ वीरभूम पर [६७ मैल.
लेघार्न (ब) यू ख. इटालींत
लेण्याद्रि (पर्व) हि सु इ पुणे जि जुनराजवळ यांत कोरींव
 लेणी चागल्या आहेत [मैल
लेधा (श) हिं व इ रामगड प्रा हजारीबागपा ५२
लेना (न) आशि ख रस दे अलताई पर्वतातून निवृत्त उ-
 त्तर महासागरास मिळते ला २५०० म
लेपसिक (श) यू ख जर्मनीत हे व्यापार व विद्यालय छा-
 करिता प्रसिद्ध
लेपांतो (अखा) यू ख ग्रीस दे ग्रीस आणि मोरिया यामध्ये
लेबडोर (श) हि मेग्नानदीच्या मुखाजवळ
लेबानन (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानांत सिरिया प्रा
लेब्रंग (श) हि भुशायरमध्ये झाग नदीच्या किनाऱ्यावर
लेमनास (बे) आशि ख तुर्कस्तानचे प भूमध्यमसु [ह्यामध्ये
लेमेर (सामु) अमे ख द. अमे. स्वेती व तेरादेल्फुइगो बेट

- लेया (ज) हि मु इ मिबूचे काठी [मध्यसमु
 लेसबाम (वे) आशि य तु गितागत आशियामेगारचे प भू-
 लेसरआतीलीस (वे) अमे य उ अमे चवळच्या वेम्ड्दीज वे
 लेह (ज) हि काशिमरान लदक प्रा
 लेहा (ज) हि प इ सरहिदमव्ये डुवियानापा १६ मेल.
 लेहमा (पन) आफि य न्यूवीया दे
 लेदन (ग) य य हालद् दे विद्याप्याकरिता प्रभिड
 लेबिरीया (स झ) आफ्र य वरच्या गिात
 लोआर्किपेलागो (वे) आशि ख पृ पा महासा पोलिनिशिया
 लोआगो (प्रा) आफ्रि य सालच्या गिनीत [बेटसमूहात
 लोएनदा (ग) आफ्रि य प आफ्रिकेत
 लोएल (ज) अमे य कानडाचे रा वास्तव्याच्या उत्तरेस का-
 पमाच्या व्यापाराकरिता प्र
 लोएसटाफ्ट (श) यू स इंग्लंदात मफाक प्रा पूर्वकिनाऱ्यावर
 लोणार (मरो) हि बऱ्हाडान बुलठाणे जि ह्याचे पाणी खारे
 अमृत त्यापा अनेक प्रकारचे धार होतात
 लोणावळे (गा) हि मु इ पुणे जि मावळ ता रे स्टे. खडाळे
 पाटाचे माथ्यावर हवा उत्तम.
 लोणीकान्ठभर (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता
 लोणीभापकर (गा) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता [भाडा
 लोवीखेडा (ज) हि मध्यप्रा छिदवाडा जि येथे ताप्रेपितळेची
 लोपाला (नू) आशि य रशियान पूर्वस कामश्चात्काच द-
 लोपेज (नू) आफ्रि य पश्चिम आफ्रिकेत [क्षिणटोक
 लोफोदेन (वे) य न नांवच्या ताव्यात.

- लोबनोर (सरो) आशि ख चिनईतार्तीत याम तुरीम नदी
लोब्री (१) हि ब इ ब्रह्मपुत्रा नदीला मिळते [मिळते
लोळंदस (प्रा) य् स स्कातलद दे
लोत्राद् (१) य य देन्मार्क द जर्मन समुद्रात
लोसर (गा १) हि प ड पुनी प्र लोसर ध्याच मगमावर
लोसान (श.) य य गि म म्दम थ
लोहगड (कि) हि मु इ पुण जि माळ ता येथे पेशवे म-
रुतार नदी टेथीत असत
लोहदगा (श) ह व इ णि व ता
लोहार (गा) हि वाय प्रा पुढेलखटात [धवा आहे
लोहारीनाईग (गा) हि व इ गुरयळ प्रा येथे भागीरथीस धव-
लोहारू (म) हि वाय प्रा [किते चागल होतात
लोहारें (गा) ह मु इ खानदेश जि पाचारे ता येथे अड-
लोही (गा) हि वन्हाड प्रा मणी ति येथे गुराचा मोठा
बाजार भरतो [काठी
लोहोणेर (गा) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता गिरणेच्या
लौबल (श) अमे ख द अंम कोलत्रिया दे
लका (बे) हि दक्षिणने ह्यास मिहलद्वीप म्हणतात यात
मसात्याचे पदार्थ, ग्राफ्ट हस्तिदंत पु होतो
लंगूर (कि) हि वाय प्रा कमाऊन पर हा गुरगे लोकानी
डोंगरावर बाधिला आहे
लडी (न) हि प इ सिध्दनाला मिळते
लदन (श) यू ख इग्लद दे राजधानी सर्व पृथ्वीत प-
हिल्या प्रतीचे पहिले शहर. येथे चाळीस लाख

वस्ती आहे हे तेम्स नदीवर दुतर्फा वसले आहे
ह्या नदीस मोठे असे आठ पूल आहेत यात भव्य
व सुंदर राजग्राडे, पार्लमेट सभागृह वगैरे इमारती,
पदार्थ संग्रहालये, वागवगीचे, गोदी, यांत्रिक शक्ती
वगैरेचे अनेक मोठमोठे कारखाने असून येथे पृ-
थ्वीवरील सर्व देशातील लोक आहेत येथे १६ $\frac{१}{२}$
तासाचा दिवस होतो

लदनदरी (श व) यू स अयर्लंदमध्ये

लाकेशायर (मा) यू ख इंग्लदात

लाकेस्टर (श) यू स इंग्लदात लाकेशायरमध्ये ट्यून नदीवर

लागएलद (ब) अमे ख उ अमे युनेतेदस्तेतच्या राज्यात

लागस्तोन (वे) यू ख इंग्लदच्या उत्तरेस [नान्यावर.

लाच् (श) आशि ख चीनदे होआगहो नदीचे पूर्व कि-

लाजी (श) हि मध्यप्रा बालाघाट जि याचे आसपास लो-
खडाच्या खाणी व कळकीचे रान आहे

लाजें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता. येथे
काबळी तयार होतात

लाजेरोत (अखा) आफ्रि ख बार्बरी स उत्तरेस

लाटोर (वे) आशि ख पू पासि महासाग मसाल्याचे बेटात.

लाडीखाना(रस्ता.) आशि ख अफगणिस्तानात जाताना खैबरपास-
मधील फार विकट रस्ता १२ फूट रुंदीचा व
भिंतीसारखा उच्च आहे

लाडूर (गा) हि हिमालय पर्वतावर हवा खाण्याचे ठिकाण.

लादसएंद (भू.) यू ख इंग्लद दे पश्चिमेकडील टोक,

- लावर्दीन (प्रा) यू ख इताली दे
 लावृवान (श) आशि ख द पासि महासाग मलाशिया
 बेटसमूहात बोर्निओ बेटात
 लिंकनशायर (प्रा) यू ख इंग्लदात [समूहात लुझोन बेटात
 लिगायन (अखा) आशि ख द पासि महासाग फिलिपैन बेट
 लिपोपो (न) आफ्रि ख मोजाबिकच्या खाडीस मिळते
 लिंब (गा) हिं मु इ सातारा जि व ता
 लेंगर (गा) हिं मु इ सातारा जि खानापूर ता
 ल्यार (न) यू ख फ्रान्स दे बिस्केच्या उपसागरास मिळते
 ल्युबिनजन (श) यू ख जर्मनीत वर्तेबर्गमध्ये विद्यालयाकरिता
 प्रसिद्ध.

व

- वजरीबाद (श) हिं. प इ चिनाव नदीचे काटीं
 वज्रेश्वरी (गा) हिं मु इ ठाणे जि भिवडी ता येथे देवीच्या तीन
 मूर्ति असून जवळच उष्ण पाण्याची कुडे आहेत
 वझीरगंज (गां) हिं वाय प्रा औध पुर० लखनौपा ७ मैल
 वझीराबाद (गां) हिं प इ चिनाव नदीपा ३ मैल येथे चिनाव
 नदी अर्धा मैल रुंद आहे
 वडगांव (गा) हिं मु इ सातार जि खटाव ता २ पुणे जि.
 मावळता येथे इंग्लिश पेशवे ह्याची स १७७९न
 लढाई झाली ३ कोटहापूर सं अळते पेट्यान
 वडगांवगुप्त (गा) हिं मु इ नगर जि नगरापा ३ कोसावर
 येथून नळ बाधून नगरास पाणी आणिले आहे.
 वडनेर (गा) हिं मु इ नाशिक जि, चांदवड ता येथे वि-

ज्याचा पां होतात २ वहाडात बुलठाणे जि
रे रटे ३ नाशिक जि मालेगाव ता मोसम न
काठी येथे कमीदी तादूळ उत्तम होतात

- वटवली (गा) हि मु इ टाणे जि वमई ता
वडवाण (ग) हि मु इ गुज प्रा काटेवाडात [दरचे स
वडाळी (स ग) हि मु इ गुज प्रा महिकाटा एजन्सीत ई-
वटाळीभुई (गा) हि मु इ नाशिक जि चादण्ड ता
वडागळी (गा) हि मु इ नाशिक जि मिनार ता
वडीगुडम (गा) हि मध्यप्रा सिरोच्या जि
वडुज (गा) हि मु इ सातारा जि गटाव ता
वडुथ (गा) हि मु सातारा जि सातारा ता
वडेल (गा) हि मु नाशिक जि मालेगाव ता मोसमादी
काठी येथे गुळ पुष्कळ होतो [काठी
वडोली (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता कमंडलु नदीचे
वडवाण (म ग) हि मु इ गुज प्रा काटेवाडपर आलवाड
वडोदे (गा) हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता [भागात
वणी (गा ग) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता येथून स
सह्यग देवीचे गडावर जाण्याचा रस्ता २ व-
हाड जि येथे कोळशाच्या खाणी आहेत
- वणोज (गा) हि वहाड प्रा एलिचपूर जि
वना (न) हि मु इ धारवाड जि वर्धा नदीला मिळते
वरखेडें (गा) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता
वरगड (स ग) हि मध्यप्रा सवळपूर जि
वरचागिनी (दे) आफ्रि. स सेनिगाबिआचे दक्षिणेस.

वरजिनीया	(प्रा श) अमे र उ अमे युनायतेदस्तेत्स प्रा
वरणगाव	(श) हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता रे स्टे
वरन	(म) आशि ख द बोनिओ बेटाच्या पश्चिमेस
वलजानगर	(श) हि म इ अर्काटपा ९ कोसापर
वलीयात्रै	(त) आफ्रि स जात्रीजीला मिलते
वरवडें	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
वरवंडी	(गा) हि मु इ तगर जि राहुरी ता
वरशिर्दे	(मा) हि मु इ तगर जि राहुरी ता [अखातावर
वराकझ	(प) अमे र मव्यअमे मेन्मिकांत मेक्सिकोच्या
वराट	(दे) हि महाराष्ट्र दे माहूर वोंरे देश
वराड	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
वरूड	(गा) हि वहाड प्रा उमरावती जि मव्यप्रा २ चादा जि तालुका [आहेत चादा जि ता.
वरोडा	(गा) हि मध्यप्रा. थेवे दगडी कोळशाच्या साणी
वरोरे	(गा) हि मु इ ठाणे जि शाहापूर ता
वरोळी	(न) हि मु इ ठाणे जि पश्चिमग्राहिनी
वरंगळ(वारगुळ)	(श) हि म इ तेलंगणच्या रा राजधानी होती
वर्गामो	(श) यू र इतालात
वर्जर	(भू) आफ्रि स सेनिगावियाचे पश्चिमेम
वर्तबर्ग	(श) यू ख जर्मनीत
वर्द	(भू) आफ्रि ख पश्चिमेस
वर्दा	(भू) आशि ख पूर्वकाील द्वीपकल्पाचे पूर्वस
वर्धनगड	(डो कि) हि मु इ सातारा जि शंभुमहादेवाच्या ओळात
वर्धा	(ग्र.न) हि मध्यप्रा. जि प वैतुडचे जपठ मुलतार्डचे

डोगरातून निघून गोदावरीस मिळते काठीं देव-
उवाडा ला २५० मै २ धारवाड जि तुंगभ
ट्रेला मिळते [वर

वर्ध्याघाट (घाट) हिं मु इ ठाणे जि महाडास जाण्याचे रस्त्या-
वन्हाड (प्रा) हिं मु इ चे पूर्वस प्र निजामचे राज्याचे उत्त-
रेस हा सुपीक प्रांत इ स १८५३ त निजा-
माने इंग्लिशस दिला ह्याचे सहा जिल्हे केले
अग्न ते हैदराबादच्या रेसिडेण्टच्या ताब्यात
आहेत

वसई (श) हिं मु इ ठाणे जि तालुका येथे चिमणाजी
आपाने स १७३९ त पोर्तुगीज लोकावर जय
मिळविला दु बाजीरावाने इ १८०२ त इंग्लि-
शाबरोबर तह केला मोठा किट्टा आहे जवळ
खाडी आहे या ग्याडीस रेलवेमार्ग मोठा पूल
बांधिलेला आहे

वसईधसई (प्रा) हिं मु इ ठाणे जि मुरवाड ता
वसना (न) हिं मु इ सातारा जि कृष्णस मिळते

वसतगड (कि) हिं मु इ सातारा जि कन्हाड ता

वस्नासेराय (श) यू ख तुर्कस्तानात

वस्त्रावी (प्रा श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यांत

वहिला (न) हिं मु इ सिध दे शिकारपूर जि सिवूम
मिळते

वळणेश्वर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळण ता येथे
महाशिवरात्रीस मोठी यात्रा भरते.

- वळसंग (गा) हिं मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता
 वाई (श) हिं मुं इ सातारा जि कृष्णेच्या काठी ता
 ब्राह्मणवस्ती पु आहे येथे कृष्णेस मोठमोठे घाट
 वाई(वाय) (न) यू ख इग्लदात [बाधिलेले आहेत
 वाईनगंगा (न) हिं मव्यप्रा खुरई डोगरातून निघून वधस मिळते
 काठीं भडारा, पवनी ला ३५० मैल
 वाएलीकसा (र.) यू ख रशियात पोलादमव्ये येथील मिठाच्या
 याणीचा घेर ४ कोस आहे
 वाकस (गा) हिं मु इ कुलाय जि कर्जत ता
 वाकानेर (म श) हिं मु इ काटेवाड प्रा झालवाड भागात
 वाकी (गा) हिं मु इ पुणे जि भीमा नदीचे काठीं २ को-
 व्हापूर स दुधगगेच्या उगमाजवळ जगलाचे नाव
 वाखारी (गा) हिं मु इ नागिक जि कळवण ता
 वागणी (गा) हिं मु इ सातारा जि वाळवे ता
 वागवारें (गा) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता [मिळते
 वागरी (न) हिं वऱ्हाड प्रा अजिठ्याचे डो निघून पेणगगेस
 वाग्जाई (कि) हिं मु इ कोव्हापूर स पन्हाळा स.
 वाघा (श) हिं मु इ गुज प्रा भडोच जि तालुका
 वाघरा (न) हिं वऱ्हाडात बुठठाणे जि जळगगेस मिळते
 वाघळी (गा) हिं मु इ खानदेश जि चाळीसगाव ता.
 वाघाडी (गा) हिं मु इ खानदेश जि शिरपूर ता
 वाघूर (न) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता
 वाघोटण (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
 वाघोडिआ (श) हिं मु इ. गुज प्रा. गायकवाडचें रा.

- वाघोली (गा) हि मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता
- वाजपूर (गा) हि मु इ खानदेश जि गायकवाड सरकारचे
- वाटखेड (गा) हि वऱ्हाड प्रा [मालकीचे
- वाटबरें (गा) हि मु इ सोलापूर जि सागोले ता माणनदीचे
- वाठार (गा) हि मु इ सातारा जि फलटण स [काठी
- वाड(वाडें) (गा) हि मु इ पुणे जि खेड ता
- वाडा (गा) हि मध्यप्रा नर्मदेच्या काठां
- वाटापोखरण (गा) हि मु इ ठाणे जि ठाणू ता.
- वाडी(सावतवाडी) (सश) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता.
पूर्वेस लाकडी रगीत सामान उत्तम होते
- वाडी (ताऱ्याची) (गा) हि मु इ कोल्हापूर स भुदरगड पेठ्यात
येथे चित्रं करण्याची प्लास्टर आफ् पारिस नावाची
भुकणी करण्याचे दगड सापडतात
- वाडें (ग) हि मु इ ठाणे जि ता हवा वाईट [काठी.
- वाडेंगाव (गा) हि मु इ सोलापूर जि सागोले ता माणनदीचे
- वाडेंपडेल (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
- वाढीवरें (गा) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता आग्रारोडवर
- वाण (न) हि वऱ्हाडात अकोला जि पूर्णें मिळते
- वातरफोर्द (श) यू ख अयलद दे
- वातरद्द (श) यू ख बेलजममध्ये येथे स १८१५ त इंग्लिश
व फ्रेंच ह्याची मोठी लढाई होऊन इंग्लिशस
जय मिळाला
- वातापी (श) हि मु इ कलादगी जि यास बदामी म्हणतात.
- वात्रक (न) हि. मु इ. गुज प्रा. ही साबरमतीस मिळते.

वानकबरऐलंद (वे) अमे य कानडाचे रा

वान (श सरो) आशि ख तुर्कस्तानात तारसपर्वताचे पूर्वेका-
जवळ सारेपाण्याचे समुद्रापा साडेपाच हजार

वानचौ (श) आशि ख चिनात [फूट उच

वानवडी (गा) हिं उ इ पुणे जि हवेली ता ये ये स १७१४
त महादजी शिंदे मृत्यु पावले व इंग्लिशाचे
फौजेचें ठाणे

वान्दिमन्सलाद (वे) आशि ख द पासि महासाग आम्बालियात
तासमानिया वेटाचे नाव

वापगाव (गा) हिं मु इ ठाणे जि डाहाणू ता

वाफगाव (गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता

वामणोली(वामणोली) (गा) हिं मु इ सातारा जि जावली ता

वामोरी (श) हिं मु इ नगर जि राहुरी ता धान्याचा मोठा
व्यापार

वाय (ई) (न) यू ख इंग्लदात त्रिस्टल खाडीस मिळते.

वायगात्स (वे) यू ख रशियाचे उत्तरेम आतिरु महासागरात

वायनाड (प्रा) हिं म इ मलबार किनार्यावर.

वायव्येकडील प्रा (प्रा) हिं व इ चे पश्चिम व वायव्य दिशेस.

वायादगी (श) हिं मध्यप्रा माळव्यात धार स

वायेगाव (गा) हिं मध्यप्रा वर्धा जि कसबा

वारणा (न) हिं मु इ सातारा जि पाटण ता. तून हरी-
पुराजवळ कृष्णेस मिळते

वारन (वे) आशि ख हिंदिमहामा, इंग्लशाचे ताब्यात.

वारविक (श प्रा) यू. ख इंग्लदात.

वारसे	(गा) हिं मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
वाराना	(न) अमे ख द अमे लाप्राता नदीस मिळते
वारी	(गा) हिं मु इ नगर जि. कोपरगाव ता
वारूड	(गा) हिं मु इ खानदेश जि सिदखेड ता
वारंगुळ	(श) हि निजामचे रा तैलगणच्या रा राजधानी
वारें	(गा) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता [होती.
वार्ता	(न) यू ख प्रशिया दे ओदर नदीला मिळते
वार्ना	(श ब) यू ख तुर्कस्तानात बलगेरीयात.
वार्सा	(श) यू ख रशियात विस्तुला नदीचे काठी
वाल	(श) यू ख स्विट्सर्लंडमध्ये
वालपारेसो	(श ब) अमे ख द. अमे चिलीदे [वर
वालसाल	(श) यू ख इंग्लंडमध्ये स्ट्याफर्डशायर प्रा. टेननदी
वाला	(गा) हिं मु इ गुज प्रा महिकाठा एज गोहिल-
वालेक्रिया	(प्रा) यू ख. तुर्कस्तानात इस्तरुमेलियामध्ये [वाड स
वालेन	(प्रा) यू ख स्विट्सर्लंडमध्ये
वालेनशिया	(श बे ब) यू ख स्पेन दे २ अयर्लंडचे पश्चिमेस
वाल्हेरेन	(वे) यू ख हालद देशाचे ताब्यात
वाल	(स श) हिं मु इ गुजराथ प्रा पालनपूर एज.
वावरलें	(गा) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता
वावी	(गा) हिं मु इ नाशिक जि सिन्नर ता हे शहाजी भोसल्याचें मूळगाव; ह्यास राजाची वावी म्हण-
वाश	(अखा) यू ख इंग्लंड देशात पश्चिम अगास [तात
वाशिष्टी	(न) हिं मु इ रत्नागिरी जि. सव्याद्रातून निघून अं- जनवेलीजवळ समुद्रास मिळते.

- वाशिगतन** (श) अमे ख उ अमे युनेतेदस्तेमध्ये पोतोमारु
नदीचे काठी म १७७५ त स्वतंत्र झाले
- वाशिद** (श) हिं मु इ ठाणे जि शहापूर ता रे स्टे
- वासडा** (स श) हिं राजपुतान्यात
- वासदा** (स श) हिं मु इ सुरत जि पूर्वस
- वासीम** (ग) हिं वन्हाडात जि व ता चे ठिकाण
- वाकी** (गा) हिं मु इ नगर जि ता
- वाळदे** (गा) हिं मु इ खानदश जि तळोदे ता
- वाळवें** (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स भुदरगड पेठ्यात, २
सातारा जि ता. कचेरी इमलामपूर
- विकलो** (पर्य) यू ख अयर्लदात
- विकानेर** (प्रा) हिं राजपुतान्यात
- विक्तोरिया** (प्रा) आशि ख द पासि महासाग आम्बालियांत
याची राजधानी मेलबोर्न २ चिनच्या द
हागकाग बेटाची रा
- विक्तोरियान्याजा** (सरो) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत क्षेत्र. फळ
५०००० चो मैल
- विगन** (श) यू ख इंग्लदमध्ये लकेशयरमध्ये डग्लस नदीवर
- विचरणा** (न) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता शिनानदीला
मिळते
- विचित्रगड** (कि गा) हिं मु इ सातारा जि सचिवाचे मुलुखात ता-
लुक्याचें ठिकाण
- विजगापट्टण** (श व) हिं म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर उत्तर सरकार्श
प्रा जि. येथे गिगाच्या डब्या चागल्या होतात

- विजयगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
 विजयानगर (श) हि मु इ तुगभद्रेच्या काठीं ह्यास नरसिंहपूर
 ह्मणत असत उत्तरमरकास प्रा लष्करची छावणी
 विजयदुर्ग (कि व खाडी) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता येथे
 गव्याच्या शिगाचे काम उत्तम होते.
 विजागापट्टन(श) हिं म इ येथे कथलाची भाडीं करितात
 विजानग्रम (श) हिं म इ उत्तरसरकास प्रा जहागीर
 विजापूर (श) हिं मु इ जि येथे इमारती फार उत्तम आ-
 हेत हे मुसलमान लोकाची रा होती
 विटे (श) हिं मु इ. सातारा जि खानापूर ता.
 विटोले (गा) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा.
 विडणी (श) हिं मु इ सातारा जि फलटण स
 विध्याम (न) यू ख इंग्लदात
 विदर्भ (दे) हिं गोडवण आहे, तो देश
 विदेह (दे) हिं वऱ्हाड प्राताचे नाव.
 विद्दीन (श) यू ख तुर्कस्तानात व्यापाराकरिता प्रसिद्ध.
 विनिपेग (सरो) अमे ख ब्रिटिश अमेरिकेत कानडाचे रा क्षेत्र-
 फल ९००० चौ मैल
 विनुकांडा (कि) हिं म इ गतूर प्रा
 विनोद (श) हिं म इ मलबारकिनान्यावर मलबार प्रातात
 वियेन्ना (श) यू ख आखियादे दान्युब नदीचे काठी. येथे
 रेशमी व कापसाची वस्त्रे व चिनई मातीचीं
 भाडी करण्याचे कारखाने आहेत
 विरगाव (गा) हिं मु इ. नाशिक जि बागलाण ता.

- विरजेंद्रपेंठ (श) हिं. म इ कुर्ग प्रा कापेरी नदीवर
 विरदेल (गा) हिं मु इ खानदेश जि शिदखेड ता
 विरमगाव (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा अमदावाद जि ता
 विराटगड (किं गा) हिं मु इ पुणे जि सचिवाचे स तालुक्याचे
 विरार (गा) हिं मु इ ठाणे जि रे स्टे [गाव.
 विरिगोंग (पर्व) अमे ख मेक्सिको देशात.
 विलासपूर (श) हिं मध्यप्रा जि प ता
 विलिनीस्क (पर्व) आशिय ख रशियादे आलताई पर्वताच्या उत्तरेस
 विलेविला (श) अमे ग्य द अमे. बोलिविआ दे
 विलास (प्रा) यू ख इंग्लदात दक्षिणेकडील प्रात
 विल्यारिआल (श) अमे स द अमे. लालाता दे
 विवजी (गा) हिं मु इ ठाणे जि डाहाणू ता रे स्टे
 विवार (गा) हिं मु इ ठाणे जि वमई ता
 विवरें (गा) हिं मु इ खानदेश जि सावदे ता
 विशाखपट्टण (श) हिं म इ विशाखपट्टण जि चे मुख्य ठिकाण
 कारोमाडल किनाऱ्यावर
 विशालगड (किं) हिं मु इ कोल्हापूर स. २ रत्नागिरी जि स-
 गमेश्वर ता.
 विश्वगंगा (न) हिं वऱ्हाटात बुलढाणाजवळ निघून जयपूर,
 बढनेर प चादूर यावरून गेली आहे
 विश्वनाथ (श) हिं व इ ब्रह्मपुत्रानदीचे काठी
 विश्वामित्री (न) हिं मु इ गुज प्रा इचे काठी बडोदा शहर.
 विसनगर (गा) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा
 विसागोद (बे) आफ्रि. ख. अतलातिक महासागरात.

- विंसापूर (गा) हिं मुं इ सातारा जि तासगाव ता २ पुणे जि मावळ ता डोंगरी किह्या
- विंस्तुला (न) यू ख तुर्कस्तानातील कोपेथिअन पर्व निघूम जर्मनींतून बालतिक समु मिळते
- विंहाड (सरो) हिं मुं इ ठाणे जि ठाणे ता या सरोवराचे पाणी इ स १८५७ त मुबई शहरास नेले आहे क्षेत्र एकर १५४२ [दक्षिणेस
- विहार (प्रा) हिं व इ धायव्येस प्रा पूर्वस, नेपालच्या
- वीट (गां) हिं मुं इ सोलापूर जि. करमाळे ता
- वीर (गा) हिं मुं इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता २ पुणे जि पुरंदर ता
- वीरगड (गा) हिं मध्यप्रा नागपूर पर. वैनगगानदीचे काठी येथील पिंपळे मातीचे टेकड्यात हिरे सापडतात
- वुचांग (श) आशि ख चिनात व्यापाराचे शहर [वर
- वुडस्टाक (श) यू ख इंग्लंडात आक्सफर्ड प्रा इवेनलोड नदी-
- वुलविच (श) यू ख. इंग्लंडात केत प्रा तेम्स नदीवर.
- वुलूर (स) हिं काश्मिरात
- वुल्हफ्टन (श) यू ख इंग्लंडात स्टफर्डशायरमध्ये स्प्रिस्टोनदीवर
- वुल्हहर्मन (श) यू ख इंग्लंडात [नदीस मिळते
- वुसंग (न) आशि चिनात शागाय शहराजवळ कतान
- वुसरवी (म) हिं मुं इ गुज प्रा मिह्र लोकाचे स
- वुस्टर (प्रा श) यू ख इंग्लंडात
- वेक्सफर्ड (श) यू ख अयर्लींदात, येथे गुराचा व्यापार चालतो
- वेचलें (गा) हिं मुं इ. सातारा जि. उरमोडी नदीचे काठी

- वेडशी (गा) हि मु इ सोलापूर जि बागीं ता
वेढो (गा) हि मु इ ठाणे जि माहिम ता
वेणगाव (गा) हि मु इ कुलावा जि कर्जत ता यात धाकटे व
मोटे अर्गा दोन अर्धकोसाचे अतरावर आहेत
वेण्या (न) हिं मु इ सातारा जि सह्याद्रीतून निपून कृ-
ष्णस मिळते [चालतो
वेणीकोटें (गा) हिं वऱ्हाडप्रा वणी जि येथे कापसाचा व्यापार
वेतर (सरो) यू ख ग्विदन दे क्षेत्र फळ २१३६ चौ मैल
वेतारा (श) हिं मु इ सिध प्रा कराची जि तालुका
वेदगंगा (न) हि मु इ कोल्हापूर स सह्याद्री प निपून पू-
र्वस जाऊन कृष्णस मिळते
वेदवर्द (वे) अमे ख मध्य अमेरिकेजवळ वेस्तइंदियन वे-
टात लेसर आतिलीस बेटात एक भाग
वेन्नर (सरो) यू खं ग्विदनमध्ये क्षेत्र फळ ८४६ चौ मैल
वेनीस (श असा) यू ख इताली दे पूर्वस
वेनेजुएला (अखा) अमे खं द अमे वेनेजुएलादेशात
वेब (हेयन्स) (न) आफ्रि ख हिंदिमहासागरास मिळते
वेमौथ (श) यू स इंग्लदात डारसेट प्रा वेन नदीवर
वेरवली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
वेरळा (न) हिं मु इ सातारा जि खटाव ता ब्रह्मनाल गावा-
वेराकुज (श) अमे ख मेक्सिको दे [जवळ कृष्णेला मिळते
वेरुळ (गा) हि निजामचे रा दौलताबादेजवळ शिवाजीम-
हाराजाचे पाटीलकीचे गाव, येथे डोंगरात लेणी
फार उत्तम असून पुऱ्हाळ आहेत

वेलस्ली	(मा) आशि ख इदियनचायनात मलाया प्रा
वेलार	(न) हिं म इ अतोराजवळ उगम पावून पातोनोरो जवळ समुद्रास मिलते
वेलिंगतन	(ग) आशि ख द पामि महामाग आस्त्रियात न्युजिलद बे वार्थणेठद वेडात.
वेलिगामो	(वे) हि मिलोनच्या उत्तरेस.
वेलोर	(श) हिं म इ वेलोर जि पालार नदीवर लष्करची छावणी बड सन १८०६ येथें श्रीकृष्णाचे सु दर मदीर आहे
वेलशपूल	(श) यू ख इंग्लदमध्ये वेत्स प्रा सेवर्न नदीवर
वेल्स	(प्रा) यू य इंग्लद दे प्रात.
वेलहें	(गा) हिं मु इ पुणे जि पुरदर ता
वेसवी	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
वेसावें	(वे) हिं मु इ ठाणे जि साष्टी ता
वेसुविअस	(पर्व) यू ख इताली दे नेपल्स शहराजवळ
वेस्तइदीज	(वे) अमे ख उ अमे लगत्यास वेटसमूह
वेस्तफेलीया	(मं) यू ख जर्मनींत.
वेळ	(न) हिं मु इ पुणें जि खेड ता निघून सागवीपाशीं भीमेस मिलते
वेळणेश्वर	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता.
वेळवंडी	(१) हिं मु इ सातारा जि भोर स
वेळास	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
वेळब	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता
वैगा	(न) हिं म. इ मडुरा जि. तून समुद्राम मिलते.

वैर	(ग) हिं म इ मद्रास जि व ता
वैजाली	(गा) हिं मु इ खानदेश जि. शहादे ता
वैणगंगा	(न) हिं वाईनगंगा पहा
वैतर्णी	(न) हिं मु इ नाशिक जि. त्र्यंबकेश्वरापा. निघून पश्चिमेस अरबी समु मिळते २ व इ छोटानुग-पूर प्रा ओरिसा प्रा बगालच्या उपसागराम मिळते काटीं पालमीरा आहे ला ३४५ मै
वैनता	(न) हिं मु इ नाशिक जि चांदपूर ता तून निघून कादंबेस मिळते
वैपूर	(ब ग) हिं म इ जिल्ह्याचे ठि रे स्टे
वैराग	(श) हिं मु इ सोलापूर जि बार्शी ता
वैरागड	(गा) हिं वन्हाड प्रा एलीचपूर जि २ मध्यप्रा चांद
वोझर	(न) यू ख इग्लद दे [जि. कसबा
वोनाका	(बे) अमे ख मध्य अमेरिकेत हादुरासचे उपसागरात
वोरगाव	(गा) हिं मु इ. सातारा जि उरमोडी नदीचे काटीं
वोलगा	(न) यू ख रशियात कास्पियन समु मिळते. ला.
वोलो(वेले)	(अखा) यू ख ग्रीसमध्ये पूर्वकिनाऱ्यावर, [२२०० मैल
वोळीज	(गा) हिं मु. इ ठाणे जि वसई ता
वंग	(दे) हिं ब्रह्म दे चित्तगंगा आहे तो प्रदेश.
वंदन	(कि) हिं मु इ सातारा जि. वाई ता
वांकडी	(गा) हिं मु इ नगर जि कोपरगाव ता
वाक्की	(गा) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता
वाकडें	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
वागणी	(गा) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता रे स्टे.

वागी	(गा) हि मु इ सातारा जि खानापूर ता २ सोला- पूर जि करमाळे ता सीनेच्या काठा
वादरा	(न) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता शिना न दीम मिळते
वादीवाश	(कि) हि म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर इंग्लिश व फ्रेच ह्याची लढाई स १७६०
वात्री	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
वांद्रें	(ज) हिं मु इ टाणे जि साष्टी ता रे ग्टे
विग	(गा) हि मु इ सातारा जि खडाले पठ्यात
विचूर	(ज) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता जहागीर- दाणी उपनाऱ्याच्या घराण्याकडे
विचेस्तर	(ज) यू ख इंग्लदात विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
विडसर	(ज) यू ख इंग्लदात येथे राजवाडा असून तेथे महाराणी साहेब व्हिक्टोरिया ह्या रहातात
विदरमीर	(भरो) यू ख इंग्लदात [मिळते
विदेल	(न) यू ख स्विदनातून निघून बालतिक समुद्रास
विद्याद्रि	(पर्व) हि नर्मदा नदीच्या उत्तरेस पूर्वपश्चिम
वेंगुलें	(श) हि मु इ रत्नागिरी जि वेगुलें ता किट्टा आहे
वृंदावन	(गा) हि वाय प्रा मथुरेजवळ येथे फार देवळे आहेत
व्याघ्रा	(न) हि वऱ्हाडात वणी जि पाईनगणेस मिळणारी
व्हाईटहेवन	(ज) यू ख इंग्लदात कवरलद प्रा [नदी
व्हिक्टोरीया	(कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता बाणकोटा
व्हैन	(वे) यू. ख. इंग्लदात. [जवळ

श.

- शृंगेरी (श) हिं म. इ. म्हैसूर स. हरीहर ता येथे हिं-
दुधर्माचे मुख्य गुरु श्रीशंकराचार्य याचा मठ
- शमशाबाद (गा) हिं वाय प्रा फरकाबाद पा १२ मैल [आहे
- शयोरु (न.) हिं सिंधूस डाव्या अगाने मिळते [ळो
- शरयु (न) हिं शिवालीक पहाडातून निघून भागीरथीस मि-
शरावती (न) हिं. मु. इ. उत्तर कानज्यातून निघून अरुनी स-
मुद्रास मिळते इला गरसाप येथे मोठा धनराबा
- शर्बरी (वे) आफ्रि ख. अतलातिक महामागरात [आहे
- शहादादपूर (श) हिं मु. इ. सिंध प्रा हैदराबाद जि ताडुका
- शहा (गा) हिं मु. इ. नासिक जि सिन्नर ता
- शहागड (श) हिं. मध्यप्र० सागर जि येथें पागोटी, लोखंड
- शहाजहानपूर (श) हिं वाय प्रा जि व ता. [तयार होते
- शहाजापूर (गा) हिं मु. इ. नगर जि कोपरगाव ता.
- शहाजादपूर (श) हिं अयोध्या प्रा
- शहादे (श) हिं मु. इ. खानदेश जि ता गोमती नदीचे काटी.
- शहापूर (गां श) हिं मु. इ. खानदेश जि. जामनेर ता. २ मध्यप्रा.
मडला जि ३ प इ जि
- शहाबाज (वे) हिं बं इ ब्रह्मपुत्रेच्या मुखाजवळ घेठ
- शहाबंदर (श) हिं मु. इ. सिंध प्रा कराची जि. ताडुका.
- शहिस्थान (प्रा) आशि. खं. अफगणिस्तानात जरा सरोवराचे
- शातुल (प्रा) हिं हिमालय पर्वतातील. [पूर्वेस.
- ज्ञान (दे) आशि खं पूर्वेकडील द्वीपकल्पात. यात सोने,
रुपें, तांबें व कथील ह्याच्या खाणी आहेत.

शानन	(न) यू र अयर्लदात मोठी नदी आतलातीक
शानी	(सरो) आशि स रुम दे [महासागरास मिळते.
शापेल	(श) यू र्व प्रशिया देशात
शाम	(पर्व) हिं व इ पूर्वस ब्रह्मदे दक्षिणेस सयाम व तेनासरीम ह्याचे मध्ये
शारी	(न) आफ्रि र्व मध्य आफ्रि चादसरोवरास मिळते
शार्लतोन	(श) अमे ख प्रिंसण्डवर्द बेटात
शास्त्री	(न) हिं मु इ रत्नागिरी जि जयगडाजवळ समु
शाहाडोंगर	(पर्व) हिं मु इ नगर जि नगराचे पूर्वस [मिळते
शाहाणपूर	(न) हिं वन्हाड प्रा अकोला जि पूर्णा नदीस मि-
शाहापूर	(श) हिं मु इ ठाणे जि ता [ळते
शाहापुरी	(वे) आशि स द हिंदिमहासागरात बगालच्या उपसागरात इंग्लिशाचे ताब्यात
शाहाबाद	(श) हिं वा प्रा औध पर शहाजहानपुराहून १५ मल २ व इ या प्रातातून कर्मनाशा नदी निघते
शिकरूल	(श) हिं आयोध्या प्रा व्यापाराकरिता प्रसिद्ध
शिकागो	(श) अमे स उत्तर अमे यूनैतेदत्तसमध्ये मिचिगा सरोवरचे काठी येथे स १८९३ त जगातील पदार्थांचे अति मोठे प्रदर्शन झाले.
शिकारपूर	(श) हिं मु इ सिवप्रा जिल्हा
शिकदरा	(श) हिं पाय प्रा आझ्याजवळ, येथे अकबराची कबर आहे
शिकंदराबाद	(श) हिं निजामचे राज्यात; येथे इंग्लिशाची छावणी
शिकापूर	(गा) हिं मुं इ पुणे जि वेळ नदीचे काठी [आहे.

शिक्री	(गा) हि वाय. प्रा दिल्लीच्याद ३० मै सग व बावर ल १५२७ येथे दगडावर सोर्दिव काम उत्तम
शिगणापूर	(गा) हि मुं इ सातारा जि माणता [करितात
शिगाव	(गा) हि वऱ्हाड प्रा आकोला जि
शितारा	(प्रा) हि निजामचे राज्यात औरंगाबादेजवळ
शिदफणा	(न) हि मु इ नगर जि जामखेड ता ही गोदावरीस
शिदापूर	(श) हिं मु इ कारवार जि तालुका [मिळते
शिनसा	(न) हि म इ म्हैमूर स कावेरीला मिळते
शिना	(न) हिं मु इ नगर जि कर्जत ता जेऊराहून नि- घून गोदेस मिळते.
शिनोर	(श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा जि
शिनर	(श) हिं मु इ नाशिक जि तालुका येथें हेमाड- पती दोन देवालये आहेत व विज्याचीं पांे व अडाकित्ते चागले होतात नासिक पा १८ मैल.
शिपोशी	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि. सगमेश्वर ता.
शिमगा	(श) हिं मध्यप्रा रायपूर जि ता
शिमला	(शिख) हिं पं इ अवालाच्या उत्तरेस हवेचें ठिकाण, येथें गवरनरजनरल राहतात
शिमोगा	(श) हिं म इ म्हैमूर प्रा तुगानदीचे काठीं
शिरखानवाला	(गा) हि वाय प्रा सरहिंद पर फिरोजपुराहून ९ मैल
शिरगांव	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता चिपळूण ता व देवगड ता २ ठाणें जि माहिम ता
शिरदोण	(गा) हिं मु इ कुलाबा जि. पनवेल ता. येथें स.

१८८० त वासुदेव बळवत फडके म्हणून शूर
पुरुष होऊन गेला २ कोल्हापूर स. भजरे ता

- शिरपूर (श) हिं मु इ खानदेश जि तालुका
शिरवळसागवी (गा) हिं मु इ सातारा जि निरानदीचे काठी-
शिखडें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि वेगुलें ता
शिरवाडें (गा) हिं मु इ नाशिक जि निफाड ता. आग्रारोड-
वर
शिरवारीस (श) हिं मु इ कर्नाटक प्रा. येथे काफी उत्पन्न होते
शिरशी (श) सिरसी शब्द पहा
शिरसी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता.
शिरसमणी (गा) हिं मु इ खानदेश जि अमळनेर ता.
शिरसमार्ग (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता
शिरहट्टी (श) हिं. मुं इ. द महाराष्ट्र दे सागली स तु-
गभद्रेच्या काठी
शिरसोली (गा) हिं मुं इ खानदेश जि. जळगाव ता. रे. स्टे.
विज्याचीं पाने होतात.
शिराज (श.) आशि. ख इराण दे येथे मद्य चागलें होते.
येथे सादी व हापीज हे कवी ज मले
शिराजगंज (श) हिं व.इ येथें ताग व सण याचा व्यापार चालतो
शिरामपूर (श) हिं व इ कलकत्त्याजवळ हें पूर्वी दचलो-
काचे शहर होते
शिराळें (श) हिं मु इ सातारा जि. पेठा येथें पितळी स-
मया चागल्या होतात.
शिरी (न) आफ्रि. ख. मध्य आफ्रिकेत जाबीजीला मिळते.

- शिरीवान** (श) आशि ख चान्मकाकेशियात कासिअन समुद्राचे काठा प्रात
- शिरूड** (गा) हि मु इ खानदेश जि शहादे ता २ धुळे ता बोरी नदीचे काठी
- शिरूर** (श) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता २ पुणे जि तालुका, याचे ठाणे घोडनदी आहे ल छावणी
- शिरोली** (गा) हि मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता
- शिरोशी** (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता
- शिरोळ** (श) हिं मु इ कोल्हापूर स तालुका
- शिलद** (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता
- शिलडस** (श) यृ ख इरलदान तैन नदीवर
- शिवगगा** (न) हि मु इ पुणे जि इचे काठीं नसरापूर २ म इ मदुरा जि येथे प्रसिद्ध देवस्थान आहे
- शिवनाथ** (न) हि मध्यप्रा महानदीला मिळणारी नदी
- शिवनी** (श) हि मध्यप्रा जि वता व्यापागर्ची पेठ रे. स्टे २ वऱ्हाड प्रा बुलठाण जि गाव
- शिवनेर** (श.कि) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता येथे श्रीशिवाजी महाराजाचा इ स १६२७ त जन्म झाला
- शिवपूर** (गा) हिं मध्य हिं शिंद्याचे राज्यात
- शिवरीनारायण** (श) हिं मध्यप्रा विलासपूर जि ता येथे शबरी नारायणाचे देऊळ आहे महानदीचे काठी
- शिवलारी** (शिख) हिं व इ ओढीसाम्रा पुरीजवळ येथे ऋषाच्या पुष्कळ पर्णकुटिका आहेत [लागवड होते
- शिवसागर** (गा) हि आसामप्रा दिहोग नदीवर, येथ चहाची

शिवापूर	(गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता शिवगंगा न- दीचे काठा
शिवालीक	(पर्य) हि उत्तरेस नेपाळच्या दक्षिणेस पर्वताची ओळ
शीळ	(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि ता
शुकाचार्य	(डो) हि मु इ सातार जि शंभुमहादेवाच्या डोंग-
शुम्भा	(ग) यू ख तुरुस्तानात [रात ओळ आहे
शरसेन	(प्रा) हि वाय प्रा आश्यानजीक मुलूख
शेकावती	(म श) हि राजपुतान्यात जयपूर स
शेगोळे	(गा) हिं मु इ खानदेश जि [सागरात
शेटलद	(वे) यू ख स्कातलदच्या उत्तरेस आतलातीक महा-
शेडवळ	(स) हिं मु इ बेळगाव जि
शेडाणी	(गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता मुळशी पेठ्यात
शेढी	(न) हिं मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि ही मही- नदीला मिळते
शेणगांव	(गा) हिं मु इ कोल्हापूर स भुदरगड पेठ्यात
शेतलंद	(वे) यू ख स्कातलदात उत्तरेस.
शेत्रंजी	(न) हिं मु इ गुजराथ प्रा काटेवाड एजन्सीत हा- लरमध्ये
शेनसी	(प्रा) आशि ख चीम दे यात मुख्य शहर शिनीगाम.
शेफील्ड	(श) यू ख इंग्लंडांत यार्क प्रा डान नदीवर. लोखंडी व पोलादी सामानाकरिता प्र
शेरा	(श.) हिं म. इ म्हैसूर स व्यापाराकरिता प्रसिद्ध
शेरे	(गा) हिं मु इ ठाणे जि. शहापूर ता
शेर्बुग	(श.) यू ख. फ्रान्स दे

शेल्हूबाईची टेंकडी(टेकडी)हिं मु इ नगर जि इमामपूर पेठ्यात
शेवें(हागहायलद) (वे) हिं मु इ ठाणे जि पनवेल ता येथे
तरती गोदी बाधीत आहेत

शेवगात्र (श) हिं मु इ नगर जि तालुका, येथे लुगडी, पा
गोटी ह्याचा व्यापार चालतो

शेवली (गा) हिं वन्हाडमा बुलठाणे जि

शेळगात्र (गा) हिं मु इ खानदेश जि जळगाव ता

शोणभद्र (न) हिं मध्यप्रा तून विघून पाटणा राहराजवळ भा-
गिरथीस मिलतो

शोलिगड (कि) हिं म इ इंग्लिश व हैदर ल १७८१

शंभुमहादेव (डे) हिं मु इ सातारा जि सातान्याजवळ

शांघा (श व) आशि रा चिनात व्युसग नदीजवळ

शांतीपूर (श) हिं ब इ हुगळी नदीवर; येथे सुती कापड चा-

शिगणापूर (गा) हिं मु इ सातारा जि माण ता [गले होते

शिंगपूर (स श) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता लगत

शिंदाड (गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता

शिंदे (गा) हिं मु इ खानदेश जि नदुरबार ता २ ना-
शिक जि नाशिक ता

शिवतर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता

शेंदूरजन (गा) हिं वन्हाटात उमरावती जि

शेंदूरणी (श) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता जहागीरगाव.

श्रापशायर (श) यू ख इंग्लदात पश्चिमेकडचा प्रात

श्रीकाकोलम (श) हिं म इ जि. व ता व्यापाराचे ठिकाण

श्रीगोंदें (श) हिं मु इ. नगर जि. तालुका.

श्रीनगर (श) हिं वाय प्रा कमाऊन प्रा गगेच्या काठीं २ का-
श्मिरात मुख्य शहर शेलम नदीचे दोहो काठी
येथे शालजोड्या उत्तम होतात जाड कागदाचीं
कलमदाणें, डब्या, पेठ्या करून त्यावर नकशी
करितात. ३ मध्यप्रा नासिंगपूर जि

श्रीरामपूर (श) हिं व इ कलकत्याजवळ

श्रीरगपट्टण (ग) हिं म इ म्हसूर प्रा कावेरीचे काठी टिपू
व हैदर ह्यांची राजधानी होती

श्रीरंगम(सेरिगम) (क्षे) हिं म इ कावेरी नदीच्या पात्रातील
एका बेटात येथे तटबदिस्त मदीर आहे

श्रीवर्धन (गा) हिं मु इ जजिरा सस्थानात हे पेशव्याचे
मूळगाव येथील पाठरी सुपारी फार प्रसिद्ध आहे

श्रुजबरी (श) यू ख इग्लदात साल्य प्रा सेवर्न नदीवर
श्वेत (समु) यू ख रशियाचे उत्तरेस

स.

सकेरंद (श) हिं मु इ सिव प्रा हैदराबाद जि तालुका

सकर (श) हिं मु इ सिध प्रा सिधूचे काठी शिकारपूर

सक्तीवक्वर्दा (सं) हिं मध्यप्रा विलासपूर जि [जि. ता

सचीन (स. श) हिं मु इ गुज प्रा रेवाकाठाएजन्सीत.

सज्जनगड (कि) हिं मुं इ साताराजि परळीच्या किल्याचे नाव.
येथे प्रसिद्ध साधु श्रीरामदास ह्यांची समाधि आहे.

सटाणें (श) हिं मु इ नाशिक जि बागलाण ता आरम
नदीचे काठीं तादूळ गळ उत्तम होतो

सडड (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेठ्यात.

- सत्तगड** (श) हिं म इ कर्नाटक प्रा येये नारिंगे चागलीं होतात
- सतलज** (न) आशिया ख तिबेटात मानस सरो पा निपून व्यास नदीस भिल्लते ला ५५० मैल
- सत्यमंगल** (गा) हिं म इ कोइमतूर प्रा कोईमतूरापा. ४० मै.
- सदगव्हाण** (गा) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता
- सदरस(साद्रस)**(श)हिं म. इ पुलार नदीचे काठीं
- सदलग्नी** (श) हिं मु इ बेळगाव जि.
- सदाशिवगड(कारवार)**(कि श खे) हिं मु इ. दक्षिणमहाराष्ट्रात जिल्ह्याचे ठिकाण मलवार किनाऱ्यावर
- सथा** (श) आशि ख आसाम प्रा उत्तरेकडील शहर.
- सप्तशंभ** (पर्व) हिं मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता वणी पा दीड कोसावर डोंगरावर देवीचे स्थान आहे हवा, पाणी चागले दरसाल चैत्र शु १५ ला यात्रा भरते पायथ्यापासून चढाव मु ५ मैल असून देवीपर्यंत जाण्यास मु ८७६ पायऱ्या आ-
- सबाकी** (न) आफ्रि. ख हिंदीमहासागरास भिल्लते. [हेत.
- समडोली** (गा) हिं मु इ सातारा जि. तासगाव जि. ता
- समथर** (स.श) हिं वायू. प्रा बुदेलखडात. [आहे.
- समरकंद** (श) आशि. ख रशियनतार्तींत तैमुरलगाची कबर
- समशेरपूर** (गा) हिं. मु. इ नगर जि. अकोलें ता
- समसत** (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठीं.
- सयाम** (दे. अखा) आशि. ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात देश. दक्षिण अंगास अखात. यात पाढरे हत्ती सापडतात.

सरकरीया (न) आशि ख तुर्कस्तानात भगोरा शहरापा ६०
मेलापर जाऊन काळ्यासमु मिळते

सरकाशिया (प्रा) आशि ख रशियात उत्तरेकडील प्रात, यात
लोक शर व छिया सुदर काठी

सरकोली (गा) हिं मु इ सोलापूर जि पठरपूर ता भिमेच्या

सरजाम (भ) हिं मु गुज प्रा रेवाकाठा सख्यानात

सरदारनगर (गा) हिं वाय प्रा कोलपूर प्रा इटावापा ५२ मैल

सरदारीया (न) आशि ख तार्तरीत व्यानशान पर्व निघून अ-
रल समु मिळाली आहे

सरपण (न) हिं वऱ्हाड प्रा एलिचपूर जि

सरोडें (गा) हिं मु इ ठाणे जि डहाणू ता

सर्विया (दे) यू ख तुर्कस्थानाजवळ या नावाचा देश

सरस्वती (न) हिं मु इ कोल्हापूर स २ मिरमूर प्रा निघून
ठाणेश्वर येथे गुप्त होऊन प्रयाग येथे गंगेस मि-
ळाली आहे [निओ वेटात प्रात

सरावक (प्रा) आशि ख द पासि महासाग मलाशियात बो-

सरूड (श) हिं मु इ कोल्हापूर सं पन्हाळा पेठ्यात व्या-
पाराकरिता प्रसिद्ध

सर्जेकोट (कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता

सरहिद (प्रा स) हिं प इ सीक लोकाचे ताब्यात

सरहुत (प्रा) आशि ख बलुचिस्तानचे वायव्येस इराणचे
लगत्यास

सरळगाव (गा) हिं मु इ ठाणे जि मुरवाड ता.

सलै (पर्व) हिं मध्यप्रा भडारा जि.

- सव (गा) हि मु इ कुलावा जि महाउ ता येथे उ-
न्हाळे आहे नेहमी ह्याचे पाणी गरम असते
- ससकीहाना (१) अमे ख उत्तर अमे युनैतेदस्तेसमध्ये
- सहरवान (श) आशि ख बलुचिस्तानात
- सहस्रधारा (धव) हि मध्यप्रा मडलेश्वरा ज नर्मदेचा धरभवा
- सहामा (पर्ष) अमे ख द अमे बोलेवियात
- सह्याद्रि (पर्ष) हि तापीच्या मुग्यापा कन्याकुमारीकेपापर्यंत दाक्ष-
णोत्तर गेला आहे ह्यास पश्चिमघाट असे म्हण
- साई (न गा) हि वाय प्रा ही गोमती नदीस मिळते २ मुं-
इ कुलावा जि पनवेल ता
- साएला (स) हि मु इ काठेवाड प्रा झालयाडा स
- साकरी (गा) हि मु इ ग्वातमाला जि पिपलनेर ता
- साकूर (गा) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता
- साकोली (ग) हि मध्यप्रा भडारा जि ता
- साकाई (ग) हि सिंध प्रा कराची जि तालुका
- साक्सअलतेनबुर्ग (श स) यू ख जर्मनीत लहानसे स
- साक्सकोबुर्ग गोथा (स ग) यू ख जर्मनात हें महाराणीच्या
- साक्सनी (म श) यू ख जर्मनीत [अताराची जन्मभूमि
- साक्समेविडजेन (स) यू ख जर्मनात
- साक्सत्रिमार (म) यू ख जर्मनीत
- साक्सें (गा) हि मु इ कुलावा जि ह्याचे ठिकाण पेण आहे
- साखरपें (गा) हि मु. इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता
- सागर (ग बे सामु) हि मध्यप्रा विद्याद्रिपर्वताच्या उतरणीवर जि.
येथे मीठ व साखरेचा व्यापार चालतो. ल. छा.

२ व इ हुगळी नदीचे मुखाजवळ बेट ३ आफ्रि.

ख जपान देश व माचमय बेट ह्यामध्ये

सागरा (श) हिं म. इ येथे चिथे उत्तम काढितात

सागवारे (स श) हिं मु. इ खानदेश जि नदुरवार ता लगत

सागाव (गा) हिं मु. इ सातारा जि. शिरालें पेठ्यात.

सागेन (श) हिं मु इ ब्रम्हदे प्राचीन रा शहर

साघालीन (वे न) आशि. ख रशियाचे पूर्वेस अलताई पर्व.

निघून ओखोटस्काचे समु. मिलते

साघालियनडला (श) आशि ख साघलीन नदीचे काठा

सारवली (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता

साठोद (श) हिं मु इ गुज. प्रा. गायकवाडचे रा दुभाई पर.

सातगड (गा.) हिं म इ कर्नाटक प्रा नेकेनारी घाटाच्या
पायध्याशीं येथे नारिंगे चागलीं होतात.

सापाटी (गा) हिं मु. इ ठाणे जि माहिम ता

सातपुडा (पर्व) हिं मु इ खानदेश जि चे उत्तरेस पूर्वपश्चिम.
लांबी १६० मैल व उंची चार हजार फूट

सातपूर (गा) हिं. मु. इ नाशिक जि नाशिक तालुका

सातारा (श.कि) हिं मु इ सातारा जि चे मु. शहर हे भोंस-
ल्याचे राजधानी शहर; येथील किह्यास अजीम-
तारा म्हणतात मोठा राजवाडा आहे

सात्राल (गा) हिं मु इ नगर जि सगमनेर ता

सादरा (स श) हिं मु इ गुजराथ प्रा महिकाठाएजन्सीत ईद-
रचे सं. सं येथे फौजेचें ठाणे आहे.

सानवडी (गा) हिं. मध्यप्रा. भडारा जि.

सानजुआन (शन) अमे र द अमे कोलंबियात निकागवे
सरोवरराजवळ नदी आहे

सानजोफस(द्वीप) अमे ख द अमे पातागोनियाचे पूर्वस

सानजोसी (ग) अमे ख उ अमे कास्तारीकाची राज

सानतोमे (भू) अमे द अमे पूर्वस

सानपाताआ (अखा) अमे ख द अमे पातागोनियाचे पूर्वस

सानपू (न) आशि र तिबेटात इचे काठीं लासा शहर

सानफ्रान्सीस्को (न श) अमे ख द अमे ब्राझील दे ला

१५०० मल आतलातीक महासागरास मिळते २

उ अमे युनेतेदस्तेत्समध्ये कालिफोर्नियात शहर.

सानमारीनोस (स ग) यू र इतर्लीत म्वसत्ताक स

सानलुईस (श) अमे र द अमे कोलंबियात

सानलूकास (भू) अमे ख उ अमे कालिफोर्नियाचे दक्षिणेस

सानसाल्वादोर (वे) अमे ख उ अमे. च्या लगत्याचे वेटात.

२ मध्य अमे स

सानी (न) हि वा प्रा गरवाल प्रा ही भागीरथीस मिळते

सानद (श) हिं मु इ गुज प्रा अमदाबाद जि तालुका

सामराव (श) आशि ख रशियात या शहराजवळ इर्तीश
नदी ओवीला मिळते

सामानगड (कि) हिं मु इ कोल्हापूर स गडइंग्लज जवळ

सामारी (बे) आफ्रि ख हिंदीमहासागरात

सामोआऊर्फ नाविगॅनर्स (बे) आशि ख द पासि महासाग

पोलिनिशियाचे समुदायान

सामोडें (गा) हिं मु इ खामदेश जि. पिंपळनेर ता [काठीं.

सायखेडें (गा) हिं मु इ नाशिक जि निफाड ता गोदावरीचे
सायगान (सायगाव) (श) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पात को-
 चीनचीनचे द फेचाचे डोनानदीचे काठीं

सायगाव (श) हिं मु इ सातार जि जावली ता २ नाशिक
 जि नादगाव ता गिरणेच्या काठी

सायलेशिया (प्रा) यू ख जर्मनीत प्रशियात

सायराआवतोलिदो (पर्व) यू ख स्पेनात पिरिनीज पर्वताचे फाटे

सायरादिण्हेला (पर्व) यू ख पोर्तुगालमध्ये पर्वताची राग.

सायरानिवादो (पर्व) यू ख स्पेनात पिरिनीज पर्वताचे फाटे

सायरामोरिना (पर्व) यू ख स्पेनात पिरिनीज पर्वताचे फाटे

सारन (प्रा श) हिं बं इ तिरहून प्रा पाश्चिमेस ही मगध दे
 शाची राजधानी

सारंखेडें (गा) हिं मु इ खानदेश जि शहादे ता तापीचे काठीं
 येथे गाड्या चागल्या होतात व मोठी यात्रा भरते

सारंगड (स श) हिं मध्यप्रा सबलपूर जि

सारंगपूर (गा) हिं, वाय प्रा औध परगण्यात. २ माळव्यात
 देवास प्रा उज्जनीपा ५ मैल.

सारोवें (गा) हिं मु इ नगर जि पारनेर ता

सार्क (वे) यू ख इंग्लंदात इंग्लिश खार्डीत

सार्दम (श) यू ख हालद देशात

सार्दिनिया (बे) यू ख इटालीत भूमध्यसमु सिसिलीचे वाय-
 व्येस काशिका बे दक्षिणेस

साल (न) यू ख जर्मनीत

सालपी (न) आशि ख चिनातून युनान प्रातातून उत्तरेकडून

येऊन लाओदेश व सयाम यातू मातामानचे
असाताम मिळते

सालपू (शि) हि हिमालय पर्ताचे शिखर

सालपें (गा) हि मव्यहि रवादेरच्या आमेथीम ३२ मैल
इंग्लिश व मराठे तह स १७८२

सालमान्का (श) यू ख स्पेनमध्ये विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध

सालमिनी (वे) आशि ख बलुचिस्तानात येथून राजूर बाह्यप्र-

सालवे (असा) यू ख स्कातलदात पश्चिम अगाम [देशी जातो

सालवीन (न) आशि ख ब्रह्मदे तेनासरीम प्रा मातामानचे

सालवीफिर्थ(अखा) यू ख इंग्लदात पश्चिम अगाम[असाताम मिळते,

सालेग (र) हिं भुतान स

सालेम (श) हि म इ अर्काटचे उत्तरेस या प्रातात कापूस,
बुद, तवायू पुष्कळ होते येथे तिरुयाची चाकू
कातरी सुरे, भाले इ हत्यारे व शिशार्ची भाडा
चागली होतात

सालेर (न) हि मु इ गोदावरीम मिळणारी नदी

सालोदा (न) अमे ख द अमे ला'लाता नदीस मिळते

सालोनिकी(व श) यू ख तुर्कस्तानात सालोनिकीचे अन्वातावर

सालोमन (वे) आशि ख द पासि महासाग आम्हालियात

सालरेंज (डो) हिं प इ मिधु व झेलम ह्याचे मध्ये मिठाचे

साल्हेर (कि गा) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता [डोगर.

साव (न) यू ख आखिया व हगेरात ही दान्यून नदीला

सावगांव (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता [मिळते.

सावंतवाडी(श.स) हिं मु. इ रत्नागिरी. जि. दक्षिणेम भोसल्याचे

घराण्याकडे आहे येथे खेळण्याचे रंगीत सा-
मान चागले होते

- सावदे (श) हिं मु इ खानदेश जि तालुका रे स्टे
 सावनर (मं श) हिं मु इ धारवाड जि दक्षिणेस मुसलमानी स
 सावनेर (गा) हिं मध्यप्रा नागपूर जि काठोल ता.
 सावली (श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा
 सावित्री (न) हिं मु इ रत्नागिरी जि महाबळेश्वरापा निघून
 वाणफोटाजवळ समुद्रास मिळते [भरते
 सावत (गा) हिं वऱ्हाडप्रा उमरावती जि येथे मोटी यात्रा
 सावाना (श) हिं अमे ख द अमे कोलविया देशात
 सासणे (गा) हिं मु इ ठाणे जि मुरवाड ता
 सासवड (श) हिं मु इ पुणे जि पुरदर ता कऱ्हा नदीचे
 काटीं आवाजी पुरदरे ह्याचे गाव
 सासबों (अखा) यू ख इतालीचे नैर्ऋत्येस
 सासुणी (गा) हिं वाय प्रा अलिगड प्रा अलीगडापा १४ मै.
 साष्टी (वे) हिं मु इ मुबईजवळ ठाणे जि चे व तालुक्याचे
 मुख्य गाव यामच ठाणे म्हणतात रे स्टे
 साहरणपूर (श) हिं वाय प्रा जि येथे लाकडावर खोदींव
 काम उत्तम करितात येथे वनस्पतींचा बाग आहे
 साहारा (वाळवट) आफ्रि ख बार्बरी स दक्षिणेस २५०० मैल लाव
 व १२०० मैल रुंद आहे
 साळगाव (गा) हिं मुं इ कोल्हापूर स पैकी बावडा स
 साळवण (गा) हिं मुं इ कोल्हापूर स पैकी बावडा स
 साळवीण (न) हिं पूर्वेकडील द्वीपकल्पात ब्रह्मदे.

- साळशी** (गा) हि सु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
- सिआक** (स) आशि ख द पामि महासा मलाया बेटसमूहात
- सिआरा** (श) अमे खं द अमे. ब्राझील दे [सुमात्रा वे
- सिआरालीओन**(स श) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रि. सेनिगाबिआ
दे इग्लिशाचे ताब्यात,
- सिआलकोट**(श) हि प इ जि व ता
- सिएरा** (पर्व) आफ्रि ख सेनिगाबियात
- सिएरा मोरेना**(पर्व)यू ख स्पेन व पोर्तुगाल दे
- सिकाकोलम**(श) हिं म इ गजम प्रा नागुला नदीचे काठी
- सिकाकोल** (श) हिं म इ उत्तरसरकार्स प्रा
- सिकीम** (स प्रा श) हिं हिमालयाचे पायथ्याशी नेपाळच्या पूर्वस
ह्याचा विस्तार १८०० चौ मैल आहे येथे
हाडाच्या मुठी तयार होतात
- सिक्रेदीज** (बे) यू ख ग्रीस दे अरकिपेलागोच्या समुद्रांत
- सिकोकफ** (बे) आशि ख जपान देशापेकीं एक
- सिकयांग** (होंगकयांग) (न) आशि ख चीन देशात युनान प्रा
उगम पावून कता शहरावरून चीनच्या
- सिगरौली** (प्रा) हिं मध्य हिं. रेवा सं [समुद्रास मिळते
- सिगाव** (गा) हिं वराड प्रा. अकोला जि येथे मोठी यात्रा
भरते
- सिताकुंड** (गा) हिं ब इ भागलपूर स मौगीरपा ४ मेलावर
येथे ऊनपाण्याची विहीर आहे त्यात सीतेने
उडी घालून दिव्य केले होते हे पाणी थड झा-
ल्यावर पिण्यास चांगले असते

सितानवर (गा) हि मध्यप्रा. दमो जि [रची नरुशी करितात
 सितापूर (ग) हि अयोध्यापर जि येथे मडस्यावर उत्तम प्रका.
 सिताबळदी (टेकडी) हि मध्यप्रा नागपूर जि नागपुरापा अर्धा
 कोस ल स १८१७ इ व भोसले

सितामड्ड (म श) हि मध्यप्रा

सितागग (१) आशि ख ब्रम्हदेशात मार्तवानचे असा मिळते.

सित्सिकार (श) आशि चिनई तार्तरीत माचुरीया प्रा

सिथीआ (दे) हि हिमालयपर्वताचे उत्तरेस एक देश

सिदका (वे) यू ख रसिया दे उ आर्केजल बदराजवळ

सिदनी (श) अमे ख बैलन बेटाचे मुरयशहर २ आस्त्रेलियात
 न्यू सौथवेल्सभागाची राज

सिदेद दिखीकट(प्रा) हि म इ निजामाकडून मिळालेल्या मु-
 ल्लास म्हणतात यात वह्यारी, कडापा हे प्रात
 आहेत

सिद्धटेक (गा) हि मु इ नगरजि कर्जत ता भीमेच्या काठीं.

सिद्धपूर (गा क्षे) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा कटी
 ता मातोश्रीचे श्राद्ध करण्यासाठीं प्रसिद्ध स्थान

सिद्धापूर (श) हि मु इ उत्तर कानाडा जि तालुका

सिद्धेश्वर महादेव (डो) हि मु इ नगर जि पारनेर ता

सिद्रा (अखा) आफ्रि. ख बार्बरी स मोरोकोमध्ये

सिनगान (रा) आशि ख चिनात

सिनगानफू (श) आशि ख चीन दे सेनसी प्राताचे मुख्यशहर

सिनद (न) हि प इ चिनाव नदीला किस्तवाशहराजवळ
 मिळते

सिना (न) हि मु इ नगर जि नगर ता नगराचे पश्चिम
अगास भीमेस मिळते

सिनाय (पर्व) आशि ख अरबस्तानात सुवेझच्या आखातावर

सिने (मेदान) आशि ख अरबस्तानात उत्तरेकडेस

सिनोपी (बे) आशि काळ्यासमुद्रात बेट व बदर

सिपना (न) हि बराड प्रा एलीचपूर जि मेळघाट ता तून
निघून तापी नदीम मिळते

सिप्सन मार्ग (शिस) यू स स्विट्सर्लंडात अल्सपर्वताचे शिखर.

सिब्री (श) आशि स आफगाणिस्तानात जाताना वाटेवर

सिब्युथीया (बे) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकटात मिनामन-
दीचे बेटात, ह्याम आयुशिया म्हणतात

सिया (बे) आशि ख तुर्कस्तानचे ताब्यात काळ्यासमुद्रात

सियानगर (श) हि मु इ गुज प्रा. गायकवाडचे रा अ-
मरोळी प्रा ता [होते

सियाळ कोट (श) हि प इ उत्तरभागी येथे कुपतगारी काम

सियूत (श) आफ्रि ख नैलनदीचे काठी

सिरगुजा (स श पर्व) हि व इ. छोटानागपूर प्रा

सिरपूर (स श) हि बं इ डोगरी स याचे मुख्य शहर नाहन
२ खानदेश जि तालुका ३ बन्हाडात बणी
जि गोड राजाचे ठिकाण

सिरमूर (प्रा) हि वाय प्रा गरवाल पर

सिरवध (गा) हि मु इ पुणे जि निरानदीचे काठी गाव

सिरवा (मरो) आफ्रि ख पूर्वभागात

- सिरसा (श) हिं पं इ जि व ता
- सिरसी (श) हिं मुं इ उत्तरकानडा जि तालुका येथे वे-
लदोडे चागले तयार होतात
- सिराजिवो (श) यू ख आखिया दे हगेरी प्रा पासनिया पर
- सिरिया (प्रा) आ ख तुर्कस्तानात आशियामैनरचे दक्षिणेस.
- सिरे (श) आफि ख अबिसिनियात
- सिरोंच्या (श) हिं मध्यप्रा प्राणहिता व गोदावरी ह्याचे सग
माजवळ अपरगोदावरी जि चे मु श
- सिरोंही (स श.) हिं राजपुतान्यात, येथे तरवारी चागल्या होतात.
संगमरवरी मदीर आहे
- सिलहत (प्रा श) हिं ब इ पूर्वस अमाम दे
- सिला (श) यू ख इतालीचे किनान्यावर
- सिली (बे) यू ख ऐरीश समुद्रात
- सिलीमी (श) आफि ख न्यूवियात
- सिलीश्या (प्रा) यू ख जर्मनीत
- सिलिस्त्रिया (श) यू ख र्मेलिया व बलगेरीया यात दान्युब
नदीचे काठा येथे तुर्क व रशियन ह्यांची मोठी
लढाई झाली
- सिलेगांव (गा) हिं मुं इ नगर जि राहुरी ता
- सिलोन (बे) हिं दक्षिणेस यास लका म्हणतात यात दालचिनी,
नारळ, काफी, पुष्कळ होते किनान्यावर मोल्ये
व माणिक पुष्कराज सापडतात हे हिंदुस्तानापा
१५० मै लाब २७० मै ला असून १०० मै रुद
सिलांद (झीलांद)(बे) यू ख देन्मार्क देशाचे ताब्यात [आहे.

- सिवनीस (पर्व) यू ख फ्रान्सचे आग्नेयीस पर्वत
- सिवारय (पहाड) हि म इ सालेमच्या उत्तरेस.
- सिवारे (दे) हि मु. इ कच्छ प्राताचे नाव
- सिवास (प्रा श) आशि ख तुर्कस्तानात आशियामेनरम थे
- सिवेर्न (पर्व) यू ख फ्रान्स दे
- सिसली (वे) यू ख. इतालीचे द भूमव्यसमुद्रात
- सिसार (भू) आशि ख द बोर्निओवे चे पश्चिमेम
- सिस्तान (मैदान) आशि ख आफगाणिस्तानात नेर्झत्येम वाठूचे मै
- सिद्दुन (न) आशि ख स्वतंत्र तार्तरीत आरल सरोवरास
मिळाली आहे
- सिद्दुनार (श) हि राजपु भोपाळच्या पश्चिमेस येथे पागोटीं
चागली होतात
- सिद्दुर (श) हि मध्य हि भोपाळ स ल छावणी
- सिद्दोरा (श) हि मध्यप्रा जबलपूर जि ता धान्याचा व्यापार
- सिल्लेट (श) हि पूर्वस आसाम दे येथे शिपाच्या बागड्या
करितात
- सीन (न) हि मध्यप्रातात नागपूर पर
- सीपना (न) हि वन्हा प्रा एलीचपूर जि. तून निघून ता.
- सु (श) आशि ख तार्तरी देशात [पीस मिळते
- सुएझ (श काल) आशि. व आफ्रिका खंडास जोडणारी सयोगी
भूमी इचा स १८६९ त कालवा केला
- सुकनपूर (प्रा श) हि वाय. प्रा अयोध्या पर
- सुकेर्णे (गा) हि मु. इ नाशिक जि. निफाडता जहागिर
- सुखी (गा) हि व इ. गुरवळ प्रा. भागीरथीचे काटी

- सुखेन (पर्य) हि म. इ णिळगिरीचे दक्षिणेस
 सुजाबाद (गा) हि प इ मुल्तानपा २० मैल चिनाब
 नदीपा ४ मैल
 सुजावलपूर (गा) हि माळव्यात शिद्याचे राज्यात जामनेर नदीचे
 काठी उज्जनपा ६२ मैल
 सुटानाटी (गा) हि ब इ बगालचे उपसागरावर
 सुधागड (कि गा) हि मु इ कुलावा जि भोरस तालुका
 सुपा (ग) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि तालुका २ का
 रवार जि तालुका
 सुपें (श) हि मु इ पुणे जि भिमयडी ता २ ह्या नावाचा
 घाट नगर व घोडनदी ह्याचे मध्ये
 सुपेरिअर (सरो) अमे ख अमे कानडाचे राज्यात
 सुब्रनरिका (न) हि ब इ छोटानागपूर मध्ये निघून ओरीसाम-
 धून बगालच्या उपसागराम मिळते
 सुमरीरोह (ग) हि मु इ गुज प्रा कच्छ प्रा येथे जैनधर्माची
 देवालये आहेत. [भूमध्य समुद्रात
 सुमात्रा (बे) आशि ख तुर्कस्तानात आशियामेनरचे पश्चिमेस
 सुमारगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
 सुमी (सरो न) आशि ख. रशियात २ व इ काचारचे डो-
 गरातून निघून ब्रह्मपुत्राचे फाट्यास मिळते.
 सुर (न) हि. मु इ खानदेश जि जामनेर ता.
 सुरगाणें (सं श) हि. मु इ नाशिक जि चे उत्तरेस
 सुरजभागा (न) आशि. ख तिबेटात लाहल प्रा निघून चंद्रभागा
 नदीला मिळाल्यावर चिनाब म्हणतात.

- सुरत** (श) हिं सु इ गुज प्रा जि वता चे ठिकाण तापीचे सुराजवळ रे स्टे येथे पारशी लोकाची फार वस्ती आहे येथील मनुष्ये देवर्णी असतात हस्तीदती बुडे होतात
- सुरमनगर** (गा) हि वाय प्रा औध्र प्रा गोमती नदीवर
- सुरमा** (न) हिं व इ ब्रम्हपुत्रा नदीला मिळते [मैल.
- सुरागंज** (गा) हिं व इ भिमासिग प्रा नशिरावादापा. ४५
- सुराजगड** (गा) हिं व इ भोंगिर प्रा गगानदीवर भोंगीरपा. २० मैल
- सुरीनाम** (न) अमे य द अमे रयायनातून निघून अतला तिक महासाग मिळते
- सुर्य** (न) हिं सु इ टाणे जि अरबीसमु मिळते.
- सुलतानपूर** (श) हिं सु इ खानदेश जि शहादेता २ अयोध्या प्रातात जि गोमतीनदीवर ३ वन्हाडात बुलठाण
- सुलतयु** (वे) यू य उत्तर समुद्रात [जि.
- सुलीतेल्पा** (पर्व) यू ख स्वित्मर्लदात
- सुलैमान** (पर्व) आशि स आफगाणिस्तान व पजाब ह्याचे मध्ये.
- सुवर्णमुखी** (न) हिं म इ ईशान्यवाहिनी नदी. ही बगमलचे उपसागरास मिळते
- सुवर्णरेखा** (न) हि व इ छोटानागपूरापा निघून बगलच्या उपसागरास मिळते काठीं पिंपली जालेश्वर लावी ३१७ मैल
- सुवावियन** (पर्व) यू ख जर्मनीत वर्तवर्गच्या दक्षिणेस.
- सुवीर** (न.) यू ख. अयर्लदांत आयरीश समुद्रास मिळते,

सुवेझ (श कालवा) सुएझ शब्द पहा

सुसा (प्रा) आशि स तुर्कस्तानात

सुसारी (१) हि मु इ गणे जि अरबी समुद्र मिळते

सुमेरी (गा) हिं मु इ रतागिरी जि खेड ता

सुस्वा (१) हिं प इ देरादून प्रा सोग नदीचा सगम
झाट्यावर भागिरथीस मिळते

सुळभावी (गा) हि मु इ द महाराष्ट्रात विजापुर जि

मर्या (१) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा

सेकेल (न) आफ्रि ख अटलांटिक महासागरास मिळते

सेक्रेदीज (वे) यू स ग्रीम दे चे पूस

सेगो (श) आफ्रि स नेजर नदीच्या काठी

सेचल (वे) आफ्रि स पूर्व किनाऱ्यास इंग्लिशाचे ताब्यात

सेतुवाल (श) यू स पोर्तुगाल दे

सेन (न) यू ख फ्रान्स दे इंग्लिश गंडीस मिळते

सेनगु (न) अमे स द अमे अमाझोन नदीला मिळते

सेना (स) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत जाबीजी नदीचे काठी

सेनिगांबीआ(दे) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रिकेत

सेनिगाल (न) आफ्रि स सेनिगांबीआ देशात

सेन्नार (श) आफ्रि ख उत्तर आफ्रिकेत न्युबीया प्रा

सेफडकोह (पर्व) हिं हिमालयाचा वायव्येकडील पजाबापली-
कडचा फाटा

सेबल (भू) अमे स उत्तर अमे कानडाचे राज्यात

सेचास्तपूल(श ब) यू स रशियाची आरमाराची जागा. क्रिमीया
द्वीपकल्पावर

सेबु	(न) आफि ख अतलातीक महा मिलते
सेमास	(वे) आशि स तुर्कस्तानात आशिया भैतरचे पश्चि मेम भूमध्यममुद्रात
सेरमपूर	(गा) हिं व इ हुगळी प्रा हुगळी नदीवर
सेरस	(श) यू स तुर्कस्तानात
सेरा	(गा) हि म इ म्हैसूर प्रा वेदावतीचे एका फाट्यावर
सेरावती	(न) हि मु इ द महाराष्ट्रात कारवार जि इला गरसाप येथे मोठा धनधवा आहे
सेरिगो	(वे) यू स ग्रीम देशात मोरीयाचे दक्षिणेस
सेलकोडा	(ग) हिं म इ उत्तर सरकारसमध्ये येथे लष्क- रची ठावणी आहे
सेलम	(ग) हि म इ सेलम जि
सेलीबीज	(वे) आशि स पूर्वेकडील द्वीपसमूहात यात मसा- ल्याचे पदार्थ चागले होतात
सेवनी	(ग) हिं मध्य प्रा सातपुड्याजवळ उच्चवट्याच्या प्र- देशात गहू फार पिकतो रे स्टे
सेवर्न	(न) यू ख इंग्लंडात ब्रिस्तलच्या साडीस मिलते
सेवान	(ग) हिं मु इ सिंध प्रा कराची जि तालुका
सेवाना	(न) अमे स स्वतंत्र स
सेवाय	(ग) यू स स्प्रिंस्मन्दात अटम पर्वताजवळ
सेविला	(श) यू ख स्पेनमध्ये
सैतवडे	(गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
सैदोन	(ग) आशि स तुर्कस्तानात सिरिया प्रा, येथे प्रथम काच उत्पन्न झाली

सैप्रस	(ने) आशि स तुर्कस्ताच्या पश्चिमेम भूगव्य समु इंग्लिशाचे ताव्यात द्राक्षे पु होतात
सैबिरीया	(दे) आशि स रशियात अगदी उत्तरेकडील देश ह्यातील स्त्रिया फार सुंदर असतात अशी आख्या आहे येथे अति थंडी असते
सैमा	(मरो) यू ख रूस देशात
सोकोता	(श) आफ्रि स मध्य आफ्रिकेत चांद सरोवरावर
सोकोत्रा	(वे) आफ्रि स पूर्व किनाऱ्यावर
सोखडा	(गा) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा
सोजीत्रा	(श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा
सोट	(न) हिं वाय प्रा मुरादाबाद प्रा ही गंगेस मिळते
सोथ	(स) हिं मु इ गुजरा प्रा रजपूत स
सोन	(न) यू ख फ्रान्स देशात ही न्होन नदीस मिळते
सोनई	(गा) हिं मु इ नगर जि नेवासे ता येथे धान्याचा मोठा व्यापार चालतो
सोनगाव	(गा) हिं मु इ पुणे जि भिमथडी ता २ नगर जि सगमनेर ता
सोनगीर	(श) हिं मु इ खानदेश जि धुळे ता येथे किल्ला आहे येथे झाला, तास, भाडी करण्याचा का- रयाना आहे [ता
सोनगिरी	(डो) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा सखेडा
सोनद्वीप	(वे) हिं व इ ब्रह्मपुत्रा नदाच्या मुखात
सोनपूर	(स) हिं व इ चे सरहद्दीवर येथे कोठ लोकाची वस्ती आहे २ मध्य प्रा. महानदीचे काठा सव

ळपूर जि स श येथें लोखंडाचे दगड फार
सापडतात

- सोनवडें** (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
- सोनवद** (गा) हि मु इ खानदेश जि येरडोल ता
- सोनामुखी** (गा) हिं व इ बकुरा प्रा बकुरा पा २४ भैलावर
- सोनाळें** (गा) हि वऱ्हाडात अकोला जि येथे मोठी यात्रा
भरते [गाव ता
- सोनी** (स गा) हि मु इ वेळगाव जि २ सातार जि ताम-
- सोन** (गा) हि वाय प्रा गुरपळ प्रा दिह्यीपा ३९ मैल
येथे उष्ण पाण्याचा झरा आहे
- सोनद** (गा) हिं मु इ सोलापूर जि सांगोळे ता
- सोनाचें** (गा) हि मु इ नाशिक जि सितर ता
- सोपाला** (गा) हिं मु इ टाणे जि वमई ता रे स्टे
- सोफया** (श) य ख तुर्कस्तानात
- सोफाला** (दे श) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत
- सोब्रान** (श) हिं प इ येथे इंग्लिश व ग्रीक नाची मोठी
लढाई १८४६ साली सतराजनदीवर
- सोभापूर** (श) हि मध्य प्रा हुसगाबाद जि कापडाचा मोठा
व्यापार
- सोमठाणें** (गा) हि मु इ नाशिक जि येवळें ता
- सोमनाथ** (श) हिं मु इ गुज प्रा कटेवाडमध्ये येथे सो-
रटी सोमनाथाचें प्रसिद्ध देवालय आहे ते इ
स १०२४ त महमुद ह्याने लुटले व अपार
संपत्ति नेली

- सोमपूर (गा) इ मु इ नाशिक जि बागलाण ता [देश
 सोमाली (स) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत सोमाली लोकाचा
 सोमिआनी (गा) आशि ख बडुचिस्थानात अरबी समु काटीं
 येथून धोटे, तेल, लोकर हे बाहेर जातात
 सोमेश्वर (गा) हि मु इ. रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
 सोरट (पर्व) हि मु इ गुज प्रा
 सोरटी (श) हि मु इ बेळगाव जि परमगड ता
 सोराता (पर्व) अमे ख द अमे बोनीरियामध्ये
 सोराथ (म) हि मु इ काठेवाड प्रा
 सोरापूर (रु) हि म इ निजामचे राज्यात पोट म [मिळते
 सोलानी (न) हि सिवालीक पर्वतापा निघून गगनदीस
 सोलापूर (श) हि मु इ जिल्ह्याचे व तालुक्याचे ठि रे स्टे
 सोलेशिया (प्रा) यू ख आश्रियात
 सोहागपूर (श) हि मध्य प्रा हुसगाबाद जि येथे रेजीम वि-
 णण्याचा कारखाना
 सोहार (प) आशि ख अरबस्तानात ओमा प्रा ओमन
 प्राताचे पश्चिमेस [क्षिणेस
 सोळकीतुकाई(डो) हि मु इ सोलापूर जि माळशिरस ता द-
 सोळाकुसरवडे(गा) हि मु इ कोल्हापूर स भूदरगड पेठ्यात
 सौधमधन (श) यू ख इंग्लदात
 सौदन (दे) आफ्रि ख मध्य आफ्रि सिडी लोकाचा देश.
 सौराष्ट्र (दे) हि मु इ काठेवाडात जुनागड, सोरटीसोम-
 नाथ वगैरे प्राताचे नाव [चाचे ताब्यातील
 सौसेती (वे) आशि ख. द पासि. महासा पोलिनिशियान फ्रें-

संकेश्वर (श) हि मु इ वेळगाव जि येथे हिदुधर्माचे मुख्य
गुरु श्रीशंकराचार्य यांचा मठ

संकेश्वरपार्श्वनाथ (श) हि मु इ गुज प्रा येथे जेनाची देवळे
फार उत्तम आहेत

सखेडा (श) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा ता

सगमनेर (श) हि मु इ नगर जि तालुका येथे जुगटी,
पागोटा ह्यांचा व्यापार मोठा होतो हे प्रपरा
नदीचे काठा

सगममाहुली (गा) हि मु इ सातारा जि ओंध स

सगमेश्वर (श) हि मु इ रत्नागिरी जि. ता हे क्षेत्र असून येथे
देवालये पु आहेत येथे सभाजीम औरंगजेबाचे
सरदाराने स १६८९ त धरिले

संगाला (श) हि प इ वियाम नदीचे काठा [पूरस

सगोरा (श) आशि ख द पामि महासा मलाशिया देशाचे

संग्राम (श) हि मु इ गुज प्रा डोंगरी स. कुनावड प्रा

संजाण (श) हि मु इ ठाणे जि डाहाणू ता येथें पारशी
लोकांची वस्ती फार आहे

सदरलंद (प्रा) यू ख इग्लदात येथे दगडी कोळशाच्या
खाणी आहेत

सदा (वे) आशि ख द पामि महामाग मलाका सामुद्रधुनीत
मलाशियामध्ये २ सुमात्रा व जावा यांचे मध्ये

संपगांव (श) हि मु इ वेळगाव जि तालुका

सबळपूर (श प्रा) हि मध्य प्रा जि ह्या प्रातातून महानदी गेली
आहे ह्यात लोखंड सापडते महानदीचे काठी

- सवदंती (श) हिं मु इ वेळगाव जि येथे एलमाचे देवा
लय आहे
- सवत्सर (श) हिं मु इ नगर जि कोपरगाव ता गोदा
वरीचे काठी येथे गोदेला गारदा व नारदा
ह्या नद्या मिळतात
- संसर (गा) हिं मव्य प्रा छिदगाडा नि ता [भरते.
- साकळी (गा) हिं मु इ खानदेश जि सात्रदे ता येथे यात्रा
- सांगकोई (न) आशि स अनामचे राच्यात कातीन प्रातातून
नाकिनजवळून जाते
- सांगली (स श) हिं मु इ सातारा जि दक्षिणेस पटवर्धन
ह्याचे, कृष्णेच्या काठी येथे चित्रपट चागले
होतात
- सांगवडें (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स
- सागत्री (गा) हिं मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता दार-
णेच्या काठी २ सोलापूर जि भिमेच्या काठी
- सागळ (श) हिं मु इ कोल्हापूर स व्यापाराची जागा
- सागोलें (श) हिं मु इ सोलापूर जि तालुका येथे वागड्या
करण्याचा कारखाना आहे
- सांतमेरिदा (वं) अमे स द. अमे वेनीजुएलामध्ये.
- साताफे (श) अमे ख द अमे लालाना देशात.
- सातामारा (वे) यू ख ग्रीस दे जवळ अयोनियन बेटात
- सातामारीआ(भू) यू स पोर्तुगाल देशात
- सातामार्ता (व) अमे ख द अमे, कोलंबियात
- सांतिआगोदेचिली(श) अमे ख. द अमे. चिली देशाची राज

- सातोमो (वे) आफि र पश्चिम किनार्यावरील वेडात पोर्तु-
गीज लोकांचे ताब्यात
- सांदवीच (वे) पासि महासा ओशियानियात मेक्रोनेशियात
- सापू (र) आशि र तिबेटात ब्रह्मपुत्रेला नाव आहे
- सावर (सरो) हि राजपुतान्यात अजमीर प्रातात यात मीठ
पुःकळ होते येथीन ग्याणातील सगमरवरी दगड
आग्रा येथील ताजमहालास लाविला आहे
- सावरमती (न) हि गु प्रा डोंगरपुरात निघून खवायतचे
अग्रा मिलने काठां अमदावाद ला २०० मेल
- सावतवाडी (स श) हि मु इ द गोव्याचे जमळ हे भोमले ह्याचे-
कडे चान्त आहे, लाम देसाई म्ह येथे रगीत
खेळण्याचे सामान गनिफा बगरे होतात
- सांवरगाव (गा) हि मु इ नाशिक जि येथेले ता
- सावंड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता
- सिगमयो (र) हि पूर्वस ब्रम्हदेशात इराक्तीचे काठी
- सिगपूर (गा) हि मध्य प्रा नर्मगपूर जि
- सिगभूम (ग) हि ब इ जि [सासुद्रुनीवर
- सिंगापूर (वे श) हि पूर्वम इदियन चायनाचे द मलाकाचे
- सिंद (न) हि वाय प्रा यमुना नदीस मिलते
- सिंदखेड (श) हि मु इ खानदेश जि तालुका २ बऱ्हाड
प्रा बुलशणे जि लुका ती जायत्राचे मुरय
ठिकाण
- सिंदगड (फि) हि मु इ रत्नागिरी जि माळशण ता
- सिंदगी (ग) हि मु इ विजापूर जि

- सिंदी** (गा) हि मध्य प्रा प्रा जि कापसाचा व्यापार
- सिंद** (दे) हि मु इ गुज प्रा चे उत्तरेकडील भाग
यात सिंधु नदी वाहते भाषा सिंदी यात जरीचे
काम होते
- सिंधना** (न) हि मु इ गोदावरीया मिळणारी नदी
- सिंधवा** (गा) हि मु इ महाराष्ट्र ९० मैल
- सिंधसागरदोआब** (प्रा) हि प इ सिंधु नदी व झेलम ह्यांचे-
मधील प्रदेश
- सिंधुनदी** (नदी) हि तिबेटात उत्पन्न होऊन पंजाब इ तीन सिंध
देशातून कराचीजवळ अरबी समुद्रात मिळते ला
१७०० मै
- सिंधुदुर्ग** (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
- सिंदगड** (कि) हि मु इ पुणे जि हवेली ता येथे राजारा
माची छत्री आहे ह्या उत्तम ह्याचे कोडाणे
असे नाव होते २ रत्नागिरी जि देवगड ता
- सुंदरवन** (प्रा) हि प इ गंगेच्या मुखाजवळ रेती, गाळ यांनी
झालेला ७५ मैल रुंदीचा आहे यात आपदे
पुष्कळ आहेत [ताचे सापडते
- सिंधाना** (गा) हि राज पुता यात शेकावती स येथे रानीत
- सुडा** (गा) हि म इ उत्तर कानडा प्रा एक तालुका
- संत आद्रुज** (श) य ख स्कातलदात विद्यालयाकरिता प्र
- संत क्रिअर** (मरो) अमे य उत्तर अमे कांडाचे राज्यात
- सेगाली** (गा) हि नेपाल देशात
- संत जान** (श. यं.) अमे, ख. उत्तर अमे, जवळ न्यूफाँडलँडची

राजधानी २ द अमे कोलंबियात ३ उ.

अमे काटाडाचे राज्यात न्यूव्न्सविक प्रा वदर

संतजार्ज (ग्याडी) य ख इग्लद व अयर्लंद याचे मध्ये २ म-
द्राभच्या किना याचे नाव व किह्या

संततामसमौथ (श) हि म इ सेतजार्ज किह्यापा ३ को-
मापर येथे तोफगाना असतो

संतदेवीद (कि) हि म इ कदलोरराजवळ

संतपाल (श) अम य द अमे कोलंबियात

सेतपालदी(म श) आफ्रि स ग्यालच्या गिनात पोर्तुगीज लोकाचे स

सेतपितर्सबर्ग(श) य य रशियाचे मुख्य शहर गिनातदीचे काडी
हे पृ थीत उत्तम शहरांपैकी एक आहे यथे
फार भाटा १९ तामाचा दिग्म होतो ५ अगदा
लहात ५ तामाचा दिग्म होतो

संतबर्नार्द (गिग) यू ५ अगदा पर्यताचे दुसर गिग यथे गिगती
लोक ५ त्याच कुग हे पर्फात पुढाढेले लोक
गोठून काढतात

संतमेरी (गु) आफ्रि ख मादागास्करच्या दनिणेम

सेतरोक (गु) अमे ख द अमे ताझीलचे पूर्वस

सेंतरोका (गु) यू य पोर्तुगाट द पश्चिमेकडील टोक

सेंतलारेन्स(न र) अमे य उ अमे युनैतेदस्तेत्समध्ये ला
२ हजार मै २ आशि स रशियाचे ताब्यात.

सेंतलुई (ग) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रि सेनिगाबियात फेच
स २ उ. अमे, युनैमे, मिसुरी नदीचे काडी,

सेंतविन्सेंत (गु) यू, ख, पोर्तुगाल दे.

- सिंदी** (गा) हि. मध्य प्रा. पर्मा जि. कापसाचा व्यापार
- सिंद** (दे) हि. मु. इ. गुज. प्रा. चे. उत्तरेकडील भाग
ह्यात सिंधु नदी वाहते भाषा सिंदी यात जरीचे
काम होत
- सिंधना** (न) हि. मु. इ. गोदावरीला मिळणारी नदी
- सिंधवा** (गा) हि. मु. इ. महाराष्ट्र ९० मेल
- सिंधसागरदोआब** (प्रा.) हि. प. इ. सिंधुनद व झेलम ह्यांचे-
मधील प्रदेश
- सिंधुनद** (नद.) हि. तिबेटात उत्पन्न होऊन पंजाब इ. तून सिंध
देशातून कराचीपर्यंत अरबी समुद्रात लों
१७०० म.
- सिंधुदुर्ग** (कि.) हि. मु. इ. रत्नागिरी जि. मालवण ता.
- सिंदगड** (कि.) हि. मु. इ. पुणे जि. हवेली ता. येथे राजारा
माची छत्री आहे ह्या उत्तम ह्यांचे कोडाणे
असे नाव होते २ रत्नागिरी जि. देवगड ता.
- सुंदरवन** (प्रा.) हि. प. इ. गंगेच्या मुखाजवळ गेनी, गाळ यांनी
झाडिला ७५ मेल रुंदीचा आहे यात श्रापदे
पुष्कळ आहेत [ताचे सापडते
- सिंघाना** (गा) हि. राज. पुतान्यात शेकावती स. येथे खार्पात
- सुडा** (गा) हि. म. इ. उत्तर कानडा प्रा. एक तालुका.
- सेतआद्रुज** (श.) य. ख. स्कान्डात विद्यालयकारिता प्र
- सेतक्लिअर** (सरो.) अमे. ख. उत्तर अमे. कानडाचे राज्यात
- सेगाली** (गा) हि. नेपाळ देशात
- सेतजान** (श. व.) अमे. ख. उत्तरअमे. जवळ न्यूफाँडलंडची

राजघाती २ द अमे कोलंबियात ३ उ.

अमे कानडाचे राज्यात न्यूब्रन्सविक प्रा बदर

संतजार्ज (ग्वाडी) यू ख इंग्लंड व अयर्लंड यांचे म ये. २ म-
द्राभच्या किता याचे नाव व किहडा

संततामसमौथ (श) हि म इ संतजार्ज किहड्यापा ३ को-
मापर येये तोफग्याना असतो

संतदेवीद (कि) हि म इ कदलोरराजवळ

संतपाल (श) अम य द अमे कोलंबियात

सेतपालदी(म श) आफ्रि ख ग्यालच्या गिनींत पोर्तुगीज लोकाचे र

सेतपितर्सबर्ग(श) यू य रशियाचे मुख्य शहर निजानदीचे काठी
हे पृथात उत्तम शहरांपैकी एक आहे येये
फार माठा १९ तामाचा दिवस होतो व अगदा
ल्हात ५ तामाचा दिवस होतो

सेंतबर्नार्ड (गिग) यू ५ अल्प्स पर्वताचे दुसर गिपर येये स्विस्नी
लोक व त्याच जुने हे पर्वत उडालेले लोक
गोवृत्त काढतात

सेंतमेरी (मु) आफ्रि ख मादागास्करच्या दक्षिणेस

सेंतरोक (मु) अमे ख द अमे पाझीलचे पृथ्स

सेंतरोका (मु) यू य पोर्तुगाल द पश्चिमकडील टोक

सेंतलारेन्स(न व) अमे य उ अमे युनैतेदस्तेत्समध्ये. ला
२ हजार मै २ आशि ख रशियाचे ताब्यात.

सेंतलुई (श) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रि सेतिंगाबियात फ्रेच
स २ उ. अमे. युनैते. मिसुरी नदीचे काठी,

सेंतविन्सेंत (मु) यू. फ्र. पोर्तुगाल ये.

संतहेलिना (वे) आफ्रि स द आफ्रि पश्चिम अतलातिक महा
सागरात इग्लिशाचे

सोंग (न) हि वा प्रा गुरवळपर तेथे ही गगेस मिळते.

सोंगारी (न) आशि सं रशियात नैर्ऋत्येकडून अमूर नदीस
मिळते

सोंडूनखोरें (पोरे) हि मु इ धारवाड जि गळारी गावाजवळ.

सोंथ (म) हि मु इ काठेवाडात

सोंथजार्जिया (वे) अमे ख द अमे पाटागोनियाचे द

सोंथसिएलंद (वे) पासि महासाग आशिनियात पोलिनिशिया
बेटाचे नाव

सौद (सामु) यू ख दे-मार्क दे सिलाद व फ्यूनेनमध्ये

सौदल (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता

सौदाणें (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता आग्रारो

स्कागराक (सामु) यू ख दे मार्क दे [डवर

स्कातलंद (दे) यू ख इंग्लद व स्कातलद मिळून एकच बेट.

स्काफेल (पर्व) यू ख इंग्लदात कबरलदमध्ये

स्क्रिल (अखा) यू ख इतालीच्या दक्षिणेस

स्कुतारी (श सरो) यू ख तुर्कस्तानात येथे कापसाचा मोठा व्या-
पार चालतो

स्फेलन (न) यू ख बेलजममध्ये [काठी

स्ततगार्त (ग) यू ख जर्मनीत वर्तबर्गची रा नेकर नदीचे

स्ताकहोम (ग) यू ख स्विदन देशात रा श येथे १८^१/_२ ता-
साचा दिवस होतो

स्तातन (वे) अमे. ख. द. अमे. पाटागोनियाचे द.

स्ताफदेशायर(श)	यू ख इग्लदात लोखड सापडते
स्ताफा	(वे) यू ख इग्लदाचे ताब्यात येथे गुहा आहे.
स्तार्त	(भू) यू ख इग्लदात द फिनाऱ्यावर
स्तानोवाय (पर्व)	आशि ख रशियात सैभिरियाचे नर्कलेस
स्तिलिंग	(श) यू ख स्कातलदात.
स्तेतीन	(श) यू ख जर्मनीत
स्तोर	(सरो) यू ख स्विदनात
स्तोरउम्या(सरो)	यू ख स्विदनात
स्तोरशन	(सरो) यू ख स्विदनात
खालसुद	(व) यू ख जर्मनीत बालतिक समु
खासबुर्ग	(श) यू ख जर्मनीत हैन नदीचे काठी
खेतसेतलमेंत(प्रा)	आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पाचे द सिंगापुर पिनाग व मोरतालची वेटे मिळून
खोई	(पर्व) आशि ख चीनचे पश्चिमहद्दीचा
खोदन	(पर्व) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये
स्पर्नहेद	(भू) यू ख इग्लदच्या पूर्वकिनाऱ्यावर.
स्पार्तल	(भू) आफ्रि ख बार्बरी रा मोरोकोमध्ये
स्पार्ता	(श) यू ख ग्रीस दे
स्पार्तिवेंतो	(भू) यू ख इटालीचे द
स्विपी	(न) हिं प इ सनलज नदीला मिळते
स्वि	(न) यू ख जर्मनीत इचे काठी बर्लिन शहर
स्वे	(न) यू ख स्कातलदात उत्तरसमुद्रास मिळते.
स्पेन	(दे) यू ख फ्रा स देशाचे पश्चिम अगास.
स्मरना	(श) आशि. ख. तुर्कस्तानची राज

- स्मायेला (गा) हिं मु इ गुजराथ प्रा झालावाड स
- स्मालेन्स्क (मा) यू ख रशियात
- स्लेगो (उप) यू स अयर्लंदमध्ये
- स्लेनी (न) यू स अयर्लंदात ऐरिश समु मिळते
- स्लेनकोस्त (किनारा) आफि ख वरच्या गिर्नात गुलामाच्या व्यापाराचे ठिकाण
- स्वतंत्र तार्तरी(दे) आशि ख. ह्यास हल्ली पश्चिम तार्तरी ह्या हा रशियाचे ताब्यात आहे
- स्वाकीन (श) आफि ख न्युबिया देशात
- स्वान (न) हिं प इ निघून मिथूस मिळते
- स्वानसी (श) यू स इंग्लंदात वेत्समध्ये
- स्वाली (वे) हिं मु इ गुजराथ प्रा तात्रीच्या मुग्यात
- स्वित्स्रोप (पर्प) आफि य द आफ्रिकेत
- स्वित्स्रवर्ग (वे) यू स रशियाचे उ उत्तर (आतिक) महासागरात येथे ३१ महिन्याचा एक दिवस होतो
- स्वित्सर्लंद (दे) यू स फ्रांस देशाचे पूर्वेस व इटाली दे चे उत्तरेस हा डोंगराळ देश असून मोठा पाणलोट आहे
- स्विदन (दे) यू ख उत्तरेकडील दक्षिणोत्तर देश आगपेच्या होतात लोखंड पु सापडते
- स्कादिनेविया(दे) यू ख स्विदन व नार्वे ह्या देशाचे पूर्वेचे नाव.
- स्तंबूल (श) यू ख तुर्कस्तानची रा इला कानस्तातिनोपल म्हणतात. येथे गुलाबपाणी उत्तम होते.

ह

- हजारा (पा) हि मु इ जे
- हजारीबाग (गा) हि व इ छोट नागपूर प्रा जि [चोह जि
- हट्टा (श) हि मध्य प्रा बालाघाट जि मोठी जमीनदारी
- हणमंत (गा) हि मु इ कोल्हापूर म फोडा अवाली घाट
हाचे मध्य [मैल.
- हव्रास (कि) हि वाय प्रा अलीगड प्रा अलीगडपा ३३
- हदगड (कि डोंगर) हि मु इ नाशिक जि कळयण ता
- हदसन (न उप) अमे र्य उ अमे युतेदस्तेममव्ये २ कान-
टाचे रा उत्तरेस उपमागर न उपमार
- हनुमानगंज (गा) हि वाय प्रा अल्हाबादपा १२ मैल
- हनवट्टी (न) हि म इ म्हैसुरावून कापेरीस कृष्णराजपुरा-
जवळ मिलते [समु मिलते
- हब (न) हि सिध न नडुचिस्ता ह्याचे हद्दीय भरती
- हबसान (प्रा) हि मु इ रवागिरी जि उत्तरेस जिरास ह
वसी लोकाचे म्हणून त्यास हबमाण म्हणतात.
- हमीरपूर (ग) हि वाय प्रा जि तालुका कात्पीपा २८ मैल
- हरई (ग) हि मध्य प्रा छिंदवाडा जि. ही मोठी जमी-
नदारी आहे
- हरचिरी (गा) हि मु इ रवागिरी जि रवागिरी ता
- हरणगाव (गा) हि मु इ नाशिक जि पेठ ता [आहे
- हरताळें (गा) हि मु रानदेश जि भुसावळ ता येथे तलाव
- हरदई (श) हि अयो प्रा जि
- हरमल (गा) हि. मु. इ. नाशिक जि. पेठ ता.

- हरसोळ (प्रा) हिं मु इ विजामचे राज्यात औरंगाबादेजवळ
- हरहर (श) हिं म इ हौमूर प्रा तुगभद्रेच्या काठचे
- हरामक (शिख) हि काश्मिरातील डोंगराचे.
- हरिदीन (प्रा) हिं वाय प्रा अयोध्या प्रा [गंगेवर आहे.
- हरिद्वार (श क्षेत्र) हिं वाय प्रा येथे पुष्कळ देवळे आहेत हें
- हरिश्रंद्रगड (कि) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता
- हरिश्रंद्राचा डोंगर (डोंगर) हिं मु इ. अगर जि अकोले ता
हवाशीर ठिकाण
- हरिहरेश्वर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता देवस्थान
- हरु (न) हिं प इ हिमालयाचे पायथ्याजवळून येऊन
अटक शहराजवळ सिव्स मिळते
- हर्णई (श व) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
- हर्दखळें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता.
- हर्दा (श) हि मध्य प्रा हुसगाबाद जि मोठी व्यापाराची
जागा रे स्टे [ह्याचे हद्दीवर.
- हर्मन (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानात सिरिया व पालस्तो
- हलकरणी (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स पर्की कापसी स
- हल्ल (व) यू ख इग्लदात.
- हल्लार (गा) हिं मु इ गुज प्रा काठेवाडात येथे हल्ला
जातीचे रजपूत राहतात
- हल्याळ (श) हिं मु इ उत्तर कानडा जि येथे इमारती
लाकडाचा व्यापार चालतो
- हवाना (श) अमे ख उत्तर अमे लगत्यास मैतर अति-
लीसमध्ये क्युबा बेटाची राजधानी

- हवेली (गा) हिं मु इ पुणे जि तालुक्याचे गाव, पण ठाणे पुणे येथे
- हसदुय (न) हि महानदीला मिळणारी नदी मध्य प्रा
- हसनपूर (श) हि अयोध्या प्रा सुलतानपूर जि येथे का-
शाची भाडी उत्तम होतात
- हस्तनापूर (श) हि दिल्लीशहराचे पूर्वाचे नाव
- हळदी (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स करवीर पेठ्यात
- हाऊसवेरी (न) पाणि महामा आखेलियात पासिफिक महा
सागरास मिळते
- हाकोदादी (श) आशि स जपानात यासो बेटात
- हाजीपूर (श) हि ब इ तिरहून प्रा गडकी व गगा ह्याचे
सगमावर दिनापूर पा १५ मैल.
- हातकलंडें (गा) हि मु इ कोल्हापूर स अळते पेठ्यात.
- हातखंबें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
- हातलोट (घाट) हिं मु रत्नागिरी जि येड ता.
- हातीद (गा) हिं मु इ सोलापुर जि सांगोले ता
- हातेतानलोकांचा (देश) आफ्रि स मध्य आफ्रिकेत एक देश.
- हातेरास (भु) अमे. ख उत्त अमे युनैतेदम्तेसमध्ये.
- हात्स (पर्व) यू ख जर्मनीत होनावरच्या दक्षिणेस.
- हाथमती (न) हिं मु इ गुज प्रा महीकाठा एजर्नीत
- हानगल (श) हिं मु इ धारवाड जि. तालुका.
- हानारा (श) हि काश्मिरात
- हानोवर (स श) यू ख. जर्मनीत.

हामरफ्रेस्त	(ग) य र नॉर् वे देशाचे उत्तरेस येथे दोन महि न्याचा दिवस व दोन महिन्याची एक रात्र होतं
हारानोर	(सरो) आशि र तिबेटात
हारार	(र) आफ्रि र सोमाली लोकांचे देशात
हारो	(ग) य र इंग्लंडात [दक्षिणेस.
हार्न	(भू) य र देन्मार्कच्या नैर्ऋत्येस २ अमे र
हाळर	(प्रा) हि मु इ गुज प्रा महाकाठा एज्सीचा ४
हालस्तेत	(प्रा) यू र देन्मार्कमध्ये [भाग-
हाला	(पर्व) आशि र बडुचिस्तान व मिधप्रात हाचे मध्ये [स्कोशीयात
हालीफाक्स	(ग र) अमे र उ अमे कानडाचे रा नोवा
हाले	(ग) यू र प्रदयादे येथे पुनतकाचा मोठा व्यापार होतो
हालद	(दे) य र (बेल्जमच्या देशाचे उत्तरेस हास नेदर्लंद ह्वाणतात आशि र द)
हावरा	(र) हि ब इ रे स्टे कलकत्ता शहरासाठी
हाव्र	(ग) यू र फ्रान्मदे सेन नदीचे काठी
हावाई	(वे) आशि र द पासि महासा मेक्रोनिशियात सादवीच बेटात मोठे बेट
हावाना	(ग) अमे र वेस्त इदिज बेटाची रा
हासोट	(गा) हि उ इ गुज प्रा भडोच जि तालुका
हिएर	(वे) य र फ्रान्स देशात
हित	(र) आशि र तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठा
हिदलबुर्ग	(श) यू र जर्मनात वदन स

- हिनवती (१) हि म इ म्हेमूर प्रा कापेरीला मिळते
- हिपरगी (अ) हि मु इ कलादगी नि ताडुका
- हिमतावाद (गा) हि व इ दिनापुराह्ण २५ मेठ हे कुलीक-
नदीपर
- हिमालय (पर्य) हि उत्तरेस सर्व पृथ्वीत अति उच्च पर्यंत
- हिरण्यकेशी (न) हि मु इ कोट्टापूर म कृष्णेस मिळते
- हिरदेनगर (गा) हि मव्य प्रा मडटा जि येये मोठी यात्रा भरते
- हिराकुंड (गा) हि म-य प्रा पन्ना प्रा सवळपूरचे पूर्वम येये
हिन्याच्या ग्याणी सापडत्या आहेत
- हिरात (श) आशि य आफगणिस्ताच्या पश्चिमेस हिरी
हर नदीच्या काठा [मळ
- हिरापूर (गा) हि नाय प्रा जुनेठ गडात सागरपा ५२
- हिरापूर (गा) हि मु इ खानदेश जि रे म्हे
- हिरिहर (न) आशि य आफगणिस्तानात
- हिल्ला (श) आशि य नर्मस्तागत युफ्रातीस नद्याचे काठा
- हिरवडखेड (गा) हि वन्हाट प्रा उमरावती जि.
- हिनरा (गा) हि मु इ खानदेश जि पाचारे ता
- हिनरं (गा) हि मु इ गोपीनाथपत अफजुलखानाचे बोरील
इ स १६५९ त शिवाजीस मिळाते तेव्हा
शिवाजीने हें गात्र त्यास जहागीर दिले याचे
उपनाव बोरील
- हिसवाल (गा) हि मु इ नाशिक नि नादगात्र ता रे म्हे
- हिसळक (गा) हि मु इ नगर जि येथून देवनदी निघाली आहे

- हिसार (श) हिं प इ जि (येथे लाकडावर वेलबुटी खो-
दण्याचे उत्तम होते)
- हिरण (न) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा. स
खेडा महालात
- हुकेरी (श) हि मु इ वेळगाव जि
- हुगळी (न श) हिं व इ जि इचे काठीं कलकत्ता शहर
- हुनगुंद (श) हिं मु इ विजापूर जि तालुका
- हुनदुरास (अखा) अमे स उ अमे युकारनच्या उत्तरेस
- हुवला (न) हि वाय प्रा कमाऊन प्रा गगानदीम मिळते
- हुप्री (गा) हिं. मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता
- हुबळी (ग) हिं मु इ धारवाड जि ताव्यापितळेच्या भा-
व्याच्या व्यापाराकरिता प्र शिवाजीने स०
१६७० लुटले
- हुमगांव (गा) हिं मु इ सातारा जि जावली ता
- हुवे (न श) आशि स. कोचीन चीन देशात
- हुशारपुर (श) हिं प इ जि [ता ल छा
- हुसंगाबाद (श) हि मध्य प्रा नर्मदेच्या काठी जि ठिकाण व
- हुळी (फि) हिं मु इ हौमूर प्रा श्रीरंगपट्टणाजवळ
- हेका (पर्व) यू ख दे-मार्कच्या ताव्यातील उत्तरेकडील
ऐस्लद बेटात ज्वालामुखी पर्वत
- हेग (श) यू ख हालद देशात न्यायाकरिता प्रसिद्ध
- हेंदज्झ (प्रा) आशि ख अरबस्तानात.
- हेदली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
- हेदवी (गा) हि. मुं. इ. रत्नागिरी जि. चिपळूण ता.

- हेदीसार (म ग) यू ख जर्मनीत
- हेद्रामौत (प्रा) आशि ख अरबस्तानात
- हेन्निदीज (वे) यू ख स्कातलदात
- हेरन (न) हिं मव्य प्रा सागर प्रा नर्मदेस मिळते
- हेरले (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स. वडगाव ता
- हेलमंद (न) आशि. ख आफगणिस्तानात काबूलाजवळील
डोंगरातून निघून जरा सरो मिळते
- हेलसिंगफोर्स (श ब) यू ख रशियात फीनलांडचे अखातावर
येथ आरमार अमते
- हेसीकासल(स ग) यू ख जर्मनीत
- हेसीहांबुर्ग(स. ग) यू ख जर्मनीत
- हेम्नाक (गा) हिं मु इ सातारा जि कोयना नदीचे काठीं
- हेती ऊर्फ सात दोर्मींगो (वे) अमे ख उ अमे लगत्याचे बेटात
अंतर अतिलीसबेटसमूहात
- हैदराबाद (श) हिं म इ निजामाचें मुख्य शहर मुशी नदीचे
काठीं ह्यास भागानगर ह्णतात हें निजाम उल
मुख्य ह्याने स १७२० त राजधानी शहर केले
२ सिंध प्रा जि येथे गालीचे उत्तम होतात.
- हैनान (वे) आशि ख चिनई समु चीन या द
- हैलंदस (प्रा) यू ख इंग्लदात एक उच्च भाग
- होक्कांग (प्रा) आशि ख चीन दे. याचें मुख्य शहर. व्योचेफू.
- होगल (गा) हिं. मु इ. बेळगाव जि.

- होआगहो (१) आशि य चीनमध्य ओई पर्याप्तून तिष्ठू
पीत समु मिलते ला २६०० मै
- होटर्गी (गा) हि मु इ भोलापूर जि सोलापूर ता रे ग्टे
- होनावर (ग) हि मु इ कानटा नि
- होनोलुलुश (ग) पाभि महामा मक्रोनिशियात साद्रीच रे
- होवर्ततौन (ग) पाभि महामा ओशिनिशियात तासमानीया वे
- होलीगोलद (रे) यू ग जर्मन समुद्रात इरिलशाचे ताव्यात
- होलचेरी (व) हि म इ मलबार किनाव्यावर
- होलीहेर (भु) यू स इरलडात
- होळ (गा) हि मु इ सातार जि फलटण म निरा नदीचे
काटा होलकराचे मूळगाव
- होळनाथे (गा) हि मु इ सादेश जि गिरपूर ता
- हगा (ग) हि मु इ अगर जि पारोेर ता तून श्री
गोदे ता भोडनदीस मिळते
- हगेरी (दे) यू स आस्त्रियान देश.
- हटर (खाडी) हि ब्रह्म दे
- हंडीया (गा) हि नर्मदेच्या काठी मध्य प्रा हुसगाबाद जि
- हतर (न) पासि महामाग आस्त्रेलीयानून पासिफिक
महासा मिळते
- हपा (श) हि म इ यंधे चिने उत्तम काढितात

- हंवर (न) यू स इरलदात
- हांगकांग (ने) आशि ख चीन दे एक्किनाय्यावर कतान न
दीचे मुखाजवळ
- हागच् (ने) आशि स चिान
- हादुरास (म अया) अमे ख मध्य अमेरिकेत
- हापुरा (न) अमे ग द अमे अमाझोला मिलते
- हानुर्ग (श) यू ग जर्मनीत
- हावेरी (रा) हि मु इ धारवाड जि
- हिगणगांव (गा) हि मु इ सातारा जि फाटणमध्ये [जि ता
- हिगणघाट (ग) हि मध्य प्रातात कापसाचा मोठा व्यापार वर्ध
- हिगोर्णे (गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता
- हिंडोरिआ (गा) हि मध्य प्रा दमो जि [मिलते.
- हिंदन (न) हि वाय प्रा शिवालिक पर्व निघून यमुनेग
- हिदलें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
- हिंदिमहासागर (सागर) आशि स दक्षिणेस
- हिंदुकुश (पर्व) आशि स आफगणिस्तानचे उत्तरेस
- हिंदुस्तान (दे) आशि ख दक्षिणेकडील देश फार प्राचीन
काळापासून सुधारलेला हा, पाणी, उत्पन्न व
गरेनीं परिपूर्ण असा.
- हिंदोरीआ (गा) हि मध्य प्रा दमो जि येथे वगला नामे वि
ध्याचीं पाने होतात

द्युरो	(सरो) अमे ख उ अमे कानडाचे रा
न्हैन	(न) यू ख हालदात अलस पर्व निघून जर्मन समु मिळते
न्होदस	(वे) आशि ख तुर्कस्तानचे पश्चिमेस भूमध्य समु
न्होन	(न) यू ख फ्रान्समध्ये लायनचे अखातास मिळते
व्हायपर	(न) हिं म इ मानारचे अखा मिळते [शहर
ठिहगे	(न) हिं म इ मागारचे अखातास मि कार्ठी मदुरा
व्हैतेहवन	(श प्रा) यू ख इंग्लदात प्रात यात दगडी कोळशाच्या साणी आहेत

क्ष

क्षीर	(पर्य) हि प इ यातून सिधुनद वाहत येतो.

